

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

24'üncü Birleşim 29 Kasım 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	594
II.- GELEN KÂĞITLAR	598
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	606
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>606:610</i>
1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	606:607
2.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, bazı Avrupa ülkelerinde Türk çocuklarına yönelik ağır insan hakları ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması	607:609
3.- Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Elâzığ ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	609:610

IV.- AÇIKLAMALAR

610,629,631,632,635,
637,674,682,692,694,
697,707

- 1.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Kapadokya'da önemli olan balon turizmi için yeterli balon pilotunun olmadığına, Antalya-Kapadokya arasında günlük uçak seferi düzenlenmesi gerektiğine, Nevşehir ilinin Kozaklı ilçesindeki fizik tedavi merkezinin hastaneye çevrilmesinin ihtiyaç hâline geldiğine ilişkin açıklaması 610:611
- 2.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli ilinde Kuzey Marmara Otoyolu inşaatındaki viyadük çalışması sırasında beton blokun altında kalarak hayatını kaybeden Öztürk Yılmaz, Bayram Kılıç ve Mehmet Sıddık Canpolat'a Allah'tan rahmet, yaralı olarak kurtarılan Kani Öztürk'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması 611
- 3.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, kadrosuz usta öğreticilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması 611
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması 612
- 5.- Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın, Birleşmiş Milletlerin Fransa'daki eylemlere ilişkin açıklamalarına ve polis şiddeti karşısında sözde basın özgürlüğü, insan hakları savunucularının Fransa Hükûmetine karşı tutumlarının ne olacağını merak ettiğine ilişkin açıklaması 612
- 6.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, çevreyle ilgili özlü sözlere ilişkin açıklaması 612:613
- 7.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, ücretli öğretmenlerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 613
- 8.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, çiftçiler tarafından yapılan rutin depolama işleminin, bazı basın-yayın organlarında stokçuluk yapıyor muş gibi yansıtılmasının algı operasyonunun bir parçası olduğuna ilişkin açıklaması 613
- 9.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından sonuçları açıklanan KOBİ Gelişim Destek Programı'na ilişkin açıklaması 613:614
- 10.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Fransa, İtalya ve İspanya'ya ihraç edilen Tekirdağ'ın Saray ilçesinde yetişen bolet mantarının korunması gerektiğine ilişkin açıklaması 614

- 11.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun geçici 69'uncu maddesinin değiştirilerek 2014 yılından sonra mezun olan sağlık ön lisans mezunlarına lisans tamamlama hakkının verilmesiyle sağlık alanında ara eleman ihtiyacının giderileceğine ilişkin açıklaması 614
- 12.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Kocaeli ilinde Kuzey Marmara Otoyolu inşaatındaki viyadük çalışması sırasında beton blokun altında kalarak hayatını kaybeden Öztürk Yılmaz, Bayram Kılıç ve Mehmet Sıddık Canpolat'a Allah'tan rahmet, yaralı olarak kurtarılan Kani Öztürk'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması 615
- 13.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 1 Aralık Adıyaman'ın il oluşunun 64'üncü yıl dönümünü kutladığına ilişkin açıklaması 615
- 14.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'nün tüm dünyada kardeşlik hukukunun ve adaletin tesisine, insan hakları ihlallerinin son bulmasına vesile olmasını dilediğine ilişkin açıklaması 615
- 15.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 26 Ağustos 2016 tarihinde Sağlık Bakanlığına devredilen askerî hastane personelinin mağduriyetinin telafi edilip edilmeyeceğini Sağlık Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 616
- 16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Kuzey Marmara Otoyolu inşaatındaki viyadük çalışması sırasında beton blokun altında kalarak hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, Edirne'de yaşanan sel felaketi nedeniyle meydana gelen maddi kaybın giderilmesi gerektiğine, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ve Dede Korkut'un UNESCO Dünya Somut Olmayan Kültür Mirası Temsili Listesi'ne kabul edildiğine ilişkin açıklaması 616:617
- 17.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kırkkale OSB'deki gaz dolum tesisinde meydana gelen patlamada ölen işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine, Millî Savunma Bakanlığı Genelkurmay Başkanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında görev yapmakta olan sivil devlet memurlarının mağduriyetinin giderilmesini talep ettiklerine, Filistin davasına olan inanç ve kararlılıklarının altını çizmek istediğine ilişkin açıklaması 617:618

- 18.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü vesilesiyle Filistinlilerin haklı mücadelesinin yanında olduklarına, 29 Kasım Aladağ katliamının 2'nci yıl dönümü nedeniyle çocukların iktidarın politikaları sonucu cemaatlerin, tarikatların yurtlarında kalmak zorunda bırakıldığına, Aladağ Yurt Yangınına Araştırma Komisyonu Raporu'nun açıklanmadığına ilişkin açıklaması 619
- 19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, 29 Kasım 2016 tarihinde Adana Aladağ'da yanarak hayatını kaybeden 12 yaşındaki Cennet'in günlüğünde yazılanlara, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde işçilerin hayatını kaybettiği olay sonrasında devlet tarafından atılan ilk adımın yayın yasağı olduğuna, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması 620:621
- 20.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde viyadük çalışması sırasında yaşanan kazada hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne, 29 Kasım Aladağ yangınının 2'nci yıl dönümünde ölen çocukları rahmetle andığına ve 494 sıra sayılı Komisyon Raporu'nun tekrar incelenmesinde fayda olduğuna ilişkin açıklaması 621:622
- 21.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, bilgilerin yanlışlığını ifade etmek istediğine ve özür dilediğine ilişkin açıklaması 629
- 22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkan'ın, Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'ın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 631
- 23.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Kırıkkale OSB'de LPG yüklü aracın infilak etmesi sonucu vefat eden hemşehrisi Mikail Şimşek'e Allah'tan rahmet, yaralanan Mehmet Akbulut ile Ali Kirik'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması 632
- 24.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'nın Turgutlu ilçesine kurulmak istenen biyogaz enerji santralinin yaratacağı problemlere ilişkin açıklaması 632
- 25.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale OSB'de LPG yüklü aracın infilak etmesi sonucu vefat eden hemşehrisi Mikail Şimşek'e Allah'tan rahmet, yaralanan Mehmet Akbulut ile Ali Kirik'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması 635

- 26.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Kırıkkale OSB'de LPG yüklü aracın infilak etmesi sonucu vefat eden hemşehrisi Mikail Şimşek'e Allah'tan rahmet, yaralanan Mehmet Akbulut ile Ali Kirik'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması 637
- 27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 674
- 28.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 674
- 29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 675
- 30.- Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın, sağanak yağış nedeniyle Bodrum ilçesinin Gümbet, Yokuşbaşı ile Bitez Mahallesinde su baskınları yaşandığına, Muğlalı ve Bodrumlu hemşehrilerine geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ilişkin açıklaması 682
- 31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, rutin depolama işlemi yapan patates üreticilerinin stokçu muamelesi yapılarak depolarına baskınlar düzenlenmesinden rahatsızlık duyduklarına ilişkin açıklaması 682
- 32.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 692
- 33.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 30'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 694:696
- 34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un satışına nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 697:702
- 35.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili oyunun rengini belli etmek üzere yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 707

VI.- ÖNERİLER

622,630,632,633,635,637

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

622:627,630:631,
632,633:635,635:637,
637:652

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde kaç Suriyeli mültecinin yaşamakta olduğunun araştırılması ve tamamının kayıt altına alınması, Suriyeli

mültecilere Türk vatandaşlığı hakkı tanınmasının koşullarının belirlenmesi, Suriyeli mülteciler için oluşturulan kampların durumu, Suriyeli mültecilerin neden olduğu sorunların detaylı olarak incelenmesi ve bu sorunların çözümü için programlar hazırlanması, Suriyeli mültecilerin ülkelerine dönmelerine yönelik çalışmalara başlanması, daha fazla Suriyeli mültecinin ülkemize girişinin önüne geçilmesine yönelik çalışmaların ivedilikle başlatılması amacıyla 29/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

622:627,630:631,632

2.- HDP Grubunun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve arkadaşları tarafından, Dilovası ilçesindeki sanayi tesislerinin çevreye ve insan sağlığına etkilerini tespit edebilmek ve çözümler üretebilmek amacıyla 26/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

633:635,635:637,
637:645

3.- CHP Grubunun, Adana Milletvekili Orhan Sümer ve arkadaşları tarafından, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğrenim gören öğrencilerin barındıkları yurt ve pansiyonların denetimlerinin sıklaştırılması ile öğrencilerin can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla 29/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

645:652

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

628,652,696,703

1.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

628:629

2.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bursa Milletvekili Osman Mesten'in CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

652:653

3.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in açıklama nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

696:697

4.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına sataşması nedeniyle konuşması

703:704

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER654,655,675,683,
687,692,704,708,719*A) KANUN TEKLİFLERİ*654,655:674,675:681,
683:686,687:691,
692:694,704:707,
708:718,719:732

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15)

654,655:674,675:681,
683:686,687:691,
692:694,704:707,
708,719:732

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16)

709

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)

709:718,719:732

IX.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

655,686

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

655,686

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Marmara Üniversitesi öğrencilerine “Hoş geldiniz.” Denilmesi

655

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sinop Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinden bir grup zihinsel engelli çocuk ve personele “Hoş geldiniz.” denilmesi

686

X.- OYLAMALAR

719

1.- (S. Sayısı: 15) Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

719:732

2.- (S. Sayısı: 13) Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

719:732

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak altı oturum yaptı.

Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal, Kahramanmaraş ilinin sosyoekonomik gelişmişliğine, Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, Kastamonu ilinin sorunlarına,

Hakkâri Milletvekili Sait Dede, 28 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır'da katledilen Tahir Elçi'yi saygıyla andığına ve Hakkâri ilinin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Türkiye'nin millî üniter yapısına ve ortak değerlerine yönelik yapılabilecek haksız değerlendirmeleri kabul etmelerinin mümkün olmadığına, bu konuda Başkanlık makamının gerekli müeyyideleri uygulamasını talep ettiklerine,

Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek, Batman ilindeki operasyonda şehit düşen polise Allah'tan rahmet, Sivas'ta yolcu treninin yük treniyle çarpışması sonucu yaralananlara acil şifalar dilediğine,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, Edirne'de sağanak yağış sonrası yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna,

İstanbul Milletvekili Serap Yaşar, Yemen'de yaşanan insani krize,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde ili Ulukışla ilçesindeki Darboğaz Göleti'nde su kaçağı sebebiyle su tutulamamasının yarattığı problemlere,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü vesilesiyle kadına şiddeti önleyecek en önemli yöntemin eğitim olduğuna,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, 24 Kasım Öğretmenler Günü vesilesiyle öğretmenleri saygıyla selamladığına ve Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışmaları sırasında viyadüğün çökmesiyle yaralanan işçilere acil şifalar dilediğine,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, TMO'nun fındık alımıyla ilgili yaşanan sorunlara,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, şehit Hulusi Demirci'ye Allah'tan rahmet dilediğine ve 28 Kasım 1919 Cuma sabahı Maraş'ta yaşanan bayrak olayına,

Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, "kadına karşı şiddette sıfır tolerans" ilkesiyle kadınların istismara, haksızlığa ve şiddete uğramadan onurlu bir yaşam sürmeleri için mücadelelerine devam edeceklerine,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, ilk taksiti ödeyemediği için 7143 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun kapsamında matrah artırımından ve borç yapılandırmasından faydalanamayan mükelleflerin mağduriyetine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, işsizliği azaltmak için üretimi artırmak gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesi Seyrantepe Mahallesi'nde yaşanan elektrik ve doğal gaz sıkıntısına, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Seyrantepe Mahallesi'ne neden hizmet götürmediğini öğrenmek istediğine,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, emeklilikte yaşa takılanlara makul ve adilane bir çözüm üretilmesi gerektiğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa Hızlı Tren Projesi'nde çalışan işçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine,

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine ve Türkiye'nin yeni bir seçim sürecine girdiğine,

İstanbul Milletvekili Arzu Erdem, ücret ve özlük hakları yönünden sözleşmeli eczacılar ile kadrolu eczacılar arasındaki farkın giderilmesiyle ilgili Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığında, yaşlı bakım teknikerlerinin meslek tanımıyla ilgili Sağlık Bakanlığında çalışma yapılıp yapılmadığını öğrenmek istediğine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçiler ile Batman'da şehit olan polis memuru Birol Öztekin'e Allah'tan rahmet dilediğine, Edirne'de yaşanan sel felaketi nedeniyle çiftçilere yardımcı olunması gerektiğine, 28 Kasım Necip Hablemitoğlu'nu doğumunun 64'üncü yıl dönümüne, 28 Kasım İznik'in düşman işgalinden kurtuluşunun 98'inci yıl dönümüne ve Cumhurbaşkanının AK PARTİ grup toplantısında yaptığı açıklamalarına,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Batman'da şehit olan polis memuru Birol Öztekin ile Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, Edirne'de yaşanan sel felaketi nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, yurt dışındaki okullardan 2007 yılında mezun olanların Türkiye'deki üniversitelerde denklik alamamasının ve askerlik görevini yerine getirmede yaşadıkları sıkıntıların takipçisi olacalarına,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, 28 Kasım Tahir Elçi'nin ölümünün 3'üncü yıl dönümü vesilesiyle Tahir Elçi'nin barış mücadelesini zafere taşıyacaklarına, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu işçilerin enkaz altında kaldığına ve birer işçi mezarlığına dönen mega projelere yatırım yapmak yerine insan hayatına öncelik verilmesi gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu ölen işçilerin yakınlarına başsağlığı dilediğine, insanların hayatlarını boşu boşuna kaybetmesine daha ne kadar göz yumulacağını, sadece taziye dilekleri dileyen milletvekilleri olarak mı kalınacağını ve Türkiye'nin itibarının nasıl geri getirileceğini öğrenmek istediğine, 28 Kasım Tahir Elçi'nin ölümünün 3'üncü yıl dönümüne,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu çalışması sırasında viyadüğün çökmesi sonucu ölen işçilere, 28 Kasım 2015 tarihinde hayatını kaybeden Tahir Elçi'ye, şehit polis Ahmet Çiftaslan ve Cengiz Erdur'a Allah'tan rahmet dilediğine, Batman ilindeki operasyonda polis Birol Öztekin'in şehit olduğuna, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Cumhurbaşkanının grup konuşmasındaki siyasi eleştirisini başka bir bağlamda değerlendirdiğine, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un İçişleri Bakanıyla ilgili ifadelerini doğru bulmadığına,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ PARTİ Grubunun, 23/11/2018 tarihinde İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, genç işsizler için işe başlayana kadar sosyal ve ekonomik hayatlarında yardımcı olabilmek amacıyla işsizlik maaşı verilmesi öngörülmektedir. Bu doğrultuda, genç işsizlik sorununun nedenlerini, mücadele politikalarını, çözüm önerilerini araştırmak ve genç işsizlere iş bulana kadar vatandaşlık maaşı verilmesi konusunda kamuya maliyetini hesaplamak ve bu konuda gerekli girişimler ve yatırımların yapılabilmesi amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/550),

HDP Grubunun, 27/11/2018 tarihinde Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve arkadaşları tarafından, Tahir Elçi cinayetinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (952 sıra no.lu),

CHP Grubunun, gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan ekonomik gidişatın basın-yayın sektörüne etkilerinin incelenerek başta kâğıt temini olmak üzere sektörün sorunlarının çözülmesi amacıyla TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/182),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Kasım 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki viyadük çalışması sırasında beton blokun düşmesi sonucu yaralananlar olduğuna, kurtarma çalışmalarının devam ettiğine ve televizyon kabanlarının 2 işçinin öldüğü yönündeki bilgilendirmesinin yanlış olduğuna,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Edirne'de sağanak yağıştan özellikle Edirne merkez, Havsa ve Süloğlu ilçeleri ile Tayakadın, Karakasım köylerinin etkilendiğine, Oğulpaşa Köyü'nde bir yurttaşın kaybolduğuna, yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın CHP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki viyadük çalışması sırasında enkaz altında kalan işçilerin kurtarılması için dua ettiklerine,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop, yaşanan sel felaketi nedeniyle Edirnelilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında HDP Grubuna,

İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında Halkların Demokratik Partisine,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında İYİ PARTİ'ye,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında Milliyetçi Hareket Partisine,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) görüşmelerine devam edilerek 23'üncü maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16),

3'üncü sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)

Görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve "AİHM'in her kararı doğrudur." diyemeyeceklerine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, dünyanın hiçbir meclisinde bir terörist için "sayın" ifadesi kullanılmayacağına ve bu ifadeyi ısrarla kullananlara tepkilerini göstereceklerine,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, 6-8 Ekim olaylarından dolayı Selahattin Demirtaş'ın yargılanmadığına, Figen Yüksekdağ'ın "Biz sırtımızı PKK'ye dayadık." şeklinde bir ifadesinin olmadığına,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili önergenin oylamasında MHP'li vekiller ile AK PARTİ'li vekillerin sayısının muhalefetten fazla olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, oturum devam ettiği sürece başka bir maddeye geçmeden evvel usul tartışması açılabilmesine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, bir usulsüzlük durumunun söz konusu olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, Mustafa Şentop'un 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili önergenin oylaması sırasındaki tutumunun etik olmadığına,

Antalya Milletvekili Cavit Arı, Antalya ili Aksu ilçesi Çalkaya Mahallesi'nde yaşayanların mağduriyetinin giderilmesine yönelik çalışmayı desteklediğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Gebze'deki kazayla ilgili yayın yasağı getirilmesinin toplum tarafından kaygıyla karşılandığına ve bu durumun bir an önce düzeltilmesini talep ettiklerine,

Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim, Aydın ili Çine ilçesi Kahramanköy, Yolboyu, Evciler, Karakollar, Çaltı, Kuruköy ve Yağcılar mahallesinde yaşayanların mağduriyetine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemde başka bir iş bulunmadığından, 29 Kasım 2018 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 00.23'te son verildi.

Mustafa ŞENTOP

Başkan Vekili

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Barış KARADENİZ

Sinop

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**29 Kasım 2018 Perşembe****Milletvekili Teklifi**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın; "Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması"na Ait Protokol I'ın Yerini Alan 30 Ocak 2018 Tarihli "Protokol I", Anlaşmanın "Menşeli Ürünler" Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 17 Ocak 2017 Tarihli ve 1/2017 Sayılı Ortak Komite Kararı ve Anlaşmaya Eklenen Hizmet Ticareti Hakkında 30 Ocak 2018 Tarihli "Protokol III"ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1358) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.2018)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Milletlerarası Andlaşmalar)**

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.2018) (Gelen evrak no: 389501)

2.- Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalara İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2018) (Gelen evrak no: 390296)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, eski bir milletvekilinin uyuşturucu ticaretiyle ilgili bir davaya müdahale ettiği iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5665) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2018)

2.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Diyanet İşleri Başkanının Kadir Mısıroğlu'nu ziyaret etmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5666) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2018)

3.- Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'ın, GAP kapsamında yapılan çalışmalara ve Proje'nin bölge illerine sağladığı kaynaklara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5667) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

4.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, TRT kanallarında seçim takvimi süresince İyi Parti temsilcilerine ayrılan süreye ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5668) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

5.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Suriyeli mülteciler için harcanan paraya ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5669) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

6.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 100 günlük eylem planının sona ermesi kapsamında hayata geçirilen projelerin sayıları ve ödeneklerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5670) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

7.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, öğretim elemanı kadrolarına yapılacak atamalar hakkındaki Yönetmelik'te yapılan değişikliğin doğuracağı sorunlara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5671) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

8.- Van Milletvekili Tayip Temel'in, gazete dağıtım sektöründeki tekelleşmeye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5672) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

9.- İstanbul Milletvekili Fatih Mehmet Şeker'in, bürokraside görev alan kişilere liyakat sisteminin uygulanma durumuna ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5673) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, TRT ve Anadolu Ajansının belli dönemlerdeki seçim süreçlerinde yaptıkları siyasi yayınlara ve bütçeden aldıkları paylara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/5674) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

11.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, cinsel istismar davalarına dair bazı verilere ve istismarın önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5675) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

12.- Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, bir savcı ile ilgili yolsuzluk iddialarının araştırılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5676) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

13.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Diyarbakır Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bir çocuğun infaz koruma memurunun fiziki saldırısına maruz kaldığına dair iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5677) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

14.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Ankara Barosu bünyesinde kadın avukatların, polis memurları tarafından darp edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5678) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

15.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, emniyet birimlerinde baro odası kurulmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5679) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

16.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, KPSS ve mülakat sistemiyle alakalı bazı sorunlara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5680) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

17.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, şiddete maruz kalan kadın sayısı ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik bakanlığın faaliyetlerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5681) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

18.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdralı'nın, Mersin Serbest Bölgesinde çalıştırılan işçilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5682) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

19.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Bakanlık bünyesinde ek ders ücreti karşılığı görev yapmakta olanların özlük haklarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5683) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

20.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Suriyeli mülteciler için AB tarafından gönderilen fonlara ve bu fonların kullanımıyla ilgili Avrupa Denetçiler Mahkemesi tarafından hazırlanan raporda yer alan tespitlere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5684) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

21.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Türkiye genelinde ve Mardin'de İŞKUR tarafından yapılan işe alımlara, izlenen yöneme ve bazı iddialara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5685) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

22.- Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, şehit, gazi ve vazife malullerinin haklarının eşitlenmesine yönelik bir çalışma yapıp yapılmayacağına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5686) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

23.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, İŞKUR tarafından Aydın ilinde kamu ve özel sektöre yerleştirilenlerin sayısına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5687) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

24.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, çocuk yaşta gebelikler ve çocuğa karşı şiddet için alınacak önlemlere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5688) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

25.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, İşsizlik Sigortası Fonu'nun usule aykırı şekilde ve piyasa faizlerinin altındaki yatırım araçlarında kullanıldığına dair iddialara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5689) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

26.- İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın, Bolu İzzet Baysal Caddesindeki bir binanın ihalesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5690) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

27.- İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş'ın, İstanbul ili Tuzla ilçesinde bulunan Orhanlı, Aydınlı ve Konaşlı mevkieinde uygulanan imar planına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5691) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

28.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir ilindeki sanayi tesislerinin çevreye etkisine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5692) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

29.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, bakanlığın denizlerdeki plastik kirliliğinin önlenmesine yönelik çalışmalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5693) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa ili Gördes ilçesine bağlı Güneşli Mahallesi'nin kanalizasyon ve içme suyu sorununa ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5694) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa ili Yunussemre ilçesine bağlı Akgedik Mahallesinde TOKİ tarafından yapılan konut projesine ve proje kapsamındaki istismak bedellerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5695) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

32.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, Sayıştay'ın Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü için hazırladığı rapora ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5696) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

33.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, imar barışı kapsamında yapılan yapı kayıt belgesi başvurularına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5697) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

34.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir Ahmetli köyüne yapılacak olan kalker ocağı ve kırma eleme tesisine verilen ÇED gerekli değildir raporuna ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5698) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

35.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Suriyeli mülteciler için AB tarafından gönderilen fonlara ve bu fonların kullanımıyla ilgili Avrupa Denetçiler Mahkemesi tarafından hazırlanan raporda yer alan tespitlere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5699) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

36.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, 2002 yılından itibaren Suudi Arabistan'da idamla yargılanan, hüküm giyen ve infaz edilen Türk vatandaşlarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5700) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

37.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, yurtdışı temsilciliklerinde Atatürk büstünün bulunup bulunmadığına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5701) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

38.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, yurt dışında yaşayan vatandaşların mavi kart, kimlik kartı ve pasaport bedellerinin Türkiye'de ödenenlerden farklı olmasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5702) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

39.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Kararlılık Fırtınası Operasyonu ve Yemen halkına yardım yapılması önerisine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5703) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

40.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, döviz kurundaki düşüğe bağlı olarak elektrik hizmeti bedelinde indirim yapılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5704) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

41.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla bölgesinde toprak havuz balıkçılığı yapan üreticilerin kullandıkları elektriğe indirim yapılması önerisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5705) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

42.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2002-2018 yılları arasında yapılan maden ve kömür ithalatı ile bunların kullanımına dair verilere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5706) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

43.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'nın Sarıgöl ilçesi ve çevresine yapılması planlanan JES'lere ve enerji üretiminde çalışan şirketlerin denetimine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5707) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

44.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, fahri antrenör ve hakemlerden vize ücreti alınmaması ve bu kişilerin müsabakalara katıldıklarında izinli sayılmaları önerisine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5708) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

45.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, KYK bursu alan öğrenci ve borçlu kişi sayısı ile borçlulardan alınan faiz miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5709) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

46.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, son iki yılda Kahramanmaraş'ta konkordato ve iflas erteleme kararı alan şirketlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5710) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

47.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, bireysel kredi borcundan dolayı yasal takibe uğrayanların sayısındaki artışa ve çözüm önerilerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5711) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

48.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Aydın'da esnaf ve sanatkarlardan aylık vergi beyannamesi alınmaya başlamasının doğurduğu mağduriyete ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5712) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

49.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, mevsimlik işçileri taşıyan servislerin güzergah bildirme uygulamasından muaf tutulmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5713) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

50.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, bireysel silahlanmadaki ve silahla işlenen suçlardaki artışa ve alınacak önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5714) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

51.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, koruculara ve özlük haklarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5715) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

52.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Aydın ilinde verilen bir jeotermal enerji santrali ruhsatına ve söz konusu yatırımla ilgili alınan acele kamulaştırma kararına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5716) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

53.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, ülkemizde yaşayan Doğu Türkistanlı göçmenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5717) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

54.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, Sayıştay'ın Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü için hazırladığı rapora ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5718) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

55.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir fotoğraf atölyesinin Cumartesi Anneleri konulu sergisine izin verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5719) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

56.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5720) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

57.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ruhsatlı ve ruhsatsız silahlara ve bunlarla işlenen suçlara dair verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5721) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

58.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nin, 2020 yılında Mersin'de yapılacak olan Uluslararası Dünya Turunçgil Kongresi hazırlıklarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5722) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

59.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nin, Hatay ilinde bulunan meclis binasının son haline ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5723) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

60.- İstanbul Milletvekili Fatih Mehmet Şeker'in, İstanbul Cağaloğlu'nda bulunan Pembe Köşk'ün korunmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5724) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

61.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, atama bekleyen öğretmenlere ve ücretli öğretmenlik uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5725) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

62.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Müzik Sınıflarının Alt Yapısını Destekleme Kampanyası İşbirliği Protokolüne ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5726) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

63.- Yalova Milletvekili Özcan Özel'in, özel okullarda okuyan öğrencilere verilen teşviklere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5727) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

64.- Yalova Milletvekili Özcan Özel'in, 2017-2018 eğitim öğretim yılı Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri verilerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5728) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

65.- Yalova Milletvekili Özcan Özel'in, 2010 yılından itibaren seçimler sebebiyle istifa eden ve geri dönen öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5729) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

66.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Kütahya ilinde bulunan fen lisesi ve sosyal bilimler lisesi sayılarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5730) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

67.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, 2018 yılı itibarıyla atama bekleyen öğretmen ve eğitim fakültelerinde okuyan öğrenci sayılarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5731) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

68.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin'in Derik ilçesindeki İncesu İlköğretim Okulunda yaşanan gıda zehirlenmesi olayına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5732) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

69.- İstanbul Milletvekili Fatih Mehmet Şeker'in, YÖK üyeliklerine ve istihdam uygulamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5733) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

70.- İstanbul Milletvekili Fatih Mehmet Şeker'in, Doğu ve Batı klasiklerini dilimize çevirecek bir tercüme bürosu kurulması önerisine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5734) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

71.- İstanbul Milletvekili Fatih Mehmet Şeker'in, ilahiyat fakültelerinin taşıdığı misyon ve bu misyonun gereğini yerine getirip getirmediğine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5735) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

72.- İstanbul Milletvekili Fatih Mehmet Şeker'in, Bakanlıkta yer alan bürokratların eğitimci olup olmadığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5736) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

73.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, sözleşmeli öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5737) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2018)

74.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Feke Meslek Yüksekokulu ve Çukurova Üniversitesi bünyesinde kurulan Sivil Havacılık Yüksekokulunun kapatılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5738) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

75.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, 6. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında yer alan bazı ifadelerle ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5739) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

76.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, binbaşı rütbesiyle emekli olanların özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5740) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

77.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Kozan Devlet Hastanesi'nde anjiyo, çocuk cerrahi ve plastik cerrahi bölümlerinin açılmasına yönelik bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5741) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

78.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir Gönen Hastanesine fizyoterapist ve teknisyen ataması yapılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5742) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

79.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, sağlık personeli tarafından yapılan cinsel istismar ihbarlarına ve çocuk istismarının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5743) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

80.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kırklareli Devlet Hastanesinin ihtiyaçlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5744) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

81.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla bölgesinde toprak havuz balıkçılığı yapan işletmelere ve sanayi sicil belgesi alabilen üreticiler kategorisine dahil edilmelerine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5745) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

82.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, orman muhafaza memurlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5746) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

83.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdahlı'nın, Mersin'in Mut ilçesinde zeytinciliğin geliştirilmesi ve teşvik edilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5747) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

84.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nın, 2002 yılından sonra Mersin'de tarımı bırakan çiftçi sayısı ve boş bırakılan tarım arazileri ile ildeki ipotekli tarım arazilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5748) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

85.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, şeker pancarı taban fiyatının artırılması ve çiftçiye alım garantisi verilmesi önerisine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5749) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

86.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Yozgat iline yapılan yatırımlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5750) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

87.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2002 yılından itibaren kuruyan göl ve nehirler, kuruma nedenlerine, risk altında bulunanlara ve göl ve nehirlerdeki kirliliğe ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5751) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

88.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İzmit ve Gebze ilçesindeki orman arazilerinin Kocaeli Büyükşehir Belediyesine devrine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5752) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

89.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Et ve Balık Kurumunun faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5753) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

90.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, ziraat, gıda ve su ürünleri mühendisleri ile veteriner hekim atamalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5754) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

91.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da 2015-2018 yılları arasında çıkan orman yangınlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5755) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.11.2018)

92.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Gaziantep ili, İslahiye ve Nurdağı ilçeleri biber üretimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5756) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

93.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, tütün sektöründe yaşanan sorunlara ve 4733 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5757) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

94.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nın, TEM Otoyol Projesi'nin Türkiye ağıının tamamlanma oranına ve Ankara-Niğde bağlantı yolunun açılış tarihine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5758) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

95.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nın, Mersin Limanı'nın işletmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5759) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

96.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı ilindeki trafik hizmetlerine ve meydana gelen kazalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5760) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2018)

97.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Gebze ilçesine bağlı Arapçesme Mahallesinin internet erişim sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5761) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

98.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, İstanbul'da iki kişinin hayatını kaybettiği tünel göçüğünün meydana geldiği metro çalışmasını yürüten ve denetleyen firmalar ile idari sorumlulara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5762) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.11.2018)

No: 36'ya Ek

29 Kasım 2018 Perşembe**Milletvekili Teklifleri**

1.-Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1359) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2018)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın; Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1360) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2018)

29 Kasım 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Barış KARADENİZ (Sinop), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Birleşmiş Milletler Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'e aittir.

Buyurun Sayın Güler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün 29 Kasım Birleşmiş Milletler Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü ve ben de bugün dolayısıyla gündem dışı söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce yüce heyetimizi saygıyla selamlıyorum.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 29 Kasım 1977 tarihinde yaptığı oturumda alınan kararla 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü olarak ilan edilmiştir. Tüm dünyadaki mazlum milletlerin sembolü olan Mescidi Aksa'nın bekçisi Filistinli kardeşlerimizin dayanışma gününün özgürlük ve egemenliklerine vesile olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsrail-Filistin çatışmasının temelinde, 29 Kasım 1947 tarihli Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 181 sayılı Kararı'nın tam ve doğru bir şekilde uygulanamaması ve Filistin halkının vazgeçilmez haklarının elinden alınmış olması yatmaktadır. Birleşmiş Milletlerin mazlum Filistin halkına destek olunması amacıyla 1977'de aldığı bu karar, ne yazık ki her zaman olduğu gibi kâğıt üzerinde kalmıştır. Bu durum hem Birleşmiş Milletlerin gücünü zayıflatmış hem de bölgedeki halkaların güvenini sarsmıştır. Hâlâ Batı Şeria'da yaşayan 3 milyona yakın Filistinli kardeşimiz İsrail'in etraflarına ördüğü duvardan dolayı Kudüs'e giremiyor, abluka altındaki Gazze'de de 2 milyondan fazla Filistinlinin Kudüs'e girişi yasak hâlde bulunuyor. Vatanlarından sürülerek dünyanın dört bir yanına dağılan 5 milyon civarındaki Filistinli mülteci de en büyük rüyaları olan Kudüs'e dönme imkânından mahrum durumdadır. Nekbe'den bu yana işgali genişleten İsrail, şu an 27 bin kilometrekarelik tarihî Filistin topraklarının yüzde 85'ine el koymuş durumdadır. Filistinliler ise bu alanın sadece yüzde 15'ini kullanabilmektedir. İsrail ayrıca, 1967 yılında işgal ettiği Doğu Kudüs ve Batı Şeria'da da yasa dışı Yahudi yerleşim birimi inşaatlarına hızlı bir şekilde devam ediyor.

Filistin halkıyla, geçmişte olduğu gibi bugün de tarihi ve kültürel bağlarımızın bize yüklediği sorumluluk duygusuyla Türk milleti olarak topyekûn bir dayanışma içerisindeyiz. Gazze Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesi, Erez Sanayi Bölgesi, tamirat ve onarımdan geçirilen binlerce okul, Yatta Üniversitesi, güvenlik güçleri ve kolluk kuvvetlerinin eğitimi gibi birçok alanda ülkemizle proje ve iş birlikleri devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, İsrail'in son dönemde Gazze'ye yaptığı acımasız saldırılar devam ederken İslam dünyasının birçok ülkesi de dâhil herkesin suskun ve sessiz kalması da anlaşılır gibi değildir.

Birleşmiş Milletlerin Güvenlik Konseyi yapısındaki değişim gerçekleşmeden, hak ve adalet kavramlarının tam manasıyla uluslararası ilişkilerde olduğunu söylemek imkânsızdır. Artık İsrail ve Filistin'in iki devlet olarak güvenli ve uluslararası planda tanınmış sınırlar içinde bir arada yaşamasını öngören bu çözüm vizyonu hayata bir an önce geçmelidir.

Bildiğiniz gibi, 15 Kasım 1988 yılında Filistin Ulusal Konseyi, sürgünde bağımsız Filistin devletinin resmen kurulduğunu ilan etmiştir. Mayıs 2012 itibarıyla 132 ülke sürgündeki Filistin devletini tanımış, Türkiye Filistin devletini de tanıyan ilk ülkeler arasında yer almıştır.

Filistin yönetimi 29 Kasım 2012'de, Birleşmiş Milletlere üye olmayan gözlemci devlet statüsü için başvurmuş ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yapılan oylamayla gözlemci devlet statüsüne de kavuşmuştur. Türkiye, başta Birleşmiş Milletler olmak üzere tüm uluslararası kurum ve kuruluşlarda Filistin devletinin yegâne destekçisi ve hamisi olmuştur ve bu şekilde de hamisi olmaya devam edecektir. Filistin'in Birleşmiş Milletlerde gözlemci statüsü kazanmasından Filistin lehine çıkarılan kararlara kadar Türkiye her zaman özgür ve bağımsız bir Filistin devletinin kurulması için çaba göstermektedir ve çabasını da artırarak devam ettirecektir.

Halkımızın ve sivil toplum kuruluşlarının yaptığı yardımlar herkesin bildiği şekilde ortadadır. Dünyada bir başka örneği olduğunu sanmıyorum ve iddialı bir şekilde konuşuyorum ki bir başka ülkeye yardım için kurulan en çok vakıf ve dernek Türkiye'deki Filistin'e yardım kuruluşlarıdır. Kadın, çocuk, yaşlı ayrımı dahi yapmadan hunharca Müslüman avı yapan İsrail'in son dönemde Kudüs'e Mescidi Aksa'da cuma namazı için girişleri ve ezan sesini yasaklama girişimlerini kınadığımı bu vesileyle de belirtmek istiyorum.

Sözlerimi burada tamamlarken, Hükümetimizce yürütülen çalışmalardan da güç alarak Filistin halkıyla dayanışmamızı daha da kararlı biçimde sürdüreceğimizi ifade ediyor, Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'nün sadece mazlum Filistin halkı için değil, tüm ezilen ve sömürülen dünya insanlığı için dayanışmaya vesile olmasını diliyorum.

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, bazı Avrupa ülkelerinde Türk çocuklarına yönelik ağır insan hakları ihlalleriyle ilgili söz isteyen İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'e aittir.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, bazı Avrupa ülkelerinde Türk çocuklarına yönelik ağır insan hakları ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bazı Avrupa ülkelerinde Türk çocuklarına yönelik ağır insan hakları ihlalleriyle ilgili Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2018 yılı verilerine göre, 170 ülkede 6 milyonun üzerinde Türk vatandaşı yaşamaktadır. Dışişleri Bakanlığı tarafından edinilen bilgiye göre, yurt dışında yaşayan 6 milyonu aşkın Türk vatandaşının yaklaşık 5 milyonu Avrupa ülkelerinde, geri kalanı ise Kuzey Amerika, Asya, Orta Doğu ve Avustralya’da bulunmaktadır.

Yapılan araştırmalar, 2015-2016 yılları arasında Avrupa’da 5,1 milyon bebek doğarken 5,2 milyondan fazla insanın hayatını kaybettiğini ortaya çıkarmaktadır. Özellikle Almanya nüfusu her yıl gittikçe azalmaktadır. Buna rağmen doğumlarda da her geçen yıl ciddi bir şekilde düşüş söz konusudur. Avrupa ülkeleri, iş gücü sıkıntısıyla, ekonomik ve toplumsal gerileme tehdidine karşı önlem olarak çocuk sayısını artırmak istemektedir. Toplumsal ve ekonomik gerileme tehlikesiyle karşı karşıya gelen Avrupa Birliği üyesi ülkeler, millî nüfus için kendi vatandaşlarının doğum oranını artırmak adına yüksek maaş bağlama ve uzun süreli yıllık izinler dâhil her tür teşvik vermektedirler. Bu durum yetersiz kaldığı için “devşirme nüfus” politikasıyla göçmenlerin, özellikle Türk ve Müslüman ailelerinin bebeklerini ve çocuklarını alarak daha dilini, dinini, kültürünü tanıyamadan köklerinden kopararak kendi kültürüne göre, Hristiyan Avrupalı olarak yetiştirmeyi hedeflemişlerdir.

Avrupa’da Türk ve Müslümanlara yönelik Nazizm, el koydukları göçmen çocuklardan borsa oluşturmuştur. Böylelikle, Türk çocukları ailelerinden koparılrçasına alınır, yabancı ailelerin yanına asimile edilmek üzere verilir. Herhangi bir yargı kararı olmaksızın ailelerinden alınan binlerce Türk çocuğu, farklı milliyet ve dine mensup ailelere verilmektedir.

Değerli milletvekilleri, Avrupa’da yaşayan Türk çocuklarının ailelerinden kopararak asimile edilmeleri, bu yönde de aynı şekilde hiç tanımadıkları ailelerin yanına, Almanların yanına verildikten sonra da hiçbir şekilde sahip çıkılmamaları, bizim, aslında, yurt dışında bulunan Türklerimizle ilgili ne kadar sahibiyetimizin eksikliğinin olduğunu ortaya koymaktadır.

Hiç fark etmiyor, nerede bir Türk varsa bizim yüreğimiz orada olmalı. Nerede bir Türk yaşıyorsa bizim kalbimiz orada olmalı. Türk’e nerede zulüm yapılıyorsa işte biz orada olmalıyız. (MHP sıralarından alkışlar) Bu, sadece ülkemizde değil her yerde olmalı. Sadece Türki cumhuriyetlerinde değil her yerde olmalı.

Bizler, Avrupa’daki Türklere de mutlak ve mutlak, özellikle çocuklara -onların vebali de bizlerin boynunda- sahip çıkmamız gerekiyor.

Ben Almanya’da doğdum, orada büyüdüm ve milletin, milliyetin, bayrağın, İstiklal Marşı’nın ne demek olduğunu en iyi bilenlerdenim. Benim tüylerim her Türk Bayrağı gördüğümde, ay yıldızlı al bayrağı gördüğümde diken diken olmaktadır çünkü orada Türklere yapılan zulmü en iyi bilenlerden biriyim ben.

Orada, küçücük bebeleri alıp alkolik ailelere veriyorlar. Burada bebek ölümleri yaşanıyor ve aile hiçbir yargı kararına dayanmaksızın çocuğundan koparılıyor. Buraya da bizim mutlaka sahip çıkmamız gerekiyor.

En önemlisi, bu çocukların akıbetiyle ilgili, devamında oranın gençlik dairesi, gençlik merkezi dediğimiz merkez, o aileleri -müracaatta bulunmuş olmalarına rağmen- bilgi edinme hakkından bile mahrum bırakıyor, bu vesileyle çocuklarının kimin yanında olduğunu, ne koşulda yaşadıklarını dahi bilmiyorlar.

Bakınız, en son yaşanmış olan bir örnek var, hepimizin yüreğini burkması gerekiyor, Almanya’da yaşanıyor bu. Burada yeni doğmuş olan bir bebek Türk aileden koparılıyor “Bakamıyorsun.” diye, alkolik bir aileye 5’inci evlatlık çocuk olarak veriliyor. Daha sonrasında, beş ay sonra bu Türk çocuğu ölüyor. Bakın, o bir Türk ve bizim sahip çıkmaya yönelik... Mutlak ve mutlak, burnumuzun direğinin

sızlaması gerekiyor, vicdanımızın mutlaka harekete geçmesi gerekiyor ve ben diyorum ki: Milliyetçi Hareket Partisi nerede bir Türk varsa onun yanındadır. Ben diyorum ki: Elinde benim öğretmenimin, benim doktorumun, benim askerimin, benim polisimin kanı olan teröriste “sayın” diyenlere rağmen, Milliyetçi Hareket Partisi var olduğu sürece bu vatan bölünmeyecektir, bu bayrak da inmeyecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Elâzığ’ın sorunları hakkında söz isteyen Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol’a aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Erol.

3.- Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol’un, Elâzığ ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Kırk bir yıl aradan sonra, bu kürsüde CHP Elâzığ Milletvekili olarak konuşma hakkını bana tanıyan, beni onurlandıran Elâzığ halkına da en içten dileklerle sevgi, saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

Ve Elâzığ Milletvekili olarak Parlamentoda yaptığım ilk konuşma, 27’nci Dönemin Parlamentomuza, ülkemize ve seçilen bütün milletvekili arkadaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum. 26’ncı Dönemde Tunceli Milletvekiliydim, bu kürsüde çok konuşmalar yaptım. 27’nci Dönem Elâzığ Milletvekilliğimizde de aynı duyarlılıkla, aynı sorumlulukla konuşmalara devam edeceğiz. Tunceli Milletvekilliğim döneminde olduğu gibi önceliğim devletin varlığı, milletin bölünmez bütünlüğü; vatanın birliği ve korunmasıyla ilgili duyarlılığımız aynen devam edecektir ve yine, başta PKK ve FETÖ terör örgütüne karşı dik duruşumuz, söylemimiz ve davranışımız aynen devam edecektir. Ve yine, hem kentim Elâzığ’ın hem Türkiye’nin manevi ve millî duygularına sahip çıkarak siyaset yapma anlayışımız aynen devam edecektir. Siyasette ırklara göre değil, din ayrımcılığına göre değil, etnik kimlik ayrımcılığına göre değil, siyasette evrensel değerler üzerinden, bütün ülkemizde yaşayan tüm yurttaşlarımızın eşit yurttaşlık hakkına sahip çıkarak siyaset yapmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, uzun süreden beri, belki de Elâzığ Milletvekilinin ilk defa sorunlarını gündeme getirdiği bir konuşma talebinde bulundum. Elâzığ, aslında, Doğu Anadolu’da kuzey ve güneyi birbirine bağlayan, batı ile doğuyu birbirine bağlayan bir geçiş noktası. Kendine göre gelenekleri olan, millî duyguları olan, kültürü olan ve bölgede geçmişte “Elâzığ” denildiği zaman “Doğunun Paris’i” diye adlandırılan bir kentti. Ama gelgelelim ki Elâzığ’da üniversitemiz var; bu Elâzığ’daki üniversitemiz Türkiye ortalamasında 25’inci sırada olmasına rağmen, ama Elâzığ bir üniversite kenti değil.

Elâzığ inanılmaz bir kültür potansiyeline sahip, turizm potansiyeline sahip; Harput gibi, Hazaraba gibi turizm potansiyeli olacak birçok verisi olduğu hâlde Elâzığ bir turizm kenti de değil.

Elâzığ’da organize sanayi bölgemiz var. Özellikle Elâzığ vişne mermeri Türkiye’nin ve dünyanın en kıymetli mermeri olmasına rağmen, Elâzığ bir sanayi bölgesi de değil.

Elâzığ’da ovalarımız var. Belki de Türkiye’nin en ayrıcalıklı kentlerinden birisi, üç tarafı sularla çevrili yarımada konumunda ama su ile ovaları birleştiremediğimiz için Elâzığ bir tarım kenti de değil.

Elâzığ’da yaşanan bu sorunların çözümüyle ilgili tabii ki ortak akıl geliştirmek, çözümlerle ilgili gerekli girişimlerde bulunmak, Meclis kürsüsünde gündeme getirmek bizim asli görevlerimizden birisi.

Elâzığ’da şehir hastanesi yapıldı, mevcut hastaneler kapatıldı ve o bölgede sağlık sektöründe inanılmaz şekilde yaşanan sıkıntılar, sorunlar ve o bölgede yaşayan insanların ticari işletmelerinin kapatılmasından kaynaklı sosyal sorunlar büyümeye başladı. Elinizi attığımız zaman, her anlamda sorunlarla karşı karşıya gelen bir kentle karşı karşıyayız ama bu sorunların çözümü var mı? Var.

Geçmişte Elâzığ her dönemde AKP'ye inanılmaz destek vermiştir yani bütün milletvekilleri AKP'den seçilmiştir, belediye başkanı AKP'den seçilmiştir ama çevre iller ile Elâzığ'ı değerlendirdiğiniz zaman, Elâzığ her zaman ikinci planda kalmıştır. Çevre illerimize, Malatya'ya bakanlık verilmiştir, Bingöl'e bakanlık verilmiştir, Erzincan'a bakanlık verilmiştir, Diyarbakır'a bakanlık verilmiştir, Maraş'a, Antep'e bakanlıklar verilmiştir ama Elâzığ'a hiçbir dönem bakanlık verilmemiştir. Ama şimdi, Elâzığ'ın kırk bir yıl aradan sonra Cumhuriyet Halk Partisinden seçilen bir milletvekili olarak, siyasette farklı konularda ayrılmak yerine ortak değerlerde buluşarak kentin sorunlarına çözüm arayan bir anlayışla bu sorunların çözümüyle ilgili siyasi sorumluluğumuzu yerine getireceğiz.

İlçelerimiz kendi kaderine terk edilmiş. Özellikle Elâzığ'da 3 tane bakır maden işletmesi var, daha doğrusu yer altı kaynağı zenginliği açısından 3 tane maden ocağımız var; bunlar Ferrokrom, ETİ KROM ve Maden Bakır İşletmesi. Bunlar özelleştirilmiş ve bunların bulunduğu ilçeler, beldeler tamamen terk edilmiş bir hâle getirilmiş.

Sorunlarla karşı karşıya olan bir Elâzığ'la karşı karşıyayız. Bugün, Elâzığ Milletvekili olarak ilk yaptığım konuşma.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Bundan sonraki konuşmalarımızda Elâzığ'ın sorunlarını daha detaylı gündeme getirerek, Parlamentomuzu bilgilendirerek Elâzığ'daki sorunları çözüp Elâzığ'dan CHP'li bir milletvekili seçilmenin farkını hem ilime hem Parlamenta kanıtlamayı, çalışmayı kendime siyasi ve ahlaki bir sorumluluk olarak biliyorum, görüyorum.

Hepinize en içten dileklerle sevgi ve saygılarımı sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sayın Başkanım, mümkünse arkadaşımızın Elâzığ'la ilgili ifade ettiği sorunlarla ilgili birkaç cümle ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Yok, böyle bir şeyimiz yok. Sisteme girdiyeniz ilk 15'in içerisinde size söz verebilirim.

Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri; şimdi sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Sariaslan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, Kapadokya'da önemli olan balon turizmi için yeterli balon pilotunun olmadığına, Antalya-Kapadokya arasında günlük uçak seferi düzenlenmesi gerektiğine, Nevşehir ilinin Kozaklı ilçesindeki fizik tedavi merkezinin hastaneye çevrilmesinin ihtiyaç hâline geldiğine ilişkin açıklaması

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kapadokya bölgesindeki turizme katkı sağlaması açısından 3 konuya dikkat çekmek isterim.

1) Bölgemize balon turizmi önemli katkı sağlamaktadır. Balonu kullanan pilot sayısı yetersizdir. Bu konunun çözümü için Türk Hava Kurumu devreye girmelidir, gerekirse bölgedeki turizm şirketleriyle iş birliği yapılabilir. Kuzey Afrika ülkelerinden de balon pilotlarına talep vardır. Bu vesileyle işsizlik sorununa da çözüm bulmaya katkı sağlamış oluruz.

2) Türkiye'ye en çok gelen turist konumunda olan Ruslar Kapadokya'ya ciddi şekilde ilgi göstermektedirler. Fakat Antalya üzerinden Kapadokya'ya süreklilik arz eden bir hava bağlantısı olmadığı için Rus turistlerden Kapadokya'da çok az yararlanılmaktadır. Acilen Antalya-Kapadokya arasına günlük uçak seferi planı yapılmalıdır.

3) Kozaklı ilçesindeki fizik tedavi merkezine yoğun talep vardır. Tedavi merkezinin hastaneye çevrilerek hizmete alınması ihtiyaç hâline gelmiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

2.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli ilinde Kuzey Marmara Otoyolu inşaatındaki viyadük çalışması sırasında beton blokun altında kalarak hayatını kaybeden Öztürk Yılmaz, Bayram Kılıç ve Mehmet Sıddık Canpolat'a Allah'tan rahmet, yaralı olarak kurtarılan Kani Öztürk'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, dün seçim bölgem Kocaeli'de Kuzey Marmara Otoyolu inşaatının Kocaeli-Gebze-Tavşanlı kesimindeki viyadük çalışmasında talihsiz bir iş kazası meydana geldi. Dün gece saat 23.30 itibarıyla arama kurtarma işlemleri tamamlandı. Viyadük çalışmaları sırasında düşen beton blokun altında kalan 4 işçimizden Öztürk Yılmaz, Bayram Kılıç ve Sıddık Canpolat hayatını kaybetti, işçimiz Kani Öztürk yaralı kurtarıldı. Yaralı işçimiz Kani Öztürk'ün Darıca Farabi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde bugün sabahleyin ameliyatı yapıldı, durumu iyi, bilinci açık, konuşuyor. Gebze Cumhuriyet Başsavcılığı ve Bakanlık tarafından incelemeler yapılıyor. Olayda hayatını kaybeden işçilerimizin cenazeleri otopsi işlemlerinin ardından ailelerine teslim edilecek.

Meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçilerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum, yaralı işçimize acil şifalar diliyorum. Bu tür kazaların bir daha yaşanmaması dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan Hürriyet...

3.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, kadrosuz usta öğreticilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kadrosuz usta öğreticilerin sorunları hâlâ çözülmeyi bekliyor. Türkiye'nin her ilinde, her köyünde görev yapan; Millî Eğitim Bakanlığının “memur” Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının da “işçi” olarak görmediği; giyim, bilgisayar, el sanatları, makine nakışları, halk oyunları gibi branşlarda uygulamalı meslek eğitimi veren kadrosuz usta öğreticiler kadro beklemeye devam ediyorlar. Özlük hakları iyileştirilmeyen, yıllarca tam zamanlı çalışmasına rağmen sigortası tam yatmayan, benzine, vergilere, fiyatlara zam gelirken çalışma saat ücreti değişmeyen kadrosuz usta öğreticilerin seslerinin duyulmasını istiyoruz buradan. Ayrıca, usta öğreticilerin iş güvenceleri kurum müdürlerinin inisiyatifinde. Doğum, hastalık ve ölümlerde bile ücretli izin hakları tam sağlanamamaktadır. Usta öğreticilerin kadro hakkı, kıdem tazminat haklarının tam olarak uygulanması, özlük haklarının iyileştirilmesi, işsiz kaldıklarında işsizlik sigortalarından yararlanmaları için mutlaka ama mutlaka sistemi iyileştirecek düzenlemeye acil olarak ihtiyaç vardır. Usta öğreticilere artık üvey evlat muamelesi yapılmamalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 29 Kasım 1977 tarihinde yaptığı oturumda alınan kararla 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü olarak ilan edilmiştir.

Bilindiği gibi, Türkiye, 15 Kasım 1988'de resmen kurulduğu ilan edilen Filistin devletini ilk tanıyan ülkeler arasında yer almıştır. İsrail'in, kurulduğu 1948 yılından bu yana Filistinli kardeşlerimize yönelik baskı, şiddet ve ayrımcılık politikaları maalesef, artarak devam etmektedir.

Orta Doğu'da kalıcı barış için tek yol, 1967 sınırları temelinde, başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasıdır. Türkiye, geçmişte olduğu gibi bugün de tarihi ve kültürel bağlarımızın bize yüklediği sorumluluk bilinciyle Filistin halkının her zaman yanında olmaya devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Öçal...

5.- Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın, Birleşmiş Milletlerin Fransa'daki eylemlere ilişkin açıklamalarına ve polis şiddeti karşısında sözde basın özgürlüğü, insan hakları savunucularının Fransa Hükûmetine karşı tutumlarının ne olacağını merak ettiğine ilişkin açıklaması

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Gezi olayları esnasında polisin ülkeyi yakıp yıkan çapulculara karşı müdahalesini aşırı şiddet olarak nitelendiren Birleşmiş Milletler, Fransa'daki olaylara gözlerini yumdu, kulaklarını kapattı. Fransa'daki eylemlere ilişkin açıklamalarda bulunan Birleşmiş Milletler, ülkedeki savaş görüntüsünü görmezden gelerek polisin şiddet kullanmadığını savunarak iki yüzlülüğünü bir daha ispatladı. Ancak sözde basın özgürlüğü, insan hakları savunucularının, iki ağacı bahane edip Vandalizmi destekleyen yerli iş birlikçilerin, barış söylemleri adı altında çukur siyaseti yapanların bu polis şiddeti karşısında Fransa Hükûmetine karşı tutumları ne olacak acaba?

Bu sorunun muhataplarını, Birleşmiş Milletleri ve Fransa Hükûmetini buradan kınıyor, yüce Meclisi selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

6.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, çevreyle ilgili özlü sözlerle ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu hafta çevreyi konuşuyor ve çalışıyoruz.

“Ya bizler çevremizin kirlenmesini ortadan kaldıracamız ya da çevremizin kirlenmesi bizleri.” Kennedy.

“Tabiat, her yaprağında derin yazılar olan biricik kitaptır.” Goethe.

“Doğa bekçiyle değil, sevgiyle korunur.” Anonim.

“Doğa ve kitaplar onları görebilen gözlere aittir.” Emerson.

“Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde beyaz adam paranın yenmeyen bir şey olduğunu anlayacaktır.” Kızılderili atasözü.

“Dünya büyüklere atalarından miras kalmadı, onu çocuklarından ödünç aldı.” Afrika atasözü.

“Tabiatın şiiri hiç bitmez.” Keats.

“Biz doğayı korudukça doğa da bizi korur.” Anonim.

“Bin ormanlık oluşum bir meşe palamudunun içindedir.” Emerson.

“Doğaya karşı işlenen bir suçun öcü insan adaletinden daha zorlu olur.” Dostoyevski.

“Her yıkıntı onarılabılır, tabiatın yıkıntısı asla.” Falih Rıfkı Atay.

“Sevgi, çiçek açmayan yere uğramaz.” Eflatun.

BAŞKAN – Sayın Topal...

7.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, ücretli öğretmenlerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı eğitim yılı boyunca okullarda ücretli olarak ders veren öğretmenlerimizin çalışmalarını günlük temizlik işçisi gibi değerlendirerek saate bölüp aylık on beş-on altı gün olarak SGK primi ödüyor. Günde sadece kırk dakika dersi olan bir öğretmen dahi sabah okula gelip akşam evine dönüyor. Kalan zamanda saatlik olarak başka iş bulma olanağı yoktur.

Şubat döneminde yapılacak atamaya mutlaka bu ücretli öğretmenlerimizin tamamı dâhil edilmeli, eğitim adına utanç verici ve sorunlu olduğu kadar adaletsiz olan bu uygulamaya derhâl son verilmelidir. Ücretli öğretmenlerimiz kadroya alınmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gültekin...

8.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, çiftçiler tarafından yapılan rutin depolama işleminin, bazı basın-yayın organlarında stokçuluk yapılmış gibi yansıtılmasının algı operasyonunun bir parçası olduğuna ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizin patates deposu olan Niğde ilimizde bu yıl yaklaşık 850 bin ton patates üretimi gerçekleşmiştir. Bu üretimin 250 bin tona yakını tarladan direkt satılmıştır, 100 bin tonu gerek tohumluk gerekse hayvan yemi olarak kullanılmaktadır, kalan 500 bin ton patates de kasım ayı itibarıyla ülkemizin altı aylık patates tüketim rezervi için standartlara uygun depolarımızda satışa hazır hâlde bekletilmektedir. Bu zaman zarfında, ilgili bakanlıklarımız tarafından kışlık patates depolarımızda ürün tespiti rutin olarak yapılmaktadır. Bu rutin tespitlerin bazı basın-yayın organlarında stokçuluk yapılmış gibi yansıtılması tamamen bir algı operasyonunun parçasıdır. AK PARTİ'li bölge milletvekillerimizle birlikte ilgili bakanlığımızla bizzat görüşerek ilimizde kesinlikle patates stokçuluğu yapılmadığı, çiftçilerimiz tarafından rutin depolama işlemi yapıldığı ifade edilmiştir. Çalışkan, azimli ve üretken Niğdeli çiftçilerimizin bu konuda müsterih olmalarını, her zaman yanlarında olduğumuzu bilmelerini belirtir, bereketli ve bol kazançlar dilerim.

Niğdeli çiftçilerimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

9.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından sonuçları açıklanan KOBİ Gelişim Destek Programı'na ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank tarafından sonuçları açıklanan KOSGEB'in başlattığı KOBİ Gelişim Destek Programı (KOBİGEL) sayesinde 2.545 işletmeye 734 milyon TL'lik kaynak sağlanacak. Bu destekle 1,5 milyar TL'lik proje yatırım hacmi oluşturmayı hedefliyoruz. Proje

sayesinde 6.055 yeni personel istihdam edilecek. Proje başına destek üst limiti 300 bin TL geri ödemesiz, 700 bin TL geri ödemeli olmak üzere toplam 1 milyon TL olarak belirlendi. Ayrıca KOSGEB'in uygun göreceği gider üzerinden hesaplanacak yüzde 30'luk bir tutar, teminat karşılığı olarak "erken ödeme" adı altında harcama yapılmadan önce ödenebilecek.

İşletmelerimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

10.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Fransa, İtalya ve İspanya'ya ihraç edilen Tekirdağ'ın Saray ilçesinde yetişen bolet mantarının korunması gerektiğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 yılı bütçe sunuşunda orman köylerinde kırsal kalkınmayı sağlamak için eylem planı yaptığını belirtmiştir. Orman köylülerinin yeniden kalkındırılması için 5 bin köye gelir getirici proje uygulandığı vurgulanmıştır. Tekirdağ'ın Saray ilçesinin Ayvacık, Safaalan, Güngörmez ve Bahçeköy köylerindeki Istranca'nın gür ormanlarında yetişen ve halk arasında "çörek mantarı" ya da "bolet mantarı" olarak bilinen doğal mantar türüne sahibiz. Bu mantar köylerimiz için önemli bir geçim kaynağıdır. Bolet mantarı zengin besin değeri, içerdiği vitamin, mineral ve proteinin yanı sıra bağırsak ve mide hastalıklarında tedavi olarak kullanılan özelliğiyle iyi bir gelir kaynağıdır; Fransa, İtalya ve İspanya'ya ihraç edilmektedir. 2006 yılından itibaren ormanlarda uygulanan ferahlandırma çalışması sebebiyle ağaçlardaki sıklığın azaltılması sonucu toprağın daha çok güneş almasına bağlı olarak bolet mantarında verim düşmüştür. 2006 yılı öncesinde bölgede 500-600 ton çıkan bolet mantarı miktarı şu anda 150 tonlara düşmüştür. Tekirdağ'daki köylerimizin geçim kaynağı ellerinden alınmamalı, hem ormanı korumalı hem de mantarı korumalıyız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

11.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun geçici 69'uncu maddesinin değiştirilerek 2014 yılından sonra mezun olan sağlık ön lisans mezunlarına lisans tamamlama hakkının verilmesiyle sağlık alanında ara eleman ihtiyacının giderileceğine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun geçici 69'uncu maddesinde "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sağlık alanında ön lisans diploması alanlardan ebelik ve hemşirelik programlarından mezun olanlara kendi alanlarında, diğerlerinde ise Yükseköğretim Kurulunun belirleyeceği, ebelik ve hemşirelik dışındaki ilişkili alanlarda lisans tamamlama eğitimi yaptırılır. Bu eğitimler, Yükseköğretim Kurulunun belirleyeceği alanlarda uzaktan eğitim yöntemleri ile verilebilir." denmekte ve 19 Kasım 2014 tarihinden sonra mezun olanlara bu hak tanınmamaktadır. Geçici 69'uncu maddenin değiştirilerek 2014 yılından sonra mezun olan sağlık ön lisans mezunlarına da lisans tamamlama hakkının tanınması, sağlık alanında ara eleman ihtiyacının giderilmesine katkıda bulunacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

12.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Kocaeli ilinde Kuzey Marmara Otoyolu inşaatındaki viyadük çalışması sırasında beton blokun altında kalarak hayatını kaybeden Öztürk Yılmaz, Bayram Kılıç ve Mehmet Sıddık Canpolat'a Allah'tan rahmet, yaralı olarak kurtarılan Kani Öztürk'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kocaeli'nin Gebze ilçesi Tavşanlı mevkinde Kuzey Marmara Otoyolu Projesi kapsamında inşaatı devam eden viyadüğün beton blok parçası montaj sırasında çöktü. Yaşanan olayda, inşaatta çalışan işçilerden 3 kişi hayatını kaybetti, 1 kişi de ağır yaralandı. Yaşanan olayın derin üzüntüsünü hissediyorum. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Büyük Türk milletini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

13.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 1 Aralık Adıyaman'ın il oluşunun 64'üncü yıl dönümünü kutladığına ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Başkan.

1 Aralık 1954 tarihinde Malatya'dan ayrılarak il olan tarihî ve doğal güzellikleriyle güneydoğumuzun incisi, farklı etnik ve inanç gruplarının bir arada barış içerisinde ve kardeşçe yaşadığı, huzurun, barışın başkenti Adıyaman'ımızın il oluşunun 64'üncü yıl dönümünü kutluyor, bu vesileyle bütün hemşehrilerimi ve yüce Parlamento'yu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz? Yok.

Sayın Gözgeç...

14.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'nün tüm dünyada kardeşlik hukukunun ve adaletin tesisine, insan hakları ihlallerinin son bulmasına vesile olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü. Bu vesileyle haklı davalarında Filistinli kardeşlerimizi daima desteklediğimizi ifade etmek istiyorum. 1948 yılından bu yana devam eden Filistinli kardeşlerimize yönelik, hukuk tanımaz, zorba, ayrımcı politikalara bütün dünya dur demelidir. Kudüs Yafa Kapısı'nın üzerine “La ilahe illallah İbrahim halilullah” yazdırmış, hoşgörü ve özgürlük medeniyetinin torunları olarak bizler her zaman Filistin'in yanında olmaya devam edeceğiz.

Bugünün tüm dünyada kardeşlik hukukunun ve adaletin tesisine, insan hakları ihlallerinin son bulmasına vesile olmasını diliyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Son olarak, Sayın Çelebi...

15.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 26 Ağustos 2016 tarihinde Sağlık Bakanlığına devredilen askerî hastane personelinin mağduriyetinin telafi edilip edilmeyeceğini Sağlık Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkürler.

26 Ağustos 2016 tarihinde asker hastaneleri Sağlık Bakanlığına devredilmiştir. İçişleri Bakanlığına devredilen Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığındaki personelin bütün hakları korunmasına rağmen, askerî hastane personelleri olan subay, astsubay, sivil memurların lojman, servis, tayin bedelleri haklarını elinden aldınız. Kurum tercihi yaptırılmayan, rızaları dışında devrolan personeli maddi yönden kayba sokup kazanılmış haklarını engellediniz. İkametgâhlarının olduğu yerlere ya da memleketlerine atamadınız. Devraldığınız personeli kadro branşında kurumunuzda yer bulamayınca nöbetçi memur, şoför yaptınız.

Sağlık Bakanlığına sesleniyorum: Devrolan askerî hastane personellerinin kayıplarını telafi edecek misiniz?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Türkkan...

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Kuzey Marmara Otoyolu inşaatındaki viyadük çalışması sırasında beton blokun altında kalarak hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, Edirne'de yaşanan sel felaketi nedeniyle meydana gelen maddi kaybın giderilmesi gerektiğine, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ve Dede Korkut'un UNESCO Dünya Somut Olmayan Kültür Mirası Temsili Listesi'ne kabul edildiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Gebze'de vuku bulan bu viyadüğün çökmesi sonucu beton blokların altında kalan işçi kardeşlerimizin maalesef 3'ünün cesetlerine ulaşmışlar.

Allah'tan rahmet diliyorum, geride kalanlara sabır niyaz ediyorum. Gerçekten, geride kalanlar için çok zor bir süreç. Ekmek parası kazanmak için, çoluğuna çocuğuna ekmek götürmek için orada insanüstü şartlarda görev alıp vazifesini ifa ederken -bir ihmal sonucu olduğu belli oluyor- hayatını kaybetmek geride kalanlar için çok daha büyük bir acı.

Umuyorum bundan ders alınır. Yani, ben o yolu yapan müteahhit şirketlerle alakalı dünden beri burada ifade edilen sözleri bir daha tekrarlamak istemiyorum. Herkes hayatı boyunca yaptığı işlerden para kazanmak ister ama bu, yaptığı işlerden para kazanırken bir insanın hayatına mal olacaksa o para o insanın kursağından geçmez. Umuyorum bu son olur, bundan ders alırlar. Bundan sonra gerekli iş güvenliği önlemlerini almadan böyle bir işe girişmez bu Hükûmetin hemen hemen her ihalesinde gördüğümüz bu 3 şirketin yetkilileri.

Dün Edirne'de büyük bir sel baskını oldu. Hamdolsun, çok büyük bir can kaybımız yok, 85 yaşında bir vatandaşımız sele kapılıp vefat etmiş ama Edirne'de yaşayan vatandaşlarımızın çok ciddi bir maddi kaybı var. Bu konuda, Hükûmetimizin Edirne'de yaşayan vatandaşlarımızın maddi kaybını gidermek üzere acele olarak harekete geçmesini bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bugün, aynı zamanda, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda alınan kararla 1978’den bu yana her yıl 29 Kasım günü Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü olarak kutlanıyor. Böylesi anlamlı bir günde Filistin’de yaşanan zulmü kabul etmiyoruz. İşgalci İsrail’i şiddetle kınıyoruz. İlk kiblemiz olan o kutsal topraklarda işgale karşı direnen tüm Filistinli kardeşlerimizi destekliyoruz. Filistin sorununda, 4 Haziran 1967 sınırlarını esas alan iki devletli çözüm istiyor, bu bağlamda başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız ve egemen Filistin devletinin kurulmasına yönelik siyasi çabaları destekliyoruz. İYİ PARTİ olarak tavrımız nettir. Kudüs’ten veya herhangi bir parçasından asla ve kata feragat edilemez.

Türk kültür kimliğini yansıtan milli destanımız Dede Korkut, UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültür Mirası Temsili Listesi’ne oy birliğiyle kabul edilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Türk tarihinin değerli bir kültür mirası olan Dede Korkut’un UNESCO listesinde yer almasını haklı bir gururla karşılıyoruz. Emeği geçenlerden de Allah razı olsun diyoruz.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili, Grup Başkan Vekili Muhammed Levent Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül.

17.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Kırıkkale OSB’deki gaz dolun tesisinde meydana gelen patlamada ölen işçiye Allah’tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine, Millî Savunma Bakanlığı Genelkurmay Başkanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında görev yapmakta olan sivil devlet memurlarının mağduriyetinin giderilmesini talep ettiklerine, Filistin davasına olan inanç ve kararlılıklarının altını çizmek istediğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, konuşmamın başında Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesi yakınlarında bir gaz dolun tesisinde meydana gelen patlama sonucunda 1 işçimizin hayatını kaybettiğinden, 2 işçimizin de yaralandığından haberdar olmuş bulunmaktayız. Bu elim hadisede hayatını kaybeden vatandaşımıza Allah’tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlıklarımızda görev yapmakta olan sivil devlet memurlarımız vardır. Bunlar her ne kadar bir resmî üniforma içerisinde askerî statüde çalışan memurlar olmasa da en az onlar kadar fedakârlık gösteren, feragat duygusuna sahip ve işlerine kendini adanmış olan vatandaşlarımız, memurlarımızdır. Bu kurumlarda çalışan memurlarımızın sorunları bugün itibarıyla oldukça birikmiştir. Konuyla ilgili olarak geçtiğimiz günlerde Sayın Millî Savunma Bakanımızın özellikle mali haklarda birtakım düzeltmelerin yapılacağına ilişkin yapmış olduğu açıklamalar hepimizi memnun etmiştir, özellikle fazla çalışma ücretleriyle alakalı yapmış oldukları çalışmalardan haberdar olmaktan mutlu olduk.

Yine, mali haklarına dair tazminat haklarıyla alakalı birtakım talimatların verildiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Bunların da en kısa sürede gerçekleşmesini umduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Bu kurumlardaki askerî personelle aynı şartlarda çalışmalarına rağmen bu memurlarımızın, sivil memurlarımızın yıpranma payı ve ek hizmet zammı alamadıklarını burada ifade etmek istiyorum.

Yine, son dönemde kamu kurum ve kuruluşları ve buralarda çalışanlara yönelik mali iyileştirmeler sonucu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...ortalama maaş durumu açısından bu kurumlar kendilerine ancak 20'li sıralarda yer bulabilmektedirler.

Diğer kamu personelinin kendi kurumlarına ait sosyal tesis, misafirhane, yaz kampı gibi olanakları olmasına karşın Millî Savunma Bakanlığı ve TSK'deki sivil memurlar askerî personelin kullandığı bu tesisleri kullanamamaktadırlar.

Bunun gibi daha birçok konuda mağduriyetleri olan ve problemleri gün geçtikçe daha da artan sivil memurlarımızın bu mali ve sosyal haklarındaki, özlük haklarındaki gerekli düzeltmelerin acilen yapılmasını arzu etmekteyiz, talep etmekteyiz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuyla ilgili olarak çalışma içerisinde olduğumuzu da ifade etmek istiyorum.

Bu vesileyle, Filistin meselesiyle ilgili olarak ben de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Filistin davasına olan inancımızın ve kararlılığımızın altını çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Özellikle, bu geçtiğimiz yıl içerisinde, bu yıl içerisinde Filistin meselesine yönelik proaktif anlayış, ortaya koymuş olduğu tavır ve diplomatik başarıdan ötürü devletimizi ve başta Hükümet ve Cumhurbaşkanımız olmak üzere bunda emeği geçen herkesi kutlamak istiyorum. Birleşmiş Milletlerin öncülüğünde Amerika Birleşik Devletleri'nin Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanımasına yönelik defakto almış olduğu karara karşı Türkiye'nin şahsiyetli duruşu ve bunun dünya kamuoyu tarafından, Birleşmiş Milletler üyesi olan birçok ülke tarafından kabul görmesi dünyaya ve bu anlamda farklı heva ve hevesler içerisinde olan özellikle İsrail'e en büyük mesaj olmuştur. Bu kararlılığın Türkiye Cumhuriyeti devleti açısından aynı şekilde devam etmesi bizim temennimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu hedef doğrultusunda atılacak bütün adımlarda Milliyetçi Hareket Partisi devletiyle, milletiyle, İslam dünyasıyla ve Filistin'le beraber olacaktır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi Grubu Başkan Vekili Sayın Kurtulan, buyurun.

18.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü vesilesiyle Filistinlilerin haklı mücadelesinin yanında olduklarına, 29 Kasım Aladağ katliamının 2'nci yıl dönümü nedeniyle çocukların iktidarın politikaları sonucu cemaatlerin, tarikatların yurtlarında kalmak zorunda bırakıldığına, Aladağ Yurt Yangınına Araştırma Komisyonu Raporu'nun açıklanmadığına ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün insanlık vicdanında zalimleri mahkûm ettiren iki dramın günü. Bugün, Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü. Filistin halkının yetmiş yıldır süregiden meşru mücadelesiyle İsrail devletine karşı elde ettiği kazanımlara rağmen Filistin topraklarının yüzde 85'i hâlâ İsrail işgali altında. Bir kez daha Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını hatırlatıyor, Filistinli kardeşlerimizin haklı mücadelesinin yanında olduğumuzu belirtiyoruz.

Bugün aynı zamanda, cemaatlerin, tarikatların önüne atılan çocuklarımızın katledildiği gün, Aladağ katliamının 2'nci yıl dönümü. İki yıl önce toplumun vicdanını yerinden sarsan Aladağ katliamında 11'i çocuk 12 kişinin yaşamını yitirdiği, 24 kişinin de yaralandığı bir facia yaşandı. Kaçak yurt yangınıyla ilgili hâlâ ailelerin yüreğine bir nebze su serpecek bir yargılama süreci maalesef yaşanmıyor. Aileler, katliamın sorumluları olarak gördüğü yurt müdürü Cumali Genç ile Aladağ Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği Başkanı İsmail Uğur'un adli kontrol şartıyla tahliye edildiğini belirttiler. Çocukları kaçak yurttan kalmaya mecbur bırakan Millî Eğitim Müdürü hakkında, Aladağ Kaymakamı hakkında hâlâ etkili yargı süreci işletilmiyor ve çocuklarımız hâlâ iktidarın politikaları sonucu cemaatlerin, tarikatların yurtlarında kalmak zorunda bırakılıyor.

Meclis bünyesinde kurulan Aladağ katliamını araştırma komisyonu, çalışmalarını bir yıla yakın süredir bitirmiş olmasına rağmen, raporunu hâlâ açıklamadı.

Bugün, Aladağ'da çocuklarını kaybeden aileler bizi ziyaret etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) - Sorumluların etkili bir şekilde yargılanmadığını, komisyon raporunun hâlâ açıklanmadığını, çocuklarının katledilmesinin hesabının verilmemesini belirttiler. Aileler, davada neredeyse kendilerinin suçlu duruma düşürüldüğünü ifade ettiler. Ailelere de söylediğimiz gibi, Aladağ katliamı sorumlularının yargılanması için parti olarak elimizden geleni yapacağız, bu katliamın üzerinin örtülmesine asla izin vermeyeceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özkoç, buyurun.

19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, 29 Kasım 2016 tarihinde Adana Aladağ'da yanarak hayatını kaybeden 12 yaşındaki Cennet'in günlüğünde yazılanlara, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde işçilerin hayatını kaybettiği olay sonrasında devlet tarafından atılan ilk adımın yayın yasağı olduğuna, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

12 yaşında bir kız çocuğu, adı Cennet, günlüğünden ufak bir not okuyorum: “Bugün, okula gitmem için sekiz günüm kaldı. 4'üncü sınıfı bitirdim, 5'e geçtim. Aladağ Süleymanlılara gidiyorum. Annem ve babam benim için her şeyi yapıyor, benim okumam için her şeyi yapıyorlar, ben de okumak için her şeyi yapıyorum. Eğer ben okursam kardeşlerimi de okuturum. Okumak için elimden gelen imkânları değerlendireceğim.”

Cennet artık yok. Cennet, Süleymanlıların tam iki yıl önce 29 Kasım 2016'da Adana Aladağ'da kurduğu kaçak yurttaki arkadaşlarıyla beraber çatı katında yanarak hayatını kaybetti.

Bina kaçak, kapılar pencereler PVC, her taraf lambiri ve halı, yangın merdivenleri kilitli. Çocuklar bulaşık yıkarken sudan elektrik çarptığını söylüyorlar günlerce, kimse dinlemiyor onları; kontrol yok, denetim yok, önlem yok ve elektrik kontağından yangın çıkıyor. Bu, Bülent Bey'i ilgilendirmediği için konuşuyor ama biraz sonra herhâlde o da bizi dinlemeye başlar. PVC'ler, halılar, lambiriler bir anda ateşle sarılıyor. Yangın merdivenleri kilitli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çocuklar kaçtıkları çatı katında can veriyorlar; 11 çocuk, 12 kişi göz göre göre yanarak ölüyor, ölüm adım adım geliyor ve bunun adı “kaza” bu ülkede.

Davayla ilgili şu anda tutuklu yargılanan tek bir sanık yok, il ve ilçe millî eğitim müdürleri terfi aldılar, herkes koltuğunda rahat. Ama çocuklarını kaybeden anneler ve babalar tam iki yıldan beri rüyalarında yanıyorlar çocuklarıyla birlikte; seslerini duyurmaya çalışıyorlar, mahkemede avukatları konuşturulmuyor, kendileri konuşmuyorlar. Neden? Konuşturulmadıkları için.

Dün, Gebze'de viyadük inşaatında 3 işçi beton blok altında kalarak yaşamını yitirdi. Devlet tarafından atılan ilk adım ne biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devlet tarafından atılan ilk adım yayın yasağı. Gerekçe ne? Gerekçe toplum sağlığının ve ahlakının zedelenmesiymiş. Toplumun sağlığı ve ahlakı; ihmallerle, ucuz sebeplerle yaşamını yitiren insanlarımızı görmezden gelmekle bozulur, arkadaşları için çırpınan işçilerin feryatlarına sağır kalmakla bozulur, hesap sormamakla, hesap vermemekle bozulur. İhmallerin, denetimsizliğin yol açtığı ölümlere “kaza” denilmez, adım adım gelen tüm bu ölümlerin adı “cinayet”tir. Hesap verilmesi gerekir, hesap sorulması gerekir. Devletin büyüklüğü vatandaşına verdiği önemle ölçülür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Onun için, devletimiz, örtbas ederek değil, vatandaşına sahip çıkarak büyük devlet olur.

Değerli milletvekilleri, bugün Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü. İki devletli çözüm temellerinin başkenti Doğu Kudüs olan, 1967 sınırlarında bağımsız ve egemen bir Filistin devletinin kurulması için hem tüm çabaları destekleyeceğiz hem de Cumhuriyet Halk Partisi olarak mücadelemize devam edeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Başkan Vekili Sayın Turan.

Buyurun.

20.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde viyadük çalışması sırasında yaşanan kazada hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, 29 Kasım Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'ne, 29 Kasım Aladağ yangınının 2'nci yıl dönümünde ölen çocukları rahmetle andığına ve 494 sıra sayılı Komisyon Raporu'nun tekrar incelenmesinde fayda olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün Gebze ilçemizde viyadük yol yapım çalışması sırasında elem verici bir kaza yaşanmıştı, yetkililerden kazaya ilişkin aldığımız son bilgilere göre olay yerinde 3 işçimiz hayatını kaybetmiş, 1 işçimiz de yaralı olarak kurtarılmıştır. Vefat eden kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Umarım bu tarz kazalar son bulur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Filistin Halklarıyla Uluslararası Dayanışma Günü. Bundan yetmiş bir yıl önce Birleşmiş Milletler, tarihî bir yanılgıya imza atmış, bölgenin asli unsuru olan Filistin halkının olanca karşı çıkmasına rağmen bağımsız bir İsrail devletinin kurulmasını maalesef kararlaştırmıştı ve Filistin'in bölünmesi sürecini başlatmıştı. O günden bugüne, bölgede, İsrail, yayılmacı politikalarla birçok insanlık suçu işlemiş ve bugün gelinen noktada, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 242 ve 338 sayılı Kararlarını çiğneyerek Kudüs'te işgalci konumuna gelmişlerdir. Tüm hâkim güçlerin sessizliğine rağmen, tüm Filistinliler bilsin ki bir yanımız, bir gözümüz, bir kulağımız hep İsrail'in karşısında, Filistin'in yanında olacak, olmaya devam edecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, bugün, grup başkan vekillerimizin zikrettiği gibi, Aladağ'daki yangının 2'nci yıl dönümü. Evlatlarımızı rahmetle anıyorum. Ancak iddia edildiği gibi Meclisimizin konuya duyarsız kaldığı çok afâki ve haksız bir itham. Az önce bir grup başkan vekili Meclisin bu konuda çalışma yapmadığını, komisyon raporu hazırlanmadığını ifade etti. Ben, yapılan çalışmalarla -eksik fazla bir tarafa ama- ilgili ithamları haksız buluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bakınız, 9 Mayıs 2018'de, tüm partilerin katılımıyla şu gördüğünüz 494 sıra sayılı Rapor hazırlandı, bölge incelendi, yurtlar incelendi, kurumların kanaatleri alındı vesaire fazlasıyla kıymetli olan bir çalışma ortaya konuldu. Tüm kurumlar, idare başta olmak üzere, yasama başta olmak üzere, Meclisimiz başta olmak üzere üzerine düşeni yapmaya çalıştılar. Ben öncelikle bu raporun tekrar incelenmesinde fayda olduğu kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi gündeme geçiyoruz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, kayıtlara geçmesi için müsaade ederseniz bir iki kelime etmek istiyorum.

Sayın Başkan, ortaokul düzeyinde olan çocuklarımızın tarikatların kurduğu yurtlarda kalmasını engelleyecek şekilde devletin müdahalede bulunması gerekir. Çocuklarımız, hiçbir kurumun ya da kuruluşun kendi düşünceleri etrafında var olabilmeleri için bu tür kaçak yapılarda eğitim görmeye mahkûm edilmemelidir. Buradaki suç, devletin başında olan iktidarın başka konulara ayırdığı ekonomik varlığı çocuklarımızın geleceği için ayırmamasından kaynaklanmamaktadır. Eğer çocuklar ölsün istemiyorsak biz çocuklarımıza sahip çıkarak onların okuyacağı yurtları çocuklarımıza açmalıyız.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkanım, 60'a göre bir söz istiyorum sizden.

BAŞKAN – 60'a göre söz isteyen bir hayli arkadaşımız var burada. Onlara vakti geldikçe söz vereceğim.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde kaç Suriyeli mültecinin yaşamakta olduğunun araştırılması ve tamamının kayıt altına alınması, Suriyeli mültecilere Türk vatandaşlığı hakkı tanınmasının koşullarının belirlenmesi, Suriyeli mülteciler için oluşturulan kampların durumu, Suriyeli mültecilerin neden olduğu sorunların detaylı olarak incelenmesi ve bu sorunların çözümü için programlar hazırlanması, Suriyeli mültecilerin ülkelerine dönmelerine yönelik çalışmaların başlanması, daha fazla Suriyeli mültecinin ülkemize girişinin önüne geçilmesine yönelik çalışmaların ivedilikle başlatılması amacıyla 29/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

29/11/2018

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/11/2018 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasına saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili ve İYİ Parti Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde kaç Suriyeli mültecinin yaşamakta olduğunun araştırılması ve tamamının kayıt altına alınması, Suriyeli mültecilere Türk vatandaşlığı hakkı tanınmasının koşullarının belirlenmesi, Suriyeli mülteciler için oluşturulan kampların durumu, Suriyeli mültecilerin neden olduğu sorunların detaylı olarak incelenmesi ve bu sorunların çözümü için programlar hazırlanması, Suriyeli mültecilerin ülkelerine dönmelerine

yönelik çalışmalara başlanması, daha fazla Suriyeli mültecinin ülkemize girişinin önüne geçilmesine yönelik çalışmaların ivedilikle başlatılması amacıyla 29/11/2018 tarihinde (10-059 numaralı araştırma önergemiz) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 29/11/2018 Perşembe günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneri üzerinde gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi İYİ PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, dünyada en fazla sığınmacının olduğu ve bütçesine göre dünyada sığınmacılar için en fazla para harcayan ülkedir.

Suriye iç savaşından, Suriye’den sonra en fazla zararlı çıkan ülke de Türkiye olmuştur. Erdoğan’ın Beşar Esad’ı yıkma politikası tamamen çökmüştür. Sanırım, artık gizli görüşmeler de başladı Beşar Esad’la. Ancak, bu arada, resmî rakamlara göre, Türkiye’ye 3 milyon 800 bin Suriyeli sığınmacı yerleşmiştir. Yine iktidarın açıkladığı rakamlara göre, bunların Türkiye’ye maliyeti bir sene önce 35 milyar dolardı, aradan geçen bir sene içinde bunun 40 milyar dolara yaklaştığı anlaşılıyor. Bu maliyet her geçen gün artıyor.

Suriyeli sığınmacıların Türkiye için oluşturdukları tehdit sadece ekonomik tehditlerle sınırlı değil. Suriyeliler, orta ve uzun vadede, Türkiye’nin millî, kültürel, politik ve jeopolitik yapısını değiştirecek büyük tehditler oluşturmaktadır. Suriyeli sığınmacılar, Türkiye’nin kültürel ve etnik dokusunu değiştirecek hızla artmaktadır. Eğer resmî rakamları doğru kabul eder, 3,8 milyon üzerinden hesaplırsak bugün Türkiye’de yaşayan her 20 kişiden 1’i Suriyeli sığınmacıdır. 2040 yılında rakamları 7,5 milyona çıkacak ve her 13 kişiden 1’i Suriyeli olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Suriyeli sığınmacıların kitlesel göçleri, modern bir kavimler göçüdür. Türkiye’nin demografik yapısını, millî kimliğini orta ve uzun vadede tahribata uğratacağı kesindir. Suriyeliler, bu gidişle, içimizde yaşayan ayrı bir millet olarak büyüyecekler ve gelişecekler. Bunu, politik talepler izleyecektir.

Bakın, daha bugünden, Türkiye’nin belirli kentlerinde Suriyeliler nüfusun yüzde 25’ini, yüzde 30’unu, yüzde 24’ünü oluşturmaktalar; Gaziantep’te, Şanlıurfa’da ve Hatay’da. Kilis’te ise Suriyeli nüfusu, Türk nüfusunu geçmiş durumda. Bir Kilis ortaokulunda yapılan araştırmanın sonucunu sizinle paylaşmak istiyorum: 52 Suriyeli çocuğun 246 kardeşi var, 49 Türk çocuğun ise 156 kardeşi var. Bunun, on sene sonra Kilis’in nüfusunu nasıl etkileyeceğini siz düşünün lütfen.

Kitlesel göçlerin bir silah olduğu artık Batı dünyasında iyiden iyiye kabul edildiği için kitlesel imha silahlarından hareket edilerek “kitlesel imha göçleri” kavramı kullanılmaya başlandı. İşte, Türkiye, böyle bir göçle karşı karşıya. Bu arada, Batı emperyalizmi kaynaklı bazı STÖ’lerin de “Bu sığınmacılar geldiler, bir daha gitmezler.” şeklinde Türk halkına yalan söylediklerini görüyoruz. Amaç, Türkiye’nin içerisine gelecekte manipüle edilebilecek etnik tuzaklar koymaktır. Ama sadece orta ve uzun vadeyle mi ilgili sıkıntılarımız? Hayır, bugünle de ilgili sıkıntılarımız var. 1 milyona yakın Suriyeli, Türk iş piyasasında çalışıyor ve Türklerin işsiz kalmasına yol açıyor, iş piyasasının dengesini bozuyor ve şimdi, Hükümet attığı yeni adımlarla daha fazla Suriyeliye iş vermek için çalışıyor, oysa Türkiye’de işsizlik oranı yüzde 15’in üzerine çıkmış durumda. İş bulamadığı için intihar eden öğretmenler var. 900 Suriyeliye öğretmenlik verildi geçen hafta. Açıklarını ticarethanelerde vergi ödemediklerini biliyoruz. Türk esnaf vergi ödüyor, mücadele edemiyor ve sonunda, biliyorsunuz, iflaslar birbirini izliyor. Lütfen,

Gaziantep'e, Hatay'a ve Şanlıurfa'ya gidin, gerçeği yerinde görün. Türkiye'de güçlü bir Suriye mafyası oluşmaya başladı ve bu güçlü Suriye mafyasını destekleyecek ne yazık ki 600 binden fazla, klinik depresyondan geçen Suriyeli çocuk var, Türkiye için ciddi bir tehdittir bu. IŞİD ve El Nusra gibi örgütlerin bu zemini Türkiye'ye karşı gelecekte kullanacaklarından emin olabilirsiniz ve bu arada, Selefilik Türkiye'de çok hızlı bir şekilde yayılıyor, Hanefi Mâtürîdi çizginin yerine Selefiliğin âdetâ Türk kültürüne sızdığını görüyoruz, bunun üzerinde sizin de düşünmeniz gerektiğini düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan.

Buyurun Sayın Taşdoğan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıların sayısı 3 milyon 564 bin 919'dur. Suriyelilerin yüzde 90'ı da 15 ilimizde ikamet etmektedir. Suriye'de yaşanan iç savaşın ardından ülkenin barış ve istikrara kavuşması, sosyal ve ekonomik açıdan kalkındırılması, güney hudutlarımızda güvenliğinin temin edilmesi, bölgede terörist yapılanmanın tekrar inşa edilmemesi ve Suriye'de yaşayan Türk varlığının hak ve hürriyetlerinin garanti altına alınması partimiz açısından milli beka meselesi olarak kabul edilmektedir. Nitekim, tarihî bir zaferle sonuçlanan Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekâtlarına partimiz en güçlü desteği vermiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin yürüttüğü Fırat Kalkanı Operasyonu sonucu 260 bin Suriyeli, Suriye'nin kuzeyine dönmüştür. Bölgede altyapı çalışmaları, insanca yaşama şartları oluşturuldukça Suriyeli misafirler hızla vatanlarına döneceklerdir. Gaziantep'te hâlihazırda nüfusun yüzde 19,6'sını Suriyeliler oluşturmaktadır. Gaziantep'te yapılan Gaziantep Üniversitesinin Suriyelilerle ilgili araştırma çalışmalarına göre... Suriyeliler hakkında birçok gazetede, köşe yazılarında bilimsel verilere dayanmadan çok çeşitli yazılar yazılmakta ve Suriyeliler üzerinden bir yabancı düşmanlığı hortlatılmaya çalışılmaktadır. Bu konu üzerinden yabancı düşmanlığı yapmanın âlemi yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Zira bu insanlar, ülkelerindeki iç savaştan dolayı göçmek zorunda kalmışlardır. Sanıldığı aksine, yüzde 63'ü hiçbir maddi yardım almıyor, yüzde 99'u savaşın etkilerine rağmen hiçbir psikolojik destek ve yardım almamıştır, yüzde 97,8'i kirada yaşamaktadır.

Yapılan çalışmada “Ülkenize dönmek istiyor musunuz?” sorusunun cevabı yüzde 56,5'tir. Aynı çalışmada “Ülkemizden başka bir ülkeye gitmek istiyor musunuz?” sorusunun cevabı yüzde 12,3'tür.

Görüldüğü gibi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı'nda oluşturduğu gibi, eğer ülkelerinde insani şartların oluşması sağlanırsa, barış, huzur, güven, istikrar ülkelerinde oluşturulursa, bataklik kurutulursa bu insanlar ülkelere döneceklerdir. Bu konularla ilgili yapılan çalışmaları değerlendiriyoruz, takipçisiyiz.

Partimiz, Irak ve Suriye'de savaşın zulmüne muhatap kalan ve kimliği, aidiyeti ne olursa olsun her insana Türkiye'nin yardım elini uzatmasını gerekli görmektedir. Iraklı ve Suriyeli sığınmacıların sağlıklı bir şekilde vatanlarına kavuşturulmaları bu konudaki politikamızın esasını oluşturmaktadır ancak sığınmacılar ve mülteciler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Devamla) – Son olarak, Sayın Genel Başkanımız Doktor Devlet Bahçeli Bey’in ifadesiyle “Anadolu, Türk vatanıdır. Ülkemizdeki Suriyelilerin güvenli ve süratli şekilde asıl yurtlarına sevki acilen planlanıp hayata geçirilmelidir. Sınırlarımıza diktiğimiz duvarların aşılması, yeni göç akımları millet varlığının geleceğini karartacaktır. Üzerinde gururla yaşadığımız toprakları fetihle, bedel ödeyerek, can vererek, çilelere katlanarak fedakârlıklarla vatan yaptık. Gidecek yerimiz yok, sığınacak yeni bir yurdumuz yok. Vatan varsa bayrak vardır, bağımsızlık vardır, istikbal vardır, ar ve namus vardır.”

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki.

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Suriye’de çatışmaların başlamasıyla birlikte Lübnan, Mısır, Ürdün, Irak ve Türkiye hükümetleri insani amaçlarla açık kapı politikasını benimsemişti. Biz de parti olarak bu tür savaş ortamlarında sığınmacılara açık kapı politikasını destekliyoruz ancak sorun şu ki bu sırada girişlerde hiçbir kayıt tutulmadı. Suriyeliler Türkiye’nin dört bir yanına dağıldı, sağlık dışında herkesin yararlanması gereken temel hakların hiçbirinden yararlanmadılar; Suriyeli sığınmacılara beslenme, barınma ve eğitim konusunda gerekli destek verilmedi. Bu yüzden Suriyeli sığınmacılar ülkemizde büyük bir dram yaşamaktadır.

Suriye’den ülkemize gelen sığınmacılar sorununun bir tek çözümü vardır, o da Suriye’ye barış gelmesidir. Suriye’deki barış politikaları desteklenmeli, savaşı besleyen her tür destek girişiminden ivedi olarak vazgeçilmelidir.

Türkiye, esasen Suriye’den gelenlere mültecilik hakkı tanımamıştır, hâlâ “sığınmacı” kavramını kullanmamızın nedeni budur. Çünkü Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi ile Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin New York Protokolü’ne Türkiye çekince koymuştur. Türkiye, sadece Batı’dan gelenlere mültecilik hakkı tanımaktadır, Türkiye’nin doğusundan gelen hiçbir ülkenin vatandaşına mültecilik hakkı tanımamaktadır; bu konuda tanınan tek hak, üçüncü bir ülkeye geçiş için izindir.

Asıl sorun, Türkiye üzerinden Suriye’ye geçen cihatçılara da açık kapı politikasının uygulanmasıdır. Bakın, Suriye’den Türkiye’ye gelenlerle ilgili kayıt tutulmadığı gibi, dünyanın dört bir yanından gelen radikal cihatçı örgütlerin militanları Türkiye’den ellerini kollarını sallayarak Suriye’ye geçebilmiş, oradaki halklara büyük bir dram yaşattmıştır. Hâlâ Türkiye’deki sığınmacı sayısı bilinmemektedir.

Türkiye Hükümeti sığınmacı hareketlerinden yaklaşık bir buçuk yıl sonra ilk kez uluslararası görüşmeleri başlatabilmiştir. Bu süre içerisinde uluslararası örgütlerin hiçbirisiyle dayanışma anlamında bir görüşme yürütmemiştir.

Ayrıca, Suriye’den Türkiye’ye gelen sığınmacıların kamplarda yaşamak istememesinin, ülkemizin dört bir yanına dağılmasının birkaç temel nedeni var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, tamamlayalım lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Hemen tamamlıyorum Sayın Başkan, bunun da altını çizip sözlerime son vereceğim.

Bunlardan ilki şu: İş bulup çalışma isteği; ikincisi, kamplardaki fiziki koşullar ve güvenlik; üçüncüsü, izolasyon ve hareket özgürlüğü; dördüncüsü, etnik ve dinî kökene dayalı olarak ayrımcılığa uğrama riski; beşincisi, cinsiyet ayrımcılığı ve uğradıkları şiddet; sonuncusu da kampların tarafsızlığına ilişkin çekincelerdir.

Sözlerime son verirken basın-yayın organları ve siyasetle uğraşan kişilerin, Suriye’den sığınan savaş mağduru kişilere yönelik şiddeti meşru gösterecek dil konusunda özen göstermesi ve bu savaşın sona erdirilmesi için çaba göstermesi gerektiğini söylüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Özcan Purçu. Buyurun Sayın Purçu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinize saygılar sunuyorum.

Çoğu politikada olduğu gibi Hükûmet, mülteci politikasında da maalesef sınıfta kaldı. Ne yaptınız mültecilerle ilgili? Hemen söyleyeyim: Mültecilerin yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik politikalar yapmak yerine mültecilerin insanlık onurunu zedeleyen pazarlıklar yaptınız Avrupa Birliğiyle. “Şu kadar para verirsiniz şöyle yaparız, bu kadar para verirsiniz böyle yaparız.” dediniz, bunu inkâr etmezsiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sen ne dedin? Kovmaya kalktınız.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Mültecileri kullanarak iktidar alanımızı genişletmeye çalıştınız, siyasette kullanmaya çalıştınız; bunu da inkâr edemezsiniz. Ayrıca, iç ve dış politikada da tehdit unsuru olarak kullandınız. Kullanmadınız mı? Kullandınız, bunu kullandınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Biz ne dedik? Dedik ki: “Sığınmacı ve mülteci konusunu dinî referanslar ve geçici çözümler ekseninde değil de hak temelli kalıcı çözümler öneren politikalar üzerinde çalışma yapın.” Bunu hak temelli de yapmadınız, kalıcı çözümler nezdinde de değerlendirmediniz. Cumhuriyet Halk Partisi ne dedi size? “Acilen göç ve entegrasyon bakanlığı kurun.” dedi. Kurdunuz mu? “Elinize yüzünüze bulaştırdınız, sınıfta kaldınız.” dedik.

Mülteciler Komisyonundaydık, Göç İdaresini arıyoruz, bize hiçbir bilgi vermiyor. Kayıt yok, envanter yok, kaç tane mülteci geldi, bilgisi yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sen, Romanlara olan borcunu öde önce; kandırdın insanları.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Biraz önceki milletvekili anlatıyor, “Ülkelerine dönüyor.” diyor. Vallahi yalan, gerçek değil. Al, bak, nüfuslar burada. Kurduğunuz kamplar da yetersiz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dönenden çok doğuyor, doğuyor, Özcan.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Bakın, İstanbul’un göbeğinde 600 bin mülteci var, kayıtlı mülteci; kayıtsız kim bilir ne kadar var. Kayıtlı mülteci sayısı 3 milyon 700 bin civarında ama kayıtsız olan... Maşallah, sınırlarımız da elek gibi, geçen geçene, gelen gelene. 6 milyona yakın mülteci var bu ülkede hem de gitmiyorlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yanılıyorsun, hepsi kayıtlı.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Ülkede savaş varken, çocuk çocuğunuz varken savaş ortamına gider misiniz, gitmez misiniz? Mülteci de böyle düşünüyor, Suriyeli böyle düşünüyor. “Ben gitmeyeceğim arkadaş, Türkiye’de bana bedava para veriyorlar, Türkiye’de bana bakıyorlar, bedava da okul var, ben gitmeyeceğim.” diyor. Niye gitsin? (CHP sıralarından alkışlar) Öyle yalan yanlış konuşmayın. Bak, rakamlar burada.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – 350 bin kişi gitti geri, 350 bin kişi.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi ne demiş? “İnsanların verilerini kayıt altına alın.” demiş, almadınız. Sağlıklı barınma koşulları yapın, çadırda olmaz. Biz çadırda yaşadık, biliyoruz. “Konteynerler koyun.” dedik, yapmadınız. İnsanlar ne yaptı? Mülteciler kendi imkanlarıyla İstanbul’a gittiler, İzmir’e gittiler, sokaklarda kaldırımlarda kaldılar. Bizim Türk vatandaşımız yardımseverdir, kalktı, onlara kendi imkânıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İngiltere’de çocuk tokatlayanla aynı şeyleri söylüyorsun.

BAŞKAN – Sayın Purçu, tamamlayalım lütfen.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Türk vatandaşı yardımsever, mültecilere kendi imkânıyla yardım etti, sokaklardaki vatandaşı aldı, oraya buraya yerleştirdi, ekmek verdi, su verdi. Hükümet, baktı... Bak, biz daha neler...

2015 kayıtlarına göre 708 bin mülteci çocuk var. Bunların yarısı okula gitmiyor, potansiyel suçlu, yarın öbür gün potansiyel suçlu. Erken evlendirmeler var, zorla evlilikler var. Organ mafyaları tünemiş Suriyeliler içerisine. Hükümet bu konularla ilgili hiçbir çalışma yapmadı. “Belediyeleri bu işin içerisine koyun.” dedik hizmet alsınlar diye -onlar da insan- onları da yapmadınız. “Sağlıklı toplum merkezleri kurun.” dedik, onu da kurmadınız, toplum merkezleri de çalıştırmadınız. Ve sınıfta kaldınız arkadaşlar. Soğanla uğraşmayı bırakın, insana dokunan politikalar yapın. Soğan hükümeti olmayın. (CHP sıralarından alkışlar) İnsana dokunun, insana dokunan politikalar geliştirin. Ülkemizin hâli belli; mültecilerin hâli de belli, Türk vatandaşının hâli de belli, Roman vatandaşın hâli de belli.

Hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, savaşın ortasında kalmış çocuklarla ilgili bu tarz dilin, İngiltere’de Suriyeli çocuğu tokatlayan adamlarla aynı dil olduğunu üzülerek gördüm; hiç yakıştıramadım sayın vekile. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, demin hatip, demin bizim, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşan Sayın Ali Muhittin Taşdoğan’ın konuşmasındaki ifadelerle ilgili “yalan” ifadesini kullanmıştır. Sataşma dolayısıyla kürsüden söz hakkının verilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Yerinden olsa?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, bu “yalan” ifadesinin kürsüden açıklanmaya ihtiyacı var.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ağır bir laf bizim için.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Sayın Taşdoğan, buyurun.

Yeni bir sataşmaya yol açmayalım.

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; az önceki hatip ateşli konuşmasında bize dönerek “yalan” dedi. “Yalan” a sonra geleceğim de hiçbir şeyi ezberden konuşmadık. Bir kere, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Suriyelilerin dönmesini içinizde en çok biz arzu ediyoruz, vatanlarına dönmelerini.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Savaş bitince.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Devamla) – Vatanlarına, vatanları yaşanılabilir bir hâle gelince dönmelerini.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Eyvallah.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Devamla) – 260 bin kişi Suriye'ye dönmüştür; Türk Silahlı Kuvvetlerinin açıklamasıdır, Millî Savunma Bakanımız açıklamıştır, rakam oradandır. Yüzde 56'sı dönmek istiyor. Bilimsel değerlere ne kadar saygı gösteriyorsunuz, ne kadar değer veriyorsunuz bilmiyorum. Gaziantep Üniversitesinin yaptığı saha çalışmasıdır, herhangi bir köşe yazısından alınmış değildir, herhangi bir gazete kupürü de değildir.

Yalana gelince, evelallah Türk milliyetçisiyiz, 8-9 Şubat 1969'da Adana'da kurulduk, o günden beri Türk siyasetinin içerisindeyiz, 50'nci yılımız, bir gün yalan söylemedik, kelimemiz verdik yalan söylemedik, kanımızı akıttık yalan söylemedik, yalan da söylemeyeceğiz. (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Hele hele milletin kürsüsünden, milletin gözünün içine bakarak yalan söylemek bize yakışmaz; sözlerinizi iade ediyorum. Elli yıllık bu partiden özür dilemenizi bekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hem AKP grup başkan vekilinin hem de MHP sözcüsü arkadaşın arkadaşımızın söylemleriyle ilgili yanlış anladıklarını düşündüğümüz için ve orada cevaplaması gerektiğini düşündüğümüz için sataşmadan 69'a göre, ki bariz bir sataşma var...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ne sataşması?

BAŞKAN – Yani nasıl sataştığını söyler misiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, grup başkan vekili olarak mı konuşuyor, Özcan Bey mi konuşuyor?

BAŞKAN – Bir dakika...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Özür dilesin, çıksın özür dilesin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir siyasi kurumu, partiyi yalancılıkla itham ettiğimizi söyledi, bir defa o kastımız yok orada, ayrıca yine grup başkan vekili... İki tane olay var, biri de yeter zaten 69'a göre söz vermek için.

BAŞKAN – Sayın Akar, dönüp “Yalan söylüyorsunuz.” diye ifade etti burada, ben onu takip ediyorum burada.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Onu görmezler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Gördük, gördük.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kurumu kastetmedi ki “Bilgi yalan.” dedi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kurumu kastettiğimizi ifade etti, kuruluş tarihinden itibaren de nasıl dik durduklarını ifade etti.

BAŞKAN – Ama kendileriyle ilgili söyledi, sizinle ilgili bir şey söylemedi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bizim kendimizi anlatmamız size sataşma mı oluyor?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Efendim, konuşmacımızın söylemleri yanlış anlaşılmalıdır ve bu yanlış anlaşılma üzerinden bir sataşma gerçekleşmiştir, 69’a göre Özcan Bey’in cevap vermesi gerekiyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, “Yalan atmadım.” demeyecek mi adam?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Özür dilemesi için izin verin Başkanım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, özür dileyecekse...

HALİL ÖZTÜRK (Kırkkale) – Belki özür dileyecektir Başkanım. 60’a göre bir özür dileyecek galiba.

BAŞKAN – Yani tavzih mi edecek söylediklerini?

Yerinden bir söz verebiliriz Sayın Purçu’ya, 60’a göre, 69 değil de.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, peki.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, Haydar Bey’in istemesi yanlış ama neyse yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Purçu.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu’nun, bilgilerin yanlışlığını ifade etmek istediğine ve özür dilediğine ilişkin açıklaması

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkanım, öncelikle şunu ifade etmek isterim: Şahsi ve kurumsal bir niyetimiz yok burada, bilgilerin yanlışlığıyla alakalı bir kastım var.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Yanlış başka, yalan başka.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Yalan haber, yalan bilgi üzerinden böyle bir bilgi verdi. Ben özür diliyorum yanlış anlaşıldıysa. Ama şunu söyleyeyim: Mülteciler Komisyonunda görev yapmış bir kişi olarak söylüyorum, hakikaten, çevrelerde, bizim dönemimizde -daha önce çalışmıştım çünkü- o dönemde çok yanlış ve eksik, kirli bilgiler dolaşüyor. O manada, o bilgileri kullanarak konuşma yaptığımı düşündüğüm şekilde beyan etmek istedim ama yanlış anlaşıldı, özür diliyorum.

Bir diğer konu, potansiyel suçlu manası. 2015 verilerine göre, 400 bin civarında mülteci çocuk okula gitmiyor. Bu 400 bin çocuk sokakta, dolayısıyla suçta meyilli ortamlarda yaşıyorlar, mendil satıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Purçu.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Dolayısıyla suçlu manasında değil, potansiyel suçlu, sokakta oldukları için, suçta yakın oldukları için bunu ifade etmek istedim; yanlış anlaşılmasın. Yanlış anlaşıldıysa da arkadaşlarımdan ve kurumdan özür diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde kaç Suriyeli mültecinin yaşamakta olduğunun araştırılması ve tamamının kayıt altına alınması, Suriyeli mültecilere Türk vatandaşlığı hakkı tanınmasının koşullarının belirlenmesi, Suriyeli mülteciler için oluşturulan kampların durumu, Suriyeli mültecilerin neden olduğu sorunların detaylı olarak incelenmesi ve bu sorunların çözümü için programlar hazırlanması, Suriyeli mültecilerin ülkelerine dönmelerine yönelik çalışmalara başlanması, daha fazla Suriyeli mültecinin ülkemize girişinin önüne geçilmesine yönelik çalışmaların ivedilikle başlatılması amacıyla 29/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal.

Buyurun Sayın Dal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, 2011 yılında Suriye’de başlayan iç karışıklık nedeniyle geldiğimiz bugünde yaklaşık 3,5 milyon Suriyeli mülteci sadece Türkiye’de ve dünyanın değişik ülkelerinde de birçok Suriyeli mülteci bulunmaktadır. O dönem, Başbakanımız, Sayın Cumhurbaşkanımız ve yetkili bakanlıklarımızla beraber defaatle Suriye Hükümeti Başkanı Beşar Esad’la görüşmeler yapıldı, ilgili bakanlıklarla görüşmeler yapıldı, Sudan’da, Tunus’ta, Irak’ta yaşanan olayların Suriye’de de cereyan etmemesi ve bu olayların bir an önce bitmesiyle ilgili defalarca görüşmeler yapıldı ama Beşar Esad bütün bu görüşmeleri elinin tersiyle itekleyerek bu görüşmelere yanaşmadı ve dünyanın birçok ülkesini de Suriye’de barış ortamının olması için Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı ve Cumhurbaşkanımız davet ettiyse de Türkiye’nin dışında hiçbir ülke oradaki barışa el uzatmadı. Tabii, geldiğimiz bugünde orada birçok insanın kanı aktı, birçok çocuk mazlum duruma düştü, kadınlar, erkekler, yaşlılar mazlum ve mağdur duruma düştüler.

Şimdi, 2011 yılından bu tarafa Hükümetimiz açık kapı politikası uygulayarak Suriyeli mazlum kardeşlerimizin Türkiye’ye geçişlerine yardımcı oldu. Bugün Türkiye’de bunların bir kısmı kamplarda, barınma merkezlerinde bir kısmı da değişik illerde kendi imkânlarıyla kalmaktadırlar. Fakat bu konuyla ilgili gerek İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda gerek ilgili bakanlıklarda defaatle araştırmalar yapılarak defaatle açıklamalar yapılmasına rağmen zaman zaman bazı gruplar sümen altından bu grup önerilerini çıkarıyorlar, tekrar Meclis gündemine ve Türkiye gündemine getiriyorlar.

Şimdi, İYİ PARTİ’deki konuşmacı arkadaşımız Esad’la görüşmeyi söyledi. İlk başta Esad’la görüşmeyi Esad kabul etmedi. Ama Esad Suriye’de mazlum insanların kanını döktükten sonra, ondan sonra Başbakanımız tavır koydu ve “Biz bundan sonra Suriye’deki masum, mazlum insanların yanındayız.” diye açıklama da yaptı.

Ayrıca, okullardaki Suriyeli çocukların Türk çocukların demografik yapısını değiştireceği ve bunların çok etkilendiğiyle ilgili iddialar var.

Yine, öğretmenlik yapanlar, esnaflık yapanlarla ilgili iddialar var. Bunlarla ilgili de burada çok konuşuldu. Esnaflık yapanlar Türkiyeli vatandaşların üzerine açılan iş yerlerinde sadece işçi olarak çalışıyorlar. Evet, kayıt dışı çalışanlar var mıdır? Olabilir, zaten SSK kurumları ilgili ihbar aldıklarında onlarla ilgili gerekli inceleme ve araştırmayı yapıyorlar. Ama bunun dışında, Türkiye’ye gelen Suriyelilerin sayısının belli olmadığı, sınırlarımızın kevgire döndüğü iddiaları asılsızdır, doğruluğu tespit edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dal, tamamlayalım lütfen.

AHMET SALİH DAL (Devamla) – Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Türkiye, dünyanın gözü önünde cereyan eden kirliliğin hemen yanı başında yıllardır insanlık onurunu kurtarma mücadelesi veriyor. Yaşadığımız birçok sıkıntıya rağmen ülkemiz yüklediği bu tarihsel sorumluluktan payına düşeni fazlasıyla sırtlanarak katıksız bir şekilde insani ve vicdani görevini yerine getiriyor. İşte bu büyük ülke, dünya mazlumlarının sesi olan bu ülke benim ülkemdir, Türkiye Cumhuriyeti'dir, hepimiz bununla iftihar edelim. İnşallah, yaptığımız Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Operasyonlarıyla da Suriye'deki terör örgütlerini temizleyip bu insanların kendi ülkelerine gitmelerini sağlayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Müsaade ederseniz, sayın hatip, kürsüde, “bazı gruplar, sümen altı önergeler...” şeklinde, isim vermeden, partime ve verdiğimiz soru önergelerine karşı sataşmada bulunmuştur, 69'a göre söz alıp cevap vermek istiyorum, yerimden de olabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- *Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'ın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, biz bir grup değiliz, bir siyasi partiyiz; yani, sizin Oslo'da veya İngiltere'nin başkenti Londra'da görüştüğünüz gibi, birileriyle görüşen bir grup falan da değiliz. Biz, Türk siyasi hayatında, iktidar olmaya namzet bir siyasi partiyiz, önce onu bir hatırlatmak istiyorum, o sözünüzü de bizzat size ve partinize iade ediyorum.

Bu, Suriyeliler konusuyla ilgili de biraz bilgi vermek istiyorum size: Okul çağındaki Suriyelilerin sayısı 907.554, 155.582 Suriyeli ülkemizde eğitim görebiliyor ancak Emniyetin raporuna göre, “Suriyeliler işsizlik sorununa yol açmıyor.” deniliyor ama, “Gaziantep'te, Kilis'te, Adıyaman'da, Hatay gibi illerde hiç etkisi yok.” deniliyor ama, Suriyelilerin yüzde 10'u çalışma iznine sahip bu ülkede.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kayıt dışı ekonomiye etkileri çok fazla. Ayrıca, geri gönderme merkezleri işlevsizleştirildiği için, herhangi bir asayiş sorunu kayda alınmıyor ve resmî rakamlarda, Suriyeliler, Türkiye'de etkisiz eleman olarak görülüyor. En önemli ayrıntı, Türkiye'deki Suriyelilerin yarısı 18 yaş altında ve gerekli eğitimleri almıyor bu çocuklar. En büyük potansiyel olan güvenlik ve asayiş sorununun kaynağı da gerçekte bu durum.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

1.- *İYİ PARTİ* Grubunun, *İYİ PARTİ* Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde kaç Suriyeli mültecinin yaşamakta olduğunun araştırılması ve tamamının kayıt altına alınması, Suriyeli mültecilere Türk vatandaşlığı hakkı tanınmasının koşullarının belirlenmesi, Suriyeli mülteciler için oluşturulan kampların durumu, Suriyeli mültecilerin neden olduğu sorunların detaylı olarak incelenmesi ve bu sorunların çözümü için programlar hazırlanması, Suriyeli mültecilerin ülkelerine dönmelerine yönelik çalışmalara başlanması, daha fazla Suriyeli mültecinin ülkemize girişinin önüne geçilmesine yönelik çalışmaların ivedilikle başlatılması amacıyla 29/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – *İYİ PARTİ* grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Arkadaşlar, Kırıkkale'deki patlamayla ilgili söz talep eden arkadaşlarımız vardı.

Sayın Öztürk de istemişti ama buyurun Sayın Can.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- *Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can*'m, *Kırıkkale OSB*'de LPG yüklü aracın infilak etmesi sonucu vefat eden hemşehrisi *Mikail Şimşek*'e Allah'tan rahmet, yaralanan *Mehmet Akbulut* ile *Ali Kirik*'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bugün, Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesi'nde LPG yüklü aracın infilak etmesi üzerine, maalesef, hemşehrimiz Mikail Şimşek vefat etmiştir. Kendisine Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Yine, patlamada hemşehrilerimiz Mehmet Akbulut ve Ali Kirik hafif yaralanmıştır; yaralılara acil şifalar diliyorum.

Kırıkkale'mize geçmiş olsun.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yine, Sayın Başevirgen'in söz talebi vardı.

Buyurun.

24.- *Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen*'in, *Manisa*'nın *Turgutlu ilçesine kurulmak istenen biyogaz enerji santralinin yaratacağı problemlere ilişkin açıklaması*

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Manisa Turgutlu'da bir biyogaz enerji santrali kurulması planlanıyor. Enerji şirketinin yapmayı planladığı ÇED toplantısı muhtarlarımızın ve köylerimizin imza toplayarak tepki göstermeleri sonucu yapılmadı. Genellikle çevreci ve zararsız olarak görülen bu santral hayvansal, bitkisel atıklar ve kanalizasyon atıklarını birbirine karıştırıp fermante ederek biyogaz elde edecek. Endişemiz, tesisin, kurulmak istendiği alana zarar verecek olması. Yapılmak istenen tesisin yeri çok sakıncalı; köylerin ve yerleşim alanlarının hemen yanına kurulmak isteniyor, ayrıca Turgutlu'nun içme suyunun sağlandığı su havzasına da çok yakın. Tesiste kullanılacak olan suyun nereden karşılanacağı, çıkan atıkların nereye boşaltılacağı ise belli değil. Üstelik, üretim sonucu ortaya çıkacak gazların yanıcı ve patlayıcı olması ise bir başka risk faktörü.

Tesisin kuruluş şartları, yeri ve ÇED raporu Çevre Mühendisleri Odası tarafından da detaylı olarak inceleniyor. Biz de konunun sonuna kadar takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim Başkan.

VI.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve arkadaşları tarafından, Dilovası ilçesindeki sanayi tesislerinin çevreye ve insan sağlığına etkilerini tespit edebilmek ve çözümler üretebilmek amacıyla 26/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

29/11/2018

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/11/2018 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Fatma Kurtulan

Mersin

HDP Grubu Başkan Vekili

Öneri:

26 Kasım 2018 tarihinde, Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu ve arkadaşları tarafından -939 sıra numaralı- Dilovası ilçesindeki sanayi tesislerinin çevreye ve insan sağlığına etkilerini tespit edebilmek ve çözümler üretebilmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak, görüşmelerinin 29/11/2018 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dilovası'ndaki çevre felaketini bilmeyeniniz yoktur ama maalesef iktidar tarafından buna bir çözüm yıllardır bulunmamıştır.

Değerli arkadaşlar, Dilovası konusunda yıllardır mücadele ediyoruz, çok büyük bir çevre felaketi yaşıyor ve maalesef çözümsüz durumda. Biz milletvekili olarak, Kocaeli Milletvekili olarak Millet Meclisinde bulunduğumuz süre içinde iki ayrı yazılı soru önergesiyle bu sorunu Cumhurbaşkan Yardımcısına sorduk, ayrıntılı bir şekilde sorduk. Bunu nasıl sorduk? 2006'da yine yüce Meclisimizin yapmış olduğu bir çalışmaya istinaden sorduk. 2006'da Dilovası Meclis Araştırması Komisyonu kuruldu ve etraflı bir araştırma yapıldı. Hakikaten değerli bir araştırmaydı, 200 sayfalık bir araştırmaydı, teknik bir araştırmaydı; a'dan z'ye okudum, not aldım ve bu önerilerin değerli öneriler olduğunu gördüm ancak bu öneriler yapılmış ve uygulanmamış. 29 çok değerli öneri önerilmiş ve bunlar yapılmadığı gibi, Dilovası halkının başına bir de Kömürcüler OSB açılmış, âdeta bir bela olmuş Dilovası halkının başına.

Değerli arkadaşlar, şu anda, aylardır, biliyorsunuz, Dilovası halkı, feryat ediyor; Osman Gazi Köprüsü'nde eylem yapıyor, iktidar görmezden geliyor; Dilovası'nda etkinlik yapmak istiyor, kaymakamlık engellemeye çalışıyor; en sonunda, bu engellemeler sonrasında eylemini yaptı ve açıklamalar yaptı.

Değerli arkadaşlar, Dilovası, aslında, son derece güzel, zamanında çavuş üzümünün yetiştiği, deniz kenarında, çok şirin bir ilçemizdir ancak bu ilçenin yüzde 40'ı şu anda sanayiyle kaplıdır ve hâlen çözüm de bulunmamaktadır çevre kirliliğine.

Şimdi ben size bazı fotoğraflar göstereceğim. Mesela, bakın, Diliskelesi'nin hâli; fabrika atıklarıyla berbat bir hâlde ve bu atıklar denize gidiyor. Kömürçüler OSB'den kömür tozları karışıyor ve deniz kapkara bir hâle geliyor. Basında da fotoğraflarını gördünüz, kapkara bir ortamda çocuklar denize giriyor.

Fabrikalar, atıklarını gece on birden sonra salıyordu, iktidarı hiçe sayıyorlardı; zaten o da denetlemiyordu, umurunda değildi. Şimdi, artık iş iyice çığırından çıktı, gündüz de atıklar atılıyor ve Dilovası halkı tamamen zehirlerin içinde. Bunun için biz fabrika önlerine birçok kez gittik ve korkunç kokular salan fabrikaların önünde eylemler yaptık Dilovası halkıyla, açıklamalar yaptık ve çok az cezalarla bu fabrikalar cezalandırıldı. Onların umurunda değildi bu cezalar. Halkı katleden fabrika atıkları ve kokular salıyorlar ama onlar için çok değersiz cezalarla cezalandırılıyor ve o cezaları ödeyip aynı işlemleri yapmaya devam ediyorlar; çok yakinen bunları biliyoruz.

Bunları nereden biliyorum? Bakın, 2006 yılında ben bir sivil toplum kuruluşu başkanıydım, MAZLUMDER'in başkanıydım, aynı zamanda da göğüs hastalıkları uzmanıyım. Benim ana konum astım, bronşit konusu uzmanlık alanım. 2006'da Dilovası halkı üzerinde bir sağlık taraması yaptım; gerçekten sağlık tablosu çok kötüydü, inanın ki gördüğüm tablo çok üzücüydü. Şu an 2018 ve gördüğüm çok çok daha kötü bir tablo değerli arkadaşlar. İşte, Dilovası halkı iyi tanır, Muhtar Mehmet Şirin Barış yıllarca hava kirliliğiyle mücadele etti, sonunda kendisi kanserden vefat etti; Allah rahmet eylesin.

Yine bakın, Dilovası evlerinin çoğunda oksijen tüpleri, oksijen konsantratörleri var. İşmet Umuç oksijen maskesiyle nefes alamıyor; görün, bakın, birçok kişi bu durumda.

Bu pazar günü Dilovası Belediyesinin önünde halk toplandı ancak halktan çok polis, TOMA vardı. Sanki halk ne yapacak yani, bu kadar polis, TOMA'yı yığıyorsunuz buraya? Halk derdini anlatmaya çalışıyor, sağlık konusunda çözüm bulmaya çalışıyor. Bakın insanlar feryat ediyor değerli arkadaşlar.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Faruk Bey, ben o gün oradaydım, hiç TOMA da yoktu, polis de yoktu. Ben bizzat oradaydım. Bakın, en önde benim resmim var. Doğruları dile getirin, eyvallah.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bize söylenen bu şekilde.

Değerli arkadaşlar, biz şimdi neyi öneriyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Gengerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - 2006'da Dilovası Meclis Araştırması Komisyonunun yapmış olduğu 29 önerisinin tekrar yerine getirilmesi gerektiğini söylüyoruz. Bakın, bunların arasında özetle söyleyeyim: Bakın “Kurşun, cıva, kadmiyum, arsenik, krom indikatör olarak kullanılarak bir biyoizleme çalışması gerçekleştirilmeli.” denilmiş, yapılmamış. “Sağlık tarama merkezi ivedilikle kurulmalı.” denilmiş, yapılmamış. “Pilot bölge ilan edilmeli.” denilmiş, yapılmamış.

Bakın, daha birçok, 29 önerimiz var ve şunu çok net söylüyorum: Dilovası Kömürcüler OSB kaldırılmalıdır. Mevzuata aykırı yapılmış olan ve çalışan mevcut OSB'ler için yeni düzenleme getirilmeli. OSB'lerin denetimi kendi denetim kurullarından alınıp ehil ve bağımsız kurumlara verilmeli. Denetimler periyodik olarak yapılmalı. Baca filtrelerinin temizliği, gerektiğinde değişimi mutlaka sağlanmalı. Her işletmenin kendi özel atık su tesisi olmalı.

Değerli arkadaşlar, bugün, burada -bakın, bu siyasetüstü bir konudur- tüm partililere, en başta da AK PARTİ'lilere söylüyorum: Gelin, tekrar bu Dilovası Meclis Araştırması Komisyonunu kuralım, bu konuya bir çözüm getirelim.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Ömer ağabey, bu üslupla olmaz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Verdiğiniz bilgiler, bak, aldığınız bilgiler yanlışmış. Daha sağlıklı bilgi alarak konuşmalıydınız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru, doğru, verdiği bilgiler doğru.

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale OSB'de LPG yüklü aracın infilak etmesi sonucu vefat eden hemşehrisi Mikail Şimşek'e Allah'tan rahmet, yaralanan Mehmet Akbulut ile Ali Kirik'e şifa dilediğine ilişkin açıklaması*

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün seçim bölgem Kırıkkale'de organize sanayi bölgesinde faaliyet gösteren tesise oksijen gazı taşıyan bir tankerde patlama meydana gelmiştir. Bu patlamada Mikail Şimşek adlı kardeşimiz rahmetli olmuştur. Kendisine yüce Allah'tan rahmet, kederli ailesine de başsağlığı diliyorum. Yine bu patlamada Mehmet Akbulut ve Ali Kirik adlı kardeşlerimiz de yaralanmışlardır, acil şifalar diliyorum.

Diğer taraftan Antalya Aksu'da çatışma sonrasında yaralanan ve şu an Akdeniz Üniversitesi Hastanesinde tedavi gören Kırıkkaleli Uzman Çavuş İbrahim Güngör kardeşimize de buradan acil şifalar diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) *SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- *HDP Grubunun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve arkadaşları tarafından, Dilovası ilçesindeki sanayi tesislerinin çevreye ve insan sağlığına etkilerini tespit edebilmek ve çözümler üretebilmek amacıyla 26/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Öneri üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINALÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Dilovası’nda ikamet eden bir milletvekiliyim, burada bir arkadaşımız daha var, eski Belediye Başkanı Sayın Cemil Yaman, o da benim gibi Dilovası’nda ikamet ediyor. Dilovası’ndaki kirliliği, Dilovası’ndaki insan sağlığını tehdit eden şeylerin hepsini konuşalım ama bunları konuşurken devlet ile milleti karşı karşıya getirecek birtakım provokasyonlardan da imtina edelim. Bu, sıkıntılı olur, o zaman maksat hasıl olmaz. Ben Kocaeli Milletvekiliyim, o günkü toplantıda belediyenin önündeki o basın açıklamasında da tek milletvekili bendim. Oradan rahatsızlıklarını dile getiren, çocukları gerçekten bu kirlilikten hasta olan insanların kurduğu bir platform var, gelip bir basın açıklaması yaptılar, çok doğru şeyler de söylediler.

Bakın, Dilovası’nın bir kadersizliği şu: Dilovası Kocaeli’nin zenci çocuğudur. Belediye Başkanırken Sayın Cemil Yaman için de gazeteye demeç vermiştim, “‘Kocaeli’nin zenci Belediye Başkanı’ diye muamele görüyor.” demiştim, hakikaten Dilovası öyle.

Dilovası’na ikamet etmek üzere gelen arkadaşlarımızın, ailelerin tamamı orada sanayi var diye geldiler yani iş bulma umuduyla geldiler, geliş sebepleri o. Yani neticede deniz kenarı olan, gayet güzel bir sayfiye yeriyken birden bir sanayileşme oluştu, o sanayileşmeyle beraber insanlar iş bulma umuduyla gelip oraya yerleştiler. Oradaki problemin aslı şu: O sanayi tesislerini oradan kaldırmak oradaki iş gücünü de yok etmek demektir, bu çok mümkün değil. Hakikaten Türkiye’nin ilk 500’ünde bulunan yaklaşık 47 tane firma Dilovası’nda üretim yapıyor, çok ciddi bir istihdam sağlıyor ama bunların arasında ciddi anlamda insan sağlığını tehdit edecek şekilde üretim yapan fabrikalar var. Bir tanesini çok ciddi baskılarla Dilovası’ndan taşınmaya razı ettik, buradan da isim veriyorum Lever fabrikası. Dumanından her gün deterjan artıkları çıkıyordu, insanlar deterjan artıkları soluyorlardı, o deterjan artıkları yollara geldiğinde bu sefer her hafta Dilovası’nda o yokuşta 3 tane vatandaşımız hayatını kaybediyordu.

Geriye kalan 2 tane demir çelik fabrikası var. Bunlar bir kısım yatırımlar yaptılar ama hâlâ kanserojenli hurda demir işliyorlar. Bunların da oradan gitmesi için ciddi bir kamuoyu oluşturmak gerekiyor veyahut da üretimlerini ciddi anlamda hurdadan değil, diğer türlü üretim yapan bir demir çelik tesisi hâline getirmeleri için çaba sarf etmemiz lazım. Bu konuda Hükûmete çok ciddi görev düşüyor.

Dilovası’ndaki bir önemli mesele de Dilovası’nda görev yapan, geçmişte ve bugün görev yapan belediye başkanlarının hatasını şu anda Dilovası halkı çekiyor. Sayın Cemil Yaman burada, bir şey söyledim: “Bu fabrikaları birden bire buradan kaldırmak mümkün değil. Bu fabrikaların arasına serpiştirilmiş olan bu evleri -Dilovası’nın hinterlandı müsait- yukarıda kuzeye doğru taşıdığımızda mezkûr sahayı daha yukarıya iskân edersek Dilovası’nı o sanayiden içeriye çekmiş oluruz...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - ...o insanlar hem temiz hava alırlar hem de buradaki zehirli üretimden etkilenmezler.” diye söylemiştim. Ama maalesef, ne Cemil Yaman ne de şimdiki belediye başkanı bu konuda çok başarılı olmadılar, hatta hiç başarılı olmadılar.

Bu konuda, geçmiş dönemde bakanlık da yaptı, Sayın Erdoğan Bayraktar’a da teşekkür ediyorum. Orada TOKİ’de, TOKİ’ye ait evler yaptı, insanların bir kısmı yavaş yavaş oraya taşınacak. Ama bunu yerel yöneticiler yapabiliirdi, bunu merkezî Hükûmet teşvik edebilirdi, maalesef olmadı.

Bir sıkıntımız daha var, o da Kömürcüler OSB. Kömürcüler OSB'yi kurdular, hemen yanına ‘‘Siz kanser olacaksınız, biz biliyoruz.’’ deyip bir de hastane kurdular, bir komedi. Kömürcüler OSB’de kömür partikülleri insanları zehirliyor,  ld r yor, ‘‘Tamam, siz öleceksiniz, biliyoruz, ama ölmeden evvel bir de hastanede yatın.’’ deyip yanına hem okul hem de hastane yaptılar. Bu da bu H k metin yapabileceği en gudubet işlerden bir tanesiydi.

Hepinize saygılar sunuyorum, sağ olun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Yine, Kırkkale’yle ilgili, Kırkkale Milletvekili Sayın  nal.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Kırkkale Milletvekili Ahmet  nal’ın, Kırkkale OSB’de LPG yüklü aracın inflak etmesi sonucu vefat eden hemşehrisi Mikail Şimşek’e Allah’tan rahmet, yaralanan Mehmet Akbulut ile Ali Kirik’e Şifa dilediğine ilişkin aÇıklaması*

AHMET  NAL (Kırkkale) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Kırkkale Organize Sanayi Bölgesi’nde bulunan bir fabrikada gaz dolumu yapıldığı esnada henüz sebebi bilinmeyen bir patlama meydana gelmiş, maalesef 1 yurttaŐımız, kardeşimiz hayatını kaybetmiş, 2 yurttaŐımız da yaralanmıştır. Hayatını kaybeden kardeşimize Cenab-ı Allah’tan rahmet, ailesine sabırlar diliyorum; yaralı kardeşlerimize de yine Cenab-ı Allah’tan acil Şifalar diliyorum. Kırkkale’imize geçmiş olsun diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) *SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- *HDP Grubunun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve arkadaşları tarafından, Dilovası ilçesindeki sanayi tesislerinin çevreye ve insan sağlığına etkilerini tespit edebilmek ve  z mler üretebilmek amacıyla 26/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araŐırmastı  nergelerinin  n görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin  nerisi (Devam)*

BAŞKAN –  neri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Haydar Akar.

Buyurun Sayın Akar. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dilovası hakkında konuŐacađız.

Aslında Dilovası’nın adı, gündem olarak herkesin bildiği, tüm Türkiye’ye mal olmuş adı kanser ovası.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Yapmayın ya, burada yapmayın ya!

HAYDAR AKAR (Devamla) – Evet, evet ‘‘kanseri ovası’’ diye söylendiği zaman herkesin aklına Dilovası gelir. Dilovası aslında çok Şirin bir beldemizdi.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Siz böyle düŐünüyorsunuz. Dilovası kanseri ovası değildir. Dilovası, güzel insanların...

HAYDAR AKAR (Devamla) – Konuşmacı arkadaşlara katılıyorum ama Lütfü Bey’in dediği gibi, sanayiyle beraber kurulmuş bir belde de değildir. Sahilde, çok güzel bir beldeydi, sanayiyle birlikte bu özelliklerinin tümünü yitirdi ve şu anda yaşanabilir olmaktan çıktı.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Dilovası, kanser ovası değil, yiğitlerin ovasıdır.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Cemilciğim, buna senin katkın var demeyeceğim ama zorlama beni şimdi oradan.

Şimdi biraz Dilovası’nı anlatayım. Dilovası, gerçekten, Türkiye sanayisinin kalbinin attığı bir ilçemiz. 6 tane organize sanayi bölgesi var, toplamda Kocaeli’de 13 sanayi bölgesinin 6’sı Dilovası’nda bulunuyor.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – 5 tane, 5.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Sen burada düzeltirsin biraz sonra gelince.

En son kurulan Kömürçüler Organize Sanayi Bölgesi. O dönemde karşı çıktım, ben özel sektörden gelen bir kişi olarak buna karşı çıktım. Cemil Bey de karşı çıktı Belediye Başkanı olarak, onu da biliyorum, karşı çıktığını. Niye karşı çıktık? Türkiye’nin üç tarafı denizlerle çevrili. Organize sanayi bölgesinde, Kömürçüler OSB’nin yapacağı iş, gemiyle gelecek ithal kömürler organize sanayi bölgesine taşınacak, Dilovası’nın içerisine taşınacak, torbalanacak ve Türkiye’nin her tarafına yayılacak, Türkiye’nin her tarafına. Türkiye’nin üç tarafı denizlerle çevrili. Zonguldak’ta madenler kapandığı için istihdam problemi var, oraya yapılması gereken veya başka bir yere yapılması gerekirken tam da Dilovası’nın rüzgâr aldığı yere, kalbine yapıldı. O zamana kadar Dilovası, kanser ovası olarak yine anılıyordu. Şimdi itiraz ediyor ama Meclis araştırması komisyonu kuruldu 2006’da, 29 tane öneri tespit etti. Bunların hepsi doğru öneriler, doğru öneriler. Peki, biri yerine getirildi mi? Getirilmedi.

Hepsini genelleyecek önerinin başında sanayileşmenin durdurulması, öyle mevcut sanayinin kaldırılması falan değil, iyileştirilmesi vardı, iyileştirilmesi. Biraz evvel bahsedilen sanayi tesislerinin iyileştirilmesi vardı. Bunların hiçbiri yapılmadı.

Dünyada kanserden ölenlerin oranı yüzde 12, Türkiye’de kanserden ölenlerin oranı yüzde 13, Kocaeli’de 4 kişiden 1 kişi kanser nedeniyle ölüyor, Dilovası’nda kanserden ölenlerin oranı yüzde 34. Hele bundan sonra çok daha artacak çünkü Dilovası’na girebilmek için: Bir, önce bir navigasyon cihazı bulacaksınız çünkü öyle bir belde ki fabrikaların arasına sıkışmış, ne girişi bulabiliyorsunuz ne çıkışı bulabiliyorsunuz. İki, oksijen tüpü veya maskeyle girmek zorundasınız. Gerçi navigasyon olmasa da zaman kaybınız olur ama eğer maske kullanmazsanız inanın yaşam tehlikesiz var demektir hele biraz da uzun süre kalırsanız.

Biraz evvel gösterdiği örnekler gerçekten doğruydü. Dilovası’ndaki kardeşlerimizin, arkadaşlarımızın, yurttaşlarımızın birçoğu kanserden ölüyor, o kömür tozunu soluyarak ölüyor.

Sadece kömür değil tabii, o kadar çok problemi var ki. Türkiye’deki en büyük 50 firmaya sahip olmasına rağmen aldığı yatırımlara baktığımız zaman aynı Kocaeli’nin genelinde olduğu gibi Dilovası da bir yatırım fakiri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen...

HAYDAR AKAR (Devamla) – Gerçekten Türk ekonomisine büyük katkısı var. Dedik ki ya organize sanayi bölgeleri, ilk 500’ün içindeki 50 tane büyük firma... Kocaeli, Türkiye’de kamu yatırımı olarak sonuncu il Bayburt’un dibinde, sonuncu il, 81’inci il. Bizim Dilovası da ilçeler arasında sonuncu ilçe diyebilirim.

Tabii, sayın vekilim gelecek burada “Hastane yaptık.” diyecek ama bu hastane gerçeğinin ne olduğu da biraz evvel anlatıldı. Onun için, Dilovası’na hep beraber bir çözüm bulmak zorundayız.

Şimdi yapmamız gereken yeniden araştırılması değil. Tespitlerin hepsi doğruydu, 29 madde. Şimdi, bakalım, on altı yıllık iktidarınız döneminde bu maddelerde hangisinin yerine getirildiğini hep birlikte tespit edelim. Yapılmışsa teşekkür edelim, yapılmamışsa da yapılmamış olanları yaptırmak için burada mücadele edelim. Dilovası’nın buna ihtiyacı var, Kocaeli’nin buna ihtiyacı var.

Hepinize saygılar, sevgiler sunuyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman.

Buyurun Sayın Yaman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikli sizleri ve ekranları başında bizleri izlemekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

HDP Grubu önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, dün Gebze’de yaşanan, Kuzey Marmara Otoyolu’nda hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, yaralı kardeşime de acil şifalar diliyorum.

Dilovası benim yaşadığım şehir. Ben Ağrı doğumlu bir Dilovalıyım ve Dilovası’nda yaşamaktayım ve Dilovası’nda yaşamaya devam etmekteyim; çocuklarımla birlikte Dilovası’nda yaşamaktayım. Bu insanların verdiği oylarla bir dönem de, 2009-2014 yılları arasında belediye başkanlığı, hizmetkârlık yaptım o halka. Bakın, bilinen şeylerin birçoğu doğru değildir. Dilovası Kocaeli’de suç oranı en düşük ilçedir. Dilovası, insanların bir arada yaşamaktan mutlu olduğu güzel bir ilçedir. Evet, Dilovası değil Türkiye’mizin, ülkemizin, dünya sanayisinin önemli noktalarından biridir. Osmanlı’nın meyveligi olan Dilovası, AK PARTİ öncesinde Türkiye’de birçok konuda olduğu gibi çarpık sanayileşmeyle birlikte, çarpık şehirleşmeyle birlikte, benimle birlikte büyüdü. 1980’den, darbeden sonra hızlı göç aldı. 1987 yılında ilk defa “Dilovası” ismi kullanıldı ve Çerkeşli köyü Muallimköy’le birleştirilerek belde yapıldı, ondan sonra da Dilovası hızlı büyümeye devam etti. Dilovası çarpık bir organize sanayi bölgesi değildi, ıslah OSB’dir; Dilovası Organize Sanayi Bölgesi daha sonradan organize sanayi bölgesi yapıldı. Dilovası’na AK PARTİ döneminde bir metrekare yeni sanayi alanı açılmadı. Kömürçüler Organize Sanayi Bölgesi dâhil AK PARTİ öncesinde kurulmuş bu sanayi kuruluşları, keşke kurulmamış olsaydı orada.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama hiç kimse izin vermedi ona, siz izin verdiniz.

CEMİL YAMAN (Devamla) - Dilovası’nın sorunları elbette ki vardır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hiç kimse izin vermedi Sayın Cemil Bey, sizin iktidarınız döneminde o kömürçülerin oraya taşınmasına izin verildi.

CEMİL YAMAN (Devamla) – Efendim?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Karşı koyduk; sen de karşı koydun, ben de karşı koydum ama kabul ettiler.

CEMİL YAMAN (Devamla) – Kömürçüler Organize Sanayi Bölgesi için 1996 yılında başvuru yapılmış ve AK PARTİ öncesinde, 2002’den önce kurulma kararı verilmiştir. Bizim dönemimize doğru, taşındı fabrikalar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Beraber karşı koyduk.

BAŞKAN – Sayın Akar, konuşmuşunuz siz.

CEMİL YAMAN (Devamla) – Bugün Dilovası 5 organize sanayi bölgesinin olduğu, OSB büyüklüğünde bir küçük sanayi sitesinin olduğu, 9 uluslararası limanın olduğu ve yaklaşık olarak 600 sanayi kuruluşunun hâlihazırda faal olduğu, 350 sanayi kuruluşunun da yapım aşamasında olduğu, Türkiye Büyük Millet Meclisi araştırma komisyonunun almış olduğu kararlar doğrultusunda -burada o dönemin Çevre Bakanı Sayın Osman Pepe’ye de teşekkür ediyorum- bu 29 maddeyle ilgili çok ciddi çalışmalar yapıldı. Şu anda herkes, televizyonları başında izlemekte olan vatandaşlarımız Bakanlığın ilgili sayfasına girerseniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yaman, 1 dakika...

CEMİL YAMAN (Devamla) – 1 dakika yetmez Dilovası için.

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen. O kadar ama.

CEMİL YAMAN (Devamla) – Eğer telefonlarınıza girerseniz hava ölçüm cihazlarından Dilovası’nın hava raporlarını alabilirsiniz.

Ben Dilovası Belediye Başkanıydım. 2009 yılında Dilovası AK PARTİ belediyeciliğiyle tanıştı ve Allah’a hamdolsun 2009-2014 yılları arasında 120 proje başladı ve bitirildi. Şimdiki belediye başkanımız da projeler yapmaya devam ediyor.

Ama buradan sesleniyorum: Bizim yakın zamanda Dilovası’yla ilgili güzel müjdelerimiz olacak diyorum.

Bu vesileyle hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müsaade ederseniz, kayıtlara geçmesi açısından...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – O zaman “Evet.” deyin de samimiyetinizi görelim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın grup başkan vekilini dinliyorum, lütfen.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müsaade ederseniz kayıtlara geçmesi açısından bir şeyleri ifade etmek istiyorum.

Efendim, Sayın Başkan dikkatle dinledik. 29 maddeden hangisi çözüldü, bir tanesini söylemedi, tek bir tane söylemedi. Bugüne kadar ne yaptıkları konusunda tek bir şey söylemedi. Dilovası’yla ilgili bildiğimiz şeyleri tekrarladı ama Dilovası’nın içine düştüğü ve insanların ölüm nedeni hâline gelen bütün o sanayinin nasıl kurtarılacağı konusunda, nasıl tekrar insanlarımızın gerçekten mutlu yaşayacağı bir yer olması konusunda tek bir kelime etmedi. AKP’yi sadece bu yüzden eleştiriyoruz. Demagoji yapmayı bırakın. Arkadaşımız Haydar Akar diyor ki: “Ben milletvekiliydim, sen belediye başkanıydın; birlikte mücadele ettik, gel birlikte mücadele etmeye devam edelim.” O ise bu sıralara demagoji yapıyor, olmuyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Demagoji değil, cevaplarını verdi Sayın Başkan.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ayrıca proje açıklayacağını söyledi Engin Bey, eksik dinledin bence, son kısmı eksik dinlemişsin.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Yaman...

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Ben demagoji yapmıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Demagoji” sataşma değildir Sayın Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika... Sayın Yaman’ı dinleyelim, size bir şey diyen olmadı.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Bu grup önerisini veren arkadaş beni yakinen bilir. Ben demagoji yapmıyorum. Üç dakikalık bir sürede bunu özetlemeye çalıştım. Mesela Dilovası’nın iki deresi vardır; Eynerce ve Dil Deresi, ıslah edilmiştir. Dil Deresi’nin ıslah çalışmaları devam etmektedir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dil Deresi’nin beraber fotoğraflarını çekelim istersen.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Örnek vermek gerekirse, Dilovası’nın evsel ve sanayi atıklarının tamamına yakını, yüzde 99,9’u arıtılıyor. Sayın Başkanım, 3 tane arıtma tesisi yapılmıştır ve artık denizimiz kirletilmiyor.

Kömcüler Organize Sanayi Bölgesinin, evet, yer seçimi yanlış, Dilovası’nda olmamalıydı; bununla ilgili de çalışmaları yapmaktayız, bir yıla yakın bir zamanda bu müjdeyi de halkımıza vereceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – O kadar çok şey yaptık ki saymıyoruz, süre yetmiyor, maşallah.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, Sayın Başkana dedim ya “29 maddeden niye söylemediniz?” diye. Niye söylemedi?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Söyledi işte.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Niye ben sana sorunca “Şöyle şöyle yaptık.” diyorsunuz.

BAŞKAN – İşte, neyse, sonuç itibarıyla...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, ben o derenin hâlini...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arada konuşsunlar Başkanım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müsaade ederseniz, kayıtlara geçmesi için Haydar Akar’ın bir iki kelimeyle kendisine cevap...

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sataşmadım ben.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçmesi için.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir sataşmam olmamıştır.

BAŞKAN – Yok, bir dakika...

Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, yok, sataşma yok, kayıtlara girsin diye söylüyorum.

Evet, 29 maddeden gerçekten de büyük bir çoğunluğu hakkında bir adım atılmamıştır. Dil Deresi, bunların temizliği, bunların içerisinden bir tanesiydi ama Dil Deresi’nin hâlini yine hep birlikte görüyoruz. Bir kısmında çalışma yapıldı ama bir kısmı duruyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – “Devam ediyor.” dedi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Zaman zaman da Veysel Eroğlu'yla çok görüşmem oldu. Bu araştırma önergesi Dilovası hakkında ilk kez verilmiyor, 24'üncü Dönemde de verdik. “Lütfen, Meclis olarak verilen önerilerin yerine getirilip getirilmediğini denetleyelim çünkü bu çok önemli.” dedik.

Diğer konularda Cemil Bey'le -dediğim gibi- birlikte savaştık ama yetmedi. Kömürçüler OSB'yi kurduktan sonra bir de çöp entegre tesislerini oraya kurmaya kalktılar, Dilovası'na kurmaya kalktılar. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, çöp entegre tesislerini oraya...

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – O konu kaldı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yine gittik, orada yine mücadelemizi yaptık, yine oradan kaldırttık onu. Yani Dilovası...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Efendim, konuşma...

BAŞKAN – Tamam, bir dakika arkadaşlar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, anlaşılması açısından söylüyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Önemli bir konu arkadaşlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Gerçekten de Dilovası Türkiye'nin en önemli olaylarından bir tanesi. Aslında Türkiye'ye örnek olabilecek bir proje Dilovası'nda yapılabilir. Sanayiye kaldıramayız; dedik ya 5-6 neyse, organize sanayi bölgemiz var, kaldıramayız ama vatandaşlara hemen yamacında yaşanabilir bir kent yaratabiliriz. Bu imkânları var Türkiye'nin ama bu göz ardı ediliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Müjdelerimizi bekleyin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Derdimiz, bunun yerine getirilmesi ve denetlenmesidir. Başka bir şey demiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başka ilçelerimiz de var kıymetli, Sayın Başkanım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Cemil Bey söyledi zaten, projeleri açıklayacağını ifade etti.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sükûnetle tamamlayalım şu öneri üzerindeki görüşmeleri.

Sayın Türkkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Cemil Yaman'ı kürsüde dinledim. Kendisini geçmiş dönemde yaptığı Belediye Başkanlığı döneminde yapmadığı işler yüzünden nedamet içerisinde gördüm, saygı duyuyorum. Yalnız “Yüzde 99,6'sı artıma tesisinden geçiriliyor.” dediği o atıkların hiçbirini belediye falan yapmadı, Hükûmet de yapmadı. Benim de içinde bulunduğum, mütevellisi olduğum, yönetim kurulu üyeliği yaptığım Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'nin yaptığı bir tesisten...

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – 1'ini yaptı, 3'ünü Büyükşehir yaptı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – ...Dilovası'nın atıkları temizleniyor. Yani bunu ne merkezî Hükûmete ne de belediyenize mal etmeyin.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, şu anda Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'ndeki artıma tesisi...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – İkinci bir konu daha söyleyeceğim, müsaade eder misiniz?

CEMİL YAMAN (Kocaeli) - ...evsel ve sanayi atıkları...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir müsaade eder misiniz?

Dil Deresi ıslah çalışması... Bakın, derenin ıslah çalışmasından bahsediyoruz, İstanbul'un hemen yakınındaki bir vilayetten bahsediyoruz. Yedinci sene oldu yahu, yedi senede nesil değişti, bir dereyi halledemediniz, vallahi halledemediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bize bir müjde verecekler ama.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – İzmir de öyle.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ve üzümlere ifade ediyorum, Sayın Cemil Yaman'ın akrabaları arasından ölen çocuklar var, ölen insanlar var bu Dilovası'ndaki kirlilik yüzünden. Dolayısıyla, birinci önceliğimiz bizim insanoğlu, siyasetçi olmak ondan sonra gelen vasfımız. Kendi akrabalarınız, kendi canınız, kendi yeğenleriniz için de düşünürseniz burada söylenenlerden kalkıp bir Hükûmet politikasını doğrulayacak ifadelerden uzak konuşmanızı beklerdim ben. Doğru olan bu, buradakilerin hepsi kalacak ama cuma günü, cumartesi günü ben Dilovası'ndayım, siz de Dilovası'ndasınız, bu insanlar bizim yüzümüze baktığında “Yahu Başkan, doğru söylemedin.” diyecekler. E bu da hoş olmayacak Sevgili Cemil Yaman.

Teşekkür ediyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Efendim, sataşmadan söz istiyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yaman, bir dakika...

Sayın Kurtulan...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, konuşmacımız 2006... (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, duyamıyorum. Lütfen müsaade eder misiniz arkadaşlar.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Konuşmacımız, 2006 yılında Dilovası sorunlarını araştırmak üzere kurulan Komisyonun ihtiyacı hasıl olmadığını söyledi. Karşı iddialar da var. Bunun biraz daha anlaşılması için konuşmacımıza bir söz vermenizi rica ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, yani iddialara cevap mahiyetinde tekrar bir şeyimiz yok yani usulümüz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hayır, biraz daha izaha ihtiyacı var.

BAŞKAN – Bir sataşma varsa ayrı mesele, onu söylüyorsunuz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hayır, doğru olmadığı söylendi, bunların gerçek olmadığını söyledi.

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Hayır, sataşmadım ben.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Dolayısıyla böyle bir sorun da ortada görülüyor. Konuşmacımıza bir...

BAŞKAN – Bir dakika...

Sayın Yaman, çok kısa lütfen...

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Ben sataşmadım.

BAŞKAN – Tamam, çok kısa...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Niye bizden geçtiniz oraya?

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Kimseye bir sataşmam olmadı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bize söz verdiniz sanırım.

BAŞKAN – Bir dakika...

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Ben Dilovası’nda yaşıyorum ve yaşamaya devam ediyorum. Benim ailem de hep orada yaşıyor ve yaşamaya devam edeceğiz. Dilovası’nın elbette ki sorunları vardır. Dilovası bir üretim merkezidir. Sorunların çözümü konusunda AK PARTİ iktidarı döneminde çok ciddi adımlar atılmıştır ve atılmaya da devam edilmektedir.

Sayın Grup Başkan Vekilimiz Lütfü Bey söyledi, ben Dilovası’nın içinde yaşıyorum, ben sokağında, caddesinde dolaşıyorum, dolaşmaya devam edeceğim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdiki belediye başkanı yaşamıyor, sen yaşıyorsun!

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, siz de lütfen şu önden... Mikrofondan şey yapmayalım, siz de diğer arkadaşlar gibi ön taraftan... Kayda geçsin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Açık mı mikrofon?

BAŞKAN – Mikrofonları açmadım hiç kimsenin, arkadaşlarımızın. Lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kayda geçsin diye yani.

BAŞKAN – Kayda geçsin, kaydediyor arkadaşlarımız. Lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şimdi, şöyle, Sayın Türkkkan sanırım yanlış bir bilgilendirme yaptı çünkü Dilovası halkı beni aradı, kendisi cumartesi günü mitinge gittiğinde...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Pazar günü...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Pazar günü sanırım.

...TOMA’lar yukarı çıkmışlar, kendisi geldiğinde ayrılmışlar, o yüzden görememiş sanırım. Bu bilgiyi düzeltilmiş olalım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Benden mi korkmuşlar ya? Değil, vallaha değil, olsa söylerim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ya, siz doğru söylediğinizi iddia ediyorsunuz, arkadaşaya yalancı diyorsunuz Lütfü Bey ya.

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar, lütfen...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Demek ki görmüşler, var yani.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bakın, Lütfü Bey...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – ...ben doğru olanı söyledim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yanlış bilgi verdin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yanlış bilgi değil, düzeltilmiş bilgi. Siz de beni şey çıkarmaya çalışmayın.

FATMA KURTULAN (Mersin) – TOMA’ya mı sahip çıkıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu konuşsun. Lütfen...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bakın, ben bir şeyi istirham ediyorum. Bakın, çok önemli...

BAŞKAN – Sayın Türkkkan...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, bir dakika, konuşmamı bitirmedim. Lütfen...

BAŞKAN – Sayın Türkkkan, karşılıklı konuşma olmasın, lütfen.

FATMA KURTULAN (Mersin) – İstedığınız zaman kalkamazsınız Lütfü Bey.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bence oylamaya geçelim efendim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bakın, değerli arkadaşlar, burada bizim önerimiz çok basit, tüm partilerin katılması gereken bir şey söylüyoruz. Yüce Meclisin 2006’da yapmış olduğu araştırma yerde kalmıştır, 29 önerinin hiçbiri uygulamaya geçmemiştir, ana mesele budur. Gelin, tekrar bu önerilerin hayata geçmesi için bir uğraş verelim. Dilovası halkı şu anda feryat ediyor.

Bakın, ne diyor Özlem Paliha: “Eğim oksijen tüpü kullanıyor, oğlum akciğer ameliyatı oldu. Camlarımızı güneşarı siliyoruz, artık deterjanlar da yetmiyor...”

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Ya, bunlar her şehirde oluyor, her şehirde oluyor Ömer Bey.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yok, yok, her şehirde olmuyor, her şehirde olmuyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – “...Sirke ve karbonat tozu karıştırıp çıkarmaya çalışıyorum. Ayda 150 liradan aşağı su ve elektrik parası gelmiyor. Gelirimiz, çamaşır suyu, deterjan ile su ve elektrik faturasına gidiyor.” diyor bu halk. Bu Kömürcüler OSB kaldırılmadığı gibi, şu anda maalesef bir de hurdacılar OSB’nin kurulma hazırlıkları olduğunu duyuyoruz.

Bütün bunlardan sonra yüce Meclisin yapması gereken, hep birlikte, 5 partinin, tekrar, Dilovası için bu önerileri hayata geçirmesi ve bir araştırma komisyonuyla konunun en derinden, kökünden ele alınmasıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Arkadaşlar, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir. [HDP sıralarından alkışlar(!)]

Şimdi diğer öneriye geçiyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Buyurun.

3.- CHP Grubunun, Adana Milletvekili Orhan Sümer ve arkadaşları tarafından, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğrenim gören öğrencilerin barındıkları yurt ve pansiyonların denetimlerinin sıklaştırılması ile öğrencilerin can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla 29/11/2018 tarihinde TBMM Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/11/2018 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili Orhan Sümer ve arkadaşları tarafından Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğrenim gören öğrencilerin barındıkları yurt ve pansiyonların denetimlerinin sıklaştırılması ile öğrencilerin can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla 29/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 580 sıra no.lu Meclis Araştırması Önergelerinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 29/11/2018 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, öneri sahibi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Orhan Sümer konuşacak.

Buyurun Sayın Sümer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ORHAN SÜMER (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gün geçmiyor ki acı ve üzücü bir haber almayalım; Kırıkkale’deki patlamada ölen bir vatandaşımıza, önceki gün helikopter kazasında şehit olan askerlerimize, dün de Kuzey Marmara Otoyolu inşaatında çalışırken viyadük altında kalarak hayatını kaybeden işçilerimize Allah’tan rahmet, ailelerine, yakınlarına sabırlar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, daha dün Adana’da çocuğunun okulundan istenen 55 lirayı ödemediği için bir vatandaşımız intihara kalkıştı. Bizim insanlarımızın hayatı bu kadar değersiz, bu kadar ucuz olmamalı.

Değerli milletvekilleri, bugün Aladağ’da 11’i kız öğrenci, 12 vatandaşımızın hayatını kaybettiği yurt yangınının 2’nci yıl dönümü. Hayatını kaybeden minik evlatlarımıza bir kez daha Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum.

Bugün Aladağ’ın acılı aileleri Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Acı olayın üzerinden iki yıl geçti ama bu davada yargılanan bir tutuklu dahi kalmadı. Aileler hak istiyor, hukuk istiyor, adalet istiyor. Mecliste ailelerimizin haklı feryadını duyurmak için, sorumluların hesap vermesi için onların sesi olmaya çalışıyoruz.

Değerli milletvekilleri, Aladağ yangını aslında her geçen gün eğitim sistemimizde yaşanan sorunlara tutulmuş bir aynadır, bir yüzleşmedir çünkü dönemin Aladağ İlçe Millî Eğitim Müdürü Mehmet Aktaş görevi ihmal suçlamasıyla yargılandığı hâlde Adana’nın en gözde okullarından birine müdür olarak atanmıştır; evet, yanlış anlamadınız, âdeta ödüllendirilmiştir. Aladağ’da can veren minik yavruların kemiklerini sızlatan, ailelerini yaralayan, tuz basan bu konuyu ben Meclis gündemine taşıdım. Sayın Millî Eğitim Bakanımıza yanıtlanması talebiyle bir ay önce bir soru önergesi verdik. Sayın Bakana sordum: On beş yıla kadar hapis cezasıyla yargılanan bu kişinin atanmasındaki gerekçe nedir? Ama Sayın Bakan buna yanıt verme ihtiyacı bile duymadı; oysa mevzuat çok açık, bu kişinin buraya atanması doğru değil, etik değil. O hâlde bu kişi neden ödüllendirildi? Öğrencileri devletin yurduna değil yanan bu yurda yönlendirdiği için mi ödüllendirildi? Sorarım sizlere: Bu atama kararına imza atanların, Aladağ’daki acılı annelerin, babaların yıllardır ağlamaktan kan çanağı olan gözlerine bakacak yüzü var mıdır? Diyoruz ki: “Eğitim için adalet, Aladağ için adalet.” Buradan bir kez daha sesleniyorum: Önergeme yanıt vermediniz ama lütfen skandal olan yanlıştan dönün, bu atamayı iptal edin. Bu ülkedeki bir tek evladımızın bırakın canını, tek birinin bir damla gözyaşı bile tüm kontenjanlardan, koltuklardan daha kıymetlidir.

Değerli milletvekilleri, Aladağ’daki elim hadiseden sonra, delillerin karartılması uğruna Aladağ’da yurt bir gecede yıkıldı. Yıkılan yurdun yerine hâlâ bir devlet yurdu yapılmadı. İlçe merkezinde okuyan çocukların ailelerinin taleplerine rağmen haftada bir gün bile servis olanağı tanınmıyor. Yani yol yok, okul yok, yurt yok. Oysa yangında yitirdiğimiz evladımız dördüncü sınıf öğrencisi Cennet, demin Sayın Başkanımızın da söylediği gibi, çok önemli mesaj vermişti. Devletimizin görevini Cennet hatırlıyor bizlere.

Değerli milletvekillerimiz, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı toplam 3.053 kurumda 364.739; özelde ise 2.254 kurumda 48.862 öğrenci barınma hizmeti alıyor. Aladağ'daki elim hadiseden sonra... Bu yurt ve pansiyonlarda kalan çocuklarımızın önemli bir bölümü dağ köylerinde yaşayan yoksul ailelerimizin çocuklarıdır. Hepimizin bildiği gibi, dün Aladağ'da, daha önce Konya'da, Diyarbakır'da yaşadığımız facialar denetimsizlikte başrol oynamıştır.

Devletimizin koruması altında bulunan çocuklarımız için en iyi ortamı oluşturma görevi bizlere düşmektedir. Denetimleri sıklaştırmamız, kontrol mekanizmaları oluşturmamız gerekiyor. Ama Bakanlık, yılda sadece bir defa yaptığı denetimle denetim yapmış gibi gösteriyor. Üstüne basa basa soruyoruz: Aladağ'daki yangından sonra yönetmeliğe uygun olmayan, uygun nitelikte personel çalıştırmayan kaç yurt ve pansiyon denetlendi? Kaçının bugüne kadar şartları uygun hâle getirildi? Uygun koşulları taşımayan kaç yurt kapatıldı? Bu yurtlardan kaç çocuk pansiyonlu okullara nakil oldu? Ama herkes suspus. Niçin? Çünkü etkin bir denetim yok, çünkü çocuklarımızın kıymeti yok.

Bakın, bunu da tekrar belirtiyorum: Daha üç gün önce Feke'de yine bir facianın eşiğinden döndük; anne babalar, öğrenciler tedirgin çünkü Feke'de öğrencilerin kaldığı pansiyonda bir hafta içinde tam 3 yangın çıktı. Allah korusun, bu facia yaşansaydı bunun sorumlusu kim olacaktı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ORHAN SÜMER (Devamla) – Artık bu tür üzücü olayları milletin vicdanına terk etmeyelim. Ailelerin yanan yüreğine bir damla dahi olsun su taşıyalım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Adana Milletvekili İsmail Koncuk konuşacak.

Buyurun Sayın Koncuk.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Aladağ'da yaşanan o menfur yangında rahmete eren öğrencilerimizin hatırası önünde saygıyla eğiliyorum. Aslında bunlar hepimize de ders olması gereken, facia boyutunda olaylardır. Devleti yönetenlerin bu tip olaylardan ders alması, ders çıkarması lazım gelir diye düşünüyorum.

Burada belki de -olaydan elbette bahsetmek gerekir ama- olaydan hareketle, öğrenci yurtlarımızın durumu nedir, gerçekten denetlenebiliyor mu, öğrencilerimizin hak ettiği ölçüde eğitim öğretim ortamlarına uygun öğrenci yurtlarını Türkiye'nin her köşesinde bulabilmeleri mümkün mü; bunları tartışmamız, konuşmamız lazım çünkü devletin bu konuda daha büyük bir sorumlulukla davranmasını beklemek lazım. Yani, devletin elinin Türkiye'nin en ücra köşesine ulaşabilmesi gerekir. Eğitim öğretim bir haksızlığa bu öğrencilerimize yurtta kalma imkânı tanınmalı ama denetim sağlanmalı. Bu denetim sağlanamıyor şu anda. Niye sağlanamıyor? Birçok konudan bahsedilebilir burada ama burada denetleme esas ise Millî Eğitim Bakanlığının sağlam bir denetim yapısını yeniden oluşturması lazım. 2.700 civarında ilköğretim müfettişinin 500'ü Bakanlık müfettişi olarak sınav sonucu alındı, geri kalan 2 bin civarında müfettişimiz şu anda boş oturan adam durumunda. Yani teftiş sistemini Millî Eğitim Bakanlığı, eliyle yok etti. Şimdi, elinde teftiş yapacak elemanı olan Millî Eğitim Bakanlığının bunları kullanmak yerine boş oturan insan durumuna düşürmesi aslında sorgulamamız gereken önemli bir sorundur çünkü burada bütün bu yurtların, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumların, özel okulların

bu 500 kişiyle denetlenebilme imkânı şu anda yok. Şu anda Bakanlık müfettişi sayısı 500 civarındadır. Diğer 2 binin üzerinde ilköğretim müfettişi boş oturan, “müfettiş” adını hâlâ taşıyan ama kanun gereği görev verilmesi mümkün olmayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bir dakika daha verir misiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Dolayısıyla böyle bir teftiş sistemiyle bizim denetlenmesi gereken yurtları denetleyebilmemiz, okulları denetleyebilmemiz, özel okulları denetleyebilmemiz mümkün değil.

Aslında burada bir de özel okullarla ilgili bir Meclis araştırması önergesi vermekte fayda var çünkü özel okullarda da hem öğrenci istismarı var -bazı özel okulları kastediyorum tabii, bütün özel okulları değil- hem de öğretmenler istismar ediliyor. Bunların mutlaka denetlenmesi lazım, gerekli tedbirlerin alınması lazım. Elimizde bu teftişi yapacak bilgi birikimine sahip kadrolarımız var ama Millî Eğitim Bakanlığı maalesef bunları elimine etti.

Sayılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan...

Buyurun Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Yurt meselesine geçmeden önce, rahatsız olduğum bir konuyu belirterek başlamak istiyorum. Son zamanlarda televizyon kanallarında, özellikle de ana haber bültenlerinde, bir şekilde medyatik olmuş kişilerin boşanmaları günlük diziler gibi gösterilmektedir ve buradan alınan tazminatlar ve detaylar her gün ballandıra ballandıra sunulmakta ve bu, topluma kötü örnek oluşturmaktadır. Bununla ilgili Radyo Televizyon Üst Kuruluna da gerekli uyarıyı yaptık. Gençlerimize çok kötü örnekler sergiliyoruz, buna müsaade edilmemesi gerekir. Boşanma tabii ki bir haktır ama kötü bir haktır, reklamı yapılacak bir tarafı da yoktur.

Adana’daki yurt meselesine gelince, o masum gençlerimizi, çocuklarımızı rahmetle anıyorum. Keşke olmasaydı. Olmaması için de önlem alınması gerekirdi.

Ortaöğretim düzeyinde zaten yurt olmamalıdır. Ortaöğretim eğer zorunlu bir eğitimse, haksız, temel haksız devletin bunu karşılaması gerekirdi. Kırsal alandaki çocukların okuması için yatılı okullar yapıp bu çocuklara kamu imkânlarıyla barınma ve okuma imkânları verilmesi gerekirdi. Bunu zaten asla kabul etmiyoruz. Ortaöğretim düzeyinde hiçbir şekilde özel yurt olmamalıdır, olacaksa, eğer okul yoksa, orada da kamu okullarındaki pansiyonlarda ve devletin yurtlarında okuması gerekir.

Çok büyük yanlışlar yaptık. Özellikle yükseköğretimde, yükseköğretim gençliğini birtakım FETÖ ve benzeri vakıfların veya art niyetli kuruluşların eline teslim ettik. Devlet sahip çıkmadığı için bu çocuklara okulların girişinde stantlar kurdular, hatta otoparklarda stantlar kurarak bu çocukları kendilerine çektiler. Zavallı, geçim sıkıntısı yaşayan ama okumak isteyen bu gençleri isteyerek veya istemeyerek, bilerek veya bilmeyerek kucaklarına ittik ve bugün yaşadığımız FETÖ, benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine eleman verdik. Onun için, Kredi ve Yurtlar Kurumuna büyük bir sorumluluk düşmektedir, hiçbir çocuğumuz dışarıda kalmamalıdır. Bununla ilgili olarak da Kredi ve Yurtlar

Kurumunu uyardık. Yurt açığı, eksikliği olan bölgelerde mutlaka bina kiralarak bu çocuklarımıza barınma imkânı sağlamamız lazım, devletin buna sahip çıkması lazım. Bu çocukların temel ihtiyacı yurt ve yemek ihtiyacıdır. Okullarında ve yurtlarında bu konuda destek verilmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen Sayın Aycan.

SEFER AYCAN (Devamla) – Bu, devletin bence temel görevidir. Bunu yapmayacaksa bu gençlere nasıl destek vereceğiz veya bu gençler yarın bir gün terör örgütlerinin mağası olarak karşımıza çıktığında hiçbir şekilde hak savunmaya hakkımız yoktur. Bu, devletin bu zamana kadar bilerek veya bilmeyerek yaptığı bir yanlıştır.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Hüda Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekil arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisinin önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Bugün 29 Kasım. 2016 29 Kasımında Adana Aladağ ilçesinde 11’i çocuk yaşta, 1’i kadın eğitmen olmak üzere 12 canımızı, vatandaşımızı kaybettik vahşi bir yangın içerisinde. O dönemde, 2016 yılı içerisinde Aladağ Komisyonu olarak olay yerine gittik, yetkililerle görüştük, ailelerle görüştük ve ortaya bir rapor çıktı, katılan partiler muhalefet şerhlerini hazırladılar. O gün, o dönemde, Komisyon olarak yaptığımız çalışmada, yetkililerle yaptığımız görüşmelerde, belediyesinden, valisinden, il, ilçe millî eğitim müdürlerinden tutun, yurt yetkililerine kadar -ki, o zaman 6 kişi tutukluymuş henüz - köy köy dolaştığımız dağ köylerinde ailelerle yaptığımız görüşmelerde çok vahim bir tabloyla karşılaştık. Özellikle o dönemde de burada yaptığım konuşmada belirtmiştim. İktidar sürekli otobanlar yaptığandan, otoyollar yaptığandan, köprüler yaptığandan bahsediyor, evet, yapıyor çünkü altın yumurtlayan tavuk oralar çünkü oradan havuz doluyor ama gidin dağ köylerine, o köylülerin yürütecek yolları yok. O aileler bizim gittiğimiz dönemde şunu demişlerdi Allah için: “Saray erkânından, aileden bazı zatı muhteremler ‘Geçmiş olsun.’a, taziyeye köye gelecek diye belediye bir gecede oraya çakıl döktü.” Ondan sonra, yağmur, kar yağdı, orası yürünemez hâle geldi, çamur derya oldu, içine giremediler.

Kar yağdığı zaman, hava şartları uygun olmadığı zaman o dağ köylerindeki aileler şehre bile inemiyorlar. Okul yok, yurt yok. Çocuklarını okutmazlarsa valilik, kaymakamlık “Ceza vereceksiniz.” diye tebligatlar gönderiyor fakat okutmak istedikleri için, çocuklarının o yoksulluğa, o perişanlığa mahkûm bir yaşam sürmemesini istedikleri için “Biz, devletimize güvendik.” diyorlar. O günlerde devlet yetkililerine gittiklerinde, başta ilçe millî eğitim müdürü olmak üzere, okul müdürü olmak üzere kendi elleriyle cemaat yurtlarına yönlendiriyorlar. Bugün aranız iyi olabilir Süleymancılarla, (a) şıkkı cemaatle, (b) şıkkı cemaatle, pek çok cemaatle şu anda dirsek temasınız olabilir; dün de birileriyle vardı, bugün ne hâldesiniz! Yarın da Türkiye’yi yine bu türlü kaosu ilişkilere mahkûm edeceksiniz. Hâlâ bu cemaatlere, İstanbul başta olmak üzere Türkiye’nin her bir tarafında, yüzlerce değil, binlerce öğrenci binaları kendi ellerinizle, belediyelerinizle kurmaya, kurdurtmaya devam ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evete, işte, bu davanın, arkadaşlar, 19 Ocak 2019'da bir mahkemesi daha olacak. Ve şu anda bu davadan tek bir tutuklu yok, tutuklu olmayı bırakın çocukların ölümüne idari, teknik, vicdani olarak sebep olanlar, yetkililer terfi ettirmeye devam ediyor.

Bugün Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü münasebetiyle arkadaşlar söz aldılar. Sevgili arkadaşlar, Filistin halkının, ezilen halkların mücadelesini ağızımıza alabilmek için -ülkemizdeki ezilen emekçilerin, kadınların diliyle, kültürüyle, ırkıyla aşağılanan, ezilen ve yok edilmeye çalışılan- buradaki mağduriyetleri de görmemiz lazım, buna uygun ahlaki, vicdani, insani politikalar geliştirmemiz lazım.

İsrail zindanlarında da vekiller var, Filistinli vekiller var, Türkiye zindanlarında da HDP'li vekiller var. Filistin halkını anlayabilecek tek halk Türkiye'de HDP'dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜDA KAYA (Devamla) – Saraydan yana olanlar ezilen halkları anlayamazlar, yanlarında duramazlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu iddiayı ciddiye bile almıyoruz Sayın Başkan.

HÜDA KAYA (Devamla) – Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Osman Mesten.

Buyurun Sayın Mesten. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN MESTEN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin önerisi üzerine grubun adına söz almış bulunuyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Bugün, okul öncesinden lise son sınıfa kadar ülkemizde yaklaşık 18 milyon öğrencimiz var, yaklaşık 900 bin Suriyeli öğrenciyi de katarsak neredeyse 19 milyona yaklaşan ortaöğrenim öğrencisine sahibiz. Bu kadar öğrencinin olduğu bir yerde zaman zaman beklemediğimiz hadiseler, müessif hadiseler olabilir.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Fıtratında var!

OSMAN MESTEN (Devamla) – Gazetelerin üçüncü sayfalarına bakarsanız zannedersiniz ki Türkiye'mizde kan gövdeyi götürüyor, her gün herkes birbirini boğazlıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Daha ne olacak?

OSMAN MESTEN (Devamla) – Gerçek durum böyle değildir. AK PARTİ iktidara geldiğinden bu tarafa üzerinde en çok durduğu...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, bu çok yanlış bir ifade.

BAŞKAN – Müdahale etmeyin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Hatip, sözlerinizi düzeltin lütfen.

OSMAN MESTEN (Devamla) – Ben bitireyim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen düzeltin ya. Yani “Bu kadar çok öğrencinin olduğu yerde böyle şeyler olur.” ne demek Sayın Hatip ya!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama yapmayın yani.

OSMAN MESTEN (Devamla) – AK PARTİ iktidara geldiğinden bu tarafa üzerinde en çok durduğu konuların başında millî eğitim geliyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah aşkına yapmayın, iyi niyetle bir şey yapmaya çalışıyoruz ya.

OSMAN MESTEN (Devamla) – Millî eğitim politikalarımız bizim en çok övündüğümüz politiklardır.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet, cemaat yurtlarına mahkûm ediyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah aşkına ya!

OSMAN MESTEN (Devamla) – Bizim hükûmetlerimiz dönemine gelinceye kadar Millî Eğitime ayrılan bütçe hiçbir şekilde birinci planda değildi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, bırak bunları, bırak; başka bir şeyden bahset ya!

OSMAN MESTEN (Devamla) – Barınma hizmetlerinde de yine aynı şekildedir. Biz iktidara geldiğimizde yaklaşık olarak 1.400 civarında olan özel ve devlete bağlı yurtların sayısı bugün 5 bini geçmiştir. Biz olan hadiselerden her zaman ders alıp bunların üzerine en çok giden, titizlikle giden bir iktidara sahibiz. En son 2017 yılında çıkarılmış Başbakanlık yönetmeliğiyle olağanüstü şartlarda denetim şartları getirilmiş, özel yurt işletme şartları getirilmiş ve buna göre, daha önceden kurulan yurtlar dahi denetlenmiş, çok ciddi oranda da kapatılmıştır. Biz bunun üzerine doğrudan gidiyoruz, sizden çok daha mühim bunun üzerinde duruyoruz. Eğer Cumhuriyet Halk Partisi acılar üzerinden, kan üzerinden siyaset yapmak istemiyorsa... (CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah kahretmesin seni!

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Ya, ölen çocuk, çocuk! Ya, çocuk ölmüş, çocuk, çocuk; ölen çocuk!

OSMAN MESTEN (Devamla) – ...olumlu siyaset yapıp varsa herhangi bir yerde bir tespiti bize bunları bildirsin, hangi kurumda hangi yurttaki bir eksik varsa bunun üzerine gidelim. Bir tespitiniz varsa biz de iktidar milletvekilleri olarak bunun üzerine gidelim. Ben Aladağ Komisyonunda görev almış bir kardeşinizim, orada bütün muhalefet partileriyle beraber gayet uyumlu bir şekilde çalıştık ve bunun üzerine muhalefet partili milletvekillerinin olduğu kadar biz de titizlikle gittik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Çocuklar öldü, çocuklar! Çocuklar öldü orada!

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Çocuklar öldü, çocuklar!

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

OSMAN MESTEN (Devamla) – Bu konu üzerinde yeniden Meclis araştırması açılmasına gerek olmadığını düşünüyoruz. Eğer varsa, biraz önce söylediğim gibi bir tespitiniz varsa herhangi bir yurtla ilgili...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Komisyonla anlaşılın işte bunlar!

OSMAN MESTEN (Devamla) – ...gerek Millî Eğitime bağlı olsun gerek özel yurtlarla ilgili olsun, varsa bir tespitiniz, biz de sizin kadar üzerine gidelim, bunun cezalandırılması, kapatılması...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, 12 can gitmiş, daha ne olsun!

OSMAN MESTEN (Devamla) – ...ne gerekiyorsa bunun üzerine yapalım ama genel siyasetle, genel siyaset yaparak, kan üzerinden, acı üzerinden siyaset yaparsanız...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok ayıp, yazıklar olsun! Konuşma! Öyle şey mi olur! Terbiyesiz adam, olur mu öyle şey! Konuşma!

BAŞKAN – Sayın Özkoç... Sayın Özkoç, lütfen...

OSMAN MESTEN (Devamla) – ...sadece provokatörlük yapmış olursunuz, başka bir şey yapmış olmazsınız.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, vicdansızca konuşma! Can gitmiş, can, çocuklar kaybolmuş!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Çocuk üzerinden siyaset yapmak” ne demek? Ahlaksız adam!

OSMAN MESTEN (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlarım. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Cumhuriyet Halk Partisi acı üzerinden siyaset yapmaktadır, çocuklar üzerinden.” diyerek Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna sataşmada bulunmuştur, sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

Yeni bir sataşmaya yol açmayalım lütfen.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bursa Milletvekili Osman Mesten'in CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; az önce konuşmacı, hatip kürsüye çıkmadan önce AK PARTİ grup başkan vekillerinin yanına yanaşarak dedim ki: “Ya, Sayın Başkanım, acaba yapabileceğimiz bir şeyler olur mu?” O da beni hemen arkada, bu konuyla ilgili bilgisi olan, daha önceden de Millî Eğitimde görev yapmış bir milletvekilimizle görüşürdü “Gelişmeleri size anlatsın.” dedi.

Şimdi, acı ve çocuklar üzerinden siyaset yapmak isteyen bir anlayış, hatip burada konuşurken böyle bir girişimde bulunur mu?

Değerli arkadaşlarım, hatibin ilk başladığındaki konuşması şu: “8 milyon civarında çocuk var, Suriyeliler de 900 bin, toplam 9 milyon çocuk; bu kadar çok çocuğun olduğu yerde böyle ölümler olur.”

Allah kahretsin! Allah kahretsin sizi! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Anlayışımızı Allah kahretsin! Böyle bir anlayış olur mu?

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Allah sizi kahretsin be! Böyle terbiyesizlik olur mu?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, beddua etmeyin kürsüden.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Çocuklar üzerinden, “Bu kadar çocuk, böyle, çocuk ölür.” diyen bir yaklaşım tarzı olur mu? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Çocuk istismarıyla ilgili “Bir kere olmasından hiçbir şey olmaz.” diyen bu anlayışı Allah kahretsin! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Allah seni kahretsin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, öncelikle arkadaşımızın konuşmasında ısrarla altını çizdiği “Eksik varsa tamamlarız...”

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bırak ya! Terbiyesiz adam!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “...bununla ilgili çok ciddi bir çalışma yapıldı, bunu değerlendiririz.” demesinin altını çizmek istiyoruz. Arkadaşımızın “Çocuklar üzerinden siyaset yapmayalım.” tarzı ifadesi bir genel yaklaşımdır, “Bu acı bizim acımız, hepimizin acısı.” demektir, “her partinin acısı” demektir. O yüzden zaten geçen dönem bu raporu hazırladık, bir araya geldik. Kaldı ki az önce Sayın Başkan Vekiliyle konuştuk, çok önemli adımlar atıldı bir daha bu acı yaşanmasın diye. Millî Eğitim yaptı, Yurtlar Kurumu yaptı ve sair, her birim bununla ilgili çok büyük tedbirler aldı. Örneğin, sadece yurtları altı ayda bir denetleyen Millî Eğitim Bakanlığı yetkisi “her ay tüm ilgili birimlerce” olmak üzere yoğunlaştırıldı. Bu açıdan hepimiz ızdırıp duyduk. O yüzden daha sakin olmak, meseleye insancıl yaklaşmak hepimizin görevi. Kaldı ki Sayın Başkan Vekilinin “Allah kahretsin.” tarzındaki ifadesini grubumuza yapmadığına inanmak istiyorum. Bunu ihmali olanlar için ifade ettiğini düşünmek istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçmesi açısından ifade etmek istiyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Aladağ’da yangında çocuğunu kaybetmiş, “Cennet” adlı çocuğun annesi ve babası az önce yukarıdaydı. Bütün grupları ziyaret ettiler. Buradaki -ben eminim- AK PARTİ Grubundan da arkadaşların, buradan da arkadaşların yüreği dağlanmış. Ben bu konuyla ilgili AK PARTİ grup başkan vekillerinden birini arayıp “Adalet Bakanı yardımcılarıyla birinin görüşmesi mümkün mü?” dedim, arkadaşlar bunu sağladılar. Şimdi, tüm bu iyi niyetle yapılan hareketlerden sonra hatibin kürsüye çıkarak “Cumhuriyet Halk Partisi çocuklar üzerinden, acı üzerinden siyaset yapmak durumundadır.” töhmetini ve iftirasını şiddetle reddediyorum. Söylediğim söz, bu anlayışa ve kendisinin sahip olduğu anlayışa sahip olan herkes için Allah’a sığınarak Allah sizi ıslah etsin ve kahretsin diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bizi gösterme ya, ne alakası var? Hâlâ “kahretsin” diyorsun. Durmadın bir ya! Yanlış yapıyorsun, söyleyemezsin bize öyle!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Osman sen bir sus, sen bakanlık yaptın, sen bir sus! Söyleyen kendisi söyler, sen bir dur ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, ne alakası var? Bize söyleyemezsin “Allah kahretsin sizi.” diye ya. Niye diyorsun?

BAŞKAN – Arkadaşlar, grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Grup önerisi kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.31

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.48****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Barış KARADENİZ (Sinop), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Çevre Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Geçen birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde yer alan 22'nci maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 23'üncü maddenin önerge işlemini yapacağız.

Madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağız.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesi ile 6306 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin 5'inci fıkrasına eklenmesi teklif edilen cümlelerin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Gökân Zeybek	Müzeyyen Şevkin	Mehmet Göker
İstanbul	Adana	Burdur
Emine Gülizar Emecan	Ayhan Barut	Murat Bakan
İstanbul	Adana	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

(x) 15 S. Sayılı Basmayazı 21/11/2018 tarihli 20'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

IX.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) ÇEŞİTLİ İŞLER**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Marmara Üniversitesi öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Bu arada Marmara Üniversitesi öğrencileri izleyici olarak gelmişler. Gençlere “Hoş geldiniz.” diyoruz. (Alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan.

Buyurun Sayın Emecan. (CHP sıralarından alkışlar)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle biraz önceki tartışmaya istinaden, bugün Aladağ yurt yangınının 2’nci yıl dönümünde sayın hatibin olayı normalleştirmesini ve Cumhuriyet Halk Partisini acılar üzerinden siyaset yapmakla suçlamasını kınıyor ve bu sözlerini kendisine iade ediyorum. Bu ülkede her gün acılar yaşanıyor, daha dün bir yenisini yaşadık. Kocaeli Gebze’de Kuzey Marmara Otoyolu inşaatında mühendislik kurallarına ve iş güvenliği önlemlerine uyulmadan, Hükümetin bitirme baskısı altında yapılan hızlı imalatın sonucu göçük meydana geldi ve yine işçilerimiz bunun bedelini canlarıyla ödedi. Biz buna kaza değil, cinayet diyoruz. Hayatını kaybeden işçilerimize Allah’tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 23’üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üzerine söz almış olduğum madde 2012 yılında çıkarılmış olan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun’un 6’ncı maddesinde bazı değişiklikler öngördüğü için bu kanun üzerine ve uygulamaları üzerine konuşacağım.

Ülkemizde yaklaşık 20 milyon yapının neredeyse yarısının güvenli yapı olmadığı, mühendislik hizmeti almadan ruhsatsız ve kaçak imal edildiği, seçim bölgem İstanbul’da ise 2 milyona yakın binanın benzer şekilde bulunduğu bir gerçektir. Aynı şekilde, okul, hastane, yurt, kreş gibi kamuya ait binalar da maalesef risk altında binalardır.

6306 sayılı bu Kanun’un çıkış amacı, adından da anlaşılacağı üzere, 1999 depremleri sonrası güvenli yapılaşmanın sağlanması, afet riski altındaki alanlardaki can kayıpları başta olmak üzere, risklerin olabildiğince azaltılmasıydı. Bu kanunun her ne kadar iyi niyetle çıkarıldığını söylesek de işleri kolaylaştırmak adına bazı maddelerin suistimale açık olduğu görülmüştür. Sonrasında, AKP iktidarı döneminde uygulamalarda da bunun böyle olduğunu zaman içerisinde gördük. Uygulanmakta olan dönüşümün bir vizyonu ve bütünlüğü olmadığını, özellikle metropollerde her ilçenin kendine göre bir dönüşüm gerçekleştirdiğini, vatandaşın mülkiyet hakkını gasbetmeye yönelik uygulamalar gerçekleştirildiğini söyleyebiliriz. Yine bu süreçte risk tespit edilmiş alanlar dururken ne hikmetse hangi riskleri içerdiği açıklanamayan, getirisi yüksek, ranta açık alanların riskli alan ve rezerv alanı olarak ilan edildiğini, üzerine konuştuğumuz maddeyle vatandaşın mülkiyet haklarının sosyal devlet anlayışıyla uyusmayacak şekilde aktarımlarının gerçekleştirildiğini birçok uygulamada maalesef gördük. Birçok yerde değerli alanlar önce rezerv alanı ve riskli alan ilan edilip sonra TOKİ’ye devredilerek hissedarlar

yok sayıldı ve sayılmaya da devam ediyor. Bu maddede yapılan değişikliklerle -şimdi de işler hızlandırılma bahanesiyle- insan haklarına aykırı şekilde, kararlara katılmayan vatandaşlarımızın hakkı devlet ve bakanlık eliyle gasbedilmeye devam edilecek.

Hemen size seçim bölgemden bir örnekle devam etmek istiyorum. Birkaç ay önce Zeytinburnu Nakliyeciler Sitesi'nde 216 bina iş yeri sahiplerinin bütün itirazlarına rağmen yıkıldı. Bu araziye 2014 yılında Suudi Arabistan merkezli Al Qemam Grubunun yatırım şirketi Akzirve Gayrimenkul satın almıştı. CHP İstanbul İl Başkanlığımızın 2016 ve 2017 yıllarında mülk sahipleri ve kamu lehine açtığı davalar devam ederken, keşif ve bilirkişi raporları beklenirken bakanlık, satın alan şirketin yanında durdu ve bu alanı önce riskli alan, daha sonra da rezerv alanı ilan ederek inşaat izni verdi. Siteyi boşaltan nakliyeciler şu anda açıldılar ve çok mağdurlar. Ayrıca, emsal dışı alanlar da dâhil edildiğinde, 400 bin metrekare civarında olan bu alan için 10-15 katlı binalar düşünüldüğü de iddialar arasında. İşte size çıkarılan yasa, işte bunun uygulaması, işte yabancılara peşkeş çekilen bir İstanbul değerli milletvekilleri.

Yine, Esenyurt, Fikirtepe, Kirazlıtepe ve Gaziosmanpaşa başta olmak üzere birçok yerde bu yasanın suistimal edildiğini gördük. Hele Esenyurt'ta Belediye Başkanınız bu projelere maalesef, garantörlük yapmış, reklam filmlerinde oynamış, billboardlarında yer almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Bugün de yine yarım kalan projeler de dâhil, kararlara katılmayan vatandaşlarımızın hakları tehlike altındadır. Bakanlık bu yaşananların üzerinde mutlaka durmalıdır.

Madde üzerindeki düzenleme de hiçbir aksaklığa ilaç olmayacaktır. 6306 sayılı Kanun'un uygulamasının yeniden gözden geçirilmesi, rant odaklı değil risklerin azaltıldığı bir yaklaşımla halkımızın can ve mal güvenliğini koruyacak şekilde uygulanmasını dileyerek sözlerime son veriyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 6306 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının dokuzuncu cümlesinde yer alan "Bakanlıkça" ibaresinin "Bakanlık tarafından" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

İsmail Koncuk

Feridun Bahşi

Ayhan Erel

Adana

Antalya

Aksaray

Yasin Öztürk

Zeki Hakan Sıdali

Muhammet Naci Cinisli

Denizli

Mersin

Erzurum

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli...

Buyurun Sayın Cinisli. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27’nci Dönemde milletin kürsüsünden Genel Kurulumuza hitap etmenin onurunu yaşıyorum. Bu çerçevede, Gazi Meclisimizin ilk Başkanı, devlet adamı Mustafa Kemal Atatürk’ü hürmetle, rahmetle anıyorum. Önceki dönemlerde görev yapmış milletvekillerimizden ahirete intikal etmiş olanlara rahmet, hayatta bulunanlara sağlık, afiyet diliyor, kendilerini ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, 13 Kasım 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça vakit kaybedilmeden Çevre Komisyonuna havale edilen bu kanun teklifinin acelesini anlamak için hem kanun teklifini ve gerekçelerini hem de Komisyon tutanaklarını dikkatlice inceledim. Üzülerek ifade etmeliyim ki bu aceleciliğin nedenini anlayamadım. Çevre alanı hiç şüphesiz hepimizin ortak paydalarından bir tanesidir. Bu bakımdan, hep beraber partilerüstü bir yaklaşımla, milletimizin menfaatini düşünerek düzenleme yapmak milletvekilliğimizin esas sebeplerindedir. Ama bakıyorsunuz, Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, tali komisyon olarak havale edildiği Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonundaki değerlendirilmesi bile beklemeden alelacele bir şekilde Genel Kurulun gündemine alınıyor. İçerisinde Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve İmar Kanunu gibi çok önemli ve farklı kanunlarda değişiklik yapılması öngörülen bir kanun teklifi esas komisyon olarak bile düşünülebilecek olan Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda neden tartışılmaz anlamak mümkün değil.

Teklifin 13’üncü maddesinde “Kamu kurum ve kuruluşlarınca inşaatın yapımına ve denetimine ilişkin hizmet alımı yapılmış ise inşaatın yapımına ve denetimine ilişkin her türlü fennî mesuliyet kamu kurum ve kuruluşu adına danışman firmanın mimar ve mühendislerince üstlenilebilir.” denilerek kanun marifetiyle yandaş firmalara iltimas sağlanmasından korkarım.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulumuzda ve kanun tekliflerinin havale edildiği ilgili komisyonlarımızda gözlemediğim bir hususu sizlerle paylaşmak isterim. Geçtiğimiz haftalarda Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ni görmüştük. Bu hafta da Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ni görüşmekteyiz. Yani tüm siyasi parti gruplarının ortak paydalarında bulunan sağlık ve çevre gibi konular görünürde ele alınmakta ancak böyle önemli ve partilerüstü bir anlayışa sahip ortak alanları seçerek kanun tekliflerini isimlendirip 30-40 maddelik bir kanun değişikliği içeren torba yasayla farklı konularda değişiklik teklifine gitmek kısaca algı yönetimi yapmaktır, yasama gücünün saygınlığına ve önemine gölge düşürmektir. Bu yöntemle kanun yapmak vatandaşı, bizleri, hatta sevgili AK PARTİ milletvekilleri, sizleri ve hepimizi kandırmaktan başka bir şey değildir maalesef. Toplumun tümünü ilgilendiren ve doğrudan etkileyebilen kanun tekliflerinin hazırlanması ve görüşülmesi sürecinde mütalaada bulunabilme bağlamında yeterli zaman verilmesi, sivil toplum örgütleri, üniversite temsilcileri ve yerel yönetimlerin geniş bir ölçekte katılımlarıyla müştereken müzakerelerde bulunulması usul olarak daha uygun olacak, Parlamentomuzun saygınlığını yükseltecektir.

Değerli milletvekilleri, Parlamentomuzun kamuoyundaki saygınlığı çerçevesinde dikkatlerinize sunmak istediğim bazı hususlar vardır. Bizler yasama gücünü kullanmak adına milletimiz tarafından seçildik, kutsal bir emanet aldık yani gücümüzün kaynağı milletimizdir, millî iradedir. Milletimizin tamamının haklarını hukuki zeminde korumak için en büyük güvenceleri Türkiye Büyük Millet Meclisidir, başka bir merci değildir. Kanun teklifi hazırlamak, denetim faaliyetlerimizle beraber bizlerin yani milletvekillerinin iki görevinden bir tanesidir fakat son zamanlarda pratikteki uygulama, yürütmenin

bu tür torba yasalarla yasamanın yani Meclisimizin çalışmalarına doğrudan müdahale etmesi yönünde oluyor. Peki, nerede kaldı kuvvetler ayrılığı? Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimiz için Cumhurbaşkanlığı kararnamelelerini ayrı tutuyorum çünkü yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanı gerekli gördüğü düzenlemeleri yapabiliyor. Bizler seçim çevrelerimizde seçmenlerimizle konuştuğumuzda onların derdlerini dinliyor, mevcut düzenlemelerin aksayan yanlarını gözlemleyebiliyor ve neticede ilk elden ihtiyaçlarını tespit edebiliyoruz. İhtiyaç olması hâlinde kanun teklifleri hazırlayıp Başkanlığımıza arz ediyoruz. Komisyonlarda iktidar muhalefet bir arada milletimizin menfaatine uygun olarak çalışmalarımızı tamamlıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Cinsli.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Fakat görüşmekte olduğumuz bu değişiklik teklifi ve diğerleri kamuoyunda böyle algılanmıyor. Bugün sokağa çıktığımızda vatandaşlarımızla konuştuğumuzda genel olarak oluşan algı, yasaların teoride Meclisimizde yapıldığı ancak pratikte başka yerde hazırlandığı yönündedir.

Değerli milletvekilleri, Parlamentomuzun milletimizin ihtiyaçlarına cevap veren çalışmalar içerisinde olması en büyük amacımız olmalıdır. Geçtiğimiz on-on beş yıl boyunca yapılan jeotermal enerji santralleri, hidroelektrik enerji santralleri veya altın madenlerinin sebep olduğu doğa tahribatı gözle görülür hâle ulaşmıştır. Bu tür doğa tahribatlarının yanında vatandaşlarımızın sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini ve neden olduğu hastalıkları da gelecek yıllarda maalesef hep beraber göreceğiz.

Çevre Kanunu görüşmeleri vesilesiyle, yeri gelmişken, nüfusumuzun neredeyse dörtte 1'inin yaşadığı İstanbul için hayati öneme sahip bir konuyu dikkatlerinize sunmak isterim. İstanbul'a su sağlamak için yapımına başlanılan Melen Barajı öngörülen süre içinde bitirilemediğinden İstanbul'a zaman zaman geçici önlemlerle su akıtılmaktadır. Bu çerçevede Sakarya Nehri'nden de İstanbul'a su pompalanmıştır. Sakarya Nehri'nin suları zehirlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Nüfusumuzun neredeyse dörtte 1'i de risk altındadır. Bu durum Erzurum'da da geçerlidir. Erzurum'un da şehir şebekesinden ve ilçelerinin şebekelerinden zehirli su akmaktadır. Neredeyse bulaşıkları bile yıkamayacak duruma gelmişlerdir.

Sözlerimin sonunda bütün bunların çevre felaketlerinin sonucu olduğunu belirtir, sizleri saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinde yer alan "hisseleri" ibaresinin "oranları" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

Ali Kenanoğlu

Mensur Işık

İstanbul

İstanbul

Muş

Ömer Öcalan

Habip Eksik

Şanlıurfa

İğdır

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Hüda Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Tekrar saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 23'üncü madde hakkında söz almış bulunuyorum. Öncelikle günlerdir tabii ki farklı konu ve gündemlere yoğunlaşmaktan ancak bu maddeyle ilgili bana söz geldiğinden, geçtiğimiz hafta İstanbul'da Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde kadınların yürüyüşüne yapılan saldırıyı kinayarak başlamak istiyorum.

Dünyada pek çok yerde tüm kadınların, her ne düşünce, ırk, inanç olursa olsun yeryüzünün tüm kadınlarının bu etkinliği farklı şekillerle kutlayıp etkinliklerle anması, yürüyüşlerle, panellerle gündem ettiği böyle bir zamanda kadına şiddete karşı mücadele yürüyüşüne bu iktidar saldırarak, polisle kadınları karşı karşıya getirerek yine kirli bir tarih yazdı; tepkiler gelince de “Efendim, kadınların arasına teröristler girmiş, teröristler kadınları da istismar ediyormuş.” gibi söylemler gerçekleştirdi bazı zatımuhteremler yine.

Cumartesi Anneleri yıllardır Galatasaray Meydanı'nda -alkış yok, slogan yok, ses yok- sadece kendi dertlerini yarım saat içerisinde ifade edip dile getirirlerken, yıllardır hiç kimse onları istismar etmiyorken topu topuna 50-60 tane cumartesi insanı, kadınlar, babalar, evlatlar, çocuklar orada dertlerini, acılarını ifade ediyorlarken ne hikmetse 700'üncü haftada iktidarın aklı başına geldi, on altı yıldır iktidar olan bu iktidar döneminde... Geçen sene biz 600'üncü haftasında da aynı büyük etkinliği gerçekleştirmiştik, ondan önceki sene 500'üncü hafta etkinliğini yine gerçekleştirmiştik, hiçbir şey olmamıştı. Ne hikmetse 700'üncü haftada teröristleri keşfettiler, teröristler Cumartesi Annelerini de, anneleri de istismar ediyorlarmış. İşinize gelmeyen her konuda terörizmi kılıf hâline getirdiniz arkadaşlar. Hiç kimse kusura bakmasın, kadınların aklı, bilinci, vicdanı yerinde; cumartesi insanların aklı, vicdanı, bilinci yerinde; kim nerede ne konuşuyor, nerede nasıl yürümesi gerektiğinin farkında, ne yaptığını biliyor. Bizim aklımız, vicdanımız başkalarının istismarına açık değil arkadaşlar. Biz, attığımız adımların farkındayız.

Evet, bu vesileyle yine kadınlardan konu açılmışken “Ülkemizde, toplumumuzda artık barış olsun, kan dökülmesin -ne genci ne sivil ne askeri ne polisi- huzur olsun, eşitlik, onurlu bir yaşam içerisinde 80 milyon birlikte yaşamının önü açılsın.” diye açlık grevine başlayan Sevgili Vekilimiz Leyla Güven'e ve şu anda zindanlarda bulunan, her bir yanda zindanlarda olan, Türkiye'nin her bir tarafında... Hani “Demir ağlarla ördük ülkemizin her bir yanını.” denirdi bir zamanlar, siz ise tarihe “Ülkenin her bir yanını cezaevleriyle ördük.” diye geçeceksiniz.

AHMET UZER (Gaziantep) – Çevreyle ne alakası var?

HÜDA KAYA (Devamla) - Ve bu vesileyle Kandıra'nın kahraman kadınlarını, direnen kadınlarını, bütün kadınlarımızı saygıyla selamlıyorum arkadaşlar.

Biz asker de ölmesin diyoruz, polis de ölmesin, insanlarımız ölmesin diyoruz. Bakın, son dakika, biraz önce Bursa İnegöl'de yine bir konteyner kazasında yine 2 işçimizin, 2 emekçi, 2 gariban, 2 yoksul insanımızın ölüm haberi geldi. Allah'tan korkun ya, her gün kadınlar katlediliyor, her gün emekçiler bir yerde can veriyor, her gün bir yerde çocuklar tacize uğruyor, her gün bir yerde insanlar intihar için tepelere çıkıyor. Daha dün İstiklal Caddesi'nde bir pasajın üzerine -okuyayım- Elhamra Pasajı'nın tepesine intihara çıkıyor bir vatandaşımız. Bir insan, bir vatandaş oradaki görevliye soruyor: “İşsizlikten mi intihar ediyor acaba?” diyor. Verilen cevap ne? “Ya, bunlar alışmışlar ya, alışkanlıktan yapıyorlar.”

diyorlar. İntiharın alışkanlığı mı olur ha? Nasıl bir çevre duyarlılığı, nasıl bir insan duyarlılığı, nasıl bir doğa duyarlılığı bu? Nasıl bir vicdan, nasıl bir ahlak, hangi din, hangi iman ya? İnsan krize giriyor, cinnet geçiriyor, çaresiz kalıyor, yaşamını sürdürmeyeceğini görüyor, intihara tepeye çıkıyor, “Alışkanlık hâline getirdiniz.” diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜDA KAYA (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Allah’ın yarattıklarını, doğayı, doğal olanı talan etmek, altüst etmek medeniyet, kalkınma, ilericilik, vatansızlık, dine bağlılık, dindarlık olacak ama devletin, kapitalizmin, sermayenin yapay ilahçılık eserlerine, çağdaş putlarına karşı olmak Vandallık olacak, marjinallik olacak, çapulculuk, din düşmanlığı, vatan hainliği ve teröristlik olacak öyle mi? Böyle bir din yok, böyle bir Allah’ın dini yok. Bu din Kur’an’ın dini değil, Muhammed’in dini değil ancak Ebu Leheb’lerin dinidir arkadaşlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23’üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 24’üncü madde üzerinde yine üç önerge var, önergeyi aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesiyle 6306 sayılı Kanun’un 7’nci maddesinin birinci fıkrasına eklenmesi teklif edilen (ç) bendindeki “onu” ibaresinin “onbeşi” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Göker

Gökân Zeybek

Müzeyyen Şevkin

Burdur

İstanbul

Adana

Ayhan Barut

Murat Bakan

Adana

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gebze’de yaşanan iş cinayetinde ölen 3 işçi kardeşimizi buradan rahmetle anıyorum, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Tabii, Allah’a havale ediyoruz; ama, Allah bizlere akıl vermiş, bilimi öncelediğimiz zaman, aklı öncelediğimiz zaman, bu iş cinayetlerinin önüne geçebilmek olası arkadaşlar. Bakın, 2017’de 2.006 tane iş cinayeti meydana gelmiş, 2018’in ilk altı ayında 1.640 tane insan ölmüş. Savaşlarda bu kadar insan ölmüyor değerli milletvekilleri. Lütfen, dikkat edelim, bilimi önceleyelim, aklı önceleyelim diyorum.

Yine, bugün, Aladağ'da, 12 çocuğumuzun -1 tanesi büyük, eğitimci, 11 çocuğumuzun- öldüğü, yüreklerin dağıldığı ikinci yılı yaşıyoruz. Şu anda bir tek sorumlu yok, herkes serbest bırakılmış durumda. 17 Ocakta mahkeme, devam ediyor. Değerli milletvekilleri, şuna dikkatinizi çekmek istiyorum: Yangının olduğu gün zemin katta 35 kilogram et bulunuyormuş ve cenazeler hâlâ meydandayken, bu 35 kilogram etin derdine düşülmüş, yazıyla, avukatlardan edindiğimiz bilgiye göre, bu et sorgulanıyor arkadaşlar. "Bu 12 canın acaba bu 35 kilogram et kadar değeri yok mu?" diye sizlerin vicdanına sunuyorum sayın iktidar milletvekilleri.

Değerli milletvekilleri; en temel insani gereksinimlerden biri olan barınma sorununun, Türkiye'de, rant odaklı siyasi bakış açısıyla çözülmeye çalışılması girişimi, gecekondulaşma ve betonlaşmanın önünü açmıştır. Çevre sorunlarının başında yer alan plansız kentleşme, ormanların yok edilmesi, canlı türlerinin yok olması, betonlaşma ve buna bağlı altyapı yetersizlikleri, insanımızı önemli çevre sorunlarıyla karşı karşıya getirmiştir. İstanbul üçüncü köprüsü yapılırken, resmî verilere göre, 381 ağaç kesilmiş arkadaşlar. Peki, ağaçları kestiğimizde sadece ağaçlar mı yok oluyor? Oradaki tavşanlar, oradaki ayılar, oradaki kurtlar, fauna, flora, ekosistem zarar görmüyor mu arkadaşlar bundan? Yani "Yeniden ağaç dikeceğiz." demekle oradaki faunayı, florayı kurtarmış oluyor muyuz?

Ben size bir fotoğraf göstermek istiyorum; bu, Adana'dan bir fotoğraf değerli milletvekilleri. Bu leke sizce ne olabilir, yeşil leke? Çukurova Türkiye'nin 3'üncü sayılı tarım toprağı arkadaşlar, dünyada 3'üncü sayılı tarım toprağı. Bu gördüğünüz Asri Mezarlık arkadaşlar; sadece yeşil olarak, gördüğünüz leke, burası kalmıştır; imarda ne duruma geldiğimizin göstergesi.

Endüstri atıklarının düzenli bertaraf edilmemesi ve düzenli denetlenmemesi çevre sorunlarını her geçen gün artırmakta ve ürkütücü boyutlara ulaştırmaktadır. Tarımda yapay gübre kullanımı, bilinçsiz tüketilen tarım ilaçları, toprakta kimyasal madde artışı, kirlenen hava, su yaşamı olumsuz etkilemektedir. Adana başta olmak üzere, kalitesiz yakıt kullanımı tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Adana, 81 ili oluşturan Türkiye genelinde havası en kirli 3'üncü kent olmuştur; üzümlere belirtmek istiyorum ki kentimiz gürültü kirliliğinde ise 1'inci konumdadır.

Adana topraklarımızı, havamızı gelecek açısından olumsuz etkileyen bir başka sorunla da karşı karşıya: Anız yangınları. Elbette bu da dikkatinize sunmak istediğim bir şey değerli milletvekili kardeşlerim.

Bu arada, Tufanbeyli ve Sugözü'nde yapılan termik santraller, Tufanbeyli'den Kozan'a kadar olan, dere üzerinde yapılan HES'ler... Ayrıca termik santrallerin, burada dere sularının sıcaklığının 1-2 derece artmasını sağlayarak, balıkların ve canlı varlıkların yavaş yavaş yok olmasına neden olduğunu buradan belirtmek isterim. Hava kirliliği ve oradaki bitki örtüsüne de zararı zaten, Afşin-Elbistan Termik Santrali örneğinde olduğu gibi, Adana'da da her geçen gün artmaktadır ne yazık ki.

Yine, bir başka Adana fotoğrafı arkadaşlar. Bu gördüğünüz martılar denizin üzerinde değil arkadaşlar; imar planı içerisinde, Sarıçam bölgemizde çöplük üzerinde olan martılar ne yazık ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Ve çarpık kentleşme, yine arkada görüyorsunuz yapılaşmayı.

Sayın Başkan, sürem bitti mi?

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Evet, yine bir başka konu: Birinci sınıf tarım toprağında çok katlı yapılaşma ve şehirleşmede geldiğimiz nokta. Dünyanın sayılı tarım toprağı. Yine, bir taraftan çift süren köylümüz ve “kırmızı terra rosa” dediğimiz topraklar üzerinde arkada çok katlı yapılaşmayı görüyorsunuz.

Ben, izinizle, çok kısa, hemen deprem yönetmeliğiyle ilgili... 18 Mart 2018’de 81 ilimizin 46’sının deprem derecesi düşürülüyor ve 6 ilimizin deprem derecesi yükseltiliyor. Kırşehir önemli bir örnek arkadaşlar. Kırşehir 1’inci derece deprem bölgesi ve 1940 yılında yüzlerce insanın ölümüne neden olunan bu yerde 1’inci dereceden 5’inci dereceye getirilmiştir. Bu 46 tane kentimizin hangi kriterler, hangi bilimsel verilere dayanarak deprem derecesinin düşürüldüğünü sizlerin dikkatine sunmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, ironi olarak anlatılır bir Meclis üyesinin fay hattını kaydirdığı, bu da buna benzer bir şey zannediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Evet, 1 Ocak...

Hocam, çok önemli, çok özür diliyorum, bunu da söyleyebilir miyim.

BAŞKAN – Özür dilerim ama hiç uzatmıyorum yani bir uzatma, bir dakika ekliyorum o kadar, tamamlandı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Peki, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesinde yer alan “Cumhurbaşkanı” ibaresinin “Cumhurbaşkanlığı” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mensur Işık	Mehmet Ruştü Tiryaki	Ali Kenanoğlu
Muş	Batman	İstanbul
Ömer Öcalan	Züleyha Gülüm	Hüda Kaya
Şanlıurfa	İstanbul	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesi üzerine birkaç şey söyleyeceğim. Buna geçmeden önce Bursa’nın İnegöl ilçesinde mobilya fabrikasında devrilen konteynerin altında kalarak yaşamını yitiren 2 işçi ile Kuzey Marmara Otoyolu’nun Kocaeli-Gebze kesimindeki viyadük çalışması sırasında beton blok düşmesi sonucunda yaşamını yitirenlere Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Anımsamakta yarar var. Bu Kuzey Marmara Otoyolu Projesi'nde -aynı projede- dört yıl önce de yaşanan bir başka viyadük çökmesinde 3 işçi betonun altında kalmıştı. İnşaat Mühendisleri Odası şöyle bir açıklama yaptı, diyor ki: "Yeterli önlemler alınmadan hızlı çalışma anlayışının bu olaylara sebep olduğunu düşünüyoruz." Anlaşılmaz biçimde hem merkezî hem de yerel yönetimler bu tür inşaatlarda işin niteliğinden çok süresiyle ilgileniyorlar. On yılda bitecek bir proje için on yılda değil de yedi yılda bitsin istiyorlar, beş yılda bitecek bir proje için beş yıl değil de üç yılda bitsin istiyorlar, bir yılda bitecek bir proje için de sekiz dokuz ayda bitmesini istiyorlar. Peki, bunun sonucunda ne oluyor? İşçiler yeterince dinlenemiyorlar, ek mesai yapmak zorunda kalıyorlar, işin niteliğinde ve dikkatinde azalmalar oluyor ve sonuçta da onlarca işçi yaşamını kaybediyor, bu tür işler dolayısıyla.

Peki, biz burada, buna bir "iş kazası" diyebilir miyiz? Yani bu kadar ihmali davranıştan sonra işçilerin ölümüne "iş kazası" diyebilir miyiz? Elbette ki bunun ismi iş cinayetidir ve bu iş cinayetinde sorumlu olan herkes mutlaka yargılanmalı, yargı önüne çıkarılmalıdır.

Sayın Başkan, bu yasa teklifinin 24'üncü maddesi de tıpkı "torba yasa" deyimine uygun bir madde çünkü maddenin çevreye ilişkin bir düzenleme içermediği açık, 6306 sayılı Yasa'da bir dizi değişiklik yapıyor. Fakat ben bu konuşmamda yasanın içerisinde yer alan bir başka konuyla ilgili düşüncelerimi açıklamak istiyorum. Bu da kamu konutlarının bağımsız bölümler hâlinde satılmasına ilişkin.

Bakın, bu kamu konutlarının satılmasına ilişkin ilk düzenleme şu gerekçeyle yapılmıştı, denilmişti ki: "On yılın üzerindeki kamu konutları -bizim, hepimizin "lojman" dediğimiz- deprem riski taşıyor. Deprem riski taşıdıkları için biz bu konutları satacağız." denmişti, deprem riskini önlemek için. Peki ne oldu? Deprem riskini önlemek için satılabildi mi bu konutlar? Evet, bir kısmı satılabildi. Geçen yılın 2017 Kasım ayında bir değişiklik daha yaptınız, dediniz ki: "On yılını doldurmamış kamu konutlarını da satışa çıkarıyoruz." Bakın, önce "Deprem riski nedeniyle satıyoruz." dediniz. Daha sonra yetmedi, 2017'nin Kasım ayında bir değişiklik yaptınız, on yılını doldurmamış kamu konutlarının da satışının önünü açtınız. Kaç konuttan bahsediyoruz? 107 bin kamu konutundan, 107 bin lojmandan bahsediyoruz.

Şimdi, bugün bu yasada bir değişiklik daha yapıyorsunuz, diyorsunuz ki: "'Deprem riski' dedik, tutmadı, yeterince satamadık." "On yılını doldurmamışlarını satalım." dediniz, tutmadı, hâlâ elinizde kaldı. Şimdi de diyorsunuz ki: "Bağımsız bölümler hâlinde satalım."

Bakın, bugün getirdiğiniz, görüştüğümüz teklifin içerisinde lojmanların bağımsız bölümler hâlinde satılması var. Ne istiyorsunuz bu kamu lojmanlarından yani ne istiyorsunuz? Kamu görevlileri gittikleri yerde çalışabilsinler diye tahsis edilmemiş miydi bu lojmanlar? Yani amacınız nedir? Yani kamu hizmetini daha mı nitelikli hâle getireceksiniz? Bu lojmanları satarak umduğunuz amaç nedir?

Bir diğer şey şu, şimdi, gerekçede aynen şöyle bir şey yazıyor, diyor ki: "Bu satışın amacı, lojmanların satışının amacı ekonomiyeye kazanç elde etmek." Ekonomimize kazanç elde edilecekmiş. Yani sanki bu lojmanların kamu görevlilerine tahsis edildiği sırada ekonomik hiçbir değeri yokmuş da sattığımız zaman bir ekonomik değeri olacaktı gibi. Bu, sadece bu gerekçeye mahsus bir söz değil, kuşkusuz, yasanın tamamında aynı dil kullanılmakta. Bizim bu dile de yani kamu konutlarının ekonomiyeye kazandırılması amacıyla satılması diline de karşı olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

En ücre köye, en ücre yerleşim yerine hizmet götürürken bir kamu görevlisinin orada kirada oturabileceği bir yer olmadığını biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Sözlerimi bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Lütfen, Hükûmet olarak bu lojman düşmanlığından vazgeçin. Bakın, milletvekili lojmanları satışa çıkarıldığına kimse karşı çıkmadı ama kamu görevlilerinin lojmanına göz dikmeyin.

Son olarak şunu söyleyeyim: Bir sabah kalkar da Türkiye Büyük Millet Meclisinin satışa çıkarıldığını bina ve müstemilatlarıyla, üstelik kira garantili olarak satışa çıkarıldığını duyarsak emin olun hiçbirimiz buna şaşırmayacağız. Bunun örneği yok mu? Bunun örnekleri de var. Hâlâ kirada olan bakanlıklar var, ayda 100 bin TL ödeyerek kirada oturan bakanlıklar var. Bir gün kalktığımızda umarız Türkiye Büyük Millet Meclisinde de milletvekilleri olarak kirada olmayız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan “Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”nin 24’üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 6306 sayılı Kanun’un 7’nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan “belediyelerce” ibaresinin “belediyeler tarafından” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Enez Kaplan

Ayhan Erel

Tamer Akkal

Tekirdağ

Aksaray

Manisa

Ümit Beyaz

Hüseyin Örs

İstanbul

Trabzon

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan.

Buyurun Sayın Kaplan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ENEZ KAPLAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Edirne’de meydana gelen sel felaketinde mağdur olan tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi sunarım; vefat eden hemşehrimize Allah’tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum.

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesi için verdiğimiz önerge üzerine İYİ PARTİ adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

30 maddelik bu kanun teklifinin 9’uncu maddesinde yaban hayvanlarını koruma adına göstermiş olduğunuz gayret beni çok duygulandırdı. Bu madde hakkında uğraşan, düşünen arkadaşlarımızın ellerine sağlık. Lakin, Trakya’nın kalbinden geçen Ergene Nehri ve Ergene Nehri yatağı boyunca artık ölebilecek tek bir yaban hayvanı kalmadığı gibi, nehrin içinde de hiçbir canlı türüne rastlanmamaktadır. On altı yıllık devriktidarınızda, 1 tanesi bana ait olmak üzere, Ergene Nehri’yle ilgili 26 adet yazılı soru önergesi, 14 adet Meclis araştırma önergesi verilirken bu on altı yıl boyunca tüm canlılık yavaş yavaş ölüyordu. Ergene Havzası boyunca kurtarılabilecek yaban hayatı türü ne yazık ki kalmadı, hiç canlı kalmadı arkadaşlar.

Çevre kanunu teklifinizde bir de insan yok, bu tuhaf değil mi? Çünkü insanlar da ölüyor. Artık bunun hiçbir önemi yok sayın milletvekilleri. Ergene Nehri boyunca rastlanan kanser vakaları, henüz çaresi bulunmamış grip virüsü gibidir. On altı yıllık devriiktidarınızda hem kör hem sağır hem dilsiz davranarak uygulamış olduğunuz çözüm modelleriniz, maalesef, yavaş yavaş öldürme hususunda kesin bir sonuca ulaşmış gibi görülüyor. Ergene Nehri boyunca ölüyoruz sayın milletvekilleri. Seçim çevresinde dolaşırken, annesi veya babası kanser olan bir küçük çocuk önümüzü kesse “İnsanlık da bu nehir yüzünden ölmüş müdür?” diyecek olsa, ne cevap verebiliriz değerli milletvekilleri?

Ergene’de yaşanan facia yetmezmiş gibi Tekirdağ ve Kırklareli sınırlarında termik santral kurulmaya çalışılıyor hem de binlerce dönümlük verimli tarla ve orman alanları betonlaştırılarak. Anlaşıyor ki Ergene yatağı boyunca canlıları yok edip insanların ölmesini seyredenler bunlarla yetinmiyorlar. Ergene için hiçbir çözüm üretmeyenler, Trakya’nın ekosistemini yerle yeksan edecek projelerle Trakya’da yaşayan vatandaşlarımızı da gözden çıkarmışlardır. Oysa Şeyh Edebalı, Osman Gazi’ye “Ey oğul, insanı yaşat ki devlet yaşasın.” demiştir. Çevreyi yaşatmayanlar insanı yaşatamazlar. Ergene ve termik santraller insanlığı da hedef almadan hep birlikte bir şey yapmalıyız diyoruz arkadaşlar.

Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24’üncü madde kabul edilmiştir.

25’inci madde üzerinde, yine, üç tane önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım. Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Hüda Kaya

Habip Eksik

Gaziantep

İstanbul

Iğdır

Kemal Peköz

Ömer Öcalan

Mahmut Celadet Gaydalı

Adana

Şanlıurfa

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Iğdır Milletvekili Habip Eksik.

Buyurun Sayın Eksik. (HDP sıralarından alkışlar)

HABİP EKŞİK (Iğdır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım, sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bu Parlatentonun bir üyesi olan Hakkâri ilinin iradesi Sayın Leyla Güven’in başlattığı eylemi saygıyla selamlıyor ve bu eyleminden dolayı kendisini kutluyorum.

Ve yine, Sur’u korumak için, tarihî minareyle ilgili basın açıklaması yaparken -üç yıl önce- tüm dünyanın gözü önünde alçakça katledilen Sayın Tahir Elçi’nin ölümünün 3’üncü yıl dönümüydü dün. Onu da saygıyla selamlıyor ve rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, iktidarın çevre konusuna bakışı başlı başına bir garabettir. Köprülerden tünellere, HES'lerden barajlara, kanallardan binalara varıncaya kadar betona dayalı politikalar çevre konusunda ne kadar kötü olduğunuzun kanıtı niteliğindedir. Şehirlerden ve insan hayatından yeşili söken, grinin tüm tonlarını müstahak gören bu anlayışın tabii ki sürdürülebilirliği yoktur. Kendi toprağını yabancı sermayenin kölesi hâline getiren geçitler ve köprüler vatandaşın ekonomisini de zayıflatmaktadır. Yap-ışlet-devret modelleriyle insanlar sermaye karşısında köleleştiriliyor. İnsanlar geçemedikleri köprünün, kullanmadıkları tünelin parasını öderken her gün “mega projeler” adı altında yeni fikirler ortaya çıkarılmaya devam ediliyor maalesef. Söz konusu durum beraberinde modern köle anlayışını pekiştiriyor, toplumu sefalete biraz daha sürüklüyor.

İktidarın her mega projesi beraberinde büyük bir yıkımı da getiriyor. Ekolojik yaşam, sermayenin her zaman olduğu gibi ilk hedefi oluyor. Sadece üçüncü köprü ve üçüncü havalimanında milyonlarca ağaç sermayeye kurban edildi. Bakın, AKP iktidarının ilk on iki yılında 164.222 hektar ormanlık alan yok edildi. Bunu ben söylemiyorum, bunu Dünya Doğal Kaynaklar Enstitüsü söylüyor arkadaşlar. Ne demişti AKP Genel Başkanı: “Ben dikey mimariden yana değilim, yatay mimariden yanayım. İnsan topraktan uzak değil, toprağa yakın yaşmalıdır.” Bu bakış açısıyla İstanbul'da 45 metreden uzun binin üzerinde yapı inşa edildi. Yine, söylemiyle çelişkili olarak AKP döneminde İstanbul Avrupa'nın gökdelen şampiyonu oldu.

Değerli milletvekilleri, hukuku tanımayarak, mahkeme kararlarını tanımayıp “Karşı hamlemizi yaparız.” deyip hukuki hiçbir dayanak olmadan içeride rehin tutulan, tutsak tutulan Sayın Selahattin Demirtaş'ın dediği gibi, ağaca bakınca odun gören bir yönetim anlayışı iktidarın çevreye, doğaya bakışını tam da yerinde ifade etmiştir. Çevre konusuna bir milletvekili olarak değil, bir vatandaş hassasiyetinde yaklaşmak gerekir. Neoliberal politikalarla sermaye güdümlü değil, toplumsal yararı hedeflemek gerekmektedir. Bunu yaparken de doğayı bütüncül bir şekilde ele almak ve korumak anayasal bir yükümlülüktür, insan olmanın da bir gereğidir.

Değerli milletvekilleri, 25'inci madde incelendiği zaman yapım işlerini üstlenecek müteahhitlerin belirli ekonomik, mali, mesleki ve teknik yeterliliğe sahip olması koşulu da yer alıyor. Söz konusu durum her ne kadar olumlu görünse de eksiklikler yer almaktadır. Standartların sadece bakanlık tarafından belirleniyor olması denetim anlamında da eksiklikleri ortaya çıkaracaktır. Bakanlığın hangi şart ve koşullarda projeleri kabul edeceği açık bir şekilde belirtilmeli ve yasal bir dayanak oluşturulmalıdır. “Bakanlıkça belirlenir.” gibi ucu açık, değiştirilebilir ve ileride keyfi durumların ortaya çıkmasına sebep olacak bir dilin kullanılması kesinlikle yanlıştır. Bu, daha çok minare için şimdiden kılıf uydurma durumundan başka da bir şey değildir. Kanunlar net olmalıdır, anlaşılır bir dille yazılmalıdır. Birilerinin yarın öbür gün keyfi durumuna göre yorumlanacak şekilde yazılmaz. Gerçi siz kanunları zaten tanıyorsunuz. Anayasa'nın 90'ıncı maddesinde “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları bağlayıcıdır.” diyor ama siz “Biz tanııyoruz, karşı hamlemizi yaparız.” diyorsunuz. Bu da zaten sizin kanun tanımazlığınızı bir kez daha gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HABİP EKSİK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, sigorta konusu gerçekten önemli bir konu. Mağduriyetlerin önüne geçilmesi için kesinlikle böyle bir şey yapılmalıydı fakat bu yapılırken, işini tamamlayamayan şirketlerin temel sebebinin ekonomik yetersizlik ve iflaslar olduğunu da görmek gerekir. Önemli olan, iflas etmeden işi götürebilecek müteahhitler belirlemek degildir; önemli olan, bu kadar iflasın temel sebebinin ekonomik kırılğan yapı olduğunu anlamaktır.

Bakıldığı zaman, AKP, krizden müteahhitlerini kurtarma peşine düşmüş. Bırakın sermayeyi, gariban halkı kurtarmaya çalışın. Yönetemiyorsanız “Yönetemiyoruz.” deyin. Damatlarla bu iş yürümez. Soğanlarla uğraşmaktan vazgeçin, müteahhitleri kurtarmaktan vazgeçin; işçinin, emekçinin, köylünün, esnafın emeğini korumaya yönelik çalışmalar yapın; halkı düşünün, halkı arkadaşlar. Zaten bu konuda da çok geridesiniz, onu da biliyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sayılarımızla.

Mehmet Akif Hamzaçebi

Özgür Özel

Orhan Sümer

İstanbul

Manisa

Adana

Mahir Polat

Aysu Bankoğlu

Alpay Antmen

İzmir

Bartın

Mersin

“MADDE 25- 6306 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı ve (6) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye (7) numaralı fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(2) Bakanlık, TOKİ, İller Bankası Anonim Şirketi ve İdare; danışmanlık, yazılım, araştırma, her tür ve ölçekte harita, etüt, proje, kadastro, kamulaştırma, mikro bölgeleme, risk yönetimi ve sakınım planı çalışmalarını, her tür ve ölçekte plan yapımı ve imar uygulaması işlerini ve dönüşüm uygulamalarını, Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kurum, kuruluş ve bunların iştirakleriyle ve 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idareler ile akdedecekleri protokoller çerçevesinde 2886 sayılı Kanuna ve 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın ortak hizmet uygulamaları suretiyle de gerçekleştirebilir.”

“(6) Bu Kanun uyarınca yapılacak anlaşmaların usul ve esasları ile riskli alanlarda ve rezerv yapı alanlarında yürütülecek projelerin yapım işini üstlenecek yapı müteahhitlerinin sahip olmaları gereken asgari iş tecrübesi, teknik donanımı ve mali durumu Bakanlıkça belirlenir. Bu Kanun kapsamındaki alanlarda ve parsellerde yürütülecek projeler için yapım işini üstlenen yapı müteahhidinin yapı ruhsatı alınmadan önce; kapsamı, koşulları ve uygulama esasları Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen bina tamamlama sigortası yaptırması veya Bakanlıkça belirlenen diğer teminat ve şartları sağlaması zorunludur.

(7) Riskli alanlardaki yapılar ile riskli yapıların dönüştürülmesi için başlanılan ancak tamamlanamayan inşaatlar aşağıda yazılı hallerde, malikler ile düzenlenecek yeni bir sözleşme çerçevesinde Bakanlık tarafından tamamlanır. Bakanlık bu görevini Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) vasıtasıyla yerine getirir.

1. Müteahhidin iflas etmesi,

2. Gerçek kişi müteahhidin ölümü üzerine mirasçıların mirası reddetmesi,

3. Müteahhidin sözleşmede taahhüt edilen teslim tarihini müteakip 12 ay içinde konut veya işyerlerini tamamlayamaması.

Bu Kanuna göre gerçekleştirilen uygulamalar kapsamında yer teslimi yapıldıktan sonra 12 ay içinde ruhsat alarak inşaata başlamamış olan müteahhide Bakanlıkça ihtarda bulunularak bir iş planı sunması konusunda 1 aylık süre verilir. Verilen süre içinde iş planının sunulmaması ya da sunulan iş planı çerçevesinde izleyen 12 aylık süre içinde müteahhit tarafından inşaata başlanılmaması halinde inşaat, malikler ile düzenlenecek yeni bir sözleşme çerçevesinde Bakanlık tarafından tamamlanır. Bu duruma neden olan müteahhit hakkında Bakanlıkça inceleme başlatılır. İnceleme sonucunda haklı bir gerekçesi olmaksızın inşaata başlamadığı tespit edilenler hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri çerçevesinde Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Bu hallerde, malikler ile imzalanmış bulunan sözleşmeye istinaden müteahhit tarafından herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.

Uygulama sonucunda Bakanlığın payına düşen bağımsız birimler Bakanlığın talebi üzerine tapuda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı adına resen tescil edilir.

Uygulama kapsamındaki taşınmazlara ilişkin olarak malikler ile müteahhitler arasında, ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri de alınarak Bakanlıkça hazırlanan ve Resmi Gazetede yayımlanan Tip Sözleşmeler düzenlenir.

Ayrıca, malikler ile sözleşme imzalayan müteahhitlerden taşınmazın Bakanlıkça tespit ettirilecek rayiç değerinin “0,3’ü oranında teminat alınır. Teminatın alınmasına ilişkin olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 26 ve 27 nci maddeleri uygulanır. Taahhüdün sözleşme hükümlerine uygun biçimde ve eksiksiz olarak yerine getirildiği anlaşıldıktan sonra teminat Bakanlıkça müteahhide geri verilir. Aksi halde malikler arasında payları oranında Bakanlıkça paylaşılır.

Kanun kapsamındaki kira yardımı uygulamaya ilişkin taahhüdün sözleşme hükümlerine uygun biçimde ve eksiksiz olarak yerine getirildiği tarihe kadar devam eder.

Bu madde, maddenin yürürlük tarihinden önce sözleşmesi imzalanmış ancak müteahhitlerce henüz başlanılamamış ya da tamamlanamamış olan inşaatlar bakımından da uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Alpay Antmen...

Buyurun Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, önergeyi dinlediniz, bu haklı önergeye desteğinizi bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Bu dünya bize miras kalmadı, çocuklardan ödünç aldık.” sözü bugünlerde söylenebilecek en anlamlı sözdür çünkü Türkiye artık alarm veriyor. İmar uygulamaları, rant ve talan için feda edilen çevre, yağmalanan orman arazileri, yok edilen su kaynakları, koylarımızın ve denizlerimizin yok edilişiyle yarınlarımızı göremiyoruz, doğal çevremizi yarınlara taşıyamıyoruz. Cehennemden geri dönüş yoktur.

Bakınız, Türkiye, doğa koruma kriterlerine göre 180 ülke arasında 177’nci sırada. 81 ilden sadece Kırıkkale, Artvin, Bitlis, Eskişehir, Yozgat ve Kırşehir’in havası sağlık standartlarına uygun. En kirli havaya sahip şehirler İstanbul, Ankara, Adana, Amasya ve Manisa. Değerli milletvekilleri, doğanın

partisi olmaz, siyaseti hiç olmaz. Kirli havayı CHP’li vatandaş da HDP’li vatandaş da AK PARTİ’li vatandaş da MHP’li vatandaş da İYİ PARTİ’li vatandaş da soluyor. Vatandaşlarımızın hepsi kirli suyu birlikte içiyor.

Sözlerimin başında da belirttim, çocuklarımızdan emanet aldığımız doğayı yok ediyoruz. Çok az vaktimiz kaldı. Doğaya yapılan tahribat nedeniyle Anadolu geri dönülemez biçimde çölleşiyor ve havası kirleniyor.

Bakınız, barajlarla ekosistem değişiyor, HES’lerle akarsular kuruyor, RES’lerle ormanlar kesiliyor; yollarla, havalimanlarıyla, köprülerle Türkiye’nin doğası talan ediliyor. İşçilerimiz de ölüyor, ayrı mesele. Bunun en önemli örneklerinden biri kaybettiğimiz orman alanları. 2004’te 211 bin kilometrekare olan orman alanımız 2017’de 210 bin kilometrekareye geriledi. Yine, aynı dönemde ortalama 10 bin hektar orman arazisinin niteliği değiştirildi, yandaşlara verildi ve yapılaşmanın önü açıldı. 2003-2017 yılları arasında zarar gören alan 120.927 hektar oldu. Bir zamanlar kendi kendine yeten 7 ülkeden biri olan Türkiye bugün samanı dahi ithal eder duruma geldi. Üçüncü havalimanı ve Kuzey Marmara Otoyolu için kesilen ağaç sayısı en az 2 milyon 300 bin.

Bakınız, değerli milletvekilleri, doğa ve çevre ile hukuk da yok ediliyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2017 sonuna kadar enerji, madencilik ve ulaşım için ÇED görüşü verdiği proje sayısı 59.372. Bakanlık bunlardan 4.457 projeye “ÇED Olumlu”, 46 projeye “ÇED Olumsuz”, 54.357 projeye “ÇED Gerekli Değildir”, 872 projeye “ÇED Gereklidir” kararı verdi. “ÇED Olumlu” kararı verilen projelerin yüzde 80’i enerji ve maden sektörüne verildi. Onaylanan birçok proje hakkında mahkemelerin durdurma kararına rağmen inşaat çalışmalarını sürdürüldü.

Ben size kendi şehrimden, Mersin’den iki örnek vermek istiyorum, bunlardan biri balık çiftlikleri. Mersin en güzel sahillerimizin olduğu bir turizm kenti. Yakın geçmişte su altında 30 metre derinliğin bile berrak bir şekilde görüldüğü koylarda görüş mesafesi, kirlilik ve yağ tabakası nedeniyle 2-3 metreye kadar düşecek. Balık çiftliklerinden gelen dışkı, yağ, artık ve köpüklerden oluşan kirlilik, çiftliklerden uzak noktalara dahi ulaşacak. Bu çiftliklerde kullanılan kimyasal maddelerin, başta çocuklar olmak üzere insan sağlığı üzerinde son derece olumsuz etkileri olduğu yine çevreciler ve konunun uzmanları tarafından dile getiriliyor. Bahsi geçen maddeler nedeniyle her yıl binlerce insanın kansere yakalandığı iddia ediliyor.

Diğeri daha büyük bir felaket: Akkuyu Nükleer Santrali Projesi. Bütün gelişmiş ülkeler nükleerden vazgeçiyor. Türkiye, imkânı olmasına rağmen yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapmak yerine sanayi ülkelerinin ellerindeki eskimiş nükleer santral teknolojilerini satın alıyor, kullanılacak yakıt çubuklarını ithal etmek durumunda kalıyor. Yarın ülkeler arası bir kriz durumunda “Yakıt yok.” dedikleri zaman çubukları nereden bulacaksınız?

Bakın, değerli milletvekilleri, santralde oluşabilecek herhangi bir sızıntı veya patlama sonucunda 100 bin kilometrekareden fazla alan etkilenecek. Gereğinde silah olarak kullanılacak bu tesis tamamen Rusların eline bırakılıyor, ne yerli ne millî. Ve orada olacak atıklar yüz bin yıl boyunca orada saklanmak zorunda. Almanya, şu anda Türkiye’nin 2 katı daha fazla enerji ihtiyacına sahip ve 2022’de tamamen nükleer santrallerden vazgeçecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Tamamlayayım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Antmen.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Evet, Akkuyu Nükleer Santrali Akdeniz’in ekosistemini bozacak; tarımını, turizmını, insan sağlığını, yaşamını tehdit edecek düzeyde etkileyerek bölgeyi bir nükleer atık deposuna çevirecek. Bakın, Japonya Başbakanı Kan 2016’da ne diyor: “Fukuşima kazasından önce dönemin Başbakanı Erdoğan’la bir görüşmemde, benim de kalitesinden emin olduğum Japon nükleer teknolojisini kullanmalarını tavsiye ettim. Şimdi anladım ki bu sözlerim tamamen hatalıymış, bunun için pişmanım.”

Evet, değerli milletvekilleri, değerli AK PARTİ’li vekil arkadaşlarım, gelin bu yanlışlardan, çevre katliamlarından dönün; dönün ki tarih sizi “Üretim ihraç ettikleri şey kirlilikli.” diye yazmasın ve siz de bir gün gelin pişman olmayın.

Çok teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesinde yer alan “2886 sayılı Kanuna ve” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Tuba Vural Çokal

Ayhan Erel

Tamer Akkal

Antalya

Aksaray

Manisa

İsmail Koncuk

Feridun Bahşi

Adana

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Manisa Milletvekili Tamer Akkal...

Buyurun Sayın Akkal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

TAMER AKKAL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 25’inci maddesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin ikinci bölümünün üzerine dün yapmış olduğum konuşmada, özellikle 15 ve 16’ncı maddelerin kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan denetimlerin danışman firmalara bırakılması yönündeki maddenin değiştirilmesi gerektiğini ifade etmiştim. Çünkü, 3194 sayılı İmar Kanunu’yla ilgili bu maddelerin yasalaşması, yetkinin kötüye kullanılmasına, keyfilige ve denetimsizliğe sebep olacak.

Çevreyle ilgili, üzerinde konuştuğumuz yasal düzenlemeler, maalesef İmar Kanunu ya da Devlet İhale Kanunu üzerinde rant elde etmeye yönelik kanunlardan ibaret. Yandaş sermayenin değil kırsal kesimde yaşayan vatandaşlarımızın büyük faydalar elde edeceği yasal düzenlemeler gündeme dahi alınmıyor. Dünyanın uzun zamandır keşfettiği, fakat ülkemizde henüz gündeme gelmemiş bir sektör olan ekoturizmin yasal altyapısını sağlamak, kırsal kesimde yaşayan vatandaşlarımıza çok ciddi

bir gelir kapısı ve refah sağlayacaktır. Çevreye zarar vermeden ondan yararlanma yöntemlerinin geliştirilmesi ve kırsal kesimlerde yaşayan vatandaşlarımızın kültürlerini muhafaza ederek onların turizm faaliyetlerinden yararlanmalarını sağlamak mümkündür.

Ekoturizm, çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını gözetken, doğal alanlara karşı duyarlı bir tatil şeklinin teşvik edilmesidir. Turizm pazarında doğaya dayalı turizm olarak tarif edilen ekoturizm, aynı zamanda bir kalkınma aracı olarak görülmektedir. Bunun yasal çerçevesini çizmek ve ekoturizmi teşvik etmek hem memleketimizin doğal güzelliklerinin tahrip edilmeden yerli ve yabancı turistler tarafından keşfedilmesini sağlayacaktır hem de yerel ekonomiyi can suyu olacaktır.

Çevre kanunları hususunda değişiklik yapılmasına dair teklifin içerisinde ihale var, rant var, iskân var fakat bu kanun teklifi doğayı korumak adına getirilmiş bir kanun teklifi değildir. Doğayı korumakta samimiyseniz 300 odalı yazlık saray inşaatı için 50 bin ağaç kesmeyerek işe başlayabilirsiniz. İstanbul'un kuzey ormanlarını, göletlerini, kıyı kesimdeki ekosistemi yok etmeyerek işe başlayabilirsiniz. UNESCO'nun dahi korumaya aldığı ve en az 10 bin yıllık tarihe sahip Hasankeyf'i koruyarak işe başlayabilirsiniz.

Değerli milletvekilleri, Menemen Karagöl'de kalker ocağı açma girişiminde bulunan Bakanlık destekli, valilik destekli rantçılar taş ocağı için İzmir Valiliğinden "ÇED Gerekmez" raporu aldılar. İzmir Valisi Erol Ayyıldız'ın marifetiyle verilmiş olan bu rapor Karagöl ormanlarında büyük bir ağaç kıymına sebep oldu. Geldiğimiz noktada, Karagöl ormanlarını katlederek yapılmak istenen taş ocağı mahkeme tarafından da usulsüz bulundu, yürütmeyi durdurma kararı verildi.

İzmir Büyükşehir Belediyesinin bu bölgede hayata geçirmeyi planladığı, bölge için büyük öneme sahip olan sulama barajı projesi yıllardır ÇED raporuna takılıyorken yandaş bir şirket tarafından yapılacak bir işletme için yüzlerce çam ağacının kesilmesine izin veren İzmir Valiliğindeki sorumluluk "ÇED Gerekmez" raporunu hazırlayan yetkililer bunun hesabını mutlaka bir gün verecekler.

Bu doğa katliamının hesabını şimdi sorarak işe başlayabilirsiniz Değerli AK PARTİ. Sayın Erdoğan'ın "gerçek çevreci" olarak ilan ettiği AK PARTİ'den bizim de beklentimiz budur.

AK PARTİ döneminde çevre politikaları ekonominin emrine amade yapılanmalara, kamu yönetiminin küçülmesi telkinlerini uygulamaya yönelmiştir. Bu yasa teklifleri çevre yönetiminin rantçı şehirleşme politikalarının yoğun baskısı altında olduğunu göstermektedir. Anayasa Mahkemesi doğa kirliliğine yol açan çok sayıda mega proje tipine "ÇED Olumlu" raporundan muafiyet kararını Anayasa'ya aykırı bulmasına karşın, Bakanlık bir yönetmelik düzenlemesiyle bu muafiyeti korumuştur.

Ekonomik kararlarda ve kalkınma çabalarında çevrenin dikkate alınarak geliştirilmesi, bütün kamu organlarının ortak çabasıyla güçlü ve bağımsız bir çevre yönetimi örgütlenmesiyle mümkün olabilir. Hükûmetin çevre politikasındaki yanlış anlayış çevre ve ekonomiyi birbirinin karşısı görmekte ve ikisi arasında seçim yapmaya çalışmaktadır. Böyle bir yaklaşım bizi ekonomi için çevreyi yok edebileceğimiz ya da çevreyi korumak için kalkınmadan vazgeçebileceğimiz gibi yanlış bir sonuca götürür. Oysa ne kalkınma ya da gelişme tümüyle durdurulabilir ne de çevrenin korunmasından vazgeçilebilir.

Birçok ülke çevre-ekonomi dengesini benimseyen politikaları uygulamaya koymaya başladı. Bu çağdaş kalkınma anlayışı ortaya atıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAMER AKKAL (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

TAMER AKKAL (Devamla) – Türkiye bu anlayışın özellikle yasama ve yürütme boyutunda benimsediği bir düzeye gelememiştir. Dolayısıyla 2872 numaralı Çevre Kanunu’nda değişiklikler yapmak zorundayız. Bu doğrultuda, Türk çevre mevzuatındaki dağınıklığı ve uyumsuzluğu gidermek, çevre yasasında aksayan hükümleri değiştirmek zorundayız ancak maalesef, bugün tüm bunları yapmak yerine, çok üzülerek söylüyorum ki “Yandaşlara nasıl daha fazla rant dağıtırız?” üzerine yazılmış bir çevre kanunu teklifi tartışıyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

26’ncı madde üzerinde yine üç önerge var. Önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 26’ncı maddesiyle 6306 sayılı Kanun’a eklenmesi teklif edilen geçici 3’üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki “kuruluşlar tarafından” ibaresinin “kuruluşlarca” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Göker

Gökân Zeybek

Ayhan Barut

Burdur

İstanbul

Adana

Müzeyyen Şevkin

Murat Bakan

Adana

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek...

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul)– Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz madde 6306 sayılı Yasa’da yarım kalmış inşaatlarla ilgili bazı düzenlemeler getiriyor. İktidarınız döneminde, özellikle “kentsel dönüşüm” adı altında, afet riski altındaki alanlara kentsel dönüşüm yasa tasarısıyla birtakım düzenlemeler getirdiniz. Ancak bu uygulanan ekonomik politikaların başarısızlığı, kentlerdeki imar planı karar ve kurallarına uyum sorunları yüzünden bugün özellikle İstanbul’un pek çok ilçesinde iktidarınız tarafından yaratılmış olan mağdurlardan bahsetmek gerekir. Nereden bahsetmek gerekir? Mesela Esenyurt’tan bahsetmek gerekir. 1994 yılında 50 bin nüfuslu Esenyurt beldesinde bugün 1 milyon insan yaşıyor. Ortalama olarak her yıl 50 bin insanın yerleştiği Esenyurt’ta şu an 20 binden fazla kent mağduru vardır. Esenyurt’ta yarım kalmış inşaatlarla ilgili bir düzenleme getiriyorsunuz, bu düzenlemeyle bu tür yapıların sigorta kapsamına alınması uluslararası fonlar destekli kredilerle de bu binaların bitirilmesi... Ve bugüne kadar bu yapılarla ilgili bedelini ödemiş, müteahhide tüm borçlarını ödemiş olan yurttaşları şimdi siz uluslararası piyasadan bulacağınız fonlara yeniden borçlandırmak istiyorsunuz. Başka nerede yaptınız? Gaziosmanpaşa’da

yaptınız kentsel dönüşüm. Başka nerede yaptınız? Yüzünüze gözünüze bulaştırdığınız Fikirtepe’de 50 binden fazla insanı mağdur ettiniz. Başka? Üsküdar Kirazlıtepe’de. Kirazlıtepe’de, bir hafta sonu gittiniz, mahallenin camisini bile yerle bir ederek oradaki insanları kentsel dönüşüme mahkûm etmek istiyorsunuz. İnsanlar “Size inanmıyoruz, sizin getirdiğiniz yasa tekliflerine güvenmiyoruz, sizin bizim önümüze koymuş olduğunuz projelere inanmıyoruz.” diyorlar ama siz “Ya bize inanacaksınız ya da bizim istediğimiz koşullarda sözleşmeleri imzalayacaksınız.” diyerek yurttaşlarımızı evinden yurdundan mahrum ediyorsunuz.

Şimdi, yarım kalmış olan binaları diyorsunuz ki “Sigorta kapsamına alacağız.” Değerli arkadaşlar, bugün işini aşını kaybetmiş olan yurttaşlarımız, nasıl yarım kalmış olan inşaatlar sigorta kapsamına girecek, bunlarla ilgili primleri nasıl ödeyecek de bu yarım kalmış olan kentsel dönüşüm mağdurlarının sorununu çözeceksiniz? Tam bir hayal. Zaten 6306 sayılı Yasa’yla ilgili hükümlerin bir çevre yasasının içine yerleştirilmesi de sinsice hazırlanmış bir plan. Çevre planıyla, çevreyle ilgili bir yasa teklifinin içinde müteahhitlerin durumu, yapı denetim şirketleri, 3194 sayılı İmar Yasası, 2981 sayılı af yasası, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’la ilgili maddelerin yer almasının zaten mantığını anlamak mümkün değildir.

Sayın milletvekilleri, yerel yönetimlerde 150’nci yılını yaşıyor Türkiye, Osmanlı’dan beri bizde belediyeçilik var. İmar planı yapma yetkisi kimindir? Bir beldede yaşayan halk adına, bir bölgede yaşayan insanlar adına plan yapma yetkisi Ankara’da atadığınız bürokratların mı, halkın oylarıyla seçilmiş olan yerel meclislerin mi? Türkiye iktidarınız döneminde yüz elli yıllık demokratik cumhuriyetteki gelişimini terk ederek merkeziyetçi, mutlakiyetçi bir yönetim anlayışına doğru gidiyor.

Bakın, bugün, daha bugün, İstanbul Florya’da Bakırköy’de TOKİ bir plan yapıyor. Askeriye tahsis edilmiş olan bir alan üzerinde yüzde 60 konut alanını imara açıyor. Açılan alan üzerinde toplam 400’den fazla konut inşa edilecek, 4’le çarparsanız 1.600 kişilik bir nüfus. Bu bölge planında bu 1.600 nüfusla ilgili altyapı planlandı mı, doğal gaz planlandı mı, ulaşım aksları planlandı mı? Bütün bunlar yok ama siz burada oturuyorsunuz -Ankara’da Hükûmetin bürokrasisi- İstanbul’un rant merkezlerini tümüyle planlamaya çalışıyorsunuz.

Bir başka önemli sorun şu: AK PARTİ’li milletvekilleri bu konuda bu Mecliste halkın huzurunda bu açıklamayı yapmıyorlar, 1983 yılında çıkmış yasayla, 2981 sayılı af yasasıyla hak sahibi olmuş olan hazine, belediye ve vakıf arazisi üzerindeki yurttaşlarımıza tapularını vermeyi niçin gerçekleştirmiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Zeybek.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – 2981 sayılı Yasa Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmiş ve yurttaşlarımıza haklar vermiştir. İstanbul’un rant merkezi olan Boğaz’ın iki yakasında tapu tahsis belgesi olan binlerce gecekondü sahibine imar vermiyorsunuz, plan vermiyorsunuz, tapu da vermiyorsunuz. Sokak rayiçleri üzerinden Armutlu’ya, FSM’ye, Sarıyer’deki on binlerce yurttaş, Beykoz’daki yurttaşlarımıza tapu vermeyi niçin düşünmüyorsunuz?

Bir başka olay da imar barışı. Şu an Türkiye’nin bütün coğrafyalarında imar barışıyla meralar, orman alanları, kıyı alanları ve yaylalar katledildi ve sizin de gözünüzün önünde gerçekleşiyor bu. Sanki bu yetmezmiş gibi Türkiye Büyük Millet Meclisine imar barışı yasasını getirerek bütün bu alanların katledilmesine ve yağmalanmasına yol açan Bakanı da tutunuz Ankara’ya belediye başkan adayı gösterdiniz. Bunun hesabını Ankara halkı mutlaka size soracaktır diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İzin verirseniz bir hususu küçük bir sözle açıklamak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek'in 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; küçük bir hususu ifade etmek istiyorum. Az önce CHP'nin hatibi Kirazlıtepe'deki bir camiden, Esentepe Camisi'nden bahsederek caminin yıkıldığından bahsetti. Bu bilgiyi revize etmek istedim. Mesele şudur: Bu cami iki ay kadar önce Diyanet İşleri Başkanlığınca riskli alan ilan edilmiş, ibadete kapatılmış, halkın can güvenliği için yıkılmasında fayda olduğu kanaati ortaya konmuş bir camidir. Belediyemiz de bu konuyla ilgili üzerine düşeni yapmış, gerekli yıkım çalışmasını yapıp daha özel bir mimari projesini hazırlamış ve inşallah başlamıştır. Kaldı ki Üsküdar'da belediyemiz son dönemde 50'den fazla caminin yapımına öncülük yapmıştır. Bu konularda daha hassas davranıp daha doğru bilgiler vermek doğru olur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, eğer müsaade ederseniz grup başkan vekilimizin açıkladığı bu konuyla ilgili araştırma yapan ve konunun gerçekliğiyle ilgili bilgisi olan Mahmut Tanal arkadaşımıza da bu konuda 60'a göre söz verirseniz...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama az önceki vekiliniz az mı araştırdı? Bence onun cevap vermesi lazım. Cidden, yanlış olur.

BAŞKAN – Buyurun.

28.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Kirazlıtepe Mahallesi'nde bulunan Esentepe Camisi imar barışından yararlanmak için müracaatını yaptı, belgesini aldı ve bundan dört beş ay öncesi, daha öncesinden bu tadilatı yapıldı, orada riskli bir alan yoktu, hatta oranın cami hocası -cuma günleri gelip ibadet yapılıyordu- görevden alındı. Yani sabahın 4.30'unda cami yıkılırken ben o caminin önündeydim. Üsküdar'da oturan bir milletvekiliyim. O anlamda gerçekten o cami niçin yıkıldı? Şu gerekçeyle yıkıldı, deniyor ki: "Büyük Çamlıca'da büyük cami yapılıyor, o yüzden bu camiye ihtiyaç yok." Orada yaşlısı var, engellisi var, o yokuştan nasıl büyük camiye, yukarıya gidebilir? Camilerin halka yakın olması lazım, erişilebilir olması lazım, konut alanları içerisinde olması lazım. Orada gerçekten camiyi yıktılar yani gerçeği bu değerli arkadaşlar. Bunu kabul edin. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, arkadaşlar niye alkışladılar? Caminin yıkılmasını, araştırmayı mı? Neyi alkışladıklarını anlamıyorum.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Araştırmayı, araştırmayı.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Seni de alkışlayalım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Sayın Tanal'a ve alkışlayan arkadaşlara şöyle ifade etmek istiyorum: O caminin yıkıldığı yere cami yapılacak. Şimdiye kadar, on beş yıldan beri benzer iddiaları çok getirdiler ama hep bunlar yalanlandı. Elimde Diyanet İşleri Başkanlığının 18/7/2018 tarihli yıkım talebi yazısı var. Cami yıkmak ne demek Allah aşkına ya? Bizim tarihimizde bu yok. Can güvenliği olduğu için orayı yıktık, daha güzelini yapacağız, bu bizim işimiz. O yüzden Sayın Tanal'ın daha iyi araştırmasını, alkışlayanların da bilmeden alkışlamamasını öneriyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O gerekçe nedir, okur musun?

BAŞKAN – Önergeyi...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Oylayalım Başkanım artık.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Sayın Grup Başkan Vekilimizden “Elimizde Diyanet İşlerinin böyle bir belgesi vardır.” diye sunduğu belgenin içeriğini de açıklamasını istiyoruz; nedir, biz de öğrenelim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arada anlatayım ben Başkanım; zaman kaybı, Meclis çalışıyor yani.

BAŞKAN – Tamam, siz konuşun.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, söz konusu cami; bu “Arada anlatırım.” demek, olur mu öyle şey? Tüm, 81 milyon insanı ilgilendiriyor. Bize dağıtsın birer tane belgesinin içeriğini. Böyle şey olabilir mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Meclisin çalışmasına engel olmayalım, gerek yok.

BAŞKAN – Bir dakika, lafımı tamamlayayım.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ayhan Erel

Behiç Çelik

Trabzon

Aksaray

Mersin

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Ümit Özdağ

Adana

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesi üzerinde İYİ PARTİ adına görüşlerimizi ifade etmek üzere huzurlarınızdayım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Trabzon'un çevre sorunları son on beş yılda giderek artmıştır.

Trabzon, Türkiye'nin eşsiz güzelliklerine sahip, sahil şeridinde yer alan kentlerinden biri olmakla birlikte bunun nimetlerinden faydalanamayan sayılı kentlerden biridir. Trabzon'da insanların denize girebileceği birkaç plaj vardır, var olan plajlarımız da insanların ihtiyacını karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Trabzon denizin kenarında ama denize hasrettir. Bu durum böyleyken Trabzon Büyükşehir Belediye Meclisinin 26 Kasım 2018 tarihinde yani bundan üç gün önce aldığı bir kararla mevcut plajlardan bir tanesini de kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyayız. Trabzon Büyükşehir Belediye Meclisinin kararıyla Akçaabat ilçemiz Yıldızlı Mahallesi sahilinde yapılması planlanan çöp ve kanalizasyon arıtma tesisi Akçaabat'ın denize girilebilen sahil kesiminde bir yerdir. Bu alan turizm cennetimiz Sera Gölü'nün tamamlayıcısı konumunda olan bir yerdir. Bu alan yok edilmemeli, turizme kazandırılmalıdır. Kaldı ki bu tür tesislerin sahil şeridine yapılamayacağı hepimizin malumudur.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Akçaabat'taki vatandaşlarımız, Yıldızlı'da yaşayan hemşehrilerim bu tesisin yapılmasına şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Trabzon Büyükşehir Belediyesini bu vatandaşlarımızın sesine kulak vermeye çağırıyorum. 110 bin nüfuslu, 90 bin seçmenli koskoca bir ilçe olan Akçaabat'ımızı âdeta yok sayar gibi karar alan Trabzon Büyükşehir Belediye Meclisini aldığı bu kararı tekrar gözden geçirmeye davet ediyorum.

Kanalizasyon arıtma tesisi kurulması planlanan bu bölge, Sera Gölü de düşünülerek Sera Gölü'nden aşağıya doğru, sahile kadar bir turizm vadisi olarak projelendirilmelidir. Akçaabat, turizm konusunda her geçen gün çekim merkezi hâline gelmektedir. Fabrikalaşmanın olmadığı, tarımın yok olduğu Akçaabat'ta refah düzeyini artıracak tek seçenek turizm iken ilçenin en güzel plajlarından ve doğal koylarından biri olan Yıldızlı sahiline kanalizasyon arıtma tesisi kurmak düşüncesi abesle iştigaldir. Yıldızlı halkı, esnafı, sivil ve kamu kuruluşları mensupları ve Akçaabat Kent Konseyi, yaptıkları açıklamalarla büyükşehir belediyesinin bu kararına karşı tepkilerini dile getirmişlerdir.

Meclisimizin kürsüsünden Akçaabatlı hemşehrilerimin bu haklı talebini dile getirmeyi bir görev addettim. İnşallah Akçaabat'taki doğal koyumuz, Yıldızlı'daki doğal koyumuz turizmin hizmetinde olarak yeniden projelendirilerek insanlarımızın denizle buluştuğu bir yer olarak kalmaya devam eder.

Hepinize en derin saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesiyle eklenmesi öngörülen geçici 3'üncü maddenin (b) bendindeki “ve” ibaresinin “veya” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Halil Öztürk	Cemal Enginyurt	Sefer Aycan
Kırıkkale	Ordu	Kahramanmaraş
Esin Kara	Ayşe Sibel Ersoy	Ahmet Özyürek
Konya	Adana	Sivas
	Ramazan Kaşlı	
	Aksaray	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt...

Buyurun Sayın Enginyurt. (MHP sıralarından alkışlar)

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu'yla ilgili kanun teklifinin 26'ncı maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Öncelikli olarak şunu söylemek istiyorum bir hakkın teslimi anlamında: Bu, poşetlere uygulanan yeni 25 kuruşluk fiyat teklifi hakikaten güzel bir teklif oldu çünkü markete alışverişe gidenler “Nasıl olsa poşetler bedava.” diye 10 tane, 20 tane alıp götürüyorlardı ve bir müddet sonra bu da çevrede, geri dönüşümde çevre için büyük sıkıntılar yaratıyordu. En azından bundan sonra insanımız daha dikkatli, daha kullanışlı bir şekilde poşet alır.

Tabii “çevre” deyince kendi memleketimdeki çevrenin ne durumda olduğu da ister istemez aklıma geliyor ve gündeme getirmek zorunda kaldığımı hissederek bu sözü aldım.

Birinci olarak, Fatsa ilçemiz Ordu'nun en güzel ilçelerinden birisi; sahil kenarında, muhteşem bir doğa, denizle yeşilin bütünleştiği bir ilçemiz. Bu ilçemizde Korgan ilçe yolu üzerinde 2 kilometre mesafede özel şahsa ait bir arazi kiralanarak üç yıldan bu tarafa buraya çöp dökülmeye başlandı. Şehir hem yazın hem de kışın artık oturulmaz hâle geldi. Böylesine muhteşem bir güzellik... Fatsa ilçemizi yaşanmaz bir kent hâline getiriyor her geçen gün. Bunun bir an önce çözümlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Buradan huzurlarınızda bunu duyurmak istiyorum çünkü Fatsa bizim büyük -ikinci- ilçelerimizden bir tanesi. Ayrıca, Altınordu ilçesi, benim yaşadığım ilçede, Altınordu Belediyesi, maalesef, büyük bir çevre kirliliğine sebep olacak uygulamaları, tam da seçime giderken hayata geçirdi. Şehrin bütün parkeleri söküldü kış ayına girilirken, şehir sokaklarında -artık denizde balık tutmaya gerek kalmadı- sokak aralarında çok rahat balık tutar hâle geldik. Bunlar şehir için hiç hoş görüntüler değil, şehre hiç hoş şey kazandırmıyor.

Bir de belediyenin sattığı araziler var, Ordu Büyükşehir Belediyesinin sattığı araziler var. Bu arazilerden bir tanesi “Migros Alışveriş Merkezi” diye ifadelendirdiğimiz bir AVM'nin arsası, bir diğeri de yine, Durugöl mevkinde, şehrin en güzel alanındaki bir arazi. Bu araziler belediye tarafından alındı ve sonrasında, belediyemiz, tüccar mantığıyla, “Kâr ediyorum.” düşüncesiyle, bu arazileri satışa

çıkardı. Araziler satışa çıkarken kat hakkı 6 kat iken, çevrede de en fazla 6 kat var iken, bu Migros arazisinde 17 kata izin verildi, Durugöl'deki arazide de 21 kata kadar izin verildi. Bunlar, denizin hemen kenarında olan araziler olması sebebiyle, şehri betonlaştıran, silüeti acımasızca bozacak olan vahşi uygulamalardır. Bundan da geri dönülmesi gerektiğini düşünüyorum. Sizin huzurlarınızda, bizi dinleyecek olanlara sesleniyorum: Sayın Balta da Çevre Komisyonu Başkanı olması hasebiyle, kendisi de bu konuda hassasiyet gösterecektir, inşallah, bir yerlere ulaştıracaktır diye düşünüyorum. Bu şehir katliamını önlemek gerekiyor. Sırf birileri 3 kuruş fazla para kazanacak diye -üstelik bunlar sizin partili falan, bizim partili falan da değiller, herhangi bir partili de değiller, paranın peşinde olan, acımasız, kapitalist ruhlular- bu kapitalist ruhluların Altınordu ilçesinde yaratacağı bu vahşete "Dur!" denilmesini hassaten rica ediyorum. Kanunun hayırlara vesile olmasını Yüce Allah'tan temenni ediyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 27'nci madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesindeki "şeklinde" ibaresinin "biçiminde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Göker	Gökân Zeybek	Ayhan Barut
Burdur	İstanbul	Adana
Müzeyyen Şevkin	Murat Bakan	İsmail Atakan Ünver
Adana	İzmir	Karaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde, Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver...

Buyurun Sayın Ünver. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin değiştirilmesine yönelik önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, 2016 ve 2017 yıllarında Dünya Sağlık Örgütü'nün partikül madde 2,5 kriteriyle yaptığı değerlendirmeye göre Avrupa'da havası en kirli 10 kentin 8'i Türkiye'de bulunmaktadır. Bu iller 2016'da Bartın, Hakkâri, Gaziantep, Siirt, Afyon, Karaman, Iğdır ve Isparta; 2017'de ise Batman, Hakkâri, Gaziantep, Siirt, Afyon, Karaman, Iğdır ve Isparta'dır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, partikül madde 2,5 kriterine göre ölçüm yapmamakta, kükürtdioksit ve partikül madde 10 kriterine göre ölçüm yapmaktadır.

Bakanlığın ölçümlemediği “partikül madde 2,5” olarak adlandırılan ince parçacıklar enerji santralleri, fabrikalar, motorlu taşıtlar ve uçakların yakıt artıkları, evdeki odun ve kömür kullanımı, orman yangınları ve tarımsal yanma sonucu ortaya çıkmaktadır. Sizce bunlardan hangisi ülkemizde yok da bakanlık bunu ölçmeye değer bulmuyor?

Kentlerimizdeki kirli havanın başlıca sebepleri arasında kış dönemlerinde ısınmak için kullanılan yakıtlar yer almaktadır. Kükürt, kül ve nem oranı yüksek, kalorisi düşük yakıtların kullanılması bu kirliliği tetikleyen en önemli unsurdur. Bir insanın günlük ihtiyacı olan 15 metreküp temiz havayı bir tek taşıtın sadece on dakikalık bir süre içerisinde tehlikeli hâle dönüştürmesi, kentlerdeki yüz binlerce motorlu taşıtın neden olduğu hava kirliliğinin boyutu hakkında bizlere biraz olsun ipucu verir diye düşünüyorum. Türkiye’de çözüm bekleyen hava kirliliği problemi farkında olmasak da tam anlamıyla felakete dönüşmüş durumdadır. Öyle ki hava kirliliği trafik canavarından daha fazla can almaktadır. Ülkemizde her 100 bin ölümün 44’ü hava kirliliği nedenlidir. Ülkemizde trafik kazaları nedeniyle her yıl yaklaşık 4 bin kişinin hayatını kaybettiğini düşünürsek hava kirliliğinin Türkiye için trafik canavarından daha tehlikeli olduğunu söyleyebiliriz. Hava kirliliğinin yol açtığı rahatsızlıklar nedeniyle ülkemizde her yıl 32 bin kişi hayatını kaybediyor ve inanır mısınız, 81 ilimizin çoğunda hava solunabilir değil. Dünya Sağlık Örgütü kriterlerine göre tam 80 ilimizde yaşayan yurttaşlarımız kirli hava soluyor ve eğer böyle giderse hava kirliliği sebebiyle yaşanabilecek daha büyük felaketler kapımızda demektir. Görünmez katil denilen hava kirliliğinin ülkemizde alarm veren seviyelerde seyretmesi son derece endişe vericidir. Dünya üzerinde de her yıl 7 milyona yakın insan hava kirliliğinin yol açtığı rahatsızlıklar nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Hava kirliliği yetişkinlerde kalp dolaşım sistemindeki bozukluklara bağlı ölümlerin dörtte 1’inin sorumlusu olduğu gibi, felç vakalarının yüzde 25’i, akciğer kanseri vakalarının yüzde 30’u ve kronik akciğer rahatsızlıklarının yüzde 43’ü de hava kirliliğine bağlı sebeplerden ortaya çıkmaktadır.

Tabii, hava kirliliğini tek boyutta ele almak da mümkün değildir, ciddi ekonomik etkileri de bulunmaktadır. Sağlık maliyetlerinde artış, iş verimliliğinde düşüş gibi sebeplerle ekonomiyi doğrudan etkileyen hava kirliliği toprağa, ormana, göllere ve nehirlerle de zarar vererek tarımsal verimliliği olumsuz yönde etkilemektedir. Konuşmamın başında da belirttiğim üzere Avrupa’nın havası en kirli 10 ilinden 8’ine sahibiz ülke olarak ve bunlardan birisi de ne yazık ki seçim çevrem olan Karaman. Karaman’da il merkezi dışında doğal gaz kullanımı yaygınlaştırılmamış ve dolayısıyla hava kirliliği bu yönüyle önlenememiştir. Sadece soba bacalarından çıkan duman değil, özellikle yollardan kalkan tozlar, trafik, kömür, inşaat alanları ve taş ocakları gibi doğal kaynakların oluşturduğu toz partikül madde havaya ve insan sağlığına en büyük zararı vermektedir. Bu sorunun halk sağlığı açısından daha ciddi boyutlara ulaşmaması için başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve belediyeler olmak üzere, yetkili birimlerin gerekli hassasiyeti göstermelerini, hava kirliliğine maruz kalan tüm yurttaşlarımız adına rica ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – Tamamlayabilir miyim Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – Bunun için öncelikli olarak kentlerde toplu taşıma ve raylı sistemler geliştirilmeli, araçların emisyon denetimleri aksatılmamalı, hava kirliliğinin yoğun olduğu günlerde valilik ve belediyeler yurttaşları bilgilendirmeli, kentsel dönüşüm devletin sıkı denetimi altına alınmalı, yoksul yurttaşlara kalitesiz kömür dağıtımı yerine doğal gaz aboneliği sağlanarak kullanım bedelleri devletçe desteklenmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz, buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Enez Kaplan

Ayhan Erel

Tamer Akkal

Tekirdağ

Aksaray

Manisa

İsmail Koncuk

Feridun Bahşi

Adana

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adana Milletvekili İsmail Koncuk konuşacaktır.

Buyurun Sayın Koncuk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir kanunun, çevre kanununun da sonuna geliyoruz yavaş yavaş.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çevreyi de bitiriyoruz.”

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Tabii, çevreyi de bitiriyoruz, evet.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç gaza gelmeyin, Haydar Bey'in gazına.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bitirdiler. Öyle demek istedim, düzeltiyorum.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Poşeti paralı hâle getirdik, “İyi olur.” falan diyoruz da ya vatandaşın cebine göz dikiyoruz, ondan haberdar değiliz, sürekli vatandaşın cebinde gözümüz. “Biraz da vatandaşa katkı sağlayalım.” diye düşünmüyoruz. Yani, bu naylon poşetleri devlet de üstlenebilirdi yani bunların maliyetleri çok fazla değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kimse buna uymaz Sayın Vekilim.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Madem çevreyi bu kadar düşünüyorsak 6-7 milyarlık bir bütçe kalemi konurdu, vatandaşlara ücretsiz verilirdi, sayıyla verilirdi veya aldığı ürüne göre falan verilirdi; neyse, artık o madde geçti.

Yalnız, tabii, bir madde daha geçti burada. Anayasa'nın 128'inci maddesi çok açık, değerli milletvekilleri. Anayasa'nın 128'inci maddesi “Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” diyor ama bir madde daha çıkardınız burada, danışman firma ihdas ettiniz. Yani devletin inşaatlarını danışman firmanın mühendisleri denetleyebilecek bundan sonra.

Bir kanun yapılırken normlar hiyerarşisinin göz önüne alınması gerekir yani kanunların Anayasa'ya uygun olmak gibi bir mecburiyeti var. Dolayısıyla siz, maalesef Anayasa'yı da artık gözden çıkarmış bir şekilde kanun yapıyorsunuz. Aslında, biraz da bu bir gerçek niyeti ortaya koyuyor. Çünkü AK PARTİ'nin iktidara geldiği günden bugüne, çalışma hayatından devlet memurlarını böyle uzaklaştırmak, devlet memurluğu kavramını ortadan kaldırmak gibi niyeti olduğunu biliyoruz.

Bakın, 2002 yılında kamuda 20 bin taşeron eleman vardı, 20 bin. İktidarınızın sonlarında bu sayı 1 milyon 150 bine ulaştı, belediyeleri de dâhil ettiğimiz zaman 1 milyon 150 bine ulaştı bu sayı. Yani 2002'de 20 bin olan taşeron sayısı, iktidarınızın sonlarında 1 milyon 150 binlere ulaştı ki özel sektörü saymıyoruz. Bir düzenleme yaptınız, "taşerona kadro" dediniz. Aslında burada niyet, devlet memurluğu kavramını ortadan kaldırmak. Yani, devlet memurluğunu sözleşmeli yapmak, taşeron eleman almak, hep devlet memurluğu kavramını ortadan kaldırma niyetinin adımlarıydı. Gerçi, bir kanuni düzenleme yaparak "taşerona kadro" dediniz ama özur dileyerek söylüyorum, onu da elinize yüzünüze bulaştırdınız. Bu kadro verdiğiniz taşeronlar hâlâ mutlu değil, hâlâ kadro aldığına inanmıyorlar. Mesela, belediyelerde çalışan taşeron elemanlar sürekli feryat içerisindeler, figan içerisindeler. KİT'ler hâlâ problem. Madem bir düzenleme yapıyorsunuz ve sizin dahliniz var, ortadan kaldırdığımızı iddia ediyorsunuz taşeronluğu. Taşeronluk nedir, biliyor musunuz? Taşeron sistem, insanların kemiğini, iliğini, istikbalini sömüren sistemin adıdır, sömüren sistemin adıdır ve bunu kurguladınız ve bunu ortadan kaldırdığınızı iddia ediyorsunuz ama adamakıllı bir düzenleme yapmadınız. Benzeri uygulamaları sözleşmelilik sistemine de aktarıyorsunuz. Sözleşmelilik sisteminin çıkmasının sebebi de aynı devlet memurluğu kavramına olan bakış açınız maalesef. Şimdi, dolayısıyla, böylesine düşünen bir siyasal iktidarın Anayasa'nın 128'inci maddesini tamamen göz ardı ederek bir düzenleme yapması gayet normaldir diyorum. Ama hepinizden devlet memurluğu kavramına saygı duymanızı istiyorum çünkü devlet memurları millet adına görev yapar, milletin malını korumak adına devlet memurluğu ihdas edilmiştir ama siz, danışman firma yani bu denetleme işini de özel sektöre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Koncuk.

İSMAİL KONCUK (Devamla) - ...devrederseniz, devlet memurunun uhdesinde olan bir görevi de bir şekilde Anayasa'ya rağmen gasbetmiş olursunuz. Zaten bu madde Anayasa Mahkemesine götürüldüğü takdirde iptal edilecek bir madde hükmündedir diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Gökcan'ın pek kısa bir söz talebi var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın, sağanak yağış nedeniyle Bodrum ilçesinin Gümbet, Yokuşbaşı ile Bitez Mahallesinde su baskınları yaşandığına, Muğlalı ve Bodrumlu hemşehrilerine geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün öğleden sonra, saat 14.40 ile 17.00 arasında Bodrum ilçemizde metrekareye yaklaşık 45 kilogram yağış düştü. Aralıksız devam eden şiddetli yağış dolayısıyla dere yataklarının bulunduğu Gümbet, Yokuşbaşı, Dere Sokak ve Bitez Mahallemizde iş yerleri ve konutlar su baskınına maruz kalmış, araçlar mahsur kalmıştır. Su tahliyesi ve temizleme çalışmaları Bodrum Kaymakamlığımız koordinesinde devam etmektedir. Çalışmalara AFAD, UMKE, Kızılay ekipleri katılmaktadır. Şu an itibarıyla sel nedeniyle Bodrum'da bir can kaybı, yaralanma, kayıp veya mahsur kalma söz konusu değildir. Yerel yetkililer, vatandaşlarımızın meteorolojik duyuruları dikkatli takip etmelerini istemektedir. Milletvekili arkadaşım Mehmet Yavuz Demir bölgeye hareket etti, kısa bir süre sonra bölgede olacak.

Tüm Muğlalı ve Bodrumlu hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer'in de pek kısa bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Gürer.

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, rutin depolama işlemi yapan patates üreticilerinin stokçu muamelesi yapılarak depolarına baskınlar düzenlenmesinden rahatsızlık duyduklarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Maliye ekipleri, Cumhurbaşkanı Sayın Tayyip Erdoğan'ın “Stokçuluk yapan soğan ve patates depolarına baskın yapın.” talimatıyla Niğde'de depoları basmıştır. Üretici bu baskınlardan üzüntü duymaktadır. Depocuyken stokçu muamelesi yapılmasını kabul etmiyorlar demektedirler.

Niğde, ülkemizde patates üretiminde ilk sıradadır. Ekim ayında hasat edilen patates depolanıp sonraki nisan ayına kadar satılır, bir bölümü tohuma ayrılır. Depoda patates çürüdüğünde iktidar bu depolara uğramadı. Şu anda da girdi fiyatlarına göre 1.500 lira civarında bir fiyatla patates satan çiftçi depolara yapılan bu baskınlardan rahatsızdır. Yetkililerin konuya duyarlı davranmasını ve stokçuluk yapmayan depodaki patates üreticisini bu şekilde cezalandırmamasını diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.36

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.48

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.
15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

28'inci madde üzerinde üç önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 28'inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “, 28 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Dahiliye, Maliye, Nafia ve Gümrük ve İhisarlar Vekilleri” ibaresi “Ticaret, Hazine ve Maliye ile Çevre ve Şehircilik Bakanları” şeklinde” ibaresinin, dördüncü fıkrasının, sekizinci fıkrasında yer alan “ve 12 nci maddesinde yer alan “İçişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını, on üçüncü fıkrasına “birinci fıkrasında yer alan” ibaresinden sonra gelmek üzere “Çevre yönetim birimi/Çevre görevlisi tanımında yer alan “görevliyi” ibaresi “çevre mühendislerini, mevcut çevre görevlilerini ve Bakanlıkça usul ve esasları ilgili Yönetmelikle belirlenen görevliyi” şeklinde,” ibaresinin eklenmesini ve yirmi dördüncü fıkrasında yer alan “, geçici 2 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “İçişleri” ibareleri “Çevre ve Şehircilik” şeklinde” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını ve diğer fıkraların teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan	Çiğdem Karaaslan	Nevzat Ceylan
Çanakkale	Samsun	Ankara
Abdullah Güler	Yusuf Ziya Yılmaz	Muhammet Müfit Aydın
İstanbul	Samsun	Bursa
	Eyüp Özsoy	
	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy...

Buyurun Sayın Özsoy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Batman’da ve İstanbul Sancaktepe’de şehit olan polisimize ve askerlerimize Allah’tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Kanun teklifiyle daha yaşanılabilir ve kaliteli bir çevre için karbon salınımını önlemek amacıyla bisiklet yolları ve bisiklet park istasyonlarına imar planlarında yer verilmesinin yanı sıra belirli bir plan doğrultusunda inşa edilmesi de amaçlanmaktadır. Ayrıca, afet riskli alanlarda ikamet şartı aranarak, oluşan sorunların ve paydaşlar arasında çıkan anlaşmazlıkların ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaları da içermektedir. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapmakta olan pilotlarımızın hak kaybına uğramaması açısından uçuş tazminatları da bu teklif kapsamında değerlendirilmekte ve düzenlenmektedir. Bununla birlikte, Antalya ili Aksu ilçesi ve Aydın ili Çine ilçesinde yıllardır süren bürokratik engeller dolayısıyla da sıkıntılar yaşayan vatandaşlarımızın mağduriyetleri de ortadan kaldırılmaktadır.

AK PARTİ iktidarı olarak 2002 yılından bugüne çevreye duyarlılık anlamında birçok adımlar attık. Doğal alanların korunması kapsamında, ülkemizde korunan alanların toplam yüz ölçümüne oranı yüzde 4,34’ten yüzde 12,68’e çıkarılmıştır. Yaptığımız tesislerle su depolama kapasitemizi 166 milyar metreküpe yükselttik.

Türkiye, ağaçlandırma çalışmalarıyla dünyanın en başarılı ülkelerinden biri olmuştur. İktidarımız döneminde 4 milyardan fazla fidanı toprakla buluşturduk. Ayrıca Türkiye, dünyada orman varlığını artıran nadir ülkeler arasındadır. 2002 yılında 280 milyon dekar olan orman varlığımız 283 milyon dekara çıkmıştır.

Çevreyi gelecek nesillere karşı bir sorumluluk bilinciyle ele almakta ve bir emanet olarak görmekteyiz. Çevreyi koruma, her türlü kirliliği giderme, ağaçlandırma, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği, tarım topraklarının korunması ve içme suyuna erişim alanlarında güçlü ve önemli adımlar attık. Sıfır Atık Projesi’ni başlatarak atıkların kaynağında ayrı toplanmasını, çevreye zarar vermeden ve ekonomiye katkı sağlayacak şekilde geri dönüştürülmesini, israfın önlenmesini ve kaynak verimliliğini sağladık.

Değerli milletvekilleri, bizler “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” diyen, yerleştiğimiz her coğrafyayı abat etmiş bir milletin evlatlarıyız. On altı yıllık iktidarımız boyunca aziz milletimizin yaşam kalitesini artırmak, yaşanabilir bir çevre ve şehirler oluşturmak iktidarımızın da temel önceliklerinden olmuştur. Milletimizin sosyal ve toplumsal ihtiyacını karşılayan, kültürümüzün ve geleneklerimizin yaşatıldığı, temiz çevre, temiz toplum özleminin giderildiği yaşam alanları oluşturuyor ve oluşturmaya devam ediyoruz.

Türkiye’deki bu büyük değişimin öncüsü, eserleriyle konuşan, milletimizin hizmetkârı Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ı ve bizleri yalnız bırakmayan, her zaman destekçimiz olan aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum.

Sözlerime son verirken ayrıca buradan şunu da ifade etmek istiyorum: Geçtiğimiz hafta idrak ettiğimiz Mevlid-i Nebi Haftası’nın ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak’tan niyaz ediyorum. Ümmeti olmaktan şeref duyduğum, söz ve davranışlarıyla her zaman bizlere örnek olan, savaşa giden ordusuna bile “Kadınları ve çocukları öldürmeyin, ağaçları kesmeyin.” diye talimat vererek kadınlara, çocuklara ve çevreye verdiği önemi bizlere miras bırakan peygamberler sultanına Gazi Meclisimizin kürsüsünden salat ve selam olsun.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 28'inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ömer Fethi Gürer

Niğde

Gamze Taşcıer

Ankara

Murat Bakan

İzmir

Bekir Başevirgen

Manisa

Aziz Aydınlık

Şanlıurfa

Alpay Antmen

Mersin

Engin Özkoç

Sakarya

(34) “2872 sayılı Kanununda geçen “Çevre Görevlisi” ibareleri “Çevre Mühendisi” olarak değiştirilmiştir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde, Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen...

Buyurun Sayın Başevirgen. (CHP sıralarından alkışlar)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz günlerde aramızdan ayrılan, Turgutlu'muzun efsane Belediye Başkanı İsmail Kırdar'ı bir kez daha rahmetle anıyorum.

Bir Kızılderili atasözü der ki: “Bütün ağaçlar kesildiğinde, bütün hayvanlar öldüğünde, bütün sular kirlendiğinde, hava solunamaz hâle geldiğinde paranın yenilebilir bir şey olmadığını anlayacaksınız.” İşte bu söz, günümüzde 300 bin ağacın kesildiği, toprakların ve suların sülfürik asitle kirleneceği Manisa Turgutlu Çaldağı'ndaki nikel madenini ifade etmekte. Çevreyle ilgili bir kanun görüşmesi yaptığımız tam da bu noktada, buradan 550 kilometre uzaklıkta, Manisa'nın Turgutlu ilçesi Çaldağı'nda yaşanan Gediz Vadisi katliamını anlatmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Turgutlu halkı belki de farkında olmadığımız büyük bir mücadele veriyor. İnsanı, çevreyi, doğayı yok sayan nikel maden işletmesi, dünyanın 7 harikası arasında olan en önemli tarım bölgesi Gediz havzası için tehdit olmaya devam ediyor çünkü bu madene karşı çıkılmasının temelinde, son derece ilkel ve vahşi madencilik diye tanımlanabilen yöntemlerin kullanılmak istenmesi var; dünyada kullanılmayan, izin verilmeyen bir yöntemin ilk defa uygulanmak istenmesi var; böylece, halkın kobay, Manisa Ovası'nın da bir laboratuvar hâline getirilmek istenmesi var. Çöllük arazilerde bile izin verilmeyen bir madencilik projesinin bu şekliyle dünyanın en bereketli toprakları üzerinde işletilmek istenmesi, bunun bir madencilik değil ancak katliam olabileceği fikrini somut hâle getiriyor.

Sayın milletvekilleri, ayrıca bu proje kapsamında alınan ÇED raporuna bir başka işletme anlamına gelen sülfürik asit fabrikasının da eklenmesi sorunun bir başka çarpıcı boyutu çünkü ayrıştırma işlemi için 20 milyon ton sülfürik asit üretmesi planlanan bu fabrika dünyanın en büyük 2'nci sülfürik asit fabrikası olacak. Üstelik dünya standartlarına göre, bu büyüklükteki bir fabrikanın ancak çöllük arazilerde kurulması öngörülürken ülkemizin en bereketli ovasının göbeğinde ve bu fabrikanın ilkel

denilebilecek bir teknolojiyle Çin malı ucuz bir fabrika olarak kurulacak olması tehdidin boyutunu daha da gözler önüne seriyor. Bu yüzden de tüm Gediz Vadisi'ni yok edecek olan bu madene karşı verdiğimiz bu mücadeleyi vahşi madencilige karşı verilen bir yaşam mücadelesi olarak tanımlıyoruz.

Peki, bu noktaya nasıl geldik? Değerli milletvekilleri, konu ilçemiz gündemine, 2004 yılında İngiliz European Nickel şirketinin ülkemizde kurduğu paravan şirketi Bosphorus'la Çaldağı'nda maden işletme hakkını almasıyla girdi. Ama meselenin büyük bir tehlike olarak karşımıza çıkması 2007 yılında oldu, şirketin aldığı ÇED raporunu Bakanlık onayladı. Oysaki ÇED için verilen rapor bir yıl önce Manisa İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmişti ama bizim çevreyi korumakla görevli Bakanlığımız her zamanki gibi sermayenin yanında yer alarak şirketle birlikte karara itiraz etti. Bu da yetmedi, Maden Yasası değiştirildi. Aynı dönemde, bu projeye onay vermeyen dönemin Çevre Bakanı Osman Pepe görevden alındı, yerine Veysel Eroğlu atandı. Hemen akabinde bölge halkı ve yürüttükleri mücadele için bir olumlu rapor da Danıştaydan geldi. 9 kişilik bilirkişi heyeti ÇED raporunun yanlış ve yetersiz olduğunu tespit etti. Anında bağımsız yargımız Hızır gibi yetişerek bilirkişi raporunu geçersiz saydı. Şimdi önümüzdeki günlerde yeni bir bilirkişi heyeti atanarak Çaldağı'nda yeni bir keşif yapılacak. Turgutlu Çevre Platformu, TMMOB gibi STK'lerle birlikte bu keşif sırasında da orada olacağız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de hukukun kırıntısı kalmışsa Danıştay bu kararı bozacaktır. Toprağın ve suyun sülfürik asitle kirletileceği Turgutlu Çaldağı'ndaki nikel madeni için "Gediz Vadisi katliamı" demek abartılı bir söylem değil. Önceki ÇED raporu iptal edilen madenin deneme üretimi üç yıl önce durmuş olmasına rağmen Çaldağı'nda hâlâ ağaç kesimine devam ediliyor. Bugüne kadar 300 bin ağaç kesildi ve toplamda 2 milyon ağacın kesilmesi öngörülüyor. Bu kadar miktar sülfürik asidin kullanılması ve dünyanın en büyük 2'nci sülfürik asit tesisinin kurulması sonrasında oluşacak asit bulutları ve asit sisi ise sırada bekleyen bir başka tehlike. Bu asit bulutlarının rüzgâr etkisiyle tüm Ege Bölgesi'ne dağılması ve zamanla asit yağmurları hâlinde yere inmesi, toprağa karışması, yer altı sularını etkilemesiyse kaçınılmaz bir durum. Yöre halkı ve uzmanlar, maden işletmesinin iki yüzde 1'i olacağı ileri sürülen deneme üretim tesislerinin olumsuz etkilerinin de şimdiden görülmeye başladığını ifade ediyorlar. Unutulmasın ki Turgutlu'da yerin üstü, yerin altı kadar değerlidir.

Değerli milletvekilleri, buradan bir kez daha sesleniyorum: Bizler Çaldağı'nın bekçisi olacağız. Tek bir yaprağın dahi kopartılmasına izin vermeyeceğiz ve Gediz'in tarımsal zenginliğini vahşi madencilige kurban etmeyeceğiz.

Teşekkür ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

IX.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sinop Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinden bir grup zihinsel engelli çocuk ve personele "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Diğer önergeye geçmeden, misafirlerimiz var, Sinop Engelsiz Yaşam ve Bakım Rehabilitasyon Merkezinden bir grup zihinsel engelli çocuğumuz ve personeli. Hoş geldiniz. (Alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 28'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yasin Öztürk

Ayhan Erel

Behiç Çelik

Denizli

Aksaray

Mersin

İsmail Koncuk

Feridun Bahşi

Adana

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bahse konu kanun teklifinin 28'inci maddesi üzerinde önergemiz uyarınca İYİ PARTİ Grubu adına görüşlerimi arz etmek üzere söz aldım. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Bu arada, birkaç gün içerisinde, Batman, Sancaktepe, Gebze, Kırıkkale ve İnegöl'de şehitlerimiz ve can kayıplarımız oldu. Bütün kayıplarımıza Allah'tan rahmet niyaz ediyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bu kanun teklifiyle birçok kanunda ayıklama yapılıyor. Çevre Kanunu ve devamı olan, uzantısı olan hükümlerde, örneğin İçişleri çıkarılıyor yerine Çevre ve Şehircilik konuluyor ve bu şekilde ayıklamayla bazı bakanlıkların yetkileri doğruca, bütünüyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığına transfer ediliyor.

Bunun yanında, on altı yıllık süre zarfında neredeyse üç yılda bir bakanlıkların isimleri değiştirildi, yetkileri, görevleri, sorumlulukları değiştirildi ve bu hercümerc içerisinde bakanlıkların hafızalarını yok ettiler, bu çok önemlidir.

Teamüller ortadan kalktı, devlette değerler silsilesi ortadan kalktı ve bunun yanında, yasalar dışında devleti yöneten, yine yasal olan -yönetmelik gibi, tüzük gibi- birtakım düzenlemeler var, bunlar karmakarışık hâle geldi ve bakanlıkların isimleri birleştirilerek bazı bölümler, departmanlar bir yerden alındı, başka bir yere taşındı. Böylece bütün kurumsal gelenekler ve teamüller yıkıldı.

İçişleri Bakanlığının içerisinde mahallî idareleri aldılar. Şimdi, bu alma ne demek biliyor musunuz? İçişleri Bakanlığı neredeyse iki yüz yıl önce, yüz elli yıl önce “Zaptiye Nezareti” diye kurulmuştu, o hâle getirdiler yani iki yüz yıl neredeyse geriye gittik.

İçişleri Bakanlığında Emniyet var, Jandarma var, Sahil Güvenlik var; Göç İdaresi geldi, AFAD geldi ama ne oldu? Mahallî idareler gitti. Sivil Savunma vardı, onu da ortadan kaldırdılar. Böylece Zaptiye Nezaretine giden bir yol açılmış oldu. 2004 yılında AK PARTİ iktidarı “kamu yönetimi

reformu” adı altında bir yasa çıkardı. Geçmiş Cumhurbaşkanı bunu veto etti, uygulayamadı ama tümevarım yöntemiyle bu reformu çoğunlukla hayata geçirmeyi başardınız. Bunun yanında “yerel yönetim reformu” adı altında 2004 yılında yasalar çıktı; Özel İdare Yasası, Belediye Yasası, Büyükşehir Belediye Yasası ve böylece 1930 yılında çıkarılmış olan 1580 sayılı Belediye Yasası’nın da gerisine gidildi ve daha sonra kanun hükmünde kararnameyle tuttular, kayyumluk şeklinde yeni bir müessese getirdiler. Hâlbuki 1580’de bu hüküm “mansup reislik” olarak düzenlenmişti.

Ne diyorlar? “İstanbul’a ihanet ettik.” “Ankara’yı parsel parsel sattık.” Sonuçta bu sözler bize neyi hatırlatıyor? Bu, AK PARTİ belediyeciliğinin sicilini net bir şekilde ortaya koyuyor. Onun için İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü’nün tekrar İçişleri Bakanlığına verilmesi zorunludur diyorum.

Çevre felaketi olarak Türkiye’de en fazla rahatsız olan başka bir il de Mersin’dir. Mersin Tarsus’tan Anamur’a kadar bütünüyle çok büyük çevre felaketleriyle karşı karşıyadır. Bu ile iktidarın, Hükûmetin el atması zorunludur çünkü ne yatırımlarıyla ne üretimleriyle ne mevcut şirketleriyle ayakta durur hâlde değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelik, tamamlayın lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Üstüne üstlük balık çiftlikleri kurulması yönünde çalışmalar var. Kuşkusuz balık çiftlikleri denizde çevre felaketine yol açmaktadır. Bunun da önüne geçilmelidir. Dolayısıyla ulus devlet yapısına yönelik sistematik saldırılar ve yoğun ve sistemli yolsuzluk karşısında hepimizin duyarlı olmamız zorunluluğu ortadadır. Bu itibarla her şeye rağmen bu Çevre Kanunu düzenlemesinin ülkemize ve milletimize yararlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi kabul edilen önerge doğrultusunda 28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28’inci madde kabul edilmiştir.

29’uncu madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 29’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Göker	Gökân Zeybek	Ayhan Barut
Burdur	İstanbul	Adana
Müzeyyen Şevkin	Murat Bakan	İbrahim Özden Kaboğlu
Adana	İzmir	İstanbul

“MADDE 29- Bu kanun yayımlandığı ayı izleyen ayın son gününde yürürlüğe girer.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu...

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; yürürlük maddesi konusunu iki açıdan ele alacağız: Birincisi teknik açıdan, ikincisi genel olarak.

Teknik açıdan, çünkü bu yasa teklifinin niteliği gereği, torba kanun olması ve alelacele görüşülmesi nedeniyle yol arızaları ortaya çıktı. Onları telafi edebilmek için bir aylık süre önemli görünüyor. Bu yol kazasında AK PARTİ Grubuyla iş birliği yaparak yeni düzenlemeyi yapabileceğimizi düşünüyoruz. Bu bakımdan, bir aylık süre tutarlılık açısından da önem taşımaktadır.

Şimdi, tabii, bu, teknik yönü ancak bu vesileyle bu yasanın bu kadar önemli bir konuda torba yasa olarak getirilmesinin başkaca sakıncaları var. Ama ben bu vesileyle -hep burada değinildiği gibi- Aladağ'dan Gebze'ye kadar kazaların aslında tam konumuzla ilgili olduğunu, düzenlemek, denetlemek ve yaptırım uygulama amacıyla görev, yetki ve sorumluluk zincirindeki aksaklıklardan kaynaklandığını ve bunların kaza değil aslında iş cinayeti olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle, bu düzenlemeleri ciddiye almamız gerekiyor. Bu düzenleme ülkemizle ilgili bir düzenlemedir. İnsanın üzerinde yaşadığı toprak parçası, ülke, insan, devlet sıralamasında bunun anayasal boyutlarını ayrıntılı olarak ele aldık ama almadığımız bir husus özellikle 18'inci madde açısından Karadeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi ile Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi, Bükreş ve Barselona sözleşmeleri. Biz bu tür düzenlemelerde bu sözleşmeleri dikkate aldığımız ölçüde aslında kıyıdaş devletlerden de benzeri yükümlülükleri yerine getirmelerini isteyebiliriz.

Şimdi, bu, aslında kenti olma hakkı, çevre hakkı ya da alt başlık olarak, su hakkı gibi, gerçekten, yaşam alanlarını düzenlemesi bakımından Anayasa'mızda bir başka hak yoktur ki hak ve ödev diyalektiğini yansıtın çünkü bütün haklar hak olarak, özgürlük olarak düzenleniyor ama çevre hem hak ve ödev birlikteliğiyle düzenleniyor. Bu nedenle, ülkemizde sıkça yapılan yanlıştan kaçınmak gerekir. Zira, çevresel gösteriler, toplantılar, örgütlenmeler aslında kamu yararı adına Anayasa'nın 33'üncü ve 34'üncü maddesinin kullanılmasını ifade eder ancak ülkemizde kamu makamlarından en çok gördüğümüz itibarsızlaştırma faaliyetleri bu yöndeki toplu özgürlükler kullanımına gelmektedir. Bu, sorumlu yurttaş olmanın bir gereğidir, aslında kamu yararı ereğinde toplu özgürlüklerin kullanılması, gelecek kuşaklara karşı sorumlu yurttaşların bir sorumluluğudur, ödevidir. Bu vesileyle tekrar belirtmek istiyorum, bütün bu kıyalar, dereler, göller; bunların kullanımı veyahut da iktisadi amaçla kullanımı kuşkusuz tümüyle yasaklanamaz, kalkınmaya da ihtiyacımız var ama burada uluslararası bir ilke olarak sürdürülebilir gelişmenin temel kurallarını, temel ilkelerini mutlaka gözetmemiz gerekir. Bu, hangi amaçla? Nitelikli bir ülke için. Eğer nitelikli bir ülkeyi gözetmiyorsak nitelikli bir toplum yaratamayız. Nitelikli toplumumuz yoksa nitelikli bir yönetim ihdas edemeyiz. Şu hâlde, burada gördüğümüz kanun çerçevesinde yaptığımız tartışmalarda dile getirdiğimiz "nitelikli sürdürülebilir gelişme" kavramı nitelikli ülke için, nitelikli toplum için ve nitelikli devlet içindir. Bunu hiçbir zaman gözden uzak tutmamamız gerekir. Bu çerçevede, muhafazakâr olmak durumundayız. Partiler açısından söyleyemiyorum, siyasal açıdan söyleyemiyorum; ülkemizin doğal değerleri açısından olumlu olanları korumak durumundayız, olumlu olanların bozulmasını önlemek durumundayız. Biz ne yapabiliriz? Olumlu olanları ileriye götürmek için daha iyisini eklemek anlamında inisiyatif almamız ama olumlu olan değerleri muhafaza etmek her yurttaşın bir görevi olsa gerek. İşte, bu ülkesel muhafazakârlık aslında yurtseverlik görevidir ve burada bitki, hayvan ve insan dengesini de çok iyi korumamız gerekir, gözetmemiz gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Bu vesileyle, bozulmayı önlemek, çevresel değerleri korumak ve geliştirmek devletin yükümlülüğü olduğu kadar yurttaşların da görevidir. Bu Meclis hukuk toplumunun ve hukuk devletinin gelişmesini sağlayan düzenlemelere imzasını atmak durumundadır.

Sonuç olarak, mademki AK PARTİ’yle bazı teknik konularda mutabakat sağladık -Yapı Denetimi Kanunu’nda mesela, 13’üncü madde bununla çelişmektedir ve mutlaka hemen düzenleme yapılması gerekiyor- o zaman tutarlı olmamız adına bu teknik düzenlemeyle bu torba kanunu biraz serinletelim. Evet, bugün oylanacak, bir aylık süre içerisinde ortaya çıkan, dünden bugüne gördüğümüz zaafı kâğıda dökmek açısından, kanuna dökmek açısından ve ortaya çıkabilecek diğer olumsuzlukları yine düzenlemek adına bir aylık serinleme süresini partim adına öneriyorum ve hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 29’uncu maddesinde yer alan “yayımlı tarihinde” ibaresinin “yayımlandığı tarihte” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ
Diyarbakır

Züleyha Gülüm
İstanbul

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Kemal Bülbül
Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm.

Buyurun Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar.

Bugün Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü. Size bir açıklama okumak istiyorum, basına yapılmak istenen bir açıklamayı.

“29 Kasım 1947... Dünya bu tarihten sonra Filistinlilerin kitlesel sürgün ve etnik temizliğe maruz bırakılmasını yani Nakba’yı gördü. Genişleyen bir işgali, büyüyen bir mülteci nüfusunu ve 1967’de İsrail’in Filistin’den geriye kalan her yeri, hatta Sina Yarımadası ve Golan Tepelerini işgal etmesini gördü. Topraksızlaştırmanın, sürgünün, kültürel varlıkların gasbının ve yok edilmesinin tanığı oldu. Tüm bunların sonucunda, taksim kararından tam otuz yıl sonra, 1977 yılında 29 Kasım günü Uluslararası Filistin Halkıyla Dayanışma Günü ilan edildi.

Bu yıl 29 Kasım günü Filistinliler için hem yoğun bir saldırı dönemine hem de yoğun bir mücadele dönemine denk düştü. Gazze’de yaşayan ve önemli bir bölümü yaşadığı yerden çıkarılarak mülteci hâline gelmiş olan Filistinliler, ablukayı sonlandırmak ve geri dönüş hakkı için mart ayından beri ağır bedeller ödeyerek her cuma günü ‘büyük geri dönüş yürüyüşü’ adı altında kitlesel yürüyüşler yapıyorlar. Bu yürüyüşleriyle halkların direniş tarihinde yeni bir sayfa açıyorlar.

Diğer yandan, geçtiğimiz haftalarda Gazze Şeridi bir büyük çaplı saldırı girişiminin de aynı zamanda hedefi oldu. Filistinlilerin güçlü ve azimli direnciyle bu saldırı girişimi kısa sürede durduruldu ama Gazze hâlen çok ağır abluka koşullarında varlık mücadelesi vermeye devam ediyor. Büyükelçiliğini Tel Aviv'den Kudüs'e taşıyan ABD yönetiminin desteğiyle Kudüs'ü yutma girişimleri hızlandırılırken ABD ve İsrail bazı Arap rejimlerin de desteğiyle 'yüzyılın anlaşması' adını verdikleri bir planla Filistinlilere büyük bir teslimiyeti dayatmak istiyorlar. Filistin halkının direnişi aynı zamanda bu tür girişimlerin de güçlü bir şekilde reddedilmesi anlamını taşıyor.

BDS Türkiye olarak, bu yılki Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü vesilesiyle, başta 'geri dönüş yürüyüşü' olmak üzere Gazze'de, Batı Şeria'da, Kudüs'te, 1948 topraklarında ve mülteci kamplarında özgürlük, adalet, geri dönüş ve haysiyetli bir yaşam için yürütülen tüm mücadeleleri selamlıyoruz. Aynı zamanda son dönemlerde yeni ve somut başarılar elde eden uluslararası boykot hareketinin, dünya çapında yayılan ve kitleselleşen uluslararası Filistin'le dayanışma hareketlerinin ve yine antisyonist Yahudi hareketlerinin mücadelelerini sahipleniyoruz.

Bu yılki 29 Kasım vesilesiyle tekrar ediyoruz: Filistinlilerin geri dönüş hakkı da dâhil olmak üzere pek çok temel hakkı uluslararası hukuk tarafından tanınmıştır. İsrail bu haklara riayet etmek zorundadır. Buna karşın, taksim planını kendi devlet ilanı için zemin kabul eden ve bugün bile bu karara referans veren ancak daha 1948 yılında bile bu planın çizdiği sınırların çok ötesine uzanan İsrail, diğer taraftan da Birleşmiş Milletlerin aldığı kendisinin aleyhine olan hiçbir karara uymamış, uluslararası hukukun hiçbir yükümlülüğünü yerine getirmemiştir. Bu sebeple İsrail'e uluslararası düzeyde yaptırım uygulanmalıdır. Filistinlilerin temel hakları tanınmaya ve gerçekleştirilmeye dek İsrail ekonomik, ticari, siyasi, askerî, akademik ve kültürel yönlerden tecrit edilmeli, yalnızlaştırılmalı ve boykot edilmelidir. Geri dönüş hakkından dönmek yok. İsrail'le tüm ilişkiler kesilsin, Filistin'e özgürlük, İsrail'e boykot."

Bu metni yazan BDS Türkiye (Filistin İçin İsrail'e Boykot Girişimi) bugün saat yedide basın açıklaması yapmak istedi. Bütün gün basın açıklamasının yasağıyla uğraşmak zorunda kaldık. Bu metni okuması engellenmeye çalışıldı, görüşmeler sonrasında ve arkadaşlarımızın dirençli duruşu sonrasında, kararlı duruşu sonrasında açıklama yapmak sanırım şu an mümkün olabildi. Ama şunu sormak isterim: Bugün bütün gün Filistin'le ilgili, Filistin'le dayanışmayla ilgili konuştunuz, AKP de bununla ilgili konuştu. Peki, yapılmak istenen, şu metnin okunmasını neden yasaklamaya kalktınız? Neden bu konuda emniyet arayıp "Size bu açıklamayı yaptırmayacağız." diye geri bildirimde bulundu boykot grubuna? Filistin'le gerçek dayanışma onun sesini duyurmayı gerektirir. Filistin'le gerçek dayanışma İsrail'e boykot uygulamayı gerektirir ve sıkıyı gerektirir. Filistin halkına yaptıklarının hesabının sorulması gerekir. Bunları yapmıyorsanız, buradan birtakım sözler söylemenin hiçbir karşılığı yok.

İsrail'le siyasi ilişkileri devam ettiriyorsunuz, askerî ilişkileri artırdınız ve artırmaya da devam ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Ticari ilişkilerinizi artırıyorsunuz. "Normalleşme" dediğiniz bir süreçle devam ediyorsunuz, ondan sonra da kalkıp buradan Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü'nde Filistin halkının yanında olduğunuzu söylüyorsunuz; yanında değilsiniz, gerçekleri konuşalım, gerçekte siz İsrail'in Filistin'e karşı uyguladığı katliamın yanındasınız. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ayıptır be, ayıptır.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ayıp değil, gerçekleri söylemek zorunuza gitmesin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Züleyha Gültüm'ün 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; sayın konuşmacı milletvekilini dikkatle dinledim yani doğrusu son cümlesini... İnsanlar yaptıklarıyla şahitlik ederler hayata. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere Türkiye kamuoyunda Filistin halkıyla alakalı hassasiyetin doruk noktası olan bu partinin yani AK PARTİ Grubunun temsil ettiği milletvekillerinin asilleri açısından en önemli noktası, temsil noktası Filistin'e karşı direniştir. Her manada bu böyle; Türkiye'de temsil etmek, dünya kamuoyunda temsil etmek. Ben Türkiye'de en ufak vicdanı olan herkesin Filistin konusunda muazzam bir hassasiyet içerisinde olduğuna inananlardanım. O yüzden konuşurken lütfen itidalli olalım. O manada, herkesin hassas olduğu bir konuda daha iyi bir konuşma olması gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29'uncu madde kabul edilmiştir.

30'uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 30'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

“MADDE 30 – Bu kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.”

Mehmet Göker

Gökhan Zeybek

Ali Mahir Başarır

Burdur

İstanbul

Mersin

Ayhan Barut

Müzeyyen Şevkin

Murat Bakan

Adana

Adana

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANI MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır...

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çağdaş ve demokratik ülkelerde yaşanan çevre sorunları, çevre katliamları yürütmeye karşı iki şekilde çözümlenebilir. Bir tanesi, bağımsız yargı organlarıdır yani bizde olmayan. Üzülerek söylüyorum ki bizim idareye karşı açtığımız davalarda mahkemenin vermiş olduğu kararların altındaki imzanın kalemi yürütme ve idareye, saraya ait. Çok ciddi çevre sorunlarında, HES’lerle ilgili, ÇED raporlarıyla ilgili idare mahkemelerinde davalar açılıyor. İlk derece mahkemeleri lehimize kararlar verebiliyor ama Danıştay jet hızıyla, aleyhe, kesin olarak kararları bozuyor. Yani Türkiye’de hür, bağımsız bir yargı yok. İkinci seçenek sivil toplum örgütleri, dernekler, halk, toplulukların anayasal hakları, dirençleri, vermiş olduğu tepkiler, gösterilerdir. Ben eminim ki bugün hukuksuzluğa, haksızlığa, eşitsizliğe hâlâ tepki verecek milyonlarca vatandaş var. Konuyu farklı bir noktaya getirmek istiyorum.

1995-2000 yılları arasında, öğrencilik yaptığım -burada Değerli Hocam İstanbul Milletvekili İbrahim Kaboğlu var- dönemde Sayın Meclis Başkan Vekili Mustafa Şentop Hocam var. Günlerce ders çalışıyorduk, sınavlara giriyorduk, bir ay çalıştığımız derslerimiz oluyordu ve sınav sırasında yanımızdaki bir arkadaşımız düşüncesinden, kılık kıyafetinden dolayı sınavdan atılıyordu; biz o gün sağcısı, solcusu, ülkücüsü onun yanında ciddi tepkiler verebiliyorduk, direniyorduk polise karşı, YÖK’ü protesto ediyorduk hep beraber. O gün bize hiç kimse “terörist” dememişti, bugün de demiyor, diyemez. Ama bu ülkede çevre için, ülke için, geleceği için, daha eşit bir Türkiye için beş yıl önce meydanlarda olan Gezi kahramanlarına hakaret edilebiliyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Size cevap vereceğim birazdan.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Kimse şunu unutmasın. Gezi bu ülkenin onurudur.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yazık, yazık!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Gezi bu ülkenin aydınlık geleceğidir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) O insanlar bu ülkenin geleceğine ışık tutmak için yürümüşlerdir. Devlete karşı silah sıklamışlardır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ayıp, ayıp, çok ayıp! Sizi ayıplıyorum! O taraf, bu taraf olmaz!

BAŞKAN – Hatibin sözünü kesmeyelim, lütfen...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben, öncelikle, Gezi olaylarında gözünü kaybeden, yaralanan, sakat kalan kardeşlerimi buradan saygıyla selamlıyorum.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Polisleri de selamla! Yaralanan polisleri de selamla!

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Polisleri bu kadar düşünüyorsanız 3600 ek göstergeyi verin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Hayatını kaybeden tüm Gezi kahramanlarına rahmet diliyorum.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) - Orada yaralanan polisler var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tabii Sayın Akdağ, kızabilirsiniz.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Orada yaralanan polisler ne oldu?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Polisleri de selamla, sen teröristleri selamlıyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Gezi kahramanlarının CV’sinde FETÖ yok, Menzil yok, Adnan Hoca yok, Müslüm Gündüz yok!

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Yazık sana! Yazık sana!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Onların CV’sinde Mustafa Kemal’in bağımsızlık ruhu var, tabii ki rahatsız olacaksınız, tabii ki rahatsız olacaksınız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Seni ayıplıyorum, ayıplıyorum! Yazık sana!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sen teröristleri selamlıyorsun kardeşim!

BAŞKAN – Arkadaşlar, hatibi dinleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Değerli milletvekilleri, kimse AK PARTİ gibi düşünmek zorunda değil, kimse onunla aynı yolda yürümek zorunda değil, kimse onların yaptıklarını onaylamak zorunda değil.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – FETÖ organizasyonu du kardeşim o!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tüm çağdaş demokrasilerde, çoğulcu demokrasilerde yüzde 49’a saygı duymak zorundalar. Siz hâlâ kendinizi şu Mecliste çoğunluk olarak görüyorsunuz. 290 kişisiniz, unutmayın bunu. Siz bu ülkede yüzde 49’a saygı duymak zorundasınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, “Parmağını indir!” sesleri)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Parmağımı da indirmiyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo Mahir, bravo!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 30’uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım... (Gürültüler)

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; söz aldım, müsaade ederseniz ifade etmek istiyorum.

Şimdi bir iddia var: “Siz kaç kişisiniz?” Güzel bir soru yani, kaç kişiyiz? Herhâlde cevabını matematik verecek. Evet, biz 290 kişiyiz, siz kaç kişisiniz? Bugüne kadar kaç kişi geldiniz buraya? (AK PARTİ sıralarından ‘Bravo!’ sesleri, alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Vallahi bravo ya, hiç düşünmemiştik biz bu soruyu!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İşte, olay da bu zaten, anlayabiliyorsan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bağırma, dinle ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, düşünmeden soruyorsunuz. Soruyu soran sizsiniz, cevabını alacaksınız. Böylesine boş bir sorunun...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo Hanımefendi! Vallahi biz hiç kitap okumadık, hiç matematik bilmeyiz, bu soruyu hiç düşünmedik!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bilmiyorsunuz, mühendis olduğunuzu söylediniz ama bilmiyorsunuz. Böylesine boş bir sorunun böyle gerçek bir cevabı olur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Vallahi ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Ya”yı falan bırakın, efendi olun!

Şimdi, geldiğimiz nokta şu...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ha, çok rica ediyorum, çok rica ediyorum!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Ya” demeyiniz, “ya” demeyiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz de dilinize hâkim olun Hanımefendi!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Ya” demeyiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama karışma, konuşsun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Ya” demeyiniz.

Sayın Başkan, müdahil olacak mısınız? Söz verdiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok rica ediyorum, dilinize hâkim olun, dilinize hâkim olun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz “ya” diyorsunuz.

BAŞKAN – Devam edin siz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hiçbir grup başkan vekiline yakışmıyor öyle bir şey.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz “ya” diyorsunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Size hakaret etmedik biz, lütfen...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Engin Bey, bir uyar şunu ya.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Ya” diyorsunuz.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama böyle bir dil kullanılır mı ya? Grup başkan vekili.

BAŞKAN – İyi de konuşurken siz niye konuşuyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Efendim, “ya” diyorsunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Allah Allah! O da konuşuyordu.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Grup başkanınız o mudur?

BAŞKAN – İki kişi birden olur mu? Tek kişiye söz veriyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yapma gözünü seveyim Başkan ya!

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Grup başkan vekiliniz beyefendi midir? Grup başkan vekili beyefendi midir? Lütfen...

BAŞKAN – Lütfen, devam edin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok matematik bilmiyormuşum, yok bilmem ne...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, “ya” falan demekten vazgeçer miyiz birbirimize? Lütfen, lütfen...

Soru soruyorsunuz: “Kaç kişisiniz?”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben o hesabı yaparım size, merak etmeyin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sorunun cevabı çok net.

Şimdi, gelelim Gezi meselesine. Gezi meselesi bu ülkede terörizmin bir doruk noktasıdır. Başlangıç noktasında iyi niyet olabilir; bizim de her birimizin doğayla alakalı, ağaçla alakalı hassasiyeti var ama siz Türkiye’de Taksim’de, orada AKM’nin üzerine...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne oldu? Kandilde simit dağıtıyordu çocuklar ya, lise talebeleri ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – ...eğer asarsanız teröristlerin resimlerini, Öcalan'ın resmini... Asarsanız teröristlerin...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kim asmış?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Asılırsa ve siz onu destekleyen sözler söylerseniz...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O parmak kırılır.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – ...bal gibi cevap verilir yani, bal gibi cevap verilir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kızma, verebilirsin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Terörizm ile bir fikri, iddiayı sahiplenmeyi, onun arkasında eylem yapmayı ayırmak lazım; arada çok ince bir çizgi var. Bakıyorsunuz, bütün dünyanın, Avrupa'nın, Amerika'nın hassaten günlerce haberler yaptığı, uluslararası kamuoyunun Türkiye üzerine oyun oynadığı bir şeyi sahipleniyorsunuz. Yazıklar olsun, bu kadar söyleyeceğim! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kimsenin oyun falan oynadığı yok, kimsenin oyun falan oynadığı yok!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sataşmadan söz istemeyeceğim çünkü artık oturumun sonuna geldik. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, duyamıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, isterseniz sataşmadan söz isteyeyim yani.

BAŞKAN – İsterseniz ara verelim, dinlenin biraz, hepimiz dinlenelim ama müsaade ederseniz devam edelim. O zaman susacaksınız, ben de duyacağım, dinleyeceğim. Lütfen...

Sayın Özkoç, bana söyleyin lütfen, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, ben sizinle muhatap olamıyorum.

Sayın hatip, “Abdullah Öcalan'ın resmini astınız, ona saygı gösterdiniz.” diyerek Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna sataşmada bulunmuştur, söz istiyorum. Söz istemeyecektim, arkadaşlar kendi grup başkan vekillerini dinlemiyorlar. Söz istiyorum efendim sataşmadan.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, ben söylediğimi gayet iyi biliyorum. Alsın, ben de izah edeyim neyi kastettiğimi, beyefendi alsın.

BAŞKAN – Aslında partiyi kastetmedi ama buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sizi kastetmedim.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in açıklama nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilli arkadaşlarım; arkadaşlar, hepimiz Türkiye'de farklı şekillerde düşünebiliriz, farklı davaların yolcusu olabiliriz ama Türkiye Cumhuriyeti'nde bir tek ortak kaderimiz olmalı: Türkiye'nin başarısı, barış ve kardeşlik içinde

yaşanması. Bunun için mücadele etmeliyiz. Gezi’de de mücadele eden ve tepkisini gösteren yurttaşlarımız Türkiye için gösterdiler. Siz de kendi tepkinizi gösterebilirsiniz, konuşabilirsiniz ama kimsenin kimseye hakaret etmeye hakkı yoktur.

Sayın grup başkan vekili diyor ki: “Siz orada Abdullah Öcalan’ın resmini astınız. Ona saygı durumunda bulundunuz.”

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Öyle söylemedim, öyle söylemedim, hayır.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Ben de grup başkan vekiline diyorum ki: Habur Sınır Kapısı’nda bu ülkenin yargıçlarını oraya koyup da PKK’lı teröristleri içeriye kim aldıysa...

SALİH CORA (Trabzon) – Hepsini açığa alındı, hepsi ihraç edildi.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - ...Abdullah Öcalan’la anlaşıp da hendekleri orada kazıtırken valilere “Hele bir durun.” emrini kim verdiyse terör örgütüyle onlar iç içedir. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Ne alakası var ya? Ne alakası var? Ne alakası var? Ayıp ya! Onların ne alakası var? Böyle savunma olur mu ya!

METİN YAVUZ (Aydın) - Hadi oradan! Hadi oradan!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şimdi, tabii, insanlar kendi bağışmasından verdiğim cevabı duymuyorlar galiba çünkü biraz evvel matematik tartışmasından verdiğimiz cevap yine kayıyor.

Ben “Onlar astılar.” demiyorum, kulakları olan herkes bunu duymuştur. Burada biraz evvel CHP Grubu adına konuşan hatip ya da CHP milletvekili arkadaşımız kürsüye çıktığı zaman bizi itham ediyor, Gezi’yi kahramanlık olarak addediyor, kahramanlık! (CHP sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Vandallık.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne var bunda?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne var bunda ya?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen de Gezi’ye terörist diyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen gezisavar mısın!

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Biraz evvel...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, bizim nasıl düşüneceğimize o mu karar verecek yani?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz mi karar vereceksiniz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, sen nasıl istiyorsan öyle düşün, biz nasıl istersek öyle düşünürüz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ama “sen” dememenizi rica edeceğim. Ben size “sen” diye hitap etmiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Siz” dedim, siz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Sen” dediniz, duymuyorsunuz maalesef.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, bakarız tutanaklara.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Biraz evvel grup başkan vekili çok güzel bir konuşma yaptı, başlangıcında. Ne dedi? “Özgürsünüz, herkes istediği gibi düşünebilir.” Amenna, ben de aynı noktadayım ama siz parmak sallayarak Gezi içerisinde yapılan Vandallıkları görmezseniz biz, Gezi'nin neresi yanlıştı, neresi doğruydu hatırlatması yapmak durumundayız. Eğer günün sonunda oraya bir teröristin resmi asılmışsa, insan onu savunurken hiç olmazsa bir şerh koyar. Bir noktaya kadar savunur, bir noktasına itiraz eder. Böyle bir şey olamaz. O yüzden Türkiye’de yapılanlarla alakalı konuşurken resmin tamamını görerek konuşmak lazım, lafın tamamını dinlemek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben de arkadaşlarım da sonuna kadar özgürlükten yanayız ama terörizmden yana değiliz. Bir daha altını çizmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Her kim ki çocuğun öldürüldüğü bir yerde o davanın karşısında duruyorsa biz de o kişilerin karşısında oluruz. Gezi olayında da bir çocuk katledildi, siz kalktınız onların yandaşlarının tarafında oldunuz, biz karşınızda oluyoruz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Polisler şehit oldu, polisler!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Memleketi yakıp yıktınız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Az önce burada -çocuklar yanarak öldü- bu ülkede bu kadar çocuğun olduğu yerde “çocuklar yanabilir” diyen hatip sizin hatibinizdi, sizin karşınızda duruyoruz.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Memleket yandı memleket, siz hâlâ ne diyorsunuz!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Siz ne zaman yangından yana olursanız biz o zaman karşınızda barıştan ve özgürlükten yana olacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Devam edelim Başkanım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkanım, bir şey diyebilir miyim.

BAŞKAN – Sayın Kurtulan...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sadece kayıtlara partimizin görüşü geçsin diye.

BAŞKAN – Efendim?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Mesele Gezi olunca partimizin bu konudaki görüşünün kayda geçmesini isterim.

BAŞKAN – Ama lütfen... Sayın Kurtulan, böyle bir şey yok. Yani diğer partilerin hepsinin görüşünü almayacağız konuyla ilgili. Sataşmadan söz istedi bir grup, ona cevap verdi, o devam ediyor.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Gezi’yi bu kadar terörize eden, tüm özgürlükleri, talepleri bu kadar terörize etme karşısında biz de parti olarak Gezi’ye ve orada yaşamını yitirenlere haksızlık olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – Ama bütün partilerin görüşlerini soramayız ki bu konuda. Sataşma dolayısıyla yani içeriğin dışında bir teknik konudan gidiyoruz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bazı partilerin Gezi’yle ilgili düşünceleri burayla aynı olduğu için... Aynı olmayabilir her partinin. Ama bizim Gezi’ye dair, orada yaşamını yitirenlerin, orada mücadele edenlerin terörize edilmesini, bir haksızlığı, bir ağacın hukukunu, doğanın hukukunu, ona konan kuşun hukukunu koruyanlara haksızlık edilmesini, terörize edilmesini doğru görmüyoruz. Parti olarak en azından bu görüşümüz kayda geçsin lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, son bir cümle...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya nerede ölüm varsa siz oradasınız be, nerede ölüm varsa siz oradasınız! Lanet olsun size be!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Konuşma sen! Yani güya sen de...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Konuşma be!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sen asıl konuşma.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmalım arkadaşlar, lütfen!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Her ölümün içinde siz, her ölümden siz varsınız be!

BAŞKAN – Arkadaşlar grup başkan vekilimize söz veriyorum yani görevlendirdi iseniz arkadaşınıza verelim sözü.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Acı üzerinden siyaset yapma, yeter, yeter! Yeter sana ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sen bununla orada koltuğunu sağlamlaştırmak istiyorsun. Kusura bakma, seni muhatap bile almıyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne diyorsun?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Konuşma oradan!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen oradan konuşma!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ben burada söz aldım konuşuyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, ne yapıyorsunuz anlamıyorum ya! Kimseye söz vermedim ben şu anda, bir tek kişiye verdim, sayın grup başkan vekiline.

Kendine hâkim olmayan, olamayan varsa dışarıya çıksın, kulise.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Son bir cümle, daha fazla uzatmak istemiyorum.

Elbette çocukların ölmesine karşıyız ama çocuklar da suç işleyebilirler. Çocukların yargılanmasıyla ilgili usul hukukları niçin icra ediliyor, niçin bunları biz yapıyoruz böyle bakıldığı zaman.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hangi çocuk suç işledi?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O yüzden tek başına yaş, tek başına çocuk olmak masum olmayı beraberinde getirmiyor. Bütün masumların yanındayız, çocuk, kadın, erkek fark etmez, bütün masumların yanındayız ama tek başına çocuk olmak masumiyet getirmiyor.

Teşekkür ederim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Çocuk öldü, öldü ya, Allah billah aşkına!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, kapatalım...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Ya bizim 7 kişi, 7 kişi! Bizim hangi çocuğumuzun ne suçu vardı, onu söyleyeceksiniz. Hatay'dan 7 tane be! Ali İsmail'in ne suçu vardı?

BAŞKAN – Arkadaşlar, yerinizden konuşmayın, söz alıyor Grup Başkan Vekiliniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Grup Başkan Vekilinden rica ediyorum, ölmüş bir çocuğun...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hangi çocuğu kastediyor?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...sanki adalet karşısında yargılanıp da suç almış gibi, yargıda suçlanmış gibi burada konuşuyor olması, en azından, bir çocuğun hatırasına ve ailesine saygısızlıktır.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ama siz çocukları öldürmekle bizi itham ediyorsunuz. Siz çocukları öldürmekle itham ediyorsunuz, edemezsiniz böyle bir şeyi!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen sözünü geri alsın. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – İtham edemezsiniz!

Ben ne söylediğimi gayet iyi biliyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen geri alsın, sizden rica ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben ne söylediğimi gayet iyi biliyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ölen bir çocuk mahkemede yargılanmamıştır ve suç kesinleşmemiştir böyle.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben ne söylediğimi gayet iyi biliyorum, gayet iyi biliyorum ne söylediğimi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen, bu çocuğun arkasından böyle konuşamaz. Sözünü geriye alsın, sizden rica ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben kendim ne konuşacağıma kendim karar veririm, kimse bana ne konuşacağını söyleyemez.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir çocuk ölmüştür ve mahkemelerde yargılanmamıştır. Bu çocuk suçluymuş gibi gösterilemez.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, sonu gelmiyor ama yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tamam artık.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O zaman cevap vermeyecekler yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

Ben sabaha kadar buradayım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben de buradayım.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, ben de buradayım, arkadaşlarım da burada, sabaha kadar.

Bakın, burada biraz evvel sayın grup başkan vekili konuşurken bir isimden bahsetti mi? Bahsetmedi. Ben de bir isimden bahsetmiyorum. Eğer bahsetmem gerekirse de aleni olarak isim söylerim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söyleyin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz şunu söylüyorsunuz, bize diyorsunuz ki: “Çocukları öldürüyorsunuz.” Siz: “Biz, çocukları öldürmeyen, onları koruyan alandayız, siz çocukları öldürenlerin yanındasınız.” diyorsunuz, bize bunu itham ediyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Nasıl bir şeydir bu ya?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Böyle söylüyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böyle bir şey olur mu?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Çıkartalım, evet.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok ayıp ediyorsunuz ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, “Biz çocukları koruyanların yanındayız.” dediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Elbette ki.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – E, biz de oradayız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu çocuk, çocukları mı öldürüyor?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen karşılıklı tartışmaya dönüştürmeyelim bu işi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hangi çocuğu kastediyorsunuz bilmiyorum, biz de aynı yerde duruyoruz. Ama, bir çocuğun sadece çocuk olması masumiyet değildir diyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Siz çocukları öldürenlerin yanında duruyorsunuz.” diyerek satışta bulunmuştur. Söz istiyorum efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Hayır, hayır, onu siz diyorsunuz dedik.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz söylüyorsunuz, siz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Engin Bey, yanlış anladınız, “Siz söylüyorsunuz.” dedi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz söylüyorsunuz, siz.

BAŞKAN – Bir dakika.

Buyurun Sayın Özkoç.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Siz söylüyorsunuz.” dedi, yanlış anlamışsınız.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz bize söylüyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yanlış anlaşıldı, toparlayalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, bir daha söyleyin, anlamadım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Allahuekber!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah aşkına ya, böyle bir grup başkan vekilliği olmaz Bülent Bey ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, anlaşılmamışım.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Hey hey! Bu ne ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, böyle olmaz arkadaşlar ya!

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sen mi belirleyeceksin bunu?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sana mı soracağız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır ama olmaz arkadaşlar böyle grup başkan vekilliği ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sana mı soracağız?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, aranızdakileri duyamıyorum ben.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vallahi böyle olmaz.

BAŞKAN – Niçin söz vereceğimi anlayamadım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah aşkına ya!

BAŞKAN – Kime, niçin söz vereceğimi anlayamadım. Lütfen, bir dakika.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, böyle grup başkan vekilliği olmayacağını söylüyor.

BAŞKAN – Nasıl, duyamadım?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Nasıl konuşacağını bile bilmiyorsun, grup başkan vekili olmuşsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama böyle olmaz!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Böyle grup başkan vekilliği olmaz.” diyor. Şahsıma bir saldırı var, kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir dakika.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ayıp be, ayıp be!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen bilmiyorsun. İlyas, sözlerine dikkat et, boş ver.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vallahi çok ayıp ya, çok ayıp ya! Yapmayın ya! Böyle bir şey olmaz. Allah aşkına ya! Çocuklar üzerine bu kadar olmaz, gelmeyin ya! (Gürültüler)

AYLİN CESUR (Isparta) – Ya ara verin ya bize de söz verin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yerimize oturalım. Sessiz olalım, kimin ne dediğini de duyalım, anlayalım.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Güneydoğuda o kadar çocuğu kim öldürdü? PKK terör örgütü o kadar çocuğu öldürdü, niye sesiniz çıkmıyor?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onları kim savunuyor?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onlar da aynı. Onlar da aynı. Ondan farkı ne? Biz onları mı savunuyoruz? Yani güneydoğuda çocuğu öldürenleri mi savunuyoruz? Onların arasında fark ne. Böyle şey mi olur ya! Ayıp bir şey ya!

BAŞKAN - Sayın Akar...

AYLİN CESUR (Isparta) – Başkanım, ara verin.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ayıp ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Haklı çıkmaya çalışmayın, oturun ya. Haklı çıkmaya çalışmayın ya.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Tartışmayı sürdürmek için sözün kifayet ettiğini düşünüyorum yani böyle hareketlenmeye gerek yok. Herkes yerinde otursun, kim söz istiyorsa söz veriyorum, isteyenlere de söz veriyorum; bağırmanın da âlemi yok, gürültü yapmanın da âlemi yok, herkese söz veriyorum.

Kim istiyor söz şu anda, niçin istiyor?

Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – İzninizle önce niçin istediğimi söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın CHP Grup Başkan Vekili benim söylediğimi anlamadığımı, tekrar ifade etmemi söyledi, bir. Ama daha önemlisi, şahsıma, benim grup başkan vekili olamayacağımı... “Böyle grup başkan vekili olmaz!” diyor. Buna cevap vermek istiyorum kürsüde müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Doğrusu çok açık ve net konuştuğumu düşünüyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Devam eden bir konuşma olduğu için bir girizgâh yapmaya ihtiyaç duymadım.

Doğrusu, çok net ifade ettiğim kanaatindeyim. Benim söylemek istediğim şey şudur: Siz, konuşmanızda, konuşmanızı yaparken şöyle ifade ettiniz, dediniz ki: “Biz Gezi’de çocukların yanındayız, siz onları öldürenlerin yanındasınız.” bunu ifade ettiniz. Ben buna itiraz ediyorum. Ben, kendim -başta anne olarak- hiçbir çocuğun hiçbir sebeple, suç işlerken dahi -bir hukukçu olarak- öldürülmesine asla ve kata müsaade edemem. Eğer bir kabahati varsa hukuken cezalandırılır, hukuken. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Devamında da şunu söylüyorum, devamında şunu ifade ediyorum: Çocuk olmak tek başına bir masumiyet karinesi getirmez. Çocuklar da, maalesef, suç işleyebilirler. O yüzden ben ne çocukların yanındayım tek başına ne de tek başına masumların. Bakacağız, eğer insanlar, çocuklar, kadınlar masumsa her daim biz onların yanındayız. Biz hukuktan yanayız

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Öldürülmeden bakacağız değil mi?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Evet.

Gezi’ye geldiğimiz zaman elbette siz kendi tarafınızdan bakarsınız. Ben de ekip arkadaşlarım da bizim grubumuz da kendi açımızdan bakacağız ama bunu yaparken kendinizi pirüpak, ak, bizi suçlu addederseniz ben de bu partinin grup başkan vekili olarak elbette cevap veririm. Ama sizden ricam... Siz değil ama yanınızdaki milletvekili arkadaşımız -geçen sefer de aynı şey oldu- çok tuhaf, kaba bir üslup kullanıyor. Sürekli “Ya!” Genel Kurulda bakabilirsiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne, pardon?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – “Ya!”

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kim “Ya!” diye konuşuyor ya?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Bunu lütfen, rica ediyorum. Bakın, her şeyi...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kim, ben mi? Ben mi söylüyorum?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Evet. Bakarsınız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne demişim? Kime dedim?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Ya öyle şey mi olur?” dedin.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Her şeyi söylersiniz ama birbirimize burada “sen” diye hitap edemeyiz, “ya” diye hitap edemeyiz. Bunun lütfen altını çizelim.

Sayın Grup Başkan Vekili, son bir şey. Ben bu partinin grup başkan vekiliyim. Buraya da hak ederek geldim her şeyimle, çalışarak geldim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Kimin grup başkan vekili olacağına benim arkadaşlarım, partim ve Genel Başkanım karar verir ve buradayım, sonuna kadar da buradayım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Sayın grup başkan vekili çocuklarla ilgili söylediği şeyi az önceki konuşmasında söylememişti...

BAŞKAN – Duyamıyorum arkadaşlar, duyamıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...ama kürsüden söylemiş olması çok doğru bir şeydir, doğru bir şey yapmıştır. Hiçbir çocuk, hele hele Berkin Elvan suçlanmamıştır, mahkemeye çıkmamıştır, yargılanmamıştır, masum bir evlattır ve öldürülmüştür.

Sayın grup başkan vekilimizin, hiçbir şekilde, kendisinin grup başkan vekili olması karşısında söyleyecek bir sözümüz yoktur.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hah, maşallah!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama her ne kadar Haydar arkadaşımızla ilgili söylediği “Ya!” deme lufına dahi alınmıyorsa bize karşı yaptığı hareketleri de...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ne yaptığımı öğrenmek istiyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - ...lütfen daha sonra videodan izleyip bir takdir etsin. Bir tek isteğimiz odur.

Saygılar sunuyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben ne yaptığımı da öğrenmek istiyorum. Alıp bakacağım. Ben en ufak bir yanlış yaparsam da özür dilerim. Ben asla yanlış bir şey yapmadım.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza şimdi sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30’uncu madde kabul edilmiştir.

Böylece ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

İç Tüzük 86’ncı maddeye göre oyunun rengini belli etmek üzere lehte ve aleyhte birer kişiye beşer dakika söz vereceğim.

Lehte, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç.

Buyurun Sayın Ödünç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ATILLA ÖDÜNÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

15 sıra sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına lehte söz almış bulunuyorum.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda alınan bir kararla, 29 Kasım günü -yani bugün- 1978 yılından itibaren her yıl Filistin Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü olarak kutlanmaktadır. Filistin’in uluslararası camia içinde egemen ve eşit bir üye olarak hak ettiği yeri alması en büyük arzumuzdur. Bu vesileyle, Filistin davasına verdiğimiz destek ve Filistin halkıyla dayanışmamızı kararlılıkla sürdüreceğimizi ifade ediyor, Filistin halkımızın Dayanışma Günü’nü kutluyorum. Filistinli kardeşlerimizin haklı davalarında yanlarında olduğumuzu bir kez daha ifade ediyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2872 sayılı Çevre Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesine İlişkin Kanun Teklifi’ mizle, vatandaşlarımız sosyal ve toplumsal ihtiyaçlarını karşılayan, çevre bilincini oluşturan, geri dönüşümü teşvik ederek çevre temizliğine katkı sağlayan, Sıfır Atık Projesi kapsamında israftı önleyen, kaynakların daha verimli kullanılmasını hedefleyen, planlama ve kentsel dönüşüm alanındaki düzenlemelerle hak sahiplerini destekleyen çalışmalar yapmıştır.

Kanun teklifinin görüşülmesinde emek veren, destek veren, başta Komisyon üyelerimize, milletvekillerimize, Bakanlık yetkililerimize, sektör temsilcilerimize ve sivil toplum kuruluşlarına teşekkür ediyorum.

Sınır tanımayan küresel çevre sorunları tüm insanlığın ortak sorunu olarak insanlığın geleceğini tehdit etmektedir. Çevre bilinci çocuklarımıza ailede ve okul çağlarında verilecek eğitimle kazandırılabilir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından farkındalık yaratabilecek seminerler, çalıştaylar, sempozyumlar düzenlenerek, projeler geliştirilerek, yayınlar basılarak dağıtılması sağlanmaktadır. Bu kanun düzenlemesiyle risklerin ve çevresel kirliliğin giderilmesinde “Kirleten öder.” ilkesiyle, oluşacak maliyetin ilgilisi tarafından karşılanması sağlanacaktır. Sıfır atık uygulamasına geçen belediyelere, il özel idarelerine, kurum, kuruluş ve işletmelere teşvik düzenlenmesi öngörülmektedir.

Yine, doğal yaşamın üyesi olan yaban hayvanlarının yaşam haklarının korunması için doğal yaşam alanlarından geçen otoyollarda gerekli menfez, ekolojik köprü, işaretleme, bilgilendirme yapılması amaçlanmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak ya da yaptırılacak yapıların denetimlerinin yapılmasında hizmet alım yöntemi uygulanabilecektir. Müteahhitlerin, mesleki yeterlilikleri bakımından ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, yapabilecekleri iş kapasitelerine göre teknik ve mali anlamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sınıflandırılması öngörülmektedir. Yaşanabilir, kaliteli ve nitelikli bir çevre için şehir içi ulaşımında da alternatif bir çözüm olması amacıyla yeni yerleşim alanları planlanırken, topoğrafya da dikkate alınarak, bisiklet yolları, imar planlarında oluşturulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün bunlar açıkça gösteriyor ki bu kanun düzenlemesiyle sürdürülebilir bir çevre, yaşanabilir şehirler oluşturabilmek, ülkemizin kaynaklarını verimli kullanabilmek, gelecekte çocuklarımıza daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için çalışmalar yapılmıştır. Kanun teklifimizin milletimize, ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi ise aleyhte İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, bugün “Filistin Halkıyla Dayanışma Günü” denildi ama biz Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak veya siyasi iktidar olarak veya ülkenin 1’inci partisi olarak veya Cumhurbaşkanı olarak, Kabine olarak, ne dersiniz deyin, Filistin’in yanında mıyız, yoksa İsrail’in yanında mıyız? Bir ülke düşünün, Filistin halkına Türkiye’ye gelmek için vize şartı arıyorsa, İsraili Türkiye’ye geldiği zaman vize şartı aramıyorsa o ülke İsrail’den yana demektir. Kısacası ne demek? Türkiye İsraililerin Türkiye’ye gelmesi için vize şartı aramıyor, Filistin için arıyor. Yani şu anda Türkiye İsrail’den gelecekler için vize şartı aramıyor ama Filistinliler için vize şartı arıyor.

Şimdi “Türkiye, Filistin’in dayanışma gününde yanındadır; biz, onların demokrasi, özgürlük, bağımsızlık mücadelesini destekliyoruz.” demek iyi niyetten uzak bir şeydir değerli arkadaşlar, samimi olmadığımızı gösteriyor. Eğer samimiyseniz yetki sizde, getirin, İsrail’e vize koyun, Filistin’e vizeyi kaldırın. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hemen şimdi... Hemen şimdi...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Hemen şimdi. Hepimiz de toplanmış durumdayız. Yani önce samimiyetinizi test edeceksiniz arkadaşlar, sizden rica ediyorum.

Gelelim bir başka konuya. Değerli arkadaşlar, ben Şanlıurfalıyım, Hilvan ilçesinde dünyaya geldim. Hilvan ilçesinde fabrika açılmadı, büyük bir kompleks cezaevi açıldı. Cezaevinin sayısı çok büyük. Hilvan Cezaevi Hilvan’a 15 kilometre uzaklıkta. Tabii, Hilvan’daki cezaevinde bulunan insanlar oy kullanıldığı zaman... Ha, aynı zamanda, cezaevi, Adalet Bakanlığının sitesine bugün girin, Hilvan diye gözükiyor ve Hilvan’a 15 kilometre uzaklıkta. Cezaevinde Cumhurbaşkanlığı geçiş sisteminde 115 “evet” oyu çıktı, 1.496 “hayır” oyu çıktı.

Şimdi, bu olaydan sonra neler gelişti tabii ki Hilvan’da? Referandum yapıldı. Yapılan referandum da nasıl yapıldı? Cezaevi idaresinde bulunanlarla değil, Hilvanlılarla değil, oradaki köylülerle değil, sadece orada bulunan 116 kamu görevlisi memurla ilgili, onlar nezdinde seçim yapıldı ve seçimde dendi ki: “Efendim, 76 oyla ‘evet’ çıktı.” Hilvan Cezaevi Hilvan’a 15 kilometre yakın iken oradan alınıp 40 kilometre uzak olan Karaköprü’ye bağlandı. Niçin? “Hilvan Belediyesinin seçimlerini AK PARTİ kaybedecek. Kazanması için biz bu cezaevini Hilvan’dan koparalım.” 40 kilometre uzaklıktaki Karaköprü’ye bağlandı.

Peki, bu bağlandı, bununla başarıya ulaşıldı mı? Ulaşılmadı. Bu sefer gelindi, haziran seçimlerinde yine Hilvan İlçe Seçim Kurulu cezaevine o sandığı kurdu. O sandığı kurunca bu sefer yine baktı ki hakikaten -cezaevinden çıkan oylar- AK PARTİ’nin oyları çıkmıyor orada. Bu gidişle Hilvan’daki belediyeyi kaybedecek. “Ne yapalım?” Referandum yapınca kimse inanmadı çünkü onu ben yargıya taşıdım, onu da iptal ettim. Dedim ki: Bu, Anayasa’nın eşitlik, özgürlük, temsiliyetin sandığa yansımaları açısından iptal edilince kim devreye girecek? Devreye girecek olan... Cumhurbaşkanı devreye girdi. Mahmut Tanal Cumhurbaşkanının karşısına çıktı. Ne yapacak Cumhurbaşkanı? Yani Cumhurbaşkanının işi gücü kalmadı da Hilvan gibi küçük bir ilçenin seçim sonuçlarıyla mı ilgileniyor? Yani bu kadar ucuz bir siyaset olur mu değerli arkadaşlar? Kalktı Cumhurbaşkanı, 10 Ekim 2018 tarihinde kararname çıkardı bu sefer, dedi ki: “Arkadaş, bu Hilvan Cezaevini -Hilvan’a 15 kilometre uzaklıkta- ben buradan alıyorum, 40 kilometre uzak olan Karaköprü’ye bağlıyorum.” Ya, bunun neresinde vicdan, neresinde adalet, neresinde eşitlik, neresinde özgürlük, neresinde dürüstlük var değerli arkadaşlar?

Şimdi, burada yani ilçe sınırlarını değiştirmek kanunla olur. Bir Cumhurbaşkanının kararnamesiyle bunun değişmesi ne kadar doğru? Ha, ne olacak? Ben bunun peşini bırakmayacağım. Hukukta çare tükenmez. Ben buradan Türkiye’ye ve hepinize ilan ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Kamu denetçiliği...

Bir dakika verebilir misiniz Başkanım?

BAŞKAN – Sayın Tanal, kanunun aleyhinde konuşuyorsunuz diye zannediyordum da...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Zaten kanun da aynı zamanda Çevre Kanunu, biliyorsunuz eşitliği getirir ya.

BAŞKAN – Çevre, evet.

MAHMUT TANAL (Devamla) – İşte bu eşitlik Sayın Başkan.

Şimdi, Değerli Başkanım, yani burada ilçe sınırları... Değerli Başkanımız hukukçu, Anayasa hukukçusu hocamız Kaboğlu karşımızda. Yani şimdi, netice itibarıyla, bir kanunla değişmesi gereken ilçe sınırları kararnameyle değişiyor arkadaşlar. Yani burada Cumhurbaşkanı ettiği yemine de uygun hareket etmiyor.

Netice itibarıyla, değerli arkadaşlar, hukuk hepimizin namusudur, hukuk hepimizin onurudur. Hukuku korumak kollamak sadece A partisinin, B partisinin, C partisinin değil, bu Parlamenteoda 600 milletvekilinin de asli görevidir. Yani küçük bir ilçenin belediye başkanlığını kazanmak için bu kadar ayak oyunlarına gitmek, bu kadar ucuz bir siyaset yapmak Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanına yakışır mı?

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bir hususu açıklamak istiyorum izin verirseniz, kısa söz olarak.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın 15 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili oyunun rengini belli etmek üzere yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; asla bir polemige imkân vermek için söylemiyorum ancak sayın CHP vekili, konuşmasında Filistin'e vize uygulandığını, İsrail'in karşındaysak, Filistin'in yanındaysak hemen bugün kaldırmamız gerektiğini ifade ettiler. Bakınız, bugün Azerbaycan'a da aynı şekilde vize uygulaması var. Vize, tek taraflı değil karşılıklı bir işlemdir. Bazen ülkelerin nüfus politikalarından dolayı, bazı başka sebeplerden dolayı vizenin kaldırılmaması daha doğru bir strateji olarak düşünülür. Filistin'le olan görüşmelerde talep doğrultusunda vize uygulamasına imkân verilmemiştir. Ancak Filistinlilerin bağımsızlığı için de ruhu için de başımızın üstünde yeri vardır. E-vize uygulamasıyla zaten çok kolay bir şekilde vize alabilmektedirler.

Bilginize sunmak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, kayıtlara geçsin diye söylüyorum ben.

Şimdi, Değerli Başkanım, ben Filistin'le ilgili Türkiye Cumhuriyeti devletinin bu vize arama şartını ikinci sefer kürsüde konuşuyorum, bu ilk değil ve bunu bugüne kadar dinletemedim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunu İsrail de istiyor Sayın Başkanım, konu bu değil ya, bunu konuştuk, “Filistin boşalması.” diyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, benim sizden istirhamım şu: Türkiye Cumhuriyeti devleti gerçekten Filistin halkının yanındaysa vize uygulamasını kaldırsın, İsrail'e vize uygulasin, bu kadar basit.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan, kayıtlara geçsin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, arkadaşlar neyi alkışlıyorlar bilmiyorum. Bu diplomasi, başka bir şey. Bir daha söylüyorum: Filistin'de e-vize uygulamasıyla her türlü imkân sağlanmaktadır. Ancak vize, karşılıklı talep doğrultusunda yapılan bir işlemdir. Filistin nüfus politikası gereği şu an bir talep yoktur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekili...

BAŞKAN – Tamam, Sayın Tanal, yeter, zaten konuyla ilgisi yok.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 15) (Devam)

BAŞKAN - Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için beş dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 255

Kabul : 210

Ret : 37

Çekimser : 8 (x)

Kâtip Üye
Barış Karadeniz
Sinop

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul”

Böylece, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.09

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP**KÂTİP ÜYELER: Barış KARADENİZ (Sinop), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2'nci sırada yer alan, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- *Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 16)*

BAŞKAN – Adalet Komisyonu? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13) (x)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 13 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifi tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ARASINDA EN AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER İÇİN TEKNOLOJİ BANKASI KURULMASINA YÖNELİK ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 22 Eylül 2017 tarihinde New York'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşma'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(x) 13 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına söz talepleri var.

İYİ PARTİ Grubu adına Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Filistin’le ilgili çok anlamlı bir gün, ne var ki son on altı yılda iktidarın inişli çıkışlı teşebbüsleri bugüne kadar hiçbir sonuç vermemiştir; Filistinlilerin haklı davaları, tam tersine, çok gerilemiştir son on altı yılda. Öncelikle bunu kaydetmek istiyorum. Hassasiyet gösterileri ile sahici sonuç almak farklı şeydir, heyecan ve diplomasinin farklı olduğu gibi, samimi olmak ile mübeddel olmanın farklı olduğu gibi. İtirazı olan varsa bilahare konuşuruz.

Gündemdeki kanun teklifine olumlu yaklaşıyoruz, teklifin Dışişleri Komisyonunda görüşülmesi sırasında da bu yaklaşımımızı dile getirdik. Proje, Türkiye’ye ciddi mali ve icrai sorumluluklar, yükler getirmektedir ve ülkemiz maalesef, büyük devlet olma pratiklerinden ve uluslararası planda olumlu gündem yaratma yeteneğinden bir süreden beri hayli uzaklaşmıştır. Bu bankanın ülkemizde kurulması ve sorumluluğunun tarafımızdan üstlenilmesi bu genel olumsuz gidişat sürecinde asıl istidadımıza uygun küçük bir istisnai adım oluşturmaktadır. Böylelikle ülkemizde Birleşmiş Milletlerin bir kuruluşunu ağırlamış oluyoruz. Bankanın ülkemizde kurulacak olması simgesel anlamda bir prestij hamlesi oluşturmanın ötesinde en az gelişmiş ülkelere yönelik siyasetimizin ve olumlu hedeflerimizin hareket sahasını genişletme imkânı sağlayacak, teknoloji diplomasimize de katkıda bulunabilecektir. Banka esasen 2017 sonuna kadar kurulmalıydı. Hükümet bu taahhüdünde gecikmiştir.

Temennimiz gecikmenin hızla telafi edilmesi, uluslararası normlara uygun, etkin ve iktidarın alışık olduğumuz ahbap çavuş ilişkisine yer vermeyen, israfa ve yandaş kayırmaya kapalı ciddi bir idari yapılanmanın oluşturulabilmesidir. Bankanın finansman kaynakları bakımından ciddi noksanları bulunduğunu biliyoruz. İlgililerin bu konuda aşırı iyimser olarak nitelendirilebilecek bazı beklentileri mevcuttur. Bu kısıtlamaların aşılması ancak ciddi bir yapılanma ve yönetimle gerçekleşebilir. Bunda da esas sorumluluk ev sahibi Türkiye’ye ait olacaktır. Bu çerçevede anlaşmaya olumlu yaklaşmakla birlikte idari yapılanmayı ve tatbikatı olabilecek en yakın şekilde izleyeceğiz. Zira bu konudaki başarısızlık olası suistimal ve hatalar Türkiye’nin hanesine yazılacaktır. Bunlardan sakınılmalı, itibarımızın korunmasına azami özen gösterilmelidir.

Sayın milletvekilleri, itibar dış politikanın temel niteliklerinden biridir. Dış politikanın varlık nedeni ve esas hedefleri ülkenin ulusal güvenlik çıkarları ile ekonomik ve ticari çıkarlarının azamileştirilmesi, itibarının artırılmasıdır. Maalesef, iktidarın dış politikası uzun yıllardan beri bu alanlarda tam bir başarısızlık içindedir. Bunun aksine iddialar beyhudedir; inanılır, güvenilir yönü yoktur. Cumhuriyet dış politikasının kurumsal geleneklerinden, ulusal çıkar anlayışından uzaklaşmış, hayal ve hezeyanların hâkimiyeti altına girilmiş, “ümme” kavramı öne çıkartılmış, gâh ihvan, gâh hain FETÖ uzantıları dış politikada tesir yaratmıştır. Sonuçta Türkiye’nin dış politikası büyük bir tahribata maruz kalmış, kimliğini yitirerek dış politika ticaretine, bir al ver ilişkisi manzumesine dönüşmüş, ulusal güvenliğimize yönelik risk ve tehditler azami düzeyde yükselmiştir.

MGK’nin son bildirisine bakın. Bildiri âdeta coğrafyamızın her bir yönünde risk ve tehdit endişelerinin ağır yükünün itirafıdır. Fırat’ın doğusu, terörist PYD-YPG varlığı, yabancı aktörler ve ülkemize birçok açıdan tehlike yaratan girişimler hepimiz için kaygı verici gelişmelerdir ama bu gelişmelerin her birinde iktidarın yanlış politikalarının sonuçları birinci derecede etkilidir. Bugünün tehditleri dünkü hataların neticeleridir. İktidar bundan sonra sağlam bir politikaya yönelmek istiyorsa önce bu gerçeği kabullenip ilan etmelidir.

Bu meyanda, biz Fırat'ın doğusu derken İdlib'de de tehlike çanları yeniden kuvvetli şekilde çalmaktadır. Rusya yönetimi sözcüleri 15 Kasımdan bu yana ikazlarını artırmışlardır. Halep'te kimyasal silah kullanıldığına dair iddialar durumu daha da vahim hâle getirmektedir ve hâlâ oradaki teröristlerin, ağır silahların nereye, ne şekilde taşınacağı meçhuldür. Hükûmet bu soruların cevabını verememektedir. Fırat'ın doğusundaki risklerin bertaraf edilmesi için tedbir ve girişimleri öngörelim ama İdlib'i de ihmal etmeyelim.

Yine, MGK bildirisinde yer alan başka tehditlerden söz edeceğim. Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerimize karşı somut projelere ve olabilecek gelişmelere karşı en üst düzeyde kararlılık gösterilmesi yönündeki iradenin elbette yanında olacağız. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin çıkarlarına aykırı hiçbir gelişmeye izin verilmeyeceğinin teyit edilmiş olmasını da önemsiyoruz. Ancak bu konuları muhalefetle daha yakın istişare ve daha ulusal uzlaşmayla değerlendirmenin bir vecibe olduğunu, bu konularda atılacak adımların hezeyan ve iç siyaset kaygılarından arındırılarak atılması gerektiğini iktidara hatırlatıyoruz.

İktidarın Doğu Türkistan'da müstebit, totaliter, zorba Çin rejiminin barbar uygulamaları altında inleyen, temerküz kamplarında baskı gören Uygur Türklerinin akıbeti karşısındaki sessizliği ve ataleti acıklıdır ve sadece ülkemizdeki geniş yığınlar ve partimiz tarafından değil, tüm dünyaca yadırganmaktadır. Korkuyor musunuz? Çin rejimi, emperyalizmin, totalitarizmin ve ırkçılığın ta kendisidir, farklı gördüğüne karşı zulüm refleksi kodlarına başvurur, bu kodlar o rejime mündemiçtir ve tarihi bu tür vakalarla doludur ama iktidarın emperyalist kategorisinde nedense Çin yer almamaktadır. Maalesef Uygur Türkleri de mazlumlar sınıfında yoktur. Uygur Türklerinin gördüğü zulüm karşısındaki duyarsızlığınız insanlık namına, Türk dünyası namına ve söyleminizden eksik etmediğiniz İslam âlemi namına hafifliktir, acıklıdır.

Saygıyla selamlıyorum Genel Kurulu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Kamil Aydın...

Buyurun Sayın Aydın. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekili arkadaşlar; ilgili kanun teklifinin 1'inci maddesi hakkında konuşmak üzere partim Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, çok bilge, çok tecrübeli bir seyyahın hepimizin diline pelesenk olmuş çok güzel bir ifadesi var: “Coğrafya kaderdir.” Evet, bu, uzun bir yaşanmışlığı ve yaşanmışlık sonucu elde edilen bir tecrübenin sonunda ifade bulmuş bir kavramdır. “Coğrafya kaderdir.” veciz sözü, gerçekten bir coğrafyada ve o coğrafyada yaşayan topluluğun jeopolitiğine atfen çok dikkate alınması gereken bir sözdür.

Biz Türk milleti olarak iki bin yılın üzerinde düzenli bir devlet geleneği sahibi olan bir millet olarak gerek bugüne kadar kurduğumuz devletlerin sayısı itibarıyla ve gerekse kaderimiz saydığımız, son durağımız, son kaderimiz saydığımız Anadolu'da verdiğimiz büyük mücadele sonucu tekrar küllerinden var olma başarısını göstermiş bir milletin evlatları olarak bunu iliklerine kadar hissetmek, duymak ve gereğini yapmak zorundayız.

Evet, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bu kadim Türk yurdunun içinde ve çevresinde yaşananları dikkate aldığımızda her türlü hesabı, entrikayı, senaryoyu, işgal planını ve sömürge girişimlerini göz önünde bulundurarak Genel Başkanımızın veciz ifadesiyle, uykusuz gecelere matuf uyku oruçlarında durarak gerekli hassasiyeti ve dikkati özenle göstermek zorundayız. Dahası,

böylesine zor bir coğrafyada varlığımızın bekası ve devamı için sosyolojik bir tespit olarak bildiğimiz ve bellediğimiz her Türk'ün zihnen ve bedenen asker doğması kaçınılmazdır. Birileri bu tespiti moda ifadeyle “güvenlikçi politikalar” adı altında dejenere etmeye, hafife almaya, alay etmeye çalışabilir, çok da önemli değil, biz biliyoruz. Bu kürsülerden zaman zaman söyleniyor barış, demokrasi, insan hakkı, özgürlük, kardeşlik falan; bu kavramların, baktığımızda, gerçekten özellikle biraz önce saydığımız, bu coğrafyada da çok dikkatli, uykusuz gecelere matuf, uyku orucunda olmamız gerektiği dönemlerde sıklıkla bu ülke üzerinde adice, sinsice hesapları olanlar tarafından sözler, şarkılar, besteler hâline dönüştüğünün farkındayız. Dolayısıyla bakın, Millî Mücadele’de de aynı hafife almaları görmüştük: Nemelazımcılar, ilgisizler, mandacılar. Aynı teraneye, aynı duruşu sergilemişlerdi. Ama Türkiye Cumhuriyeti devleti kendine kader ettiği bu coğrafyada bekasını ve buradaki sürekliliğini, ebet müddet sürekliliğini, varlığını sürdürmesi için bu hassasiyetten en küçük bir taviz vermemek durumundadır. Çünkü yüce Türk milleti şunun farkındadır: Aynı yerden bir kez daha ısırılmayacaktır. Bu konuda azim ve kararlılığı çok açık ve nettir ve kader saydığı bu coğrafyaya halel gelmemesi noktasında her türlü azim ve kararlılığı göstermiştir, bundan sonra da gösterecektir inşallah.

Sayın milletvekilleri, halihazırda içeride ve dışarıda çok boyutlu bir terör sarmalıyla kıyasıya mücadele verilmekte ve özellikle bu mücadele, 15 Temmuz sonrası, daha farklı, daha ciddi birtakım platformlara çekilmiştir.

Öte yandan, Türkiye’yi son yurdunda işgalci görüp varlığına tahammül edemeyenlerce, ortak merkezden verilen talimatlarla, bir domino taşı etkisiyle, ta Akdeniz’den Karadeniz’e, oradan Ege’ye, denizlerimizle çevrili yurdumuzun hem içerisinde hem dışarısında, her türlü provokasyon, her türlü, efendim, kışkırtmalara maruz bırakılmaktayız. Bu girişimler zaman zaman o kadar masumane söylemlere büründürülüp uluslararası platformlara taşınıyor ki ve burada yapılan çirkin, gerçekten mesnetsiz, düzeysiz lobi faaliyetleri sonucu elde edilen aleyhimize birtakım kararları da utanmadan, sıkılmadan gelip iç kamuoyumuzla paylaşma cüretini de gösterebiliyorlar. Kim ne yaparsa yapsın, çok önemli değil. Biz varlığımızın farkındayız, bekamızın ilelebet, ebet müddet olması gerektiğinin farkındayız. Bizim, inşallah, daha nice bin yıllara birlikte gideceğimiz güzel günlerin özlemiyle, güzel yüzyılların özlemiyle gerekli azim ve kararlılığımızın farkındayız. O yüzden zaten, bu kararlılığımızdan dolayı maalesef, işte, bakın, bizi dolaylı ya da doğrudan ilgilendiren birçok sorunlara düşer kalmışız. Efendim, ta, Myanmar’dan Rohingya’dan başlayan etrafımızdaki sarmal, işte, bugünkü konulara vesile olan Filistin’deki, Gazze’deki kardeşlerimizin düşerliğine kadar, çaresizliğine kadar bizleri etkilemektedir; Kudüs’ün başkent yapılma girişimlerinden, efendim, Doğu Akdeniz’de, Kıbrıs üzerinden Türkiye’yi kısırtma projelerine varana kadar; buradan cesaretle, Ege’de kıta sahanlığı tartışmalarına gidene kadar; yine buradan cesaretle, güneyimizde bir oldubitti ön hazırlıkları yapılarak buna Türkiye Cumhuriyeti devletini mahkûm etmeye çalışma girişimlerini de katabiliriz. Bütün bunlar oluyor. İçeride de çok boyutlu, çok yönlü, metamorfoz yeteneği olan, yani biçim değiştirme, şekil değiştirme, efendim, mekân değiştirme yeteneği çok yüksek terör örgütleriyle kıyasıya bir mücadele safahatındayız. Dolayısıyla, bizim gerçekten iki düşünüp, bir karar verip çok ivedilikle birtakım eylem planlarını ortaya koymamız lazım.

Sayın milletvekilleri, bunların hepsinin farkındayız ama bunlara bağlı olarak, son söz olarak şunu ifade etmek isterim: Değişmez, kader kabul ettiğimiz ve ebet müddet varlığımızın nihai durağı olarak gördüğümüz bu coğrafyada biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak kaderimize sınımsız sahip çıkmakta ve maziden aldığımız güçle atıye uzanmayı hedeflemekteyiz. Bu hassasiyetle, 1990’larda ortaya koyduğumuz “Lider ülke Türkiye” vizyonu nice bin yıllara birlik, beraberlik, refah ve güven içinde ulaşmayı öncelemekteyiz. Çünkü bir bilge sözde ifade edildiği gibi, hayatta kalmak için fevkalade olmak lazım; fevkalade olmadığınız takdirde itilip kakılmak ve ezilmek kaçınılmazdır.

Akif'in ifadesiyle, Rabb'im bu yüce milleti bir daha itilip, kakılıp ezildiği günlerde küllerinden yeniden var olmasına vesile olan yeni bir İstiklal Marşı yazmak zorunda bırakmasın diyor, ilgili uluslararası anlaşmanın hayırlı olmasını temenni ediyor, siz yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

1'inci madde üzerinde, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy...

Buyurun Sayın Özsoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, az gelişmiş ülkeler için kurulan bu teknoloji bankasıyla ilgili anlaşma konusunda bizim herhangi bir şerhimiz de olmadı, Komisyonda da olmadı. Bu tartışma vesilesiyle, biraz Türkiye'nin Avrupa'yla olan ilişkilerine dair birkaç ifadeye bulunduktan sonra Türkiye'de çok önemli bir mesele olan adaletsizlik sorununa dair birkaç örnek paylaşıp Genel Kurulu selamlayarak bitireceğim konuşmamı.

Şimdi, arkadaşlar, biliyorsunuz, Türkiye, 2017 yılının Nisan ayında Avrupa Konseyi tarafından izleme sürecine alınmıştı; yoğunlukla Türkiye'de yaşanan insan hak ihlalleri, demokratik kurumların işlememesi, hukuk devleti gibi birtakım kriterlerle değerlendirmeye tabi tutulmuş, izleme sürecine dâhil edilmişti. Yakın zamanda raportörler buraya gelecekler. Muhtemelen nisan ayı içerisinde bu konuda, Türkiye-Avrupa Konseyi ilişkileri konusunda ciddi bir tartışma yürütülecek. Yine, yakın zamanda Avrupa Birliği'nin Dış İlişkilerinden Sorumlu Yüksek Temsilcisi Mogherini ile Genişlemeden Sorumlu Komiseri Hahn buradaydı. Yine, yakın zamanda Avrupa Parlamentosunun, Türkiye'yle müzakerelerin resmî olarak askıya alınmasını öneren raporları biliyorsunuz çıktı, gündemleşti. Öyle görünüyor ki önümüzdeki dönemde Türkiye ve Avrupa arasındaki ilişkilerdeki bu gerilim bu şekilde belki daha da artarak devam edecek.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, biz bu ilişkilere baktığımız zaman çok temel tartışma konusu: Demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü. Şimdi, burada birçok kişi evet “Avrupa da demokrasi, insan hakları, hukuk konusunda çok ikiyüzlü davranıyorlar.” diyebilir; doğrudur, birçok konuda da davranıyorlar yani bunun aksini söyleyecek değiliz. Fakat bu tartışmalar Türkiye'de bazı adaletsizliklere bakmayı zorunlu hâle getiriyor. Şu an bizim de gündemimizde olan bazı meseleler var, yüce Meclisin dikkatine sunmak istiyorum. Çünkü bunlar her yerde konuşuluyor arkadaşlar. Bir örnek: Kıymetli arkadaşlar, Bitlis'te geçen sene -bilenler vardır, bilmeyenler vardır- 267 cenaze mezarlardan çıkarılıp İstanbul'da Adli Tıba gönderildi ve ailelerinin bilgisi dışında, avukatların bilgisi dışında, herhangi bir yasal prosedüre tabi olmadan. Bu cenazelerden sadece 2'si ailelerine verildi ve 265 aile şu an devletin o cesetleri nereye götürdüğünü, ne yaptığını, ne zaman vereceğini sürekli olarak bize soruyor. Bu cesetlerin İstanbul'da, Adli Tıpta olduğu söyleniyor ama yani bu cesetlere reva görülen bu uygulama, bu vahşet bütün ilgililer için söylüyoruz artık gerçekten ahlaksızlık seviyesini aşmış durumda. Bu cenazelerin bir an önce ailelerine teslim edilmesi gerekiyor. İşte, dışarıda Türkiye'nin karnesi konuşulduğu zaman konuşulan şeylerden bir tanesi bu.

İkinci bir mevzu kıymetli arkadaşlar hukuku ilgilendirdiği için; Tahir Elçi, Kıymetli Tahir Elçi Diyarbakır Baro Başkanı iken televizyonda söylediği bir söz yüzünden önce lince tabi tutuldu medya tarafından, iktidar tarafından, sonra çok sevdiği Dört Ayaklı Minare'nin önünde katledildi. O dönem Hükümetin yetkilileri, Başbakan dâhil, Tahir Elçi'nin nasıl öldürüldüğünü ortaya çıkaracağız sözünü verdi. Üç yıldır, üç yıldır Tahir Elçi'nin öldürülmesi konusunda, canlı yayında öldürüldüğü

hâlde, birçok kamera açık olduğu hâlde, polis kameraları dâhil birçok kamera açık olduğu hâlde hâlâ dava açılmamıştır. Elçi cinayetine, katliamına yönelik sürdürülen soruşturmada 2 başsavcı ve 4 savcı değişmiş şu ana kadar. Bu cinayet mahallini gören kameraların her nedense çalışmadığını söylüyor polis, vurulma anının da olduğu polis kamerasında 13 saniyelik bir kısım bir şekilde kesilmiş, silinmiş durumda, cinayet sokağındaki 30 polisin silahlarına yönelik kriminal inceleme yapılması talebi kabul edilmemiş, vesaire, vesaire... Kızı Nazenin, Tahir Elçi'nin kızı -dünyalar güzeli bir kızı var- babası gibi avukat olmak istiyor ve Nazenin yazdığı bir mektupta şöyle bir ifade bulunmuş, demiş ki: "Bu ülkede adaletin yerini bulacağını düşünmek aptallık." Avukat olmak isteyen, babası hukukçu olan bir genç kızın söylediği ifade bu.

Kıymetli arkadaşlar, üçüncü bir mevzu; Leyla Güven Vekilimiz, kıymetli yoldaşımız, başkanımız, ablamız, büyüğümüz 7 Kasımdan itibaren İmralı'daki tecridi protesto etmek için -kendine ait herhangi bir talebi söz konusu değil, tahliye talebi bile istememiş, talep etmemiş- bu durumu protesto etmek için yirmi iki gündür açlık grevinde.

Bu İmralı meselesi, Sayın Abdullah Öcalan meselesi biliyorum, çok ağır bir konu, herkesin sürekli hiddetlendiği bir konu ama bir şekilde konuşulması gereken de bir konu. Öncelikle şunu söyleyelim: Mahkemesi, cezası, şunu, bunu ne olursa bakın, üç yıldan fazladır ailesiyle, avukatlarıyla, hiç kimseye görüntürülmüyor. Burada hukukçu arkadaşlar da var, tamamen Anayasa'ya da, hukuka da uluslararası hukuka da aykırı bir şekilde ve koca bir devlet diyoruz -yani bugün de çok dinledik Türkiye Cumhuriyeti devletinin ne kadar büyük olduğuna dair onlarca retorik biz burada dinledik- koca bir devlet kaç yıldır bir koster bozuk hikâyesinin arkasına saklanarak bu durumu süreklileştirmeye çalışıyor. Koca bir devlet bozuk bir kosteri on yıldır bir türlü bir tamir edemedi. Yani böylesine basit, böylesine ucuz birtakım gerekçelerle bu kadar hassas bir konunun üzeri kapatılmaya çalışılıyor.

Leyla Güven, bizim kıymetli yoldaşımız, ablamız. Biz kendisini saygıyla selamlıyoruz buradan. Kendi talebini sonuna kadar sahipleniyoruz. Tecrit bir insanlık suçudur, hiç kimseye uygulanmaması gerekiyor ve Türkiye'de yaşayan herkesin lehinedir bu tecridin bir an önce kaldırılması ve siyaseten kimi normalleşme adımlarının atılması gerekiyor.

Son olarak, kıymetli arkadaşlar, tabii ki Kıymetli Eş Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş'la ilgili AİHM kararına değinerek kapatmak istiyorum. AİHM kararı biliyorsunuz çıktı, karar açık, net, uygulanması gerektiğini söylüyor. Gerçi Hükümet kanadından buna dair başka argümanlar falan sunuluyor.

Kıymetli arkadaşlar, Selahattin Demirtaş'ın ceza aldığı davanın delillerini lütfen... Bakın, Türkiye'de siyaset yapıyorsunuz, Selahattin Başkanı sevebilirsiniz, gıcık olabilirsiniz ama önemli bir siyasal figürdür. Ceza almış, milletvekiliyken yaptığı bir konuşma üzerine ceza almış. En azından açıp o konuşmada, ceza aldığı konuşmada ne dediğine bir bakmanızı istiyoruz. Konuşma var, size gönderebiliriz. 6,5 sayfalık konuşmasının çevirisini, İngilizce çevirisini ben kendim yaptım, onun için her bir noktasını çok detaylı okudum, burada avukat arkadaşlar da var. Demiş ki Selahattin Başkan: "Paris'te öldürülen 3 Kürt kadınının anısı önünde -Nevroz konuşması- saygıyla eğiliyorum." Bir de o dönem, işte, savaş çıkırtkanlığı yapanlara, "Kandil'i düz ederiz, orayı dağıtırız." diyenlere karşı söylediği de şu -ikinci delil- demiş ki: "Bu kadar savaş çıkırtkanlığı yapanlara ben diyorum ki: 'Gidin, elinizde G3 piyade tüfeğiyle gece Şırnak'ta, orada burada nöbet tutun, bakın, yoksul halkın çocukları askerliği nasıl yapıyor. Ondan sonra oturup böyle militarist naralar atın.'" Bu ikisi, bu iki ifade yüzünden dört yıl sekiz ay hapis almış ve aldığımız bilgilere göre, bu AİHM kararının bir gün öncesi hemen istinafta 700 sıra atlatarak bir şekilde davasını, işte, kesin hükme bağlamaya çalışan bir Hükümet

var. Zaten Cumhurbaşkanı ilk anda ifade etti, “Biz bu kararı tanımıyoruz, bu karar bizi bağlamaz. Biz hamlemizi yaparız, işi bitiririz.” dedi. Artık, hukuktan, uluslararası hukuktan, Anayasa’dan, kendi hukukundan ne kadar anladığı zaten ortadadır.

Kıymetli arkadaşlar, bu mesele, tabii, sadece Selahattin Demirtaş’la ilgili bir mesele değildir, diğer Eş Başkanımız Figen Yüksekdağ var, tutuklu vekillerimiz var, tutuklu siyasetçiler var, var da var yani insanlar ifade ettikleri düşünceleri yüzünden, siyasetçiler, dokunulmazlığı olan siyasetçiler bu düşünceleri yüzünden hapse atılıyorlar. Türkiye’deki -bana sorarsanız- en büyük terörizm budur, en büyük şiddet üretme budur. Niye söylüyoruz bunu?

Başkan, zaman bitiyor, bir dakikada toparlayabilir miyim?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Kıymetli arkadaşlar, Türkiye’de siyaset yapmanın bütün kanallarını kapatırsanız, Tahir Elçi ölürse, Leyla Güven cezaevine girerse, Selahattin Demirtaş bir konuşma yüzünden beş yıl hapis alırsa biz bunu böyle çoğaltabiliriz yani demokratik siyasetin bütün kanallarını siz tıkarsanız bu toplumda daha fazla toplumsal ve siyasal şiddet üretmekten başka hiçbir şey yapmazsınız. Dolayısıyla, hayırlı olan, az önce bahsettiğim, bu cenazelerin ailelerine verilmesi, Tahir Elçi cinayetinin aydınlatılması, Leyla Vekilimizin talebinin yerine getirilmesi, tecridin ortadan kaldırılması ve Selahattin Demirtaş hakkında verilmiş bu kararın bir an önce uygulanması gerekiyor. Hayırlı olan budur, aksi hâlde, bu zulüm biraz da şöyle demektir, bu zulüm: Aslında bir çukur kazılıyor, her zulüm bir kazmayla çukuru biraz daha derinleştiriyor. Zulüm, eninde sonunda döner sahibini vurur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizi izleyen tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bu anlaşma, 22 Eylül 2017 tarihinde New York’da imzalanmıştır. Anlaşmayla kurulan Teknoloji Bankası en az gelişmiş ülkelerin bilim, teknoloji ve inovasyon kapasitelerinin güçlendirilmesini ve en az gelişmiş ülkelerin teknolojiye eşit erişimini sağlamayı amaçlamaktadır.

Burada bahsedilen “en az gelişmiş ülke” tanımı; gelir, insan kaynaklarının zayıflığı ve ekonomideki hassasiyet kıstaslarına bakılarak, Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bir sınıflandırma olup hâlihazırda 47 ülkeyi kapsamaktadır ve bu ülkelerin büyük bölümü Afrika Kıtası’nda yer almaktadır.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bankanın finansmanı üye ülkelerin gönüllülük esasına göre sağlanacaktır. Bu anlamda, Türkiye Teknoloji Bankasına katkı olarak, beş yıllık dönem için, her yıl 2 milyon ABD doları taahhüdünde bulunmuştur. Daha önce, anlaşmanın tali komisyon olarak sevk edildiği Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda yapılan görüşmelerde eski Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yıllık katkı miktarının 30 milyon dolara çıkabileceğini öngördüğünü ifade etmiştir. Ülke başına katkı miktarı da ortalama 1.5 milyon dolar olarak öngörülmüştür. O zaman da yine Sayın Bakan, Norveç’in 2018 için 1 milyon 69 bin dolar, Bangladeş’in 50 bin dolar, Sudan’ın

100 bin dolar, Filipinler'in de 5 bin dolarlık taahhütlerinin olduğunu açıklamıştır. Geçtiğimiz günlerde Dışişleri Komisyonunda kanun teklifinin görüşmelerinde bağışlara ilişkin sorumuza bürokratların verdiği cevap bağışlar konusunda ilerleme olmadığını göstermektedir. Yani görünen o ki, sekiz ay önce açıklanan ülkelerin sınırlı katkı miktarları ile bugünlerde açıklanan katkı miktarları arasında bir ilerleme yoktur. Katkı miktarı toplamda 1,5 milyon doların altında kalmıştır, öngörülen yıllık 30 milyon dolar bağış miktarının oldukça gerisindedir. Kanun teklifinin Dışişleri Komisyonundaki görüşmelerinde, Bakanlık bürokratları bankanın hiçbir bağış olmadığı takdirde sadece Türkiye'nin imkânlarıyla ilerletileceği mealinde söylemlerde bulunmuşlardı. Umarız ki Birleşmiş Milletler çatısı altında hayata geçirilen bu proje sadece Türkiye'nin sağladığı katkıyla yoluna devam eden bir bankaya dönüşmez, umarız ki böylesine önemli bir girişimde Türkiye yalnızlaşmaz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yalnızlaşma durumu, bildiğiniz gibi, ülkemizin uluslararası arenada sıklıkla yaşadığı bir durumdur. Bunun temel nedeni de yanlış öngörülerle şekillendirilen tutarsız ve değişken dış politikanın hamleleridir. Dış politikada yanlış öngörü ve hesapların ülkemizin güvenliğine ve ekonomik çıkarlarına en ağır darbeyi vurduğu alanlardan biri Suriye'dir. 2011'de Suriye'de iç savaş patlak verdiğinde iktidar Suriye rejimine birkaç ay ömür biçmişti ancak yedi yılın sonunda Suriye rejimi hâlâ orada duruyor. "Üç saatte Şam'a gideceğiz, Emevi Camisi'nde namaz kılacağız." diyen iktidar dokuz saatte Süleyman Şah Türbesi'ni taşımak zorunda kaldı. Açık kapı politikası uygulamaya başlayan iktidar gelecek Suriyeli sayısını 100 bin olarak öngörmüştü. Bugün bunun 35 katı yani 3,5 milyon Suriyeliye ev sahipliği yapmak zorunda kaldık.

İktidar, Suriye yönetimi ile Rusya ve İran'ın ilişkilerini, rejim sonrası dönem için emperyalizmin planlarını doğru okuyamadı. Sonradan kabul edilen diplomatik hatalar yapıldı. Tüm bunların sonucunda, yanlış Suriye politikasının sadece Suriyeli göçmen ayağında 35 milyar dolarlık bir servet harcadık, açık kapı politikası sonucu sınırlarımız kevgire döndü, ülkemizde teröristler cirrit atar oldu, terör saldırıları arttı; turizmimiz, ekonomimiz baltalandı.

Özetle, değerli milletvekilleri, yanlış öngörülerle, yanlış okumalarla girilen Orta Doğu macerasında Türkiye, elinde 3,5 milyon Suriyeli, milyarlarca dolarlık mali bir yük; toplumsal, kültürel, psikolojik, ekonomik yüzlerce sorunla orta yerde yapayalnız başına kaldı.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yanlış Suriye politikasının daha derinden etkilediği bir Hatay boyutu vardır. Hatay, yedi yıldır Suriye'de süren iç savaşın gölgesinde yaşayan bir şehirdir. Hatay 1,5 milyonluk nüfusa göre yapılan hesaplardan pay alan ama bu payı gerçekte Suriyelilerle birlikte 2 milyonun paylaştığı bir şehirdir.

Suriye iç savaşından ekonomik, sosyolojik, psikolojik anlamda en derinden etkilenen şehirdir Hatay. Suriye iç savaşının başlaması ve yanlış Suriye politikası nedeniyle ihracat yollarımız daraldı, sınır kapılarımız kapandı, nüfusunun üçte 1'i kadar Suriyeliye ev sahipliği yapmak zorunda kaldı Hatay.

Lojistik sektörü çökme noktasına geldi. Suriye erişimi sayesinde 14 Orta Doğu ülkesine ihraç ettiğimiz yaş meyve, sebze ve hububatı ihraç edemez olduk. Karşılıklı vizelerin kaldırıldığı, güdübirlik giriş çıkışlarla yapılan, yüz binlerce insanın geçim kaynağı olan ve kentin ekonomisine de katkı sağlayan baval ticareti bitti. En önemlisi, şehrimizin imajı zedelendi. Savaşla, tehlikeyle anılır oldu Hatay.

Hatay bugün Türkiye'nin en mutsuz 4'üncü ili. Hatay bugüne kadar yüz yıllara dayanan hoş görüşüyle, farklı renkleri ahenk içinde yaşatan kültürüyle, kendi kendine yetme beceresiyle iktidarın yanlış dış politikalarının yükünü taşıdı. Ancak ülkemiz derin bir ekonomik krizin eşliğindedir. Paylaşacak ekmeğe küçülmüştür. Bıçak kemiğe dayanmıştır. Hatay'ın bu yükü daha fazla taşıyacak gücü kalmamıştır.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, tüm bunlara son vermek için, Türkiye'nin dış dünyada yeniden saygınlık kazanması için, yeniden güçlü, etkin bir ülke konumuna gelmesi için, Türkiye ekonomisinin rayına oturması için, Ulu Önder Atatürk'ün "Yurtta sulh cihanda sulh." ilkesine paralel bir dış politika istiyoruz. Tarafsız, adil ve akılcı bir dış politika istiyoruz. Dış politikada "istikrar" ve "itibar" anahtar kelimeler olsun istiyoruz. İç politikada birtakım kazanımlar uğruna dış politikada akılcılık ve realiteden uzaklaşılmasın ve ülkemiz yalnızlaşmasın istiyoruz. Suriye'de Türkiye'nin çıkarlarının korunacağı realist hamleler istiyoruz. Tarihsel komşu ilişkileri yeniden tesis edilsin istiyoruz. Sınır kapılarımız açılsın, 14 Orta Doğu ülkesine yeniden erişim imkânımız olsun istiyoruz. İlimizdeki Suriyeliler ülkelerine dönsünler istiyoruz, barış sağlandıktan sonra. Ülkemizde Hatay'ın "Gidilmesi tehlikeli yer." algı ve imajından bir an önce çıkılsın istiyoruz. Dışişleri teşkilatının temelini oluşturan liyakat esasına yeniden ve acilen dönülsün istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ülke yönetiminde, dış politikada istikrar, ciddiyet, adalet ve liyakatin hâkim olduğu, üreterek tüketmenin şiar edinildiği günlere en kısa zamanda kavuşmak temennisiyle kanun teklifinin hayırlı olmasını, teknoloji bankasının kuruluş hedefine ulaşmasını diler saygılarımı sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

1'inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Böylece teklifin tümü üzerinde oylamaya gelmiş bulunuyoruz.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 226

Kabul : 224

Ret : 1

Çekimser : 1(x)

Kâtip Üye

Barış Karadeniz

Sinop

Kâtip Üye

Rümeysa Kadak

İstanbul”

Değerli arkadaşlar, böylece teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, denetim konuları ve kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 4 Aralık 2018 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:21.14

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 15) Çevre Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 13) Türkiye Cumhuriyeti Ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 15
Oylama Saati : 20:00
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 210
Reddedenler : 36
Çekimsizler : 8
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 255
Açık Üyelikler : 5
Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 13
Oylama Saati : 21:08
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 223
Reddedenler : 1
Çekimsizler : 1
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 226
Açık Üyelikler : 5
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Red	Kabul
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Çekimsiz	Kabul
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Red	Kabul
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Red	Katılmadı
Adana	Saneroglu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Red	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharem	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdumuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İl	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Anasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yağın	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Çekimsiz	Kabul
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bal	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Enrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bilent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Çekimsiz	Kabul
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gançe	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul 2 (Mük.1)
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Red	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Vural Çokal	Tuba	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Posacı	Ruza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Red	Kabul
Aydın	Tezcan	Bilent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Muthu	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aytekın	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Aydenir	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Red	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Küpcü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Cöker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sarbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Tatlıoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yavuz Gözgeç	Enme	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Red	Kabul
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çankırı	Akbaşıoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çankırı	Çivircioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Çekirser	Kabul
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Red	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Farisoğulları	Musa	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Mızraklı	Adnan Selçuk	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Red	Kabul
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Elazığ	Ağar	Zülfi Tolga	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Balık	Semin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Denirbağ	Zülfi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydenir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul	Kabul
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Çekimsiz	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözler	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Semret	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Çekimsiz	Kabul
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Tiğil	Necati	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Husret	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Güven	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Red	Kabul
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul	Kabul
Hatay	Mengüllüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Red	Kabul
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İsparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İsparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Çekimser	Katılmadı
İsparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Başarı	Ali Mahir	CHP	Red	Kabul
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Red	Katılmadı
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olca	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Red	Kabul
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Mersin	Sıdık	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Turan	Rıdvan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Açikel	Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Ganze	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydm Yılmaz	Ermine Sare	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayrm	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erikan	TİP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkar	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dişat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çanlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Errecan	Emine Cülizar	CHP	Red	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdogdu	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Marıkar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Red	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadigil Sütlü	Saliha Sera	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Katircioğlu	Erol	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kavaklı Kanı	Ravza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kılıç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Nuhoglu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Red	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
İstanbul	Öztağ	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özlemir	Sibel	CHP	Red	Kabul
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şik	Ahmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Red	Kabul
İstanbul	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Beko	Kani	CHP	Red/Mük.	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	CHP	Red	Kabul
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Red	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Derişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kemalbay Pekgözgeçti	Serpil	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atıla	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binalı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Red	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özhasıki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Veddi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Red	Kabul
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	IİDP	Red	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Kocaeli	Kaplan Hüriyet	Fatma	CHP	Red	Kabul
Kocaeli	Katircioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Konya	Altunyalız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Elyemez	Hallil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Samancı	Çitay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Cazel	İshak	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çakar	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıkcı	Senra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuna	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Diñçel	Şeyhms	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erol Cökcan	Yelda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Girgin	Stüeyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Özean	Suat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Işık	Mensur	HDP	Red	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Sanaşlan	Faruk	CHP	Red	Kabul
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Red	Çekinses
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	MHP	Kabul	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Kabul	Kabul
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neşlihan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaaşlan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Kırcah	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Uşta	Erhan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuif Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Siirt	Taş	Sıdk	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Red	Red
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Ekinci	Seniha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Sohuk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Aygün	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Kaplan	Enes	İYİ PARTİ	Çekimsiz	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Güleender	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Erdogmuş	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakobaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülünar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Maçın	Nusrettin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Katılmadı	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Red	Kabul
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 15	S.S. 13
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Van	Orhan	Muazzez	HDP	Red	Katılmadı
Van	Özgökçe Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Sarsaç	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Red	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştü	HDP	Red	Kabul
Batman	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	İnür	Nuranı	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Red	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	Büyükgümiş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Özel	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 15	S. S. 13
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Dumuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Çakar	Fahri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Yılmaz	Ünüt	MHP	Kabul	Kabul

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 2

24'ÜNCÜ BİRLEŞİM
29 KASIM 2018 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun;

29 Kasım 2018 Perşembe günkü Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek 16 ve 13 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

15 ve 16 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

15 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 8'inci maddeye bağlı Ek Madde 11, Ek Madde 12 ve Ek Madde 13 ile 17'nci maddeye bağlı Geçici Madde 17 ve Geçici Madde 18 dahil olmak üzere 1 ila 17'nci maddelerden, ikinci bölümünün 18 ila 30'uncu maddelerden oluşması,

16 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 9'uncu maddeler ve Geçici Madde 1'den, ikinci bölümünün 10 ila 27'nci maddelerden oluşması,
önerilmiştir.

(Genel Kurulun 20.11.2018 tarihli 19'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

* Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

29.11.2018 Perşembe - Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

24'ÜNCÜ BİRLEŞİM

29 KASIM 2018 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 15) Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve 6 Milletvekilinin Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1285) ve Çevre Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.11.2018)(*)(**)(X)

2.- (S. Sayısı: 16) Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve 5 Milletvekilinin Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifi (2/1286) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 20.11.2018)(**)(X)

3.- (S. Sayısı: 13) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.11.2018)(X)

4.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

5.- (S. Sayısı: 18) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesinin Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devredilmesi ile İlgili Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1188) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

6.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

7.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

8.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

9.- (S. Sayısı: 22) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

10.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

11.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

12.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

13.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

TBMM Basımevi/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 13

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1247) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1247 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	5
• Dışişleri Komisyonu Raporu	6
• Teklif Metni	8
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	8
• Anlaşma Metni	9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 381078 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

9/11/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1247)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

2011 yılında İstanbul'da yapılan Birleşmiş Milletler (BM) 4. En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) Konferansında, bu ülkelerin kritik teknolojiye erişimine katkıda bulunacak Teknoloji Bankasına Türkiye'nin ev sahipliği yapması teklif edilmiş olup BM Genel Kurulunda, Teknoloji Bankasının kurulmasına ilişkin 71/251 sayılı Karar 23 Aralık 2016 tarihinde kabul edilmiştir. Ülkemizce Teknoloji Bankasına katkı olarak 5 yıllık dönem için yıllık 2 milyon ABD Doları taahhüt edilmiştir. Teknoloji Bankasına ilişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Mali ve Aynı Katkı Anlaşması, 22 Eylül 2017 tarihinde BM 72. Genel Kurulu marjında düzenlenen EAGÜ Bakanlar Toplantısı sırasında ülkemiz adına imzalanmıştır. Böylece, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden (SDG) biri hayata geçirilmiş ve bu hedefe ülkemizin katkıları sayesinde ulaşılmıştır.

Türkiye'nin EAGÜ'lere yönelik politikaları ve Teknoloji Bankasını da içeren kapsamlı yardımları BM'de takdirle karşılanmaktadır. Bu çerçevede, 2016 yılında Antalya'da İstanbul Eylem Programının Ara Dönem Gözden Geçirme Toplantısı gerçekleştirilmiş, toplantıda EAGÜ'lere destek konusunda uluslararası toplumun kararlılığı teyit edilmiştir. Toplantının ardından yayımlanan sonuç bildirisinde Teknoloji Bankasının 2017'nin sonuna kadar operasyonel hale getirilmesinin öngörüldüğü ifade edilmiştir. Ülkemizin kalkınma yardımlarında EAGÜ'lere verdiği öncelik çerçevesinde Teknoloji Bankasının faaliyete geçmesi önem arz etmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-133607

9 Kasım 2018

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22 Eylül 2017 tarihinde New York'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşma"yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

16/11/2018

Esas No: 2/1247

Karar No: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 09/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ‘Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşma’ 09/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binalı YILDIRIM imzasıyla ‘Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi’ olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 09/11/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/1247 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/11/2018 tarihli 3’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile TÜBİTAK temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasını teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

23 Aralık 2016 tarihli Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararıyla en az gelişmiş ülkeler için Teknoloji Bankası kurulmasının kararlaştırıldığı,

Teknoloji Bankasının kurulmasının, ülkemizin en az gelişmiş ülkelerin kalkınma çabalarına destek amaçlı en önemli ve en görünür projelerinden birisi olduğu ve ülkemizin Birleşmiş Milletler bünyesinde böylesine önemli bir projeye ev sahipliği yapmasının çok önemli olduğu.

Teknoloji Bankasının; en az gelişmiş ülkelerin önem verdikleri bilim, teknoloji ve inovasyon alanlarındaki kapasitelerini güçlendirmeyi ve teknoloji transferi gerçekleştirmelerini kolaylaştırmayı amaçladığı ve aynı zamanda bir patent ve fikri mülkiyet hakları bankası olduğu,

Teknoloji Bankası için TÜBİTAK’ın Gebze’deki MARTEK olarak bilinen Marmara Teknokent yerleşkesinde 500 metrekarelik bir ofis alanı tahsis ve tefriş ettiği,

Bankanın kullanıma hazır hâle getirilen tesislerin açılışının 4 Haziran 2018 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Vekili Amina Mohammed’in de katıldığı görkemli ve üst düzey bir törenle gerçekleştirildiği,

Bankanın icra direktörü ile ilk aşamada görev yapacak 4 uluslararası personelinin işe alınma sürecinin tamamlanmak üzere olduğu ve bu personelin 2018 Aralık ayında göreve başlamasının planlandığı,

Bankanın faaliyete geçmesiyle, 2011 yılında İstanbul’da ev sahipliğini yaptığımız En Az Gelişmiş Ülkeler Zirvesinde bizzat Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından bu konuda verilen taahhüttün de yerine getirilmiş olacağı,

Bankanın kuruluşunun 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi hedeflerinden birinin ilk defa Türkiye tarafından gerçekleşmesi anlamına geldiği ve bunun da ülkemizin dünyadaki itibarı ve imajı açısından son derece önemli olduğu,

Ülkemizin, finansmanı gönüllü katkılarla sağlanacak Bankaya 2017'den başlamak üzere beş yıl için yılda 2 milyon olmak üzere toplam 10 milyon dolar mali katkı sağlamayı taahhüt ettiği, ayrıca Bankanın tüm cari giderlerinin de ülkemiz tarafında üstlenildiği ve TÜBİTAK'ın Bankanın kuruluşu için yaklaşık 3 milyon TL harcadığı,

Anlaşmanın bir an önce yürürlüğe girmesi ve Bankanın süratle faaliyete geçmesinin, 47 en az gelişmiş ülkenin ülkemizden bu konudaki yüksek beklentilerinin de karşılanması anlamına geldiği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatimoğulları Oruç</i>
İstanbul	İzmir	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Bursa	Gaziantep	Hatay
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Aziz Babuşcu</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Karabük	Kayseri	Kocaeli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM'IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE BİRLEŞMİŞ
MİLLETLER ARASINDA EN AZ GELİŞMİŞ
ÜLKELER İÇİN TEKNOLOJİ BANKASI
KURULMASINA YÖNELİK ANLAŞ-
MANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 22 Eylül 2017 tarihinde New York'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE BİRLEŞMİŞ
MİLLETLER ARASINDA EN AZ GELİŞMİŞ
ÜLKELER İÇİN TEKNOLOJİ BANKASI
KURULMASINA YÖNELİK ANLAŞ-
MANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşma

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, bir Teknoloji Bankası kurulması ve 2011 yılı İstanbul Eylem Programı kapsamında En Az Gelişmiş Ülkelere tahsis edilecek bir mekanizmayı destekleyen bilim, teknoloji ve yenilik çağrısında BULUNARAK;

İstanbul Eylem Programının kapsamlı üst düzey ara dönem uygulama değerlendirmesinde kabul edilen siyasi bildiri, verim kapasitesi, yapısal dönüşüm, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve sürdürülebilir kalkınmayı geliştirme potansiyeli göz önüne alındığında, En Az Gelişmiş Ülkelerin Teknoloji Bankasının tam kapsamlı faaliyete sokulması taahhüdünü yeniden TEYİT EDEREK;

Genel Kurulun, En Az Gelişmiş Ülkeler için Teknoloji Bankasını (bundan böyle "Teknoloji Bankası" olarak anılacaktır) 71/251 No'lu kararıyla kurduğunu HATIRLAYARAK;

Genel Kurulun, Türkiye'nin Teknoloji Bankasına Gebze, Türkiye'de ev sahipliği yapma teklifini memnuniyetle karşıladığını ve kabul ettiğini HATIRLAYARAK;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Hükümet" olarak anılacaktır) Gebze'de Teknoloji Bankasının kurulmasını memnuniyetle KARŞILAYARAK;

Hükümet, Teknoloji Bankasına işlevlerini yerine getirmesini sağlayacak gerekli olan tüm ayrıcalıkları, bağışlıkları, muafiyetleri ve tesisleri tahsis etmeye MUTABIK OLARAK;

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 13 Şubat 1946'da kabul ettiği ve Türkiye'nin de 22 Ağustos 1950'de katıldığı Birleşmiş Milletler Ayrıcalıklar ve Bağışlıklar Sözleşmesi, personelini ve Türkiye Cumhuriyeti'ndeki resmi faaliyetlerinin yanısıra, Teknoloji Bankasını, binasını, fonlarını ve varlıklarını KAPSAYARAK;

DOLAYISIYLA, bundan böyle birlikte "Taraflar" ve tek başına "Taraflar" olarak anılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler, bu anlaşmayı dostane işbirliği ruhuyla yapmışlardır.

Madde I Tanımlar

1. Bu Anlaşma çerçevesinde,

1

- (a) "Ev Sahibi Ülke" Türkiye'yi ifade eder.
- (b) "Teknoloji Bankası İdare Müdürü" ("İdare Müdürü") Teknoloji Bankası idare müdürü olan Birleşmiş Milletler yetkilisini ifade eder.
- (c) "Görevli Uzmanlar" Teknoloji Bankasının yetkilileri dışında, Teknoloji Bankasının talebiyle ya da Teknoloji Bankası yararına görevleri ve faaliyetleri yerine getiren kişileri ifade eder.
- (d) "Teknoloji Bankası Yetkilileri" 7 Aralık 1946 tarihli 76 (1) sayılı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararında öngörüldüğü üzere, yerel olarak işe alınan ve saat başı ücret ödenenler haricinde, uyuşuna bakmaksızın Teknoloji Bankasına hizmet etmekle görevlendirilen tüm Birleşmiş Milletler personelini ifade eder.
- (e) "Hizmet sunan şahıslar" Teknoloji Bankasının işlevlerini icrada hizmet sunan Birleşmiş Milletler Gönüllü Programı (bir Birleşmiş Milletler Teşkilatı) görevlendirmesi altındaki üstlenicileri, danışmanları ve bireyleri ifade eder.
- (f) "Bakmakla yükümlü olunan aile bireyleri" eşi, 21 yaşın altındaki çocukları ya da çocukları ve bir yetkiliye ekonomik açıdan bağlı yakın akrabaları ifade eder.
- (g) "Genel Sözleşme" Ev Sahibi Ülkenin de Taraf olduğu, 13 Şubat 1946'da Genel Kurul tarafından kabul edilen, Birleşmiş Milletler Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar Sözleşmesini ifade eder.
- (h) "Yetkili Makamlar" Ev Sahibi Ülkenin yasa ve yönetmeliklerine bağlı ulusal ya da yerel hükümet makamlarını ifade eder.
- (i) "Teknoloji Bankası Binası" Teknoloji Bankasının kalıcı ya da geçici olarak kullandığı binayı ya da binanın bir bölümünü veya Teknoloji Bankasının Ev Sahibi Ülkede yaptığı toplantıları ve bu Anlaşma ya da Hükümetle yapılan ek anlaşmalar doğrultusunda, geçici ya da kalıcı olarak, zaman zaman eklenebilecek diğer araziler, binalar ya da platformlar dahil olmak üzere bu Anlaşma'ya ek anlaşmalarda tanımlanan binaları ifade eder.
- (j) "Teknoloji Bankası arşivleri" işlevlerini yerine getirmede, Teknoloji Bankasına ait ya da Teknoloji Bankasının elinde bulundurduğu tüm kayıtları, yazışmaları, belgeleri, taslakları, bilgisayar kayıtlarını, fotoğrafları ve sinemaları, film ve ses kayıtlarını ifade eder.

(k) "Teknoloji Bankası mal mülkü" Teknoloji Bankasının işlevlerinin ilerlemesi doğrultusunda, Teknoloji Bankasına ait olan veya Teknoloji Bankasının elinde bulundurduğu ya da yönettiği, fonlar, gelir ya da diğer varlıklar dahil olmak üzere tüm mal mülkü ifade eder.

(l) "Genel Sekreter" Birleşmiş Milletler Genel Sekreterini ifade eder.

(m) "UNV" yukarıdaki (e) maddesinde belirtildiği üzere, Birleşmiş Milletler Gönüllü Programının (bir Birleşmiş Milletler Teşkilatı) görevlendirmesi altındaki bir bireyi ifade eder.

(n) "Çerçeve Anlaşması" Birleşmiş Milletler ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki, 23 Şubat 2011 tarihli Ayrıcalıklar ve Bağışlıklar ve Birleşmiş Milletler Konferansları ve Toplantılarına İlişkin Diğer Belirli Konularla İlgili Anlaşmaya Yönelik Çerçeve Anlaşması'nı ifade eder.

Madde II **Teknoloji Bankasının Kurulması**

1. 71/251 No'lu Genel Kurul kararıyla belirtildiği üzere, Teknoloji Bankası merkezi Gebze, Türkiye'de kurulur.
2. Genel Sözleşmenin 17. Bölümündeki koşullar doğrultusunda, yetkili makamlara Teknoloji Bankasında görevlendirilen personelin isimleri düzenli aralıklarla verilir.

Madde III **Tüzel Kişilik**

1. Teknoloji Bankası, Ev Sahibi Ülkede tüzel kişiliğe sahip olur. Aşağıdaki yetkilere sahip olur:
 - (a) Anlaşma yapma.
 - (b) Taşınmazları ve taşınabilirleri uygun biçimde elde etme ve elden çıkarma.
 - (c) Yasal işlem başlatma.

2. Bu Anlaşma çerçevesinde, Teknoloji Bankası, İdare Müdürü tarafından temsil edilir.

Madde IV **Anlaşmanın Amacı ve Kapsamı**

1. Bu Anlaşma, Teknoloji Bankası binasının, yetkililerinin, görevli uzmanlarının ve hizmet sunan şahısların Ev Sahibi Ülkedeki statülerini düzenler.
2. Bu Anlaşma, Teknoloji Bankasının işlevleri etkili biçimde yerine getirmesi için gerekli düzenlemeleri belirtir.
3. Teknoloji Bankası tarafından düzenlenen toplantılar, seminerler, eğitimler, sempozyumlar, atölyeler ve benzeri etkinlikler için Hükümetin onayıyla kullanılabilen Ev Sahibi Ülkedeki herhangi bir bina, Teknoloji Bankası merkezine geçici olarak dahil edilir.

Madde V **Genel Sözleşmenin Uygulanması**

Genel Sözleşme, Teknoloji Bankası, mal ve mülkü, fonları ve varlıkları ve Ev Sahibi Ülkedeki yetkilileri ve görevli uzmanları için uygulanır.

Madde VI **Teknoloji Bankasının Dokunulmazlığı**

1. Teknoloji Bankası binası dokunulmaz olur ve mal mülkü ve varlıkları, nerede ve kimin elinde bulunursa bulunsun, Genel Sözleşme doğrultusunda belirli bir dereceye kadar dava muafiyetinden bilhassa feragat edilmesi dışında, her türlü yasal süreçten muaf olur. Yasal süreçten muafiyet feragatı, uygulama haddine ulaşmaz.
2. Ev Sahibi Ülkenin hiçbir memuru ya da yetkilisi veya Ev Sahibi Ülke içerisinde herhangi bir kamu makamında bulunan hiçbir şahıs, İdare Müdürünün izni olmadan ya da onayladığı şartlar altında olması haricinde, herhangi bir görevi yerine

getirmek için Teknoloji Bankasının binasına giremez. Yangın ya da acele koruma eylemi gerektiren başka bir acil durumda, İdare Müdürünün binaya gerekli olan giriş izni, kendisine zamanında ulaşılamıyorsa verilmiş sayılır.

3. Teknoloji Bankasının binası ve tesisleri, Teknoloji Bankasının, Birleşmiş Milletler'in ya da ilgili diğer teşkilatların düzenlediği toplantılar, seminerler, sergiler ve ilgili diğer amaçlar için kullanılabilir.

4. Teknoloji Bankası binası, yukarıdaki 4. maddede belirtilen, Teknoloji Bankasının amacı ve kapsamıyla bağdaşmayan hiçbir şekilde kullanılmaz.

5. Ev Sahibi Ülkede, nerede ve kimin elinde bulunursa bulunsun, kime ait olursa olsun ya da kimin tarafından kullanılırsa kullanılsın, Teknoloji Bankası arşivleri ve genel anlamda hazır bulunan tüm belgeler ve materyaller dokunulmaz olur.

Madde VII Güvenlik ve Koruma

1. Yetkili makamlar, Teknoloji Bankası binasının güvenliğini ve korumasını sağlar ve Teknoloji Bankasının sükûnetinin, dışarıdan insan grupları ya da insanların izinsiz girişleri veya yakın çevresindeki karışıklıklar tarafından bozulmadığından emin olmak için gerekli özeni gösterir. Eğer İdare Müdürünün talebi olursa, yetkili makamlar Teknoloji Bankası binasında ya da yakın çevresinde asayişin korunması ve insanların oradan uzaklaştırılması için gerekli koruma ve yardımı sağlar.

2. Yetkili makamlar, Teknoloji Bankasının talebi üzerine, bu Anlaşmada belirtilen kişilerin Teknoloji Bankasının işlevini gereği gibi, herhangi bir müdahaleden muaf olarak yerine getirmesi için kaçınılmaz olan, Teknoloji Bankası adına resmi işlevlerinin ve çalışmalarının ifası sırasında uygun güvenlik, emniyet ve korumanın temini için gerekli olabilecek etkili ve yeterli önlemleri alır.

Madde VIII Kamu Hizmetleri

1. Yetkili makamlar, İdari Müdürün talebi üzerine ve Hükümetçe, en az herhangi bir akredite diplomatik misyona sağlanan koşullar kadar avantajlı koşullarla,

Teknoloji Bankasının ihtiyaç duyduğu altyapı, enerji ve iletişim hizmetleri gibi, ancak bunlarla sınırlı olmayan kamu hizmetlerine erişimini kolaylaştırır.

2. Yukarıda 1. fıkrada belirtilen kamu hizmetleri Teknoloji Bankasına yetkili makamlar tarafından sağlandığı veya hizmetlere ilişkin fiyatlar denetimleri altında bulunduğu takdirde, bu hizmetlerin fiyatları, söz konusu hizmetler için akredite diplomatik misyonlara tanınan en düşük karşılaştırılabilir fiyatları aşmaz.

3. Yukarıda sözü edilen hizmetlerin tamamen veya kısmen kesintiye uğraması sonucunu yaratan mücbir bir sebep durumunda, işlevlerini yerine getirmesi amacıyla Teknoloji Bankasına temel kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan önceliğin aynısı tanınır.

4. Bu maddenin hükümleri Ev Sahibi Ülkenin yangından korunma ve sağlık düzenlemelerinin makul biçimde uygulamasına engel teşkil etmez.

Madde IX **İletişim Kolaylıkları**

1. Teknoloji Bankası, kendi resmi haberleşmesi için, posta, kablo, telefoto, telefon ve diğer haberleşme ve bilgi araçlarına uygulanan öncelikler ve vergiler ile basın ve radyoya bilgi verilmesi konusunda Ev Sahibi Ülke tarafından diplomatik misyonları dâhil olmak üzere en az Diğer Devletlere sağlanan avantajlı muameleden yararlanır.

2. Hükümet, kullanılan hangi iletişim aracı olursa olsun Teknoloji Bankasının resmi iletişiminin dokunulmazlığını güvence altına alır ve bu nitelikteki iletişimine herhangi bir sansür uygulamaz.

3. Teknoloji Bankası, yazılım ve diğer programları işletme, telekomünikasyon dâhil (yazılı veya sözlü bilginin, görüntü, ses veya her türlü bilginin, kablo, radyo, uydu, fiber veya başka elektronik veya elektromanyetik yol marifetiyle yayımlanması, transmisyonu veya sinyalin alınması anlamında) her türlü haberleşme cihazını kullanma, şifreli haberleşme yapma ve kurye ve çantalar vasıtasıyla yazışmalar gönderip alma hakkına sahiptir. Çantalar, üzerlerinde görülür şekilde Birleşmiş Milletler amblemi taşımak zorunda olup, bunlar sadece resmi belge veya malzemeleri içerebilir ve kuryelere Birleşmiş Milletler tarafından düzenlenen kurye sertifikası verilir.

Madde X

Fonlar, Varlıklar ve Diğer Mallar; Teknoloji Bankasının Resmi Taşıtları

1. Teknoloji Bankası, fonları, varlıkları ve diğer malları, nerede bulunursa bulunsun ve kimin elinde olursa olsun, Birleşmiş Milletlerin belli bir vaka ile ilgili olarak açık biçimde bağışıklığından feragat ettiği özel durumlar istisna olmak üzere her türlü hukuki işlemde bağışıklıktan yararlanır. Bununla beraber, bağışıklıktan feragat edilmesinin, hiçbir icrai önlemi kapsamayacağı kabul edilmektedir.
2. Teknoloji Bankasının mülkiyeti ve varlıkları, her türlü kısıtlama, düzenleme, denetim ve moratoryumdan muaf tutulur.
3. Hükümet, Teknoloji Bankasının resmi kullanımını için ihtiyaç duyduğu motorlu taşıtlarına vergisiz yakıt tahsisatı sağlar.
4. Teknoloji Bankası, faaliyetlerini yürütmek amacıyla mali denetim, düzenleme ve herhangi bir moratoryum ile sınırlandırılmaksızın:
 - (a) Fonlara, nakde veya her türlü ticari senede sahip olup bunları kullanabilir ve her türlü para biriminde hesap bulundurup işletebilir ve sahip olduğu herhangi bir para birimini dilediği başka bir para birimine çevirebilir.
 - (b) Sahip olduğu fonlarını veya dövizini ev sahibi ülkeden diğer bir ülkeye veya Ev Sahibi Ülke içinde Birleşmiş Milletlere veya herhangi bir BM örgütüne göndermekte ve almakta serbesttir.
5. Teknoloji Bankasının talebi üzerine, Ev Sahibi Ülkenin uygulanabilir mevzuatına uygun olarak Teknoloji Bankasına ait resmi taşıtlar için diplomatik plaka sağlanır.

Madde XI

Vergi, Resim ve İthalat veya İhracat Kısıtlamalarından Muafiyet

1. Resmi faaliyetlerine ilişkin olarak, Teknoloji Bankası, varlıkları, malları, geliri, faaliyetleri ve işlemleri, aşağıdaki kolaylıklardan faydalanır:

(A) Motorlu taşıtlar vergisi ve emlak vergisini içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan tüm doğrudan vergilerden, bunların yanı sıra harçlar, damga vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, özel iletişim vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisini içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan dolaylı vergilerden muafiyet. Ancak, Teknoloji Bankası, sunulan hizmetlerin miktarına göre sabit fiyatla belirlenen ve esasen yetkili makamlarca veya Hükümet kanun ve yönetmelikleri çerçevesinde kurulmuş şirketlerce verilen kamu hizmetleri için alınan ücretlerden başka bir şey olmayan vergilerden muafiyet talep etmeyecektir.

(b) Teknoloji Bankasının resmi kullanımı için ithal veya ihraç ettiği mallara ilişkin olarak gümrük vergilerinden ve ithal ve ihraç yasaklarından ve kısıtlamalarından muafiyet. Bununla beraber, söz konusu muafiyet çerçevesinde ithal olunan malların ithal edildikleri Ev Sahibi Ülkenin sınırları içinde, Ev Sahibi Ülkeyle mutabık kalınan koşullar dışında satılmayacağı kabul edilmektedir.

(c) Teknoloji Bankası tarafından resmi faaliyetleri çerçevesinde ithal edilen, ihraç edilen veya yayımlanan yayınlar, sabit veya hareketli resimler, filmler, kaset kayıtları, kompakt diskler ile benzer medya araçlarının kayıtlarının her türlü ithal veya ihraç kısıtlamaları ve sınırlamalarından muafiyet.

Madde XII **Teknoloji Bankası Toplantılarına Katılanlar**

1. Teknoloji Bankası ve diğer ilgili örgütler tarafından düzenlenen toplantılar, seminerler, eğitim programları, sempozyumlar, atölyeler ve benzer faaliyetlere davet edilen Birleşmiş Milletler Üyelerinin Temsilcileri, görevlerini yerine getirirken Genel Sözleşmenin 4. maddesinde düzenlenen ayrıcalık ve bağımsızlıklardan faydalanır.

2. Hükümet, Birleşmiş Milletlerin konuya ilişkin ilkeleri ve uygulamaları ile bu Anlaşma'ya uygun olarak, Genel Sözleşmenin uygulanacağı, Teknoloji Bankası ve diğer ilgili örgütler tarafından düzenlenen tüm toplantıların, seminerlerin, eğitim programların, sempozyumların, atölyelerin ve benzer faaliyetlerin katılımcılarının tam ifade özgürlüğüne saygı gösterir. Teknoloji Bankası ve diğer ilgili örgütler tarafından düzenlenen tüm toplantılar, seminerler, eğitim programları,

sempozyumlar, atölyeler ve benzer faaliyetler bağlamında tüm katılımcılar ve burada görev yapan kişiler söz konusu toplantılar, seminerler, eğitim programları, sempozyumlar, atölyeler ve benzeri faaliyetlerle bağlantılı olarak söyledikleri sözler ve yaptıkları eylemler hakkında hukuki süreçlerden, bağışıklık da dahil olmak üzere, katılımlarını ve görevlerini bağımsız olarak gerçekleştirmeleri için gerekli olan ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklardan faydalanır.

Madde XIII

Teknoloji Bankasının Resmi Görevlileri

1. Teknoloji Bankasının Resmi Görevlileri, Ev Sahibi Ülkede aşağıdaki ayrıcalıklardan, bağışıklıklardan ve kolaylıklardan faydalanır:

- (a) Resmi görevleri çerçevesinde yazdıkları veya konuştukları tüm sözler ve gerçekleştirdikleri tüm eylemlerle ilgili hukuki süreçlerden bağışıklık. Bu bağışıklık, Birleşmiş Milletler ile iş ilişkisi son bulduktan sonra geçerli olmaya devam eder;
- (b) Görevlerini yerine getirirken gerçekleştirdikleri eylemler için kişisel tutuklama veya gözaltı ve kişisel ve resmi eşyaları ve bagajlarına el konulmasından bağışıklık; suçüstü hali buna istisna oluşturur; ancak bu gibi durumlarda da yetkili makamlar İdari Müdürü derhal söz konusu tutuklama, gözaltı ya da el koymadan haberdar eder;
- (c) Resmi görevlilerin, Birleşmiş Milletler tarafından kendilerine ödenen maaşlar ve ücretlere ilişkin vergilerden muafiyeti; kendileri, eşleri ve bakmakla yükümlü olunan aile bireylerinin tüm gelir ve mallarına ilişkin vergilerden, söz konusu gelirlerin kaynağının veya söz konusu malın Ev Sahibi Ülke dışında bulunması halinde muafiyeti;
- (d) Ev Sahibi Ülkede tüm askeri hizmet yükümlülüklerinden ve diğer zorunlu hizmetlerden muafiyet;
- (e) Kendileri ve bakmakla yükümlü olunan aile bireyleri için göç kısıtlamalarından ya da yabancı kayıt işlemlerinden muafiyet;
- (f) Resmi işleri amacıyla Ev Sahibi Ülke içinde kendileri için hareket ve seyahate yönelik tüm kısıtlamalardan muafiyet ve İdari Müdür ile yetkili

makamlar arasında anlaşmaya varılan düzenlemelere uygun olarak kendileri, eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri için dinlenme amaçlı seyahatlere yönelik tüm kısıtlamalardan benzeri muafiyet;

(g) Yerli veya yabancı para birimlerindeki hesaplara ilişkin olarak, en az Ev Sahibi Ülkedeki akredite diplomatik misyon üyelerine tanınan düzeydeki kolaylıklardan faydalanma;

(h) Kendileri ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyelerine yönelik olarak uluslararası kriz dönemlerinde diplomatik temsilcilere tanınan koruma ve ülkesine geri dönme kolaylıklarının aynısından faydalanma;

(i) Türk vatandaşı ya da Türkiye’de daimi ikameti bulunan kişiler olmamaları koşuluyla, kişisel kullanımları için gümrük vergileri ve tüm vergilerden (katma değer ve satış vergisi dahil), ithalat yasakları ve kısıtlamalarından muaf olarak aşağıdakileri ithal etme hakkı:

i. Ev Sahibi Ülkede ikamet etmeye başladıktan itibaren altı ay içerisinde, mobilyalarını, ev eşyalarını ve kişisel eşyalarını getirme ve Ev Sahibi Ülkedeki görevleri tamamlandığında gümrük vergi veya harçları olmaksızın söz konusu malzemeleri ülke dışına çıkarma hakkı. Söz konusu malzeme, gümrük vergisi veya diğer uygulanabilir vergiler ödenmeden yerel piyasada satılamaz. Hükümet, ilgili Resmi Görevli tarafından gerekçelendirilmesi ve Teknoloji Bankası tarafından desteklenmesi durumunda altı aylık döneme ilişkin uzatma ya da feragat için her türlü talebi gerektiği şekilde değerlendirir;

ii. Hükümetin mevcut düzenlemelerine uygun olarak bir seferde bir otomobil. Bu hükme göre ithal edilen otomobiller, ithal edildikten sonra Ev Sahibi Ülkenin konuya ilişkin mevzuatına uygun olmak koşuluyla Ev Sahibi Ülkede satılabilir;

iii. Hükümetin mevcut düzenlemelerine uygun olarak hediye veya satış için olmayan, alkollü içki, sigara ve gıda da dâhil olmak üzere kişisel kullanım ya da tüketime yönelik belirli ürünlerin makul miktarları;

(j) Türk vatandaşı ya da Türkiye’de daimi ikameti bulunan kişiler olmamaları durumunda Katma Değer Vergisinden (KDV), özel tüketim vergisinden, gümrük vergisinden ve tüm araçların satışında ilgili diğer

vergiler ile motorlu taşıt vergisinden muafiyet. Söz konusu taşıtlar, gümrük vergisi veya diğer uygulanabilir vergiler ödenmeden yerel piyasada satılamaz.

(k) Resmi Görevliler, Türkiye'deki görevlerini tamamladıklarında, motorlu araçlar da dâhil olmak üzere mobilyalarını, ev eşyalarını ve kişisel eşyalarını ülke dışına çıkarma hakkına sahip olur.

(l) Kendileri, eşleri ve bakmakla yükümlü olunan aile bireyleri için Ev Sahibi Ülkede gerekli görülen eğitim ve mesleki niteliklerin edinilmesine yönelik lisans ve lisansüstü derecelerinin ve ilgili eğitimlerin alınması için Ev Sahibi Ülke vatandaşlarına sağlanan koşullardan daha az elverişli olmayacak şekilde, üniversitelere ve diğer yükseköğrenim kurumlarına, söz konusu kurumların giriş koşullarına uygun olarak girme hakkı.

(m) Kendileri, eşleri, bakmakla yükümlü olunan aile bireyleri için Ev Sahibi Ülke havalimanlarında pasaport kontrolü de dâhil olmak üzere seyahat esnasında diplomatik kanalları kullanma hakkı.

2. Türk uyruklu veya Ev Sahibi Ülkede sürekli oturma iznine sahip Resmi Görevliler, Genel Sözleşmeye taraf olunurken Ev Sahibi Ülke tarafından getirilen çekincelere tabi olarak sadece Genel Sözleşme'nin 18. Kısımında hükmedilen ayrıcalık ve bağışıklıklardan faydalanırlar.

Madde XIV Teknoloji Bankası Genel Müdürü

1. Yukarıdaki madde hükümlerine hâlel getirmeksizin, İdari Müdür ve İdari Müdür tarafından görevlendirilen herhangi bir İdari Müdür Vekili Birleşmiş Milletlerin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Sözleşme uyarınca diplomatik temsilcilere verilen ayrıcalık, bağışıklık ve kolaylıklardan Ev Sahibi Ülkede kaldıkları süre zarfında yararlanırlar. Bu kişilerin isimleri diplomatik listede yer alır.

2. Yukarıda 1. fıkrada değinilen ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklar söz konusu görevlilerin eşine ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyelerine de tanınır.

Madde XV Görevli Uzmanlar

1. Teknoloji Bankası için çalışan resmi görevliler dışındaki uzmanlara Genel Sözleşme'nin 6. ve 7. maddelerinde belirtilen ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklar tanınır.
2. Görevli uzmanlara Teknoloji Bankası tarafından kendilerine ödenen ücret ve maaşlarda vergi muafiyeti tanınır ve Taraflar arasında üzerinde anlaşılan ek ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklardan yararlandırılırlar.
3. Türk vatandaşı olan veya Ev Sahibi Ülkede sürekli ikamet statüsü bulunan görevli uzmanlar yalnızca Genel Sözleşme'nin 6. ve 7. maddeleri kapsamındaki ayrıcalık, bağışıklık ve kolaylıklardan yararlanırlar.

Madde XVI **Hizmet Sağlayan Kişiler**

Hükümet, Birleşmiş Milletler için resmi yetkileri kapsamında yazılı ya da sözlü olarak belirtilen sözler ve gerçekleştirilen eylemler bakımından Bankaya hizmet sağlayan tüm kişilerin yasal sürece karşı bağışıklığının bulunmasını sağlar ve bu kişiler Banka ile ilişkilerinin sona ermesinden sonra da bu türden bir bağışıklıktan yararlandırılmaya devam ederler. Bankadaki görevlerinin bağımsız olarak yerine getirilmesi için gereken ölçüde benzeri diğer kolaylıklardan da yararlandırılırlar. Söz konusu bağışıklık Birleşmiş Milletler için hizmetlerinin yerine getirilmesi dışında söz konusu şahıslar tarafından yapılan herhangi bir eyleme uygulanmaz.

Madde XVII **Saatlik Ücrete Tabi Olarak Mahallinde İstihdam Edilen Personel**

Mahalli olarak ve saatlik ücrete tabi kişilerin çalıştırılması hakkındaki hükümler ve koşullar, ilgili Birleşmiş Milletler kararlarına, hükümlerine, düzenlemelerine ve kurallarına ve BM'nin yetkili organlarının politikalarına uygundur.

Madde XVIII

Bağışıklıktan Feragat

Yukarıda 12. maddenin 2. fıkrası ile 17. maddede atıfta bulunulan ayrıcalıklar ve bağışıklıklar ilgili personele veya görevde olan uzmanlara şahsi yararları için değil Birleşmiş Milletlerin menfaati için verilmektedir. Birleşmiş Milletlerin menfaatine halel getirmeksizin feragat edilebilecek her durumda bu kişilerin bağışıklığından feragat etme hakkı ve vazgeçilmesi, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne aittir.

Madde XIX

Ev Sahibi Ülkeye Giriş, Çıkış, Ev Sahibi Ülkede Dolaşım ve İkamet

1. Hükümet, bu Anlaşma'nın 12. ile 17. maddelerinde bahsedilen tüm kişilerin Ev Sahibi Ülkeye engellenmeden giriş, çıkış, ikamet ve serbest dolaşımını kolaylaştıracak ve sağlayacak tüm gerekli tedbirleri alır.

2. Teknoloji Bankası tarafından düzenlenen toplantılara, seminerlere, eğitim kurslarına, sempozyumlara, çalıştaylara ve benzer faaliyetlere katılan tüm katılımcıların Çerçeve Anlaşması'nın 4. maddesi uyarınca Ev Sahibi Ülkeye giriş ve çıkış hakları olur.

Madde XX

Birleşmiş Milletler Lesepasesi, Sertifikalar ve Vizeler

1. Hükümet, Birleşmiş Milletler Lesepasesini Resmi Görevlilere verilen geçerli bir seyahat belgesi olarak tanır ve kabul eder.

2. Genel Sözleşmenin 26. Bölüm 7. madde hükümleri uyarınca, yetkili makamlar, uzmanlara ve Birleşmiş Milletlerin işleri için seyahat eden uzmanlara ve diğer kişilere verilen Birleşmiş Milletler sertifikasını tanır ve kabul eder.

3. Bu Anlaşma'da belirtilen tüm kişilere hızlı seyahat için kolaylıklar sağlanır. Vizeler, giriş izinleri veya lisanslar, gerekli durumlarda, bu Anlaşma'da belirtilen kişilere, onların eşlerine ve bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri ile Teknoloji Bankası'nın resmi iş ve faaliyetleri ile bağlantılı olarak Teknoloji Bankasına davet edilmiş kişilere mümkün olduğunca hızlı ve ücretsiz olarak verilir.

4. Hükümet, ayrıca, diğer Birleşmiş Milletler seyahat sertifikalarına gereken vizenin verilmesini kolaylaştırma hususunda mutabıktır.
5. Yukarıdaki 3. ve 4. fıkralarda belirtilen kolaylıkların benzerleri, görevli uzmanlara ve Birleşmiş Milletler Leseponsesi sahibi olmamalarına rağmen, Teknoloji Bankası tarafından Birleşmiş Milletler resmi iş seyahatinde buldukları bildirilen kişilere de tanınır.

Madde XXI Kimlik Kartları

1. Tüm Teknoloji Bankası resmi görevlilerine, Ev Sahibi Ülkenin ilgili makamları tarafından Ev Sahibi Ülkenin kural ve düzenlemelerine uygun olarak uluslararası kuruluşlara verilen türden kimlik kartları verilir.
2. Teknoloji Bankasında geçici süreyle görevlendirilen diğer kişilere, Ev Sahibi Ülkenin kural ve düzenlemelerine uygun olarak geçici bir görevlendirme notası verilir.
3. Yetkili makamların yetkili görevlilerinin talebi üzerine, yukarıdaki 1. ve 2. fıkrada belirtilen kişilerden kimlik kartlarını teslim etmeksizin ibraz etmeleri gerekir.

Madde XXII Bayraklar, Amblem ve İşaretler

Teknoloji Bankası, Teknoloji Bankası binasında ve resmi amaçlar için kullanılan araçlarda Birleşmiş Milletler bayrak, logo, amblem veya işaretlerini teşhir etme hakkına sahiptir.

Madde XXIII Sosyal Güvenlik

1. Taraflar, Birleşmiş Milletler görevlilerinin, kapsamlı sosyal güvenlik programını tesis eden 6. madde de dahil olmak üzere Birleşmiş Milletler Personel Yönetmeliği ve Kurallarına tabi oldukları ve Birleşmiş Milletler ve görevlilerinin,

milliyeti ne olursa olsun, Teknoloji Bankası görevi sırasında Türkiye'nin sosyal güvenlik programlarına zorunlu katkı ve zorunlu sigorta ile ilgili Ev Sahibi Ülkenin kanunlarından muaf olacakları hususunda mutabıktır.

2. Yukarıdaki 1. fıkra hükümleri, Ev Sahibi Ülkede istihdam edilmeleri veya serbest çalışmalarını veya Ev Sahibi Ülkeden sosyal güvenlik yardımı almaları halleri dışında, yukarıdaki 1. fıkrada belirtilen kişilerin kendileriyle birlikte yaşayan aile bireylerine de *mutatis mutandis* uygulanır.

Madde XXIV **Aile Bireyleri İçin İş Gücü Piyasasına Erişim ve** **Hane Halkı Çalışanlarına Vize ve Oturma İzni Çıkarılması**

1. Yetkili makamlar, görev yerleri Ev Sahibi Ülkede olan ve Teknoloji Bankası nezdinde atanan resmi görevlilerin eşlerine ve 21 yaşın altında veya kendilerine ekonomik olarak bağımlı, aile bireylerinden olan çocuklarına çalışma izni verir. Ev Sahibi Ülkenin mevzuatı bu izinlerin verilmesiyle bağlantılı olarak uygulanır. Kazanç getirici bir işte çalıştıkları sürece, ayrıcalıklar ve bağışıklıklar bu işe ilişkin olarak uygulanmaz.

2. Yetkili makamlar, Ev Sahibi Ülkenin kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, gerekli görülmesi halinde, Teknoloji Bankası nezdinde atanan resmi görevlilerin ev hizmetlerinde çalışan kişiler için vize ve oturma izni çıkarır ve diğer her türlü belgeyi düzenler.

Madde XXV **Yetkili Makamlarla İşbirliği**

1. Bu Anlaşma ile tanınan ayrıcalıklar ve bağışıklıklara hanel getirmemek kaydıyla, Ev Sahibi Ülkenin mevzuatına uymak ve Ev Sahibi Ülkenin içişlerine karışmamak, bahse konu ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanan herkesin yükümlülüğüdür.

2. Bu Anlaşma'da belirtilen ayrıcalıklar ve bağışıklıklara hanel getirmemek kaydıyla, Teknoloji Bankası, adaletin doğru işlenmesini kolaylaştırmak, emniyet mevzuatına uyulmasını sağlamak ve bu Anlaşma'da belirtilen kişilere tanınan kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklarla ilgili herhangi bir istismarın ortaya çıkmasını önlemek için daima yetkili makamlarla işbirliği yapar.

XXVI. Madde **Sorumluluk**

1. Hükümet, Hükümet tarafından Teknoloji Bankasına sağlanan tesislerinde kişilerin yaralanmasından, mallarda hasar veya kayıp olmasından kaynaklanan, Teknoloji Bankasına ya da görevlilerine karşı herhangi bir dava, iddia ya da diğer bir taleple ilgilenmekten sorumludur.
2. Teknoloji Bankası tarafından düzenlenen her türlü toplantı, seminer, eğitim kursu, sempozyum, atölye çalışması ve benzeri faaliyetlerle ilgili olarak, Çerçeve Anlaşması'nın 8. maddesinin hükümleri uygulanır.
3. Hükümet, Teknoloji Bankası ve görevlilerini, bu tür dava, iddia veya diğer taleplere ilişkin olarak, Taraflar arasında bu eylem veya iddiaların, bu kişilerin ağır ihmalden veya kasıtlı hareketlerinden kaynaklandığı hususunun anlaşılması haricinde, tazmin eder ve sorumlu tutmaz.

XXVII. Madde **Ek Düzenlemeler**

1. Teknoloji Bankası ile ilgili idari ve mali nitelikteki düzenlemeler, uygun ek anlaşmalarla yapılabilir.
2. Taraflar uygun gördükleri takdirde, başka ek anlaşmalar imzalayabilir. Tarafların üzerinde anlaşacağı diğer ek anlaşmalar, aşağıdaki 29. maddenin 5. fıkrası kapsamında öngörülen aynı yasal usul uyarınca yürürlüğe girer.

XXVIII. Madde **Uyuşmazlıkların Çözümü**

1. Birleşmiş Milletler, aşağıdakilere uygun çözüm yöntemleri için gerekli hazırlıkları yapar:

(a) Sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar veya Teknoloji Bankasının taraf olduğu özel hukuk niteliğindeki diğer uyuşmazlıklar.

(b) Genel Sekreter tarafından bağışıklığın kaldırılmaması halinde, resmi statüsü dolayısıyla bağışıklıktan faydalanan Teknoloji Bankasının herhangi bir resmi görevlisinin dahil olduğu uyuşmazlıklar.

2. Taraflar arasında bu Anlaşma'dan doğan veya bu Anlaşma'yla ilgili, müzakereyle veya üzerinde mutabık kalınan bir yolla çözümlenemeyen herhangi bir uyuşmazlık, Taraflardan birinin talebi doğrultusunda üç hakemli bir mahkemeye sunulur. Taraflardan her biri bir hakem tayin edecek ve tayin edilen bu iki hakem Mahkeme Başkanı olacak üçüncü hakemi tayin eder. Tahkim talebinden itibaren otuz gün içerisinde Taraflardan biri hakem tayin etmediği takdirde veya iki hakemin tayin edilmesinden sonraki on beş gün içerisinde üçüncü hakem tayin edilmezse, Taraflardan biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan hakem tayin etmesini isteyebilir. Hakemlerden herhangi ikisinin her türlü amaç için yeter sayıyı oluşturduğu ve her türlü karar için iki hakemin onayı gerektiği hükmü saklı kalmak koşuluyla Mahkeme kendi usullerini belirler. Mahkemenin masrafları, Mahkemenin değerlendirmesi çerçevesinde Taraflarca karşılanır. Tahkim kararında kararın gerekçelerine ilişkin bir beyan yer alır ve bu karar Taraflar için nihai ve bağlayıcı niteliktedir.

XXIX. Madde **Nihai Hükümler**

1. Taraflar, Ev Sahibi Ülkenin, bu Anlaşma kapsamında Teknoloji Bankasına sağlanandan daha uygun hüküm ve koşulları içeren bir anlaşmayı bir hükümetlerarası örgütle imzaladığı takdirde, bu koşul ve şartların Teknoloji Bankasının talebi üzerine ek bir anlaşma aracılığıyla Teknoloji Bankasına sağlanacağı görüşünü taşır.

2. Bu Anlaşma Tarafların yazılı mutabakatıyla değiştirilebilir. Bu Anlaşma'da düzenlenmemiş olan herhangi bir bağlantılı husus, Birleşmiş Milletlerin ilgili organlarının almış olduğu çözüm ve kararlar gözetilerek karşılıklı olarak ele alınır. Her bir Taraf, bu paragraf altında, diğer Tarafça getirilecek önerileri tam olarak ve anlayışla değerlendirir. Değişiklikler bu maddenin 5. fıkrasında belirtilen aynı yasal usullere uygun şekilde yürürlüğe girer.

3. Bu Anlaşma taraflardan birinin diğerine yazılı bildirimde bulunması üzerine sona erdirilebilir ve bu bildirim alınmasından altı ay sonra sona erer. Bu Anlaşma, böyle bir fesih bildiriminden bağımsız olarak, Anlaşma ile üstlenilen tüm yükümlülükler tamamen yerine getirilene kadar geçerli kalır.

4. Hükümet tarafından üstlenilen yükümlülükler, bu Anlaşma'nın feshinden sonra Teknoloji Bankasının ve bu Anlaşma'ya binaen atanan yetkililerin malzemesinin, kaynaklarının ve varlıklarının düzenli biçimde geri çekilmesi için gerekli olabilecek süre boyunca geçerli kalır.

5. Bu Anlaşma her iki Tarafın imzasına tabi olacaktır. Hükümet'in Birleşmiş Milletlere bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gereken iç yasal usulleri tamamladığını bildirdiği günü takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Yukarıdaki hususları tasdiklen bu Anlaşma, Tarafların gerektiği gibi atanan ve aşağıda imzaları bulunan temsilcileri tarafından New York Şehrinde 22 Eylül 2017 tarihinde İngilizce dilinde iki asıl nüsha halinde imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu Anlaşma'nın resmi Türkçe çevirisini temin eder.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ADINA

MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU

FEKİTAMOELOA KATOA 'UTOİKAMANU

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DIŞİŞLERİ BAKANİ

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER EN AZ GELİŞMİŞ
ÜLKELER, GELİŞMEKTE OLAN KARA
ÜLKELERİ VE GELİŞMEKTE OLAN KÜÇÜK
ADA ÜLKELERİ YÜKSEK TEMSİLCİSİ**

